

Strategija zelene urbane obnove Općine

Stari Jankovci

Lipanj 2025.

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Naručitelj:	Općina Stari Jankovci, Dr. Franje Tuđmana 1, Stari Jankovci 32241	
Projekt izradio:	Eko Menadžment d.o.o., za zaštitu okoliša, Vinkovci	
Naziv projekta:	Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci	
Broj dokumenta:	65-2025	
Datum	Lipanj 2025.	
Voditelj projekta:	Ivica Cvrlje, struč.spec.ing.sec.	
Suradnici:	Davor Lamešić, mag.ing.agr.	
	Vlatka Papić, mag.ing.min.	
	Jela Jelić, mag.ing.prosp.arch.	

Lipanj 2025.

SADRŽAJ:

1. Uvod.....	10
1.1. Zelena infrastruktura	11
1.2. Kružno gospodarstvo	12
1.3. Zakonodavni okvir	12
2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO	16
2.1. Program razvoja zelene infrastrukture (ZI).....	16
2.2. Program kružnog gospodarenja (KG)	16
2.3. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO).....	17
3. Srednjoročna vizija razvoja	18
3.1. Razvojne potrebe.....	20
3.2. Potencijali.....	23
4. Osnovna obilježja područja obuhvata.....	25
4.1. Političko-teritorijalni ustroj Općine Stari Jankovci	25
5.2. Demografska obilježja	28
4.2. Reljefna obilježja.....	30
4.2.1. Geologija	30
4.2.2. Hipsometrija	34
4.2.3. Pokrov i namjena zemljišta	35
4.3. Klimatska obilježja	36
4.4. Opasnost i rizik od poplava	38
5. Analiza ulaznih podatka povezanih s temom zelene urbane obnove.....	41
5.1. Analiza prostorno-planskih dokumenata.....	41
5.2. Analiza strateških dokumenata.....	55
5.3. Povijesna analiza	56

5.4.	Analiza baza podataka zelenih površina	59
5.5.	Analiza toplinskih otoka	68
5.6.	Vode i vodna tijela.....	71
5.7.	Analiza tla	74
5.8.	Društveno-gospodarska analiza	75
5.9.	Vizualno – strukturna analiza.....	78
5.10.	Anketni upitnik.....	80
5.10.1.	Rezultati istraživanja	80
5.10.2.	Zaključak	102
5.11.	Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz općinski proračun	103
6.	Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama	106
7.	Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju.....	120
8.	Izrada SWOT analize.....	136
9.	Strateški okvir	142
10.	Horizontalna načela	189
10.1.	Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije ...	189
10.2.	Pristupačnost za osobe s invaliditetom	190
10.3.	Održivi razvoj	190
10.4.	Načela dobrog upravljanja	191
11.	Pokazatelji, indikativni i financijski plan i terminski plan provedbe	193
12.	Popis literature i izvora.....	208

POPIS TABLICA:

Tablica 1. Broj stanovnika po naseljima na području Općine Stari Jankovci prema Popisu iz 2011. i 2021. (Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2011. i 2021.)	28
Tablica 2. Analiza demografskih promjena Općine Stari Jankovci 2011. - 2021. (Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici)	29
Tablica 3. Sastav stanovništva prema dobi (Izvor: DZS, Popis 2021.).....	30
Tablica 4. Prikaz mjesečnih srednjih, maksimalnih i minimalnih temperatura zraka na meteorološkoj postaji Osijek 1899. - 2022. (Izvor: DHMZ).....	37
Tablica 5. Srednje mjesečne količine oborina na meteorološkoj postaji Osijek (1899. - 2022.) (Izvor: DHMS).....	37
Tablica 6. Kulturna dobra na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Registar kulturnih dobara RH).....	53
Tablica 7. Stanišni tipovi na području Općine Stari Jankovci (Izvor: MZOZT)	59
Tablica 8. Popis ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova zastupljenih na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa, NN 27/21, 101/22)	62
Tablica 9. Površina ARKOD parcela (ha) na području Općine Stari Jankovci (Izvor: ARKOD baza)	67
Tablica 10. Vodna tijela na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Izvadak iz Registra vodnih tijela).....	71
Tablica 11. ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz općinski proračun u razdoblju 2022. – 2024. godine	103
Tablica 12. SWOT analiza	140
Tablica 13. Prikaz strateških i posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti	145

POPIS SLIKA:

Slika 1. Teritorijalno-politički ustroj Vukovarsko-srijemske županije i položaj Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, uz obradu autora)	26
Slika 2. Teritorijalno-politički ustroj Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, uz obradu autora).....	27
Slika 3. Osnovna geološka karta Općine Stari Jankovci (Izvor: Hrvatski geološki institut, uz obradu autora)	32

Slika 4. Karta zoniranja rizika od klizišta Republike Hrvatske s označenom lokacijom Općine Stari Jankovci (Izvor: www.pri-mjer.hr , uz obradu autora)	33
Slika 5. Hipsometrijska obilježja reljefa Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, Copernicus global DSM 30, uz obradu autora)	34
Slika 6. CORINE Land COVER 2018. Općine Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora)	35
Slika 7. Geografska raspodjela klimatskih tipova u Hrvatskoj s označenom lokacijom Općine Stari Jankovci (Izvor: Šegota i Filipčić, 2003, uz obradu autora)	36
Slika 8. Karta opasnosti od poplava po vjerojatnosti pojavljivanja za Općinu Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP)	39
Slika 9. Karta područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava za Općinu Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP)	40
Slika 10. Korištenje i namjena prostora PPUO Stari Jankovci (Izvor: VI. Izmjene i dopune PPUO Stari Jankovci, uz obradu autora)	44
Slika 11. Prometna infrastruktura za područje Općine Stari Jankovci (Izvor: VI. Izmjene i dopune PPUO Stari Jankovci, uz obradu autora)	46
Slika 12. Korištenje i namjena površina "Rit" u Starim Jankovcima (Izvor: UPU "Rit" u Starim Jankovcima)	48
Slika 13. Korištenje i namjena površina gospodarske zone u Novim Jankovcima (Izvor: UPU gospodarska zona u Novim Jankovcima)	50
Slika 14. Korištenje i namjena prostora "Jošina 1" u Novim Jankovcima (Izvor: II. Izmjene i dopune UPU "Jošina 1" u Novim Jankovcima)	51
Slika 15. Ekološka mreža (Izvor: Geoportal NIPP, MZOZT)	52
Slika 16. Kulturna baština Općine Stari Jankovci (Izvor: DGU, uz obradu autora)	54
Slika 17. Most kod Jekla – prije (lijevo) i sada (desno) (Izvor: https://zupanjac.net/ceranski-mostovi/)	58
Slika 18. Karta kopnenih nešumskih staništa Općine Stari Jankovci (Izvor: MZOZT, uz obradu autora)	64
Slika 19. Karta šuma i visokih drvenastih vegetacija (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora)	66
Slika 20. Toplinski otoci Općine Stari Jankovci (Izvor: DGU, USGS Earth Explorer, uz obradu autora)	70

Slika 21. Površinska vodna tijela na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Hrvatske vode, Plan upravljanja vodnim područjima do 2027.)	72
Slika 22. Podzemno vodno tijelo na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora).....	73
Slika 23. Pedološka karta Općine Stari Jankovci (Izvor: https://pedologija.com.hr/)	74
Slika 24. Vizualno-strukturna analiza Općine Stari Jankovci	79
Slika 25. Spol ispitanika	81
Slika 26. Dob ispitanika.....	82
Slika 27. Razina obrazovanja.....	82
Slika 28. Status zaposlenja.....	83
Slika 29. Razina upoznatosti s pojmom zelene infrastrukture.....	84
Slika 30. Poznavanje pojma kružne ekonomije	84
Slika 31. Poznavanje pojma ugljični otisak	85
Slika 32. Poznavanje prilagodbe klimatskim promjenama.....	86
Slika 33. Poznavanje pojma toplinski otoci.....	86
Slika 34. Rezultati pitanja: "Znate li na koji način u kućanstvu možete pridonijeti ublažavanju klimatskih promjena?"	87
Slika 35. Rezultati pitanja: "Koristite li neke mjere prilagodbe klimatskim promjenama u svom kućanstvu?"	88
Slika 36. Poznavanje pojma bioraznolikost.....	90
Slika 37. Rezultati pitanja: "Znate li što je NATURA 2000?"	91
Slika 38. Rezultati pitanja: "Koliko Vam znači dodatna edukacija u vezi kružne ekonomije?"	91
Slika 39. Rezultati pitanja: "Koliko Vam znači dodatna edukacija u vezi zelene infrastrukture i rješenja temeljenih na prirodi (NBS)?"	92
Slika 40. Zadovoljstvo javnosti količinom i stanjem zelenih površina u Općini Stari Jankovci	93
Slika 41. Korištenje zelenih površina u Općini Stari Jankovci.....	93
Slika 42. Učestalost korištenja javnih zelenih i vodenih površina u Općini Stari Jankovci....	95
Slika 43. Razina zadovoljstva ispitanika s uređenjem i opremljenošću dječjih igrališta	96
Slika 44. Razina zadovoljstva ispitanika s čistoćom javnih površina.....	97
Slika 45. Zadovoljstvo urbanim skladom i vizualnim izgledom Općine Stari Jankovci	97
Slika 46. Očekivanja poboljšanja kvalitete života uvođenjem zelene infrastrukture	98

Slika 47. Očekivanja o utjecaju kružne ekonomije na smanjenje otpada i povećanje reciklaže	99
Slika 48. Očekivanja o utjecaju zelene infrastrukture na zdravlje i dobrobit stanovnika.....	99
Slika 49. Očekivanja o utjecaju zelene infrastrukture na dostupnost rekreacijskih mogućnosti	100
Slika 50. Kartografski prikaz zgrade u Starim Jankovcima.....	109
Slika 51. Kartografski prikaz poslovne zgrade u centru Orolika.....	110
Slika 52. Zračni prikaz poslovne zgrade u centru Orolika	110
Slika 53. Kartografski prikaz poslovnog centra u Slakovcima.....	111
Slika 54. Zračni prikaz poslovnog centra u Slakovcima	112
Slika 55. Kartografski prikaz poslovnog centra u Srijemskim Lazama	113
Slika 56. Zračni prikaz poslovnog centra u Srijemskim Lazama	114
Slika 57. Kartografski prikaz građevine budućeg staračkog doma	115
Slika 58. Kartografski prikaz građevine budućeg staračkog doma	116
Slika 59. Kartografski prikaz građevine Spomen dom na kojoj se planira ugradnja fotonaponskih elektrana	117
Slika 60. Zračni prikaz građevine Spomen dom na kojoj se planira ugradnja fotonaponskih elektrana	117
Slika 61. Kartografski prikaz građevina na koje se planira ugradnja fotonaponskih elektrana	118
Slika 62. Zračni prikaz dijela građevina na koje se planira ugradnja fotonaponskih elektrana	119
Slika 63. Kartografski prikaz parka u Oroliku.....	122
Slika 64. Zračni prikaz parka u Oroliku	123
Slika 65. Kartografski prikaz parka kod poslovne zgrade u Oroliku.....	124
Slika 66. Zračni prikaz parka kod poslovne zgrade u Oroliku	125
Slika 67. Kartografski prikaz parka kod Spomen doma	126
Slika 68. Zračni prikaz parka kod Spomen doma.....	127
Slika 69. Kartografski prikaz groblja u Oroliku	128
Slika 70. Kartografski prikaz groblja u Slakovcima.....	129
Slika 71. Kartografski prikaz groblja u Srijemskim Lazama.....	130
Slika 72. Kartografski prikaz groblja u Novim Jankovcima	131
Slika 73. Kartografski prikaz groblja u Starim Jankovcima	132

Slika 74. Zračni prikaz groblja	133
Slika 75. Sustav akata strateškog planiranja u RH (Priručnik o strateškom planiranju, 2020.)	142

1. Uvod

Strategija zelene urbane obnove je strateška podloga od značaja za jedinice lokalne samouprave, koja se odnosi na ostvarenje ciljeva razvoja zelene infrastrukture, integraciju NBS rješenja¹, unaprjeđenje kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, ostvarenje ciljeva energetske učinkovitosti, prilagodbe klimatskim promjenama i jačanje otpornosti na rizike. Ona obuhvaća opsežnu analizu zelenih i drugih otvorenih prostora na području Općine Stari Jankovci, odnosno elemenata zelene infrastrukture. Osim navedenog, obuhvaća i analizu objekata, kao potencijalnih elemenata za primjenu načela kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Takva analiza predstavlja temelj za donošenje strateških odluka usmjerenih ka njihovom sustavnom unaprjeđenju, zaštiti te daljnjem upravljanju.

Strategija definira srednjoročnu viziju razvoja jedinice lokalne samouprave, koja služi kao jasan vodič za odabir ciljeva i postupaka djelovanja te se u pravilu donosi za razdoblje od 5 do 10 godina. Ona doprinosi razvoju prostora i zajednice u skladu s okruženjem i društvenim potrebama. Razvoj ostvaren na takav način doprinosi štedljivoj upotrebi resursa, što omogućava dugoročnu održivost, uporabu obnovljivih izvora energije, što omogućava smanjenje zagađenja, potrošnje prirodnih resursa, poticanje održivih oblika prijevoza, održivih oblika gradnje, što dovodi do održavanja ekosustava, te osiguranja javnog prostora za društveni život unutar zajednice. Strategija zelene urbane obnove dokument je koji potiče planiranje kroz uključivanje šire zajednice u donošenje odluka o razvoju javnog prostora. Razvoj prostora na takav način potiče stvaranje zajednica koje su inkluzivne, pravedne, otporne na promjene, ali isto tako i stvara prostor zelene infrastrukture u potpunosti prilagođen potrebama zajednice čime se stvara zadovoljstvo i sklad unutar iste.

Strategija zelene urbane obnove temelji se na konceptima održivog razvoja, zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva, kao i na zakonodavnom okviru koji regulira ove pojmove. Strategija uključuje povezivanje s programima zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja, srednjoročnu viziju razvoja, te definiciju potreba i potencijala za razvoj. Osim toga, obuhvaća osnovne karakteristike područja, analizu podataka o zelenoj urbanoj obnovi, kružnom gospodarenju

¹ NBS rješenja su akcije za zaštitu, očuvanje, obnovu, održivo korištenje i upravljanje prirodnim ili modificiranim kopnenim, slatkovodnim, obalnim i morskim ekosustavima koje učinkovito i prilagodljivo odgovaraju na društvene, ekonomske i okolišne izazove, dok istovremeno pružaju dobrobit ljudima, okolišnu otpornost te koristi za biološku raznolikost.

prostorom i zgradama, kao i identifikaciju područja pogodnih za urbanu transformaciju ili sanaciju. SWOT analiza (snage, slabosti, prilike i prijetnje) pruža uvid u planiranje zelene infrastrukture i neiskorištenih javnih površina. Strategija također predlaže okvir za zelenu urbanu obnovu, horizontalna načela, indikativni financijski plan i raspored provedbe. Kroz ovaj pristup definiraju se osnovni koncepti i analiziraju prirodni i antropogeni čimbenici koji utječu na zelenu infrastrukturu i kružno gospodarstvo, kako bi se dobili ključni podaci za izradu vizije i zaključaka, te definiranje aktivnosti i projekata koji će pridonijeti održivom prostornom planiranju.

Pri izradi Strategije zelene urbane obnove korišten je kabinetski i terenski rad, te konzultacije koje se mogu opisati kao radni postupci. Kabinetski rad obuhvaća izradu slikovnih, odnosno kartografskih GIS podloga i podataka, analizu zakonske, razvojne, strateške, prostorne i planske literature, analizu javnog mišljenja stanovnika jedinice lokalne samouprave i drugo. Terensko istraživanje obuhvatilo je terenski obilazak lokacija i bilježenje karakteristika i stanja prostora. Kako bi se izradila Strategija zelene urbane obnove kreirana je radna skupina koja je sudjelovala u izradi Strategije, odnosno u konzultacijama. Radna skupina pružila je ključne informacije vezane za problematiku i potrebe na razini jedinice lokalne samouprave, te je sudjelovala u elaboriranju potencijalnih projekata vezanih za zelenu urbanu obnovu.

1.1. Zelena infrastruktura

Zelena infrastruktura predstavlja prirodna rješenja kojima jedinice lokalne samouprave odgovaraju na različite klimatske izazove. Zelena infrastruktura objedinjuje različite okolišne elemente koji doprinose snižavanju temperature u prostoru, odnosno redukciju urbanih toplinskih otoka, unaprjeđenju kvalitete zraka, povećanju bioraznolikost, upravljanju oborinskim vodama kroz povećanje apsorpcijskog kapaciteta i slično. Samo neki od primjera su parkovna infrastruktura, zeleni krovovi, vertikalni zeleni zidovi, uređenje slivova za oborinske vode, mali urbani vrtovi, itd. Europska komisija zelenu infrastrukturu opisuje kao „uspješno provjeren alat koji pruža okolišnu, ekonomsku i društvenu dobrobit kroz prirodna rješenja, a koja pomažu umanjiti ovisnost o sivoj infrastrukturi, koja je najčešće daleko skuplja za izvođenje i održavanje“. Zelena infrastruktura zajedno s konceptom kružnog gospodarstva naglasak stavlja na „brownfield“, odnosno postindustrijska područja.

1.2. Kružno gospodarstvo

Trenutno gospodarstvo zasniva se na linearnom modelu koji počiva na pretpostavci kontinuiranog rasta. Navedeni linearni model podrazumijeva stalnu opskrbu prirodnim resursima što uzrokuje dugoročnu neodrživost tog modela. Osim toga, navedeni model uzrokuje velike količine otpada koji negativno utječu na okoliš i ljudsko zdravlje. Kao alternativa takvom sustavu, odnosno kao rješenje postojećih problema nameće se kružno gospodarstvo. Kružno gospodarstvo sustav je proizvodnje i potrošnje koji omogućava održivu uporabu prirodnih resursa putem oporabe. Takav sustav omogućava ponovnu uporabu otpada kroz recikliranje i obnovu. Recikliranjem otpada stvaraju se novi proizvodi i materijali, što smanjuje potrebu za eksploatacijom prirodnih resursa, a ujedno smanjuje količinu otpada, ekološki otisak i ovisnost o ograničenim resursima.

1.3. Zakonodavni okvir

Zakonodavni okvir koji se nalazi u vezi sa zelenom infrastrukturom i kružnim gospodarenjem:

Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 80/13., 15/18., 14/19., 127/19., 155/23.). Ovim se Zakonom uređuje sustav zaštite i cjelovitog očuvanja prirode i njezinih dijelova te druga pitanja s tim u vezi. Priroda je u smislu ovoga Zakona sveukupna bioraznolikost, krajobrazna raznolikost i georaznolikost. Zaštita krajobrazna podrazumijeva planiranje i provedbu mjera kojima se sprječavaju neželjene promjene, narušavanje ili uništavanje značajnih i karakterističnih obilježja krajobrazna, uključujući i ona koja se na temelju svoje linearne i kontinuirane strukture i funkcije bitna za migraciju, širenje i genetsku razmjenu vrsta, njihove raznolikosti, iznimnosti i kulturnih vrijednosti te omogućavanje održivih multifunkcionalnih i/ili tradicionalnih načina korištenja krajobrazna. Zaštita krajobrazna temelji se na razvrstavanju krajobrazna prema njihovim prirodnim i/ili stvorenim obilježjima u krajobrazne tipove te strukturiranju međusobno povezanih i multifunkcionalnih mreža zelene/krajobrazne infrastrukture na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini.

Zakon o gradnji ("Narodne novine" br. 153/13., 20/17., 39/19., 125/19.). Ovim se Zakonom uređuje projektiranje, građenje, uporaba i održavanje građevina te provedba upravnih i drugih postupaka s tim u vezi radi osiguranja zaštite i uređenja prostora u skladu s propisima koji uređuju prostorno uređenje te osiguranja temeljnih zahtjeva za građevinu i drugih uvjeta propisanih za građevine ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona i

posebnim propisima. Zakonom o gradnji definirano je donošenje Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine kojim se razrađuju ciljevi i mjere za razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima radi uspostave održivih, sigurnih i otpornih gradova i naselja kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada i građevinskih područja, razvoj zelene infrastrukture u zgradarstvu te urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju. Osim navedenog, definirano je i donošenje Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. do 2030. godine u kojem se razrađuju ciljevi i mjere za kružno gospodarenje prostorom i zgradama kojima se među ostalim potiču mjere kružnosti kod planiranja novih zgrada, ponovno korištenje napuštenih i/ili zapuštenih i produljenje trajnosti postojećih prostora i zgrada, smanjenje količine građevinskog otpada te povećanje energetske učinkovitosti zgrada.

Zakonom o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 153/13., 65/17., 114/18., 39/19., 98/19., 67/23.) uređuje se sustav prostornog uređenja: ciljevi, načela i subjekti prostornog uređenja, praćenje stanja u prostoru i području prostornog uređenja, uvjeti planiranja prostora, donošenje Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, prostorni planovi uključujući njihovu izradu i postupak donošenja, provedbu prostornih planova, uređenje građevinskog zemljišta, imovinski instituti uređenja građevinskog zemljišta i nadzor. Osim navedenog, prostornim se uređenjem osiguravaju uvjeti za korištenje (gospodarenje), zaštitu i upravljanje prostorom Republike Hrvatske te zaštićenim ekološko – ribolovnim pojasom i epikontinentalnim pojasom kao osobito vrijednim i ograničenim nacionalnim dobrom, te se time ostvaruju pretpostavke za društveni i gospodarski razvoj, zaštitu okoliša i prirode, vrsnoću gradnje i racionalno korištenje prirodnih i kulturnih dobara. Zakon definira zelenu infrastrukturu kao planski osmišljene zelene i vodne površine te druga prostorna rješenja temeljena na prirodi koja se primjenjuju unutar gradova i općina, a kojima se pridonosi očuvanju, poboljšanju i obnavljanju prirode, prirodnih funkcija i procesa radi postizanja ekoloških, gospodarskih i društvenih koristi održivoga razvoja. Zakon podržava načelo prostorne održivosti razvitka. Održivi razvitak podržava se i kružnim gospodarenjem prostorom i građevinama tako da se očuvaju postojeći resursi uređenjem i revitalizacijom prostora i ponovnom uporabom građevina kako bi se stvorila dodatna duža vrijednost i omogućilo učinkovito gospodarenje resursima.

Strategije i planovi koji se nalazi u vezi sa zelenom infrastrukturom i kružnim gospodarenjem:

Strategija i akcijski plan zaštite prirode Republike Hrvatske za razdoblje od 2017. do 2025. godine ("Narodne novine" br. 72/17.) napominje kako uključivanje zelene infrastrukture u prostorno planiranje može znatno doprinijeti smanjenju fragmentacije staništa. Stoga strategija navodi kao jednu od aktivnosti provođenje mjera očuvanja i obnove zelene infrastrukture.

Strategija prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu ("Narodne novine" br. 46/20.) navodi zelenu infrastrukturu kao rješenje za jačanje otpornosti na klimatske promjene u urbanim i ruralnim sredinama. Područja koja su ugrožena zbog opasnosti od pojave toplinskih otoka i ekstremnih oborina Strategijom su predviđena kao ona u kojima je povećanje površina zelene infrastrukture nužno, odnosno zelena infrastruktura smanjuje rizik i ranjivost takvih područja na navedene vremenske prilike. Strategija definira zelenu infrastrukturu kao strateški planiranu mrežu prirodnih i polu-prirodnih područja s ostalim ekološkim značajkama koje su planirane na način da pružaju široki spektar usluga ekosustava, a uključuje zelene prostore (ili plave, ako se radi o vodenim ekosustavima) i druge fizičke značajke u kopnenim (uključujući obalne) i morskim područjima. Pod zelenom infrastrukturom se ne misli samo na zelene prostore kao što su parkovi i otvoreni prostori, nego također na plavu infrastrukturu koja uključuje urbanu odvodnju i odvodne jarke, močvare, rijeke, potoke, bare, lokve, mrtvaje, kanale i njihove nasipe kao i ostale vodotoke. Zaštićena područja i područja ekološke mreže (Natura 2000) dio su zelene infrastrukture.

Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske ("Narodne novine" br. 106/17.) pod projektima koji omogućavaju otpornost na klimatske promjene navodi jačanje prirodnog kapitala planiranjem razvoja zelene infrastrukture.

Kao prioritet provedbe politike na području održivog okoliša između ostaloga **Nacionalna razvojna strategija do 2030 godine** ("Narodne novine" br. 13/21.) navodi razvoj zelene infrastrukture na urbanim područjima i stvaranje zelenih gradova.

Koncept kružnog gospodarstva povezuje se s ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda – **Programom Ujedinjenih naroda za održivi razvoj 2030** (Program 2030), a posebno putem cilja koji naglašava razvoj sigurnih, otpornih, uključivih, održivih gradova i naselja. Upotreba postojećih prostora igra ključnu ulogu u sprječavanju nekontroliranog širenja građevinskih zemljišta. Promoviranje kružnog gospodarstva također doprinosi ostvarivanju ciljeva **Europskog zelenog plana**, koji je ključni dio strategije Europske unije za implementaciju

Programa 2030. Time se teži postizanju ciljeva održivog razvoja i klimatske neutralnosti unutar Europske unije.

2. Poveznica na programe ZI i KG i NPOO

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci doprinosi ciljevima Programa razvoja zelene infrastrukture (ZI), Programa kružnog gospodarenja (KG) i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (NPOO). Kroz skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata, ova strategija usklađena je s definiranim srednjoročnim ciljevima razvoja Općine Stari Jankovci, usmjeravajući ulaganja u zelenu infrastrukturu i kružno gospodarenje.

2.1. Program razvoja zelene infrastrukture (ZI)

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.-2030. usklađen je sa Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske te predstavlja srednjoročni akt planiranja. Ovaj program pobliže definira provedbu strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije (NRS) Republike Hrvatske do 2030. godine, te multisektorskih i sektorskih strategija.

Ciljevi razvoja zelene infrastrukture uključuju:

- **Kvalitetno planiranje i upravljanje razvojem zelene infrastrukture u urbanim područjima:** Strategija će osigurati detaljne smjernice i akcijske planove za razvoj zelene infrastrukture, uključujući zelene koridore, parkove i zelene krovove, čime će se unaprijediti kvaliteta urbanog planiranja.
- **Unaprjeđenje, širenje, povezivanje i lako dostupna zelena infrastruktura u urbanim područjima:** Provedbom strategije, Općina Stari Jankovci će izgraditi nove i povezati postojeće zelene površine kako bi postale lako dostupne svim građanima, potičući tako rekreaciju i zdrav način života.
- **Povećanje razine znanja i društvene svijesti o održivom razvoju urbanih područja kroz razvoj zelene infrastrukture:** Kroz edukativne programe, radionice i kampanje, strategija će informirati građane o važnosti zelene infrastrukture i potaknuti njihovo sudjelovanje u održivim praksama.

2.2. Program kružnog gospodarenja (KG)

Program kružnog gospodarenja prostorom i zgradama definira posebne ciljeve razvoja kružnog gospodarstva, a usklađen je s NRS 2030 i ostalim relevantnim strateškim dokumentima.

Posebni ciljevi razvoja kružnog gospodarenja uključuju:

- **Razvoj sustava kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:** Strategija predviđa uspostavu digitalne baze podataka o nekorištenim prostorima i zgradama te poticanje njihove obnove i ponovne uporabe, što će smanjiti potrebu za novom izgradnjom i očuvati resurse.
- **Kružna obnova nekorištenih prostora i zgrada:** Provedba pilot projekata obnove i adaptacije postojećih objekata za nove namjene, čime će se smanjiti otpad i povećati energetska učinkovitost.
- **Povećanje razine znanja i društvene svijesti o kružnom gospodarenju prostorom i zgradama:** Strategija će uključivati edukativne programe i informativne kampanje za građane i poslovni sektor, promičući prednosti i mogućnosti kružnog gospodarenja.

2.3. Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO)

Nacionalni plan oporavka i otpornosti (NPOO) Republike Hrvatske je okvir za korištenje sredstava iz Mehanizma za oporavak i otpornost (RRF) Europske unije. Ovaj plan predviđa ulaganja i reforme usmjerene na digitalnu i zelenu tranziciju, čime se doprinosi oporavku i otpornosti gospodarstva i društva.

Cilj reforme C6.1.R5 iz NPOO-a uključuje:

- **Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove:** Općina Stari Jankovci će usvojiti i implementirati nove pristupe i metode zelene urbane obnove, integrirajući održive prakse i tehnologije u razvoj općine.
- **Provedbu pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama:** Strategija će identificirati i implementirati pilot projekte koji će služiti kao primjeri dobre prakse i model za šire usvajanje održivih rješenja.
- **Osiguranje temelja za razvoj održivog prostora s naglaskom na razvoj zelene infrastrukture, integraciju rješenja temeljenih na prirodi, te jačanje otpornosti na rizike i klimatske promjene:** Kroz detaljne akcijske planove i projekte, strategija će podržati izgradnju otpornih urbanih sustava koji mogu izdržati klimatske promjene i druge izazove.

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci doprinosi ostvarivanju ovih ciljeva kroz niz aktivnosti i projekata koji su usklađeni s programima ZI i KG te ciljevima reforme NPOO-a. Implementacija ove strategije pridonijet će stvaranju održivog, sigurnog i otpornog urbanog okruženja, čime će se unaprijediti kvaliteta života svih građana.

3. Srednjoročna vizija razvoja

Općina Stari Jankovci, u skladu s nacionalnim i europskim smjernicama, težeći održivom razvoju i poboljšanju kvalitete života svojih građana, definirala je srednjoročnu viziju razvoja:

Općina će u srednjoročnom razdoblju usmjeriti razvoj na jačanje lokalnog gospodarstva, unapređenje infrastrukture i održivo upravljanje resursima kako bi stvorila dinamično i privlačno okruženje za život i rad. Razvojem poduzetništva i modernizacijom prometne i komunalne mreže povećat će se ekonomska stabilnost i kvaliteta javnih usluga. Posebna pažnja posvetit će se očuvanju okoliša, energetske učinkovitosti i kulturnoj revitalizaciji, stvarajući tako temelje za dugoročan prosperitet i održiv rast zajednice.

Ključni elementi koje obuhvaća navedena srednjoročna vizija Općine Stari Jankovci su:

Održiva infrastruktura i energetika

Općina će razvijati održive infrastrukturne projekte kako bi povećala energetske učinkovitost i smanjila negativan utjecaj na okoliš.

- **Energetski učinkovite zgrade:** Poticanje obnove javnih i privatnih objekata prema visokim energetske standardima, uključujući korištenje obnovljivih izvora energije poput solarnih panela, dizalica toplina i geotermalnih sustava.
- **Pametna infrastruktura:** Uvođenje pametnih tehnologija za upravljanje potrošnjom energije, rasvjetom i vodnim resursima, s ciljem optimizacije javnih usluga i smanjenja troškova.

Promet i mobilnost

Općina Stari Jankovci poticati će razvoj održive mobilnosti kako bi se smanjio prometni pritisak i emisije stakleničkih plinova.

- **Pješačke i biciklističke staze:** Izgradnja i povezivanje mreže staza koje osiguravaju sigurnu i održivu mobilnost unutar općine.
- **Ekološki javni prijevoz:** Razvoj ekološki prihvatljivih oblika prijevoza te usklađivanje linija javnog prijevoza kako bi bile dostupnije i učinkovitije za građane.

Očuvanje i unaprjeđenje zelenih površina

Povećanje i održavanje zelenih površina bit će prioritet, čime će se osigurati bolja kvaliteta života i očuvanje okoliša.

- **Zeleni prostori za rekreaciju:** Unaprjeđenje postojećih parkova i stvaranje novih prostora za rekreaciju i odmor građana, s naglaskom na očuvanje bioraznolikosti.

- **Zeleni koridori:** Razvoj zelenih koridora koji će povezivati naselja unutar općine i poticati ekološke oblike mobilnosti poput pješčenja i biciklizma.

Upravljanje otpadom

Općina će ulagati u unapređenje sustava za gospodarenje otpadom s ciljem povećanja održivosti i smanjenja količine otpada na odlagalištima.

- **Odvajanje otpada:** Aktivno poticanje odvajanja otpada i razvoj sustava za prikupljanje biootpada kako bi se smanjio ekološki otisak.
- **Reciklaža i kompostiranje:** Uvođenje sustava za reciklažu i kompostiranje u kućanstvima i javnim ustanovama, uz kontinuiranu edukaciju građana o održivom gospodarenju otpadom.

Poduzetništvo i gospodarstvo

Razvoj poduzetničke i obrtničke inicijative bit će ključ za jačanje lokalnog gospodarstva i stvaranje novih radnih mjesta.

- **Poduzetničke zone:** Uređenje i proširenje poduzetničkih zona koje će omogućiti ulaganje u lokalno gospodarstvo, s posebnim fokusom na male i srednje poduzetnike te obrtništvo.
- **Poticanje inovacija:** Stvaranje programa potpora za inovativne poslovne ideje i održive poslovne modele koji će koristiti lokalne resurse i doprinosti rastu zajednice.

Angažman zajednice

Aktivno uključivanje građana u procese donošenja odluka ključno je za transparentnost i uspjeh razvojnih inicijativa.

- **Participativno planiranje:** Organizacija javnih rasprava i radionica u cilju uključivanja lokalne zajednice u planiranje i donošenje odluka o razvojnim projektima.
- **Edukacija i svijest o održivom razvoju:** Provođenje edukativnih kampanja i programa usmjerenih na podizanje svijesti o važnosti održivog razvoja, energetske učinkovitosti i zaštite okoliša.

Vizija i misija Općine Stari Jankovci definirana je Provedbenim programom Općine Stari Jankovci 2022. – 2025.

Vizija je omogućiti kvalitetan život svim svojim stanovnicima u suvremenom, ekonomski naprednom, kulturno razvijenom i ekološki održivom općinskom okruženju.

Misija je osigurati ubrzani ekonomski razvoj koji će omogućiti povećanje individualnog blagostanja i općeg standarda življenja za sve sadašnje i buduće stanovnike Općine.

Razvojne potrebe i potencijali

Općina Stari Jankovci se nalazi u dinamičnom razdoblju razvoja s ciljem unapređenja urbane infrastrukture i kvalitete života svojih građana. Identifikacija razvojnih potreba i potencijala ključna je za usmjerenje strateških inicijativa i osiguranje održivog razvoja. Ovo poglavlje detaljno analizira ključne razvojne potrebe i potencijale općine kako bi se uspostavila čvrsta osnova za buduće planiranje i implementaciju projekata.

3.1. Razvojne potrebe

1. Unaprjeđenje zelene infrastrukture

- **Potreba za dodatnim zelenim površinama:** Planiranje novih parkova, igrališta i urbanih vrtova kako bi se poboljšala kvaliteta života i omogućila rekreacija u prirodi za sve mještane. Zelene površine poboljšavaju kvalitetu zraka i smanjuju efekt urbanog toplinskog otoka.
- **Održavanje postojećih zelenih površina:** Redovito održavanje postojećih zelenih površina kroz sustave navodnjavanja i revitalizaciju zapuštenih područja kako bi ostale zdrave i atraktivne.

2. Energetska učinkovitost i održiva gradnja

- **Rekonstrukcija starih zgrada:** Veliki broj građevina u Starim Jankovcima je starijeg datuma gradnje i ne zadovoljava moderne energetske standarde. Energetska obnova starih zgrada kroz uvođenje učinkovite izolacije i sustava grijanja/hlađenja potrebna je kako bi se smanjili energetske troškovi i emisije stakleničkih plinova.
- **Uvođenje obnovljivih izvora energije:** Poticaji za instalaciju solarnih panela i sustava za obnovljive izvore energije doprinijet će energetskej samodostatnosti i smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima.

3. Održiva mobilnost

- **Povećanje mreže biciklističkih staza:** Trenutna mreža biciklističkih staza nije dovoljno razvijena i ne povezuje sve ključne dijelove općine. Proširenje i povezivanje biciklističkih staza potaknut će stanovnike na korištenje bicikala kao ekološki prihvatljivog sredstva prijevoza, smanjujući time prometne gužve i emisije štetnih plinova.

- **Unapređenje javnog prijevoza:** Modernizacija javnog prijevoza uključuje uvođenje novih, ekološki prihvatljivih vozila poput električnih autobusa, te optimizaciju postojećih linija kako bi javni prijevoz bio učinkovitiji i pristupačniji stanovnicima. Povećanjem frekvencije i pouzdanosti javnog prijevoza smanjit će se potreba za korištenjem osobnih automobila, čime će se smanjiti prometne gužve i onečišćenje zraka.

4. Upravljanje otpadom

- **Sustav reciklaže:** Općina Stari Jankovci mora unaprijediti sustav reciklaže otpada kroz povećanje broja reciklažnih dvorišta i sustav za kompostiranje biootpada. Potrebno je također povećati broj i dostupnost spremnika za odvojeno prikupljanje otpada u svim dijelovima općine. Uvođenjem modernih tehnologija za obradu i reciklažu otpada smanjit će se količina otpada koja završava na odlagalištima, čime se smanjuje onečišćenje okoliša.
- **Edukacija građana:** Važno je kontinuirano educirati stanovnike o važnosti pravilnog odvajanja i reciklaži otpada. Organiziranje radionica, javnih kampanja i informativnih materijala pomoći će povećanju svijesti i aktivnog sudjelovanja građana u sustavu reciklaže.

5. Digitalna transformacija

- **Razvoj e-uprave:** Implementacija digitalnih rješenja za bolju interakciju između stanovnika i Općinske uprave može značajno povećati učinkovitost i transparentnost administrativnih procesa. Uvođenje digitalnih platformi za prijavu i praćenje zahtjeva, plaćanje usluga i pristup informacijama olakšat će svakodnevni život građana.
- **Pametna infrastruktura:** Uvođenje pametnih tehnologija za upravljanje komunalnim uslugama i resursima, poput pametne rasvjete, sustava za praćenje potrošnje vode i energije, te senzora za praćenje kvalitete zraka, može povećati učinkovitost i smanjiti troškove upravljanja Općinom.

6. Bogatu materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu staviti u funkciju razvoja

- **Restauracija i očuvanje:** Općina Stari Jankovci posjeduje bogatu kulturnu baštinu koja uključuje povijesne građevine, tradicionalne zanate, običaje, folklorne priredbe i druge vrijedne aspekte materijalne i nematerijalne baštine. Kroz valorizaciju i promociju ove

baštine moguće je stvoriti uvjete za održiv gospodarski razvoj, te time osigurati dodatne izvore prihoda i poboljšati kvalitetu života lokalnog stanovništva.

- **Prepoznatljivost:** Stavljanje kulturne baštine u funkciju razvoja pridonijet će stvaranju identiteta i prepoznatljivosti općine, istovremeno doprinoseći lokalnom gospodarstvu kroz turizam i kulturne aktivnosti.

7. Uključivanje građana u odlučivanje

- **Javne rasprave i savjetovanja:** Aktivno uključivanje građana u proces donošenja odluka ključno je za stvaranje transparentne, odgovorne i participativne zajednice. Kroz organiziranje javnih rasprava, savjetovanja i anketiranja, omogućava se svim stanovnicima da izravno sudjeluju u oblikovanju politika i projekata važnih za lokalni razvoj.
- **Edukacijske aktivnosti:** Kontinuirano unapređenje znanja i vještina lokalnog stanovništva osnova je za razvoj zajednice, poticanje inovacija i povećanje kvalitete života. Programi edukacije usmjereni su na različite ciljne skupine – djecu, mlade, odrasle i starije osobe – kako bi svi građani imali pristup relevantnim znanjima i informacijama. Edukacija je također ključna za razvoj svijesti o važnosti očuvanja kulturne i prirodne baštine, aktivnog građanskog sudjelovanja i volonterskog rada. Kroz edukativne programe potiče se stvaranje kompetentne i osnažene zajednice koja aktivno doprinosi lokalnom razvoju, unapređuje svoje vještine i priprema se za buduće izazove.

3.2. Potencijali

1. Prirodni resursi

- **Poljoprivredne površine i šume:** Općina Stari Jankovci bogata je prirodnim resursima poput poljoprivrednog zemljišta i šuma. Ti resursi predstavljaju značajan čimbenik u proizvodnji hrane, ali isto tako ključni su za rekreaciju, turizam i očuvanje bioraznolikosti. Kroz investiranje u sustave odvodnje i navodnjavanja, te stvaranje urbanih parkova, staza za šetanje i bicikliranje, te edukativnih centara, Općina Stari Jankovci može postati atraktivna destinacija za posjetitelje i stanovnike.
- **Obnovljivi izvori energije:** Iskoristiti potencijal solarne energije i biomase za energetske održivu općinu. Investicije u ove sektore mogu doprinijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova i energetske neovisnosti općine.

2. Kulturna baština

- **Povijesni centar:** Stari Jankovci kao mjesto s bogatom kulturnom baštinom može pružiti bogatu turističku ponudu. Obnova i očuvanje povijesnih sakralnih, civilnih i etnoloških građevina, organizacija kulturnih manifestacija i promocija lokalne kulture mogu privući turiste i pridonijeti gospodarskom razvoju.
- **Kulturne manifestacije:** Organizacija kulturnih događanja poput festivala, izložbi i koncerata može povećati atraktivnost općine i pridonijeti očuvanju kulturne baštine. Kultura može postati značajan čimbenik u identitetu i razvoju općine.

3. Strategijska lokacija

- **Povezanost s regijom:** Pобољшanje prometne infrastrukture radi boljeg pristupa regionalnim centrima i povećanja gospodarske aktivnosti.
- **Pristup tržištima:** Razvoj gospodarskih zona uz logističku prednost zbog dobre prometne povezanosti.

4. Ljudski kapital

- **Obrazovanje i inovacije:** Povećanje ulaganja u obrazovanje, posebno u tehničke i inovacijske sektore, može stvoriti kvalificiranu radnu snagu koja će biti spremna za izazove budućnosti. Razvoj suradnje između obrazovnih institucija i privatnog sektora može potaknuti inovacije i poduzetništvo.

- **Poduzetništvo:** Poticanje poduzetništva kroz programe potpore i inkubatore za start-upove može dovesti do razvoja novih poslovnih ideja i otvaranja radnih mjesta.

5. Turistički potencijal

- **Održivi turizam:** Razvoj održivog turizma koji uključuje ekološki prihvatljive smještaje i aktivnosti može promovirati prirodne ljepote i kulturnu baštinu Starih Jankovaca. Razvoj ekoturističke infrastrukture (pješačke staze, biciklističke rute) koja će promovirati prirodne ljepote i kulturnu baštinu.

Razvojne potrebe i potencijali Općine Stari Jankovci predstavljaju temelje za planiranje i provedbu strateških inicijativa. Fokus na unaprjeđenje zelene infrastrukture, energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije, održivu mobilnost, upravljanje otpadom i digitalnu transformaciju omogućit će Općini Stari Jankovci ostvarenje svoje srednjoročne vizije. Ovi napori će osigurati visoku kvalitetu života za sve stanovnike, smanjenje ekološkog otiska općine i dugoročnu održivost urbanog okoliša.

4. Osnovna obilježja područja obuhvata

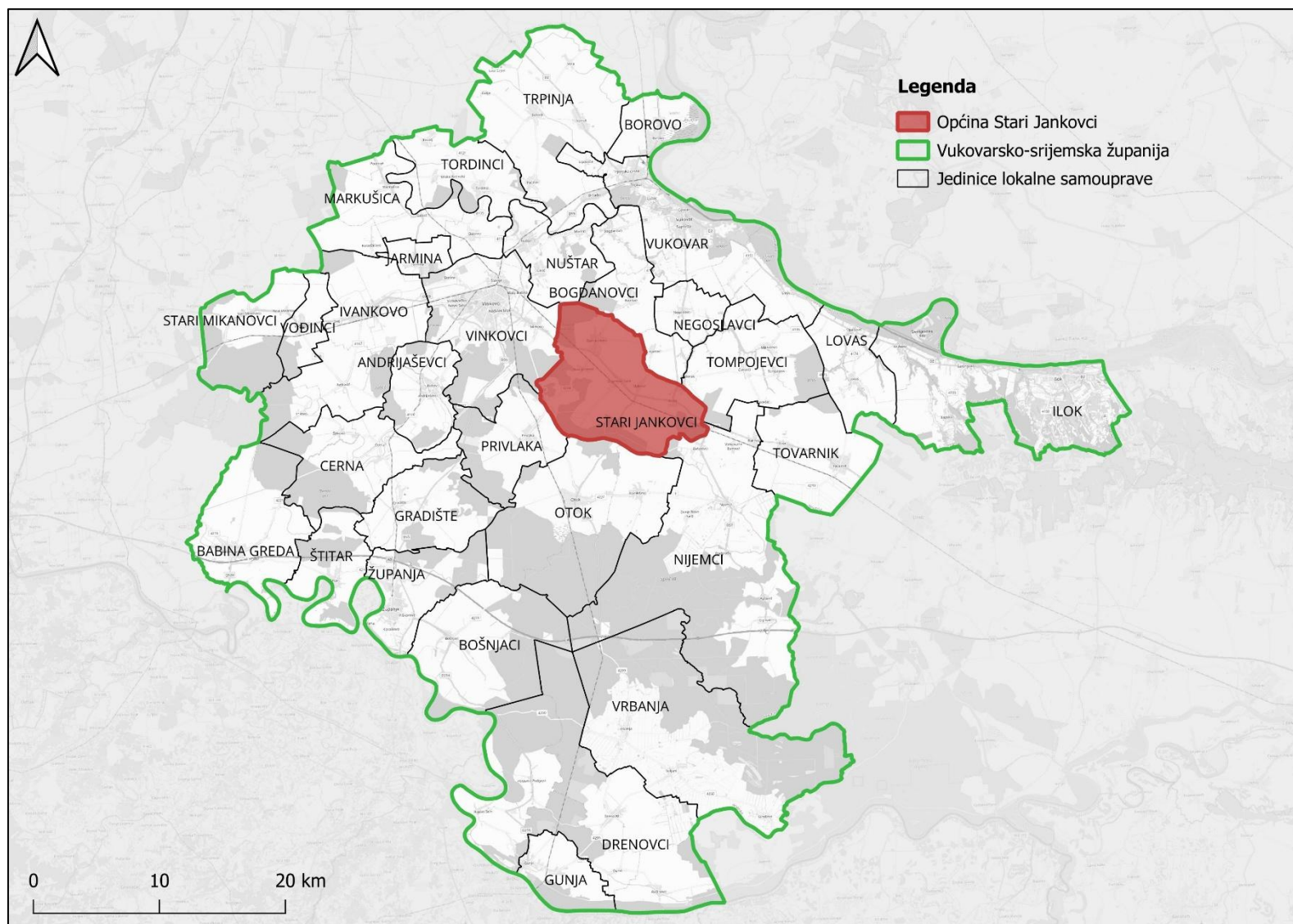
U ovom poglavlju detaljno je predstavljen političko-teritorijalni ustroj Općine Stari Jankovci, zajedno s demografskom strukturom prema najnovijem Popisu stanovništva Državnog zavoda za statistiku. Također, razmotrene su reljefne i klimatske karakteristike područja.

4.1. Političko-teritorijalni ustroj Općine Stari Jankovci

Općina Stari Jankovci pripada Vukovarsko-srijemskoj županiji koja je smještena na krajnjem sjeveroistoku Republike Hrvatske. Prema teritorijalnom ustrojstvu lokalne samouprave, Općina Stari Jankovci pripada prostoru središnjeg dijela Vukovarsko-srijemske županije. Vukovarsko – srijemska županija prostire se na površini od 2.448 km² dijelom u Istočnoj Slavoniji, dijelom u Zapadnom Srijemu, između rijeke Dunava i Save. Najviša je točka Čukala kod Iloka (294 m nadmorske visine), a najniža u Posavini - Spačva (78 m). Na istoku se blago spuštaju obronci Fruške gore i prelaze u vukovarski ravnjak, dok se sa zapada, s planine Dilja, pruža vinkovačko-đakovački ravnjak. Na sjeverozapadu graniči s Osječko-baranjskom županijom, a na zapadu s Brodsko-posavskom županijom. Istočna granica sa Srbijom i južna granica s BiH ujedno su i državne granice Republike Hrvatske. Sjeverno od Vinkovaca teče rijeka Vuka koja se ulijeva u Dunav kod Vukovara, a južnije prema Savi teče Bosut s pritokama Berava, Biđ, Studva i Spačva. Županija je administrativno podijeljena na 31 jedinicu lokalne samouprave, od čega je 5 gradova i 26 općina (Slika 1).

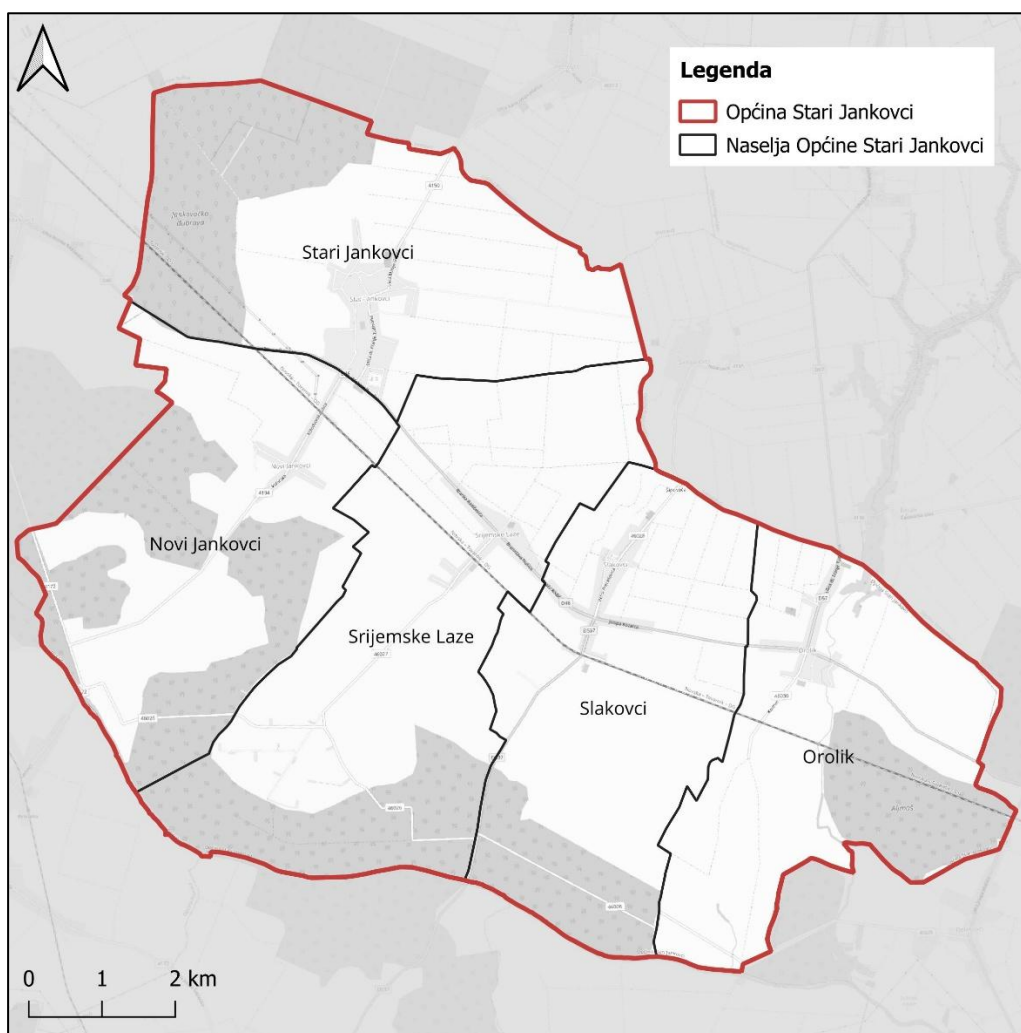
Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 1. Teritorijalno-politički ustroj Vukovarsko-srijemske županije i položaj Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, uz obradu autora)

Općina Stari Jankovci, prema podacima Državne geodetske uprave - Područni ured za katastar Vukovar - Ispostava Županja, zauzima površinu od 95 km². Udio površine općine u površini županije iznosi 3,88%. Administrativno, sastoji se od pet naselja (Slika 2): Stari Jankovci, Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik. Općina Stari Jankovci je na sjeveru u okruženju općina: Nuštar i Bogdanovci, Grada Vinkovci i Općine Privlaka na zapadu, Grada Otoka i Općine Nijemci na jugu, Općine Bogdanovci te Općine Tompojevci na istoku.

Slika 2. Teritorijalno-politički ustroj Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, uz obradu autora)

5.2. Demografska obilježja

Prema posljednjem Popisu stanovništva iz 2021. godine, kojeg je proveo Državni zavod za statistiku (DZS), Općina Stari Jankovci ima ukupno 3.271 stanovnika (1.668 žene i 1.603 muškaraca), što čini 2,29% ukupnog stanovništva Vukovarsko-srijemske županije. U usporedbi s Popisom iz 2011. godine, broj stanovnika smanjen je za 1.134, odnosno za 25,74%, što ukazuje na rastući trend depopulacije u odnosu na prethodne popise. Prema Popisu iz 2021., najveći broj stanovnika živi u naselju Stari Jankovci (1.124), zatim u Slakovcima (701), Novim Jankovcima (693), Srijemskim Lazama (398) te u Oroliku (355). Analizirajući promjene broja stanovnika u Općini Stari Jankovci ali i u naseljima unutar općine između 2011. i 2021. godine, uočavamo zabrinjavajući demografski trend (Tablica 1). Sva naselja na području Općine Stari Jankovci bilježila su smanjenje broja stanovnika. Ova smanjenja mogu biti posljedica starenja populacije, migracije prema urbanim centrima ili drugih socioekonomskih faktora.

Tablica 1. Broj stanovnika po naseljima na području Općine Stari Jankovci prema Popisu iz 2011. i 2021. (Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis 2011. i 2021.)

Općina/naselje	Popis stanovnika 2011.	Popis stanovnika 2021.	Promjena broja stanovnika 2011.- 2021.	
Općina Stari Jankovci	4.405	3.271	-1.134	-25,74%
Novi Jankovci	934	693	-241	-25,80%
Orolik	512	355	-157	-30,66%
Slakovci	958	701	-257	-26,83%
Srijemske Laze	572	398	-174	-30,42%
Stari Jankovci	1.429	1.124	-305	-21,34%

Gustoća naseljenosti predstavlja jedan od ključnih pokazatelja populacijske koncentracije na određenom području. U Starim Jankovcima ona iznosi 34,43 stanovnika po kvadratnom kilometru, što je niže od županijskog prosjeka koji je u 2021. godini bio 58,47 st./km², te niže od državnog prosjeka koji iznosi 68,7 st./km². Najgušće naseljeno područje je naselje Slakovci sa 40 st./km², dok najrjeđe naseljeno područje predstavlja naselje Srijemske Laze sa 17 st./km².

U tablici (Tablica 2.) je prikazana analiza o migracijskim obilježjima Općine Stari Jankovci za 2011. i 2021. godinu. Prema popisu iz 2011., u Općini Stari Jankovci je zabilježen prirast od 48 živorođenih, dok je 2021. taj broj smanjen na 25. Ovaj trend nije neuobičajen na brojnim područjima Republike Hrvatske. Broj umrlih neznatno se smanjio sa 77 u 2011. na 75 u 2021.

godini. Godine 2011., Stari Jankovci je zabilježila 52 doseljenika, od kojih je većina (27) došla iz drugih gradova/općina iste županije, dok su manji brojevi dolazili iz drugih županija (14) i inozemstva (5). U 2021., dolazak je porastao na 73, pri čemu je najveći broj doseljenika (28), pristigao iz druge županije. 143 osoba se odselilo iz Starih Jankovaca 2011., pri čemu je najveći broj (102) otišao u drugi grad/općinu iste županije, 22 u drugu županiju, dok je manji broj otišao u inozemstvo (13). U 2021., broj odseljenih porastao je na 150 osoba, pri čemu je najveći broj (62) otišao druge gradove/općine iste županije, 47 u inozemstvo, a 30 osoba se odselilo u drugu županiju.

Tablica 2. Analiza demografskih promjena Općine Stari Jankovci 2011. - 2021. (Izvor: DZS, Gradovi i općine u statistici)

Godina	Živorodeni	Umrli	Doseljeni	Odseljeni
2011.	48	77	52 ² (27 iz drugog grada/općine iste županije, 14 iz druge županije, 5 iz inozemstva)	143 (102 u drugi grad/općinu iste županije, 22 u drugu županiju, 13 u inozemstvo)
2021.	25	75	73 ² (24 iz drugog grada/općine iste županije, 28 iz druge županije, 10 iz inozemstva)	150 (62 u drugi grad/općinu iste županije, 30 u drugu županiju, 47 u inozemstvo)

Osim gustoće naseljenosti, važno je istražiti i demografsku strukturu prema dobi, što pruža uvid u potencijalnu vitalnost i biodinamiku stanovništva određenog područja. Prema dobnim skupinama stanovništvo se može podijeliti na: mlado (0 - 19), zrelo (20 - 60) i starije stanovništvo (60 +). Prema Popisu iz 2021., u Općini Stari Jankovci 659 stanovnika pripada kategoriji mladog stanovništva (20,15%), 1.568 kategoriji zrelog stanovništva (47,94%) te 1.044 kategoriji starijeg stanovništva (31,92%). U tablici (Tablica 3.) je vidljivo da na području Općine Stari Jankovci dominantno prevladava zrelo stanovništvo. Udio starog stanovništva (60 +) veći je u odnosu na mlado što se smatra negativnim društvenim pokazateljem. Osnovni pokazatelj razine starenja mjeri se koeficijentom starosti koji predstavlja postotni udio osoba starijih od 60 godina u ukupnom stanovništvu. Kada taj udio dostigne 12% smatra se da je stanovništvo tog područja počelo starjeti. Prema najnovijem Popisu, koeficijent starosti za Općinu Stari Jankovci

² Razlika do ukupnog broja doseljenih/odseljenih odnosi se na preseljenja među naseljima unutar istog grada/općine.

iznosi 31,92%. Također se često koristi indeks starenja koji pokazuje omjer broja osoba starijih od 60 godina i mladih u dobi do 19 godina. Ako je indeks starosti veći od 40% smatra se da je stanovništvo određenog područja počelo starjeti, a za područje Općine Stari Jankovci u 2021. godini iznosio je 158,42%.

Tablica 3. Sastav stanovništva prema dobi (Izvor: DZS, Popis 2021.)

Općina/naselje	Kategorija stanovništva		
	Mlado (0-19)	Zrelo (20-59)	Staro (60 +)
Općina Stari Jankovci	659	1.568	1.044
Novi Jankovci	165	333	195
Orolik	70	154	131
Slakovci	127	331	243
Srijemske Laze	62	182	154
Stari Jankovci	235	568	321

4.2. Reljefna obilježja

U geomorfološkom smislu prostor Općine Stari Jankovci pripada prostoru Istočno-hrvatske nizine, kao dijelu makromorfološke regije Panonske nizine, odnosno mikroregiji Vinkovačko-vukovarske lesne zaravni Istočno-hrvatske ravnice. U širem prostoru mogu se izdvojiti tri osnovna tipa reljefa: nizinski, zaravanski i brdski, nastalih pod utjecajem složenih endogenih i egzogenih procesa. Nizinski reljef u morfološkom smislu pripada fluvijalnom i fluvijalno-močvarnom reljefu, dok je zaravanski reljef rezultat djelovanja eolskih i sufozijskih procesa. U morfostrukturnom pogledu, nizine su akumulacijsko-tektonski tip reljefa, dok lesne zaravni pripadaju tipu akumulacijskodenudacijskog reljefa. Na prostoru Općine Stari Jankovci osnovne reljefne karakteristike su određene odnosnom viših lesnih zona i aluvijalnih ravni. Ovakav reljef karakterizira jednoličan geološki sastav i neznatne visinske razlike.

4.2.1. Geologija

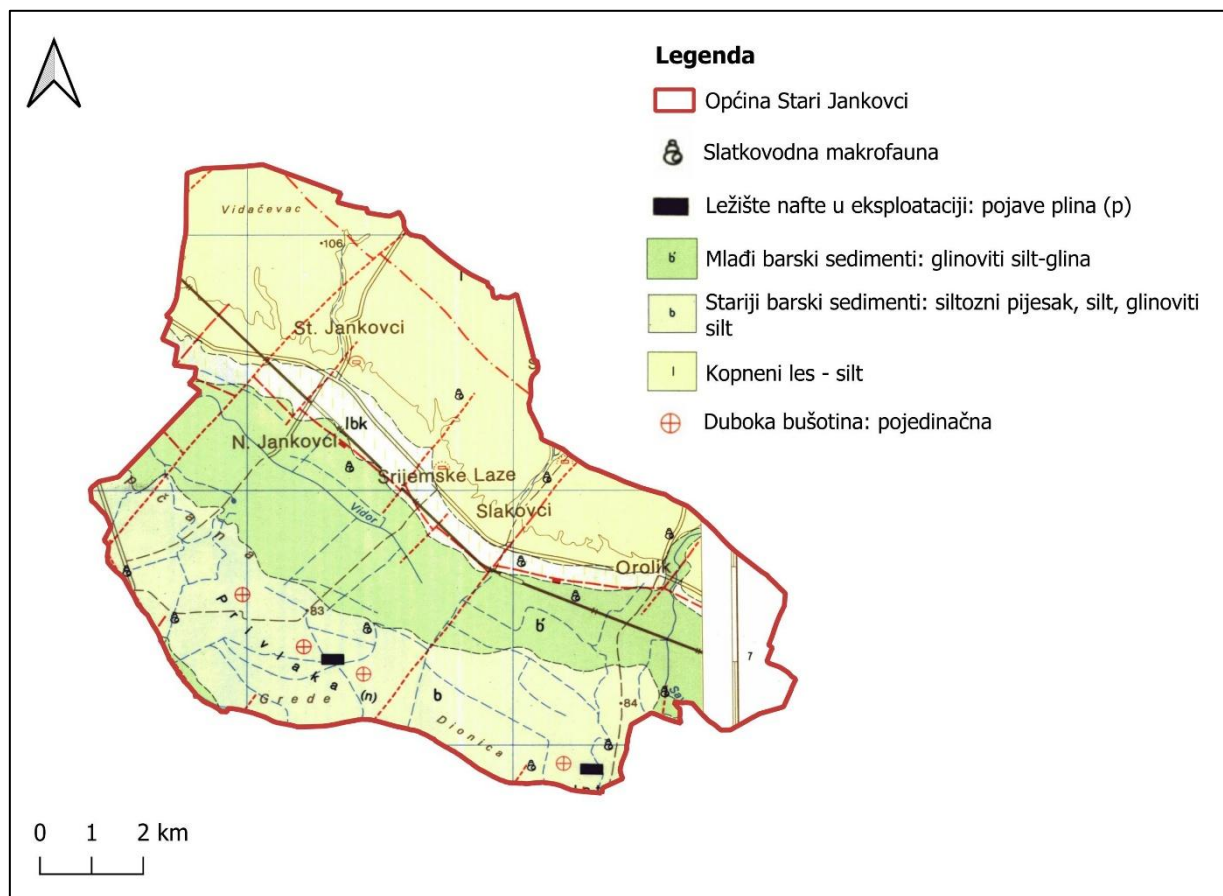
Općina Stari Jankovci obilježena je kartiranim jedinicama (Slika 3.):

- Mlađi barski sedimenti (b') – Mlađi barski sedimenti nalaze se južno od lesnog ravnjaka, a nastavak su sedimentacije tijekom srednjeg i gornjeg holocena. To su blage depresije

dijelom uvjetovane tektonskim gibanjima. Močvarno područje koje dijelom i danas egzistira povremeno je plavljeno, te se proces taloženja sedimenta odvijao do danas. Sediment se sastoji od plavičastosmeđih tamnih, sivocrnih, siltoznih glina, često i tresetnog tipa. Fauna i flora pokazuju vodenu sredinu, uglavnom stajaću-močvarno-barsku, bogatu i faunom i florom, hranjenu dotokom vode s okolnih područja. Debljina subrecentnih barskih sedimenata varira od 0,5-2 m.

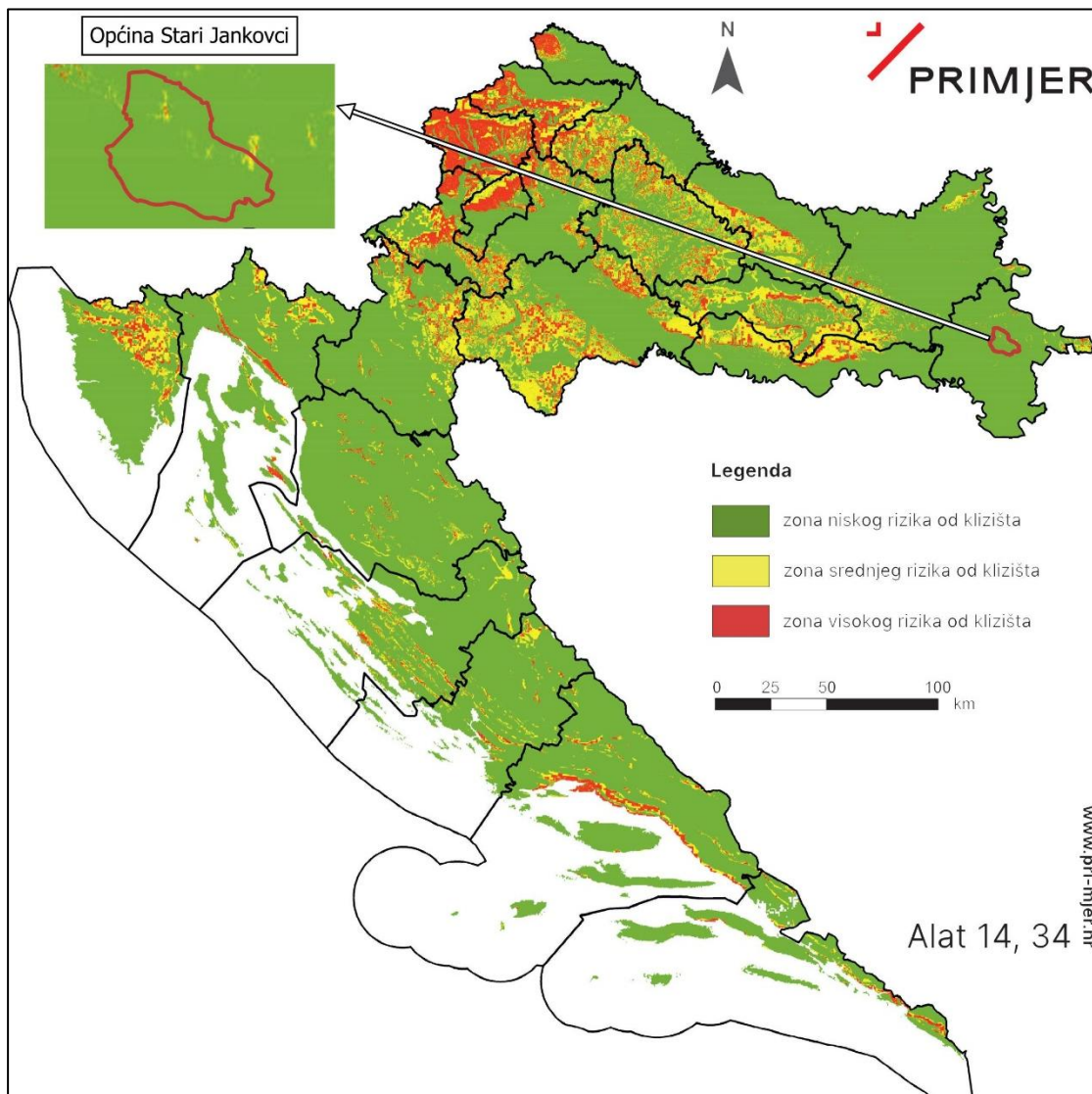
- Stariji barski sedimenti (b) – Barski sedimenti taloženi su na širokom prostoru, južno od lesnog ravnjaka Đakovo-Vinkovci-Vukovar sve do Save, koji je dijelom pokriven barskim močvarnim holocenskim naslagama. Litološki to su svjetlosmeđi, šareni, glinoviti siltovi često sa sitnim nepravilnim vapnenim konkrekcijama kao i željezovito-manganskim globulicama, često u nepravilnoj izmjeni s tamnosivim organskim siltom. U podlozi ovih naslaga, a djelomično i bočno prevladava pjeskoviti silt i svijetlosivi siltozni pijesak fluvijalnog porijekla. Pijesak je unakrsno uslojen s pješčanim pločastim konkrekcijama, što ukazuje na buran dotok veće količine vode, označen donosom krupnijeg materijala postglacijalnim poplavama. S prelazom u mirnu barsko-močvarnu sedimentaciju u holocenu. U pješčanom dijelu sedimenta dolazi oko 81,5% lakih minerala, a teških minerala 18,5%, od toga su 14,1% zrna opakih minerala: klorit s 2,9%; biotit 1,5% i ostali opaki minerali. Fauna i flora pokazuju da je sediment nastao u vodenoj sredini u blizini kopna s oscilacijom vodene sredine - poplave - isušivanja. Pretpostavljena debljina naslaga iznosi 5-8 m.
- Les (l) - Po granulometrijskom sastavu, kopneni les odgovara pjeskovito-glinenom siltu. Količina pijeska kreće se oko 10%, najviše do 17%, dok udio gline varira između 7 i 14%. Srednja veličina zrna iznosi od 0,0182 do 0,0294 mm, a koeficijent sortiranja kreće se od 1,29 do 1,81, s maksimalnom vrijednošću od -0,39 i minimalnom od 2,11. Postotak lakih minerala u lesu kreće se od 87,2 do 96,8%, dok teški minerali čine od 3,8 do 12,8%. Laki minerali sastoje se od kvarca, feldspata, muskovita i čestica stijena. Udio kvarca kreće se između 55 i 65%, maksimalno do 72%, feldspati su zastupljeni s oko 15%, maksimalno do 36%, muskovit od 1,4 do 30%, a čestice stijena do 20%. Debljina lesa varira – u Vukovaru iznosi 18 metara, u Vinkovcima 6 metara, a u Mikanovcima 17 metara.

Slika 3. Osnovna geološka karta Općine Stari Jankovci (Izvor: Hrvatski geološki institut, uz obradu autora)

Na osnovu prikazane karte zoniranja rizika od klizišta Republike Hrvatske (Slika 4.), Općina Stari Jankovci se nalazi u području koje je označeno većinom kao zona niskog rizika od klizišta.

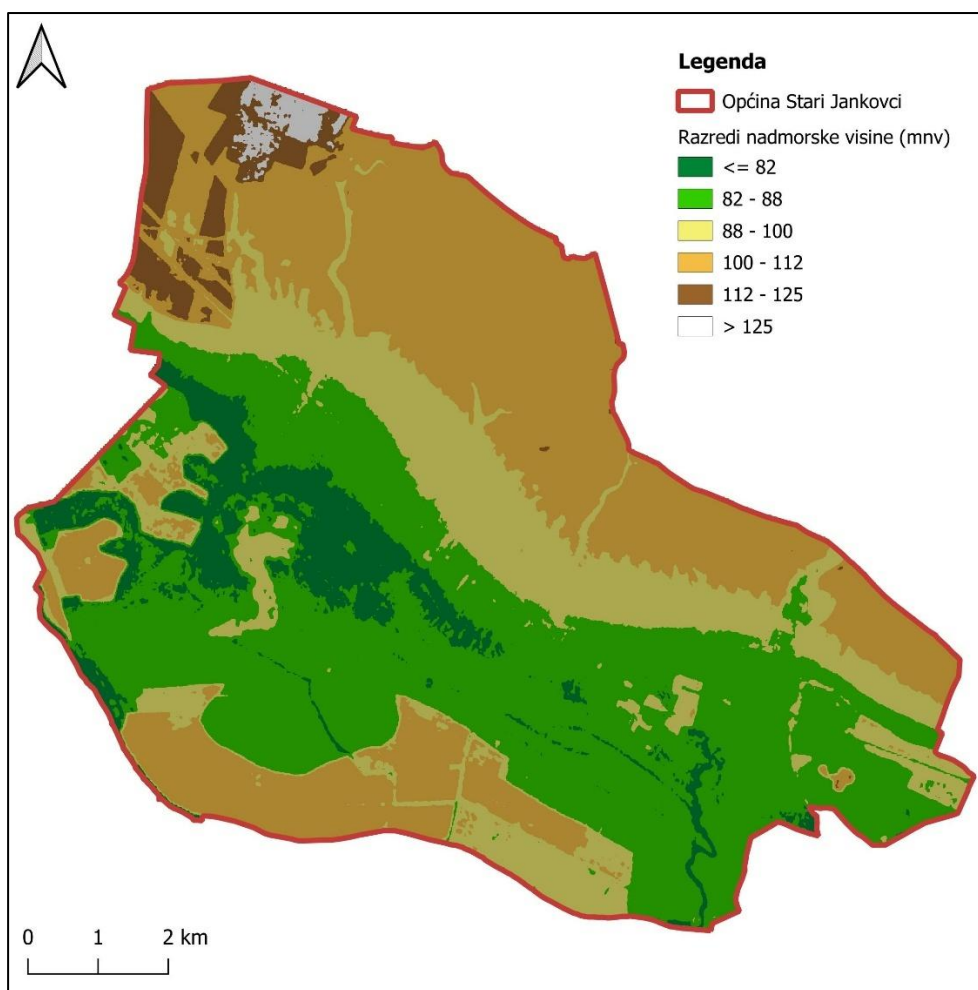
Slika 4. Karta zoniranja rizika od klizišta Republike Hrvatske s označenom lokacijom Općine Stari Jankovci (Izvor: www.pri-mjer.hr, uz obradu autora)

4.2.2. Hipsometrija

Na osnovu digitalnog modela reljefa, provedena je kategorizacija po visinskim razredima kako bi se provela analiza visinskih karakteristika reljefa. Na slici (Slika 5) su prikazana hipsometrijska obilježja reljefa Općine Stari Jankovci. Najniže nadmorske visine, do 82 metara prikazane su zelenom bojom i pokrivaju uglavnom centralne dijelove općine. Sljedeći razred, između 82 i 88 metra nadmorske visine, predstavlja blagi prijelaz iz nizinskih dijelova te dominiraju južnim dijelom općine. Razred od 88 do 100 metara obuhvaća nešto više uzvišenja. Viši razredi nadmorske visine, od 100 do 112 metara, pretežno se nalaze u sjevernim i zapadnim dijelovima općine. Najviše točke, između 112 i 125 metara, smještene su u sjeverozapadnom dijelu. Samo mali dio općine prelazi 125 metara nadmorske visine. Ovakva raspodjela nadmorske visine ukazuje na uglavnom ravničarski teren s blagim uzvišenjima prema sjeverozapadu.

Slika 5. Hipsometrijska obilježja reljefa Općine Stari Jankovci (Izvor: OSM, DGU, Copernicus global DSM 30, uz obradu autora)

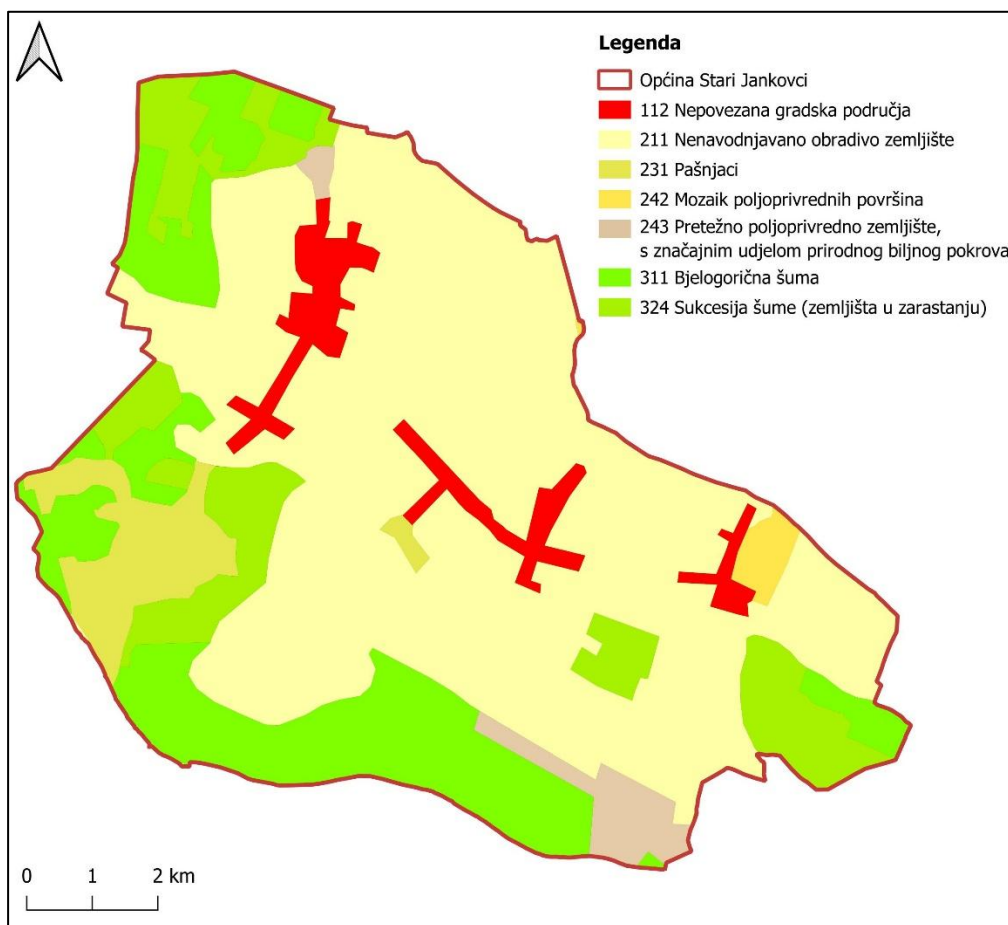

4.2.3. Pokrov i namjena zemljišta

CORINE Land Cover (CLC) Hrvatska predstavlja digitalnu bazu podataka o stanju i promjenama zemljišnog pokrova i namjeni korištenja zemljišta Republike Hrvatske za razdoblje 2018. godine. Na području Općine Stari Jankovci prevladava Nenavodnjavano obradivo zemljište (CLC 211). Osim toga, na području općine nalaze se pokrovi klasificirani kao (Slika 6.):

- Nepovezana gradska područja (CLC 112),
- Sukcesija šuma (zemljišta u zarastanju) (CLC 324),
- Bjelogorična šuma (CLC 311),
- Pašnjaci (CLC 231),
- Mozaik poljoprivrednih površina (CLC 242),
- Pretežno poljoprivredno zemljište, s značajnim udjelom prirodnog biljnog pokrova (CLC 243).

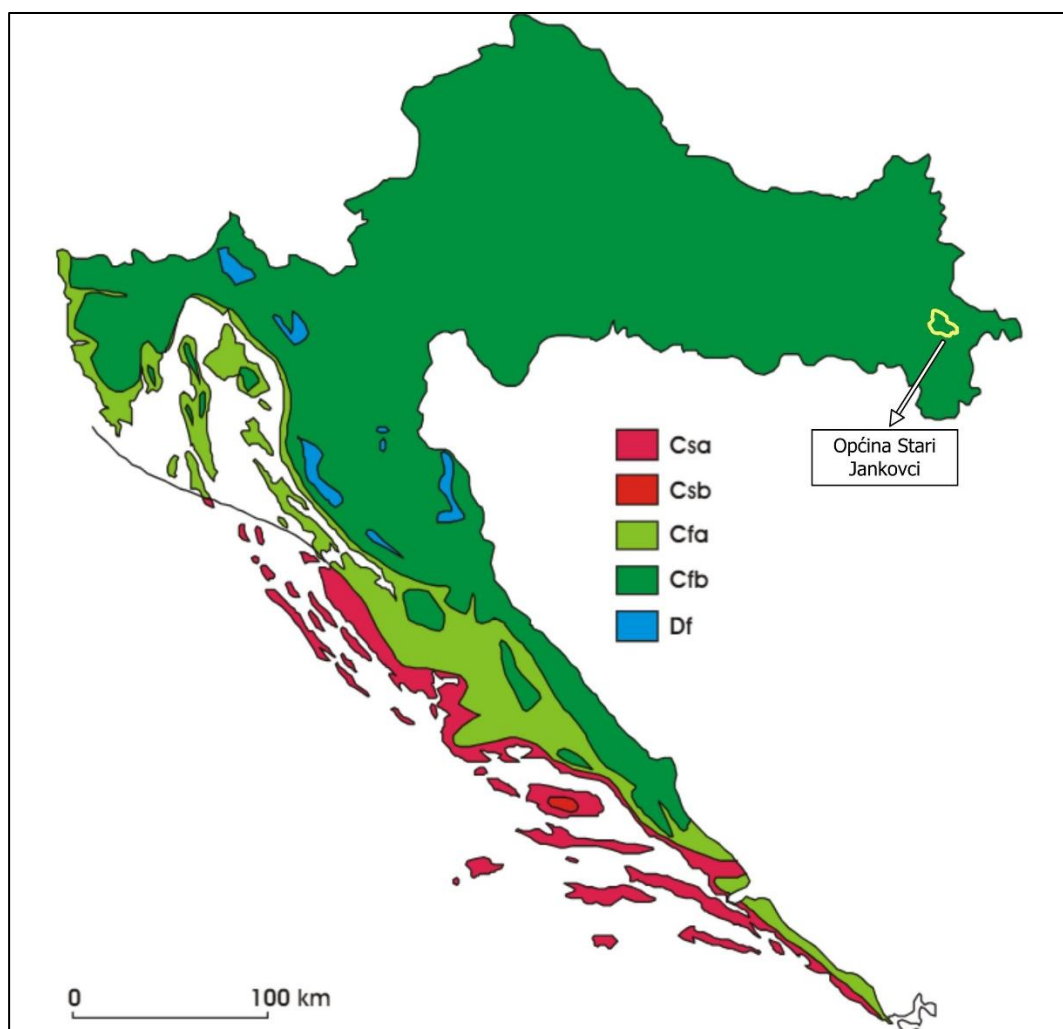
Slika 6. CORINE Land COVER 2018. Općine Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora)

4.3. Klimatska obilježja

Područje Vukovarsko-srijemske županije po Köppenovoj raspodjeli pripada klimi Cfb (umjereno topla vlažna klima s toplim ljetom) (Slika 7.). Ljeta su sunčana i vruća, a zime su hladne. Srednja godišnja temperatura kreće se oko 11°C sa srednjim najtoplijim maksimumom od 29,9°C i srednjim minimumom od 12,2°C. Srednje godišnje padaline kreću se u relativno uskom rasponu. Najniže su u krajnjem istočnom dijelu gdje iznose oko 650 mm, a prema zapadu vrijednost srednjih godišnjih padalina postupno raste do 800 mm. Najviše padalina ima u proljeće i sredinom ljeta, što pogoduje usjevima. Srednja relativna vlaga iznosi 79%.

Slika 7. Geografska raspodjela klimatskih tipova u Hrvatskoj s označenom lokacijom Općine Stari Jankovci (Izvor: Šegota i Filipčić, 2003, uz obradu autora)

Za analizu osnovnih klimatoloških karakteristika korišteni su podaci Državnog hidrometeorološkog zavoda za mjernu postaju Osijek. Razdoblje s podacima na temelju kojih je

izrađena analiza temperature i oborina je od 1899. do 2022. godine. Najtopliji mjesec je srpanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od 21,7°C, a najhladniji je siječanj sa srednjom mjesečnom temperaturom od -0,5°C (Tablica 4.). Apsolutna maksimalna temperatura od 40,3°C zabilježena je u srpnju 1950. godine i kolovozu 2012 godine. Apsolutna minimalna temperatura zraka zabilježena u promatranom razdoblju je -27,1°C, izmjerena u siječnju 1987. godine.

Tablica 4. Prikaz mjesečnih srednjih, maksimalnih i minimalnih temperatura zraka na meteorološkoj postaji Osijek 1899. - 2022. (Izvor: DHMZ)

	Mjesec											
Temp (°C)	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Srednja	-0.5	1.4	6.3	11.6	16.6	19.9	21.7	21.0	16.7	11.3	5.9	1.4
Maksimum	19.0	23.0	26.9	30.9	36.0	39.6	40.3	40.3	37.4	30.6	25.8	21.3
Godina	1903	1903	1977	1968	1968	1908	1950	2012	2015	2020	1963	2009
Minimum	-27.1	-26.4	-21.0	-6.8	-3.0	1.0	4.7	5.1	-1.2	-8.6	-15.7	-23.2
Godina	1987	1935	1987	2003	1935	1962	1948	1981	1906	1920	1988	1963

U Tablica 5. prikazane su srednje mjesečne količine oborina te maksimalna visina snijega na meteorološkoj postaji Osijek za razdoblje 1899. - 2022. Najviše oborina zabilježeno je u lipnju, s prosječnom količinom od 82.1 mm. S druge strane, najmanje oborina pada u veljači, s prosječnom količinom od 42.4 mm. Proljetni mjeseci, od ožujka do svibnja, pokazuju umjerene količine oborina, s blagim porastom prema svibnju (44.9 mm u ožujku do 70.7 mm u svibnju). Zimski mjeseci, siječanj i veljača, imaju slične prosječne količine oborina, oko 45.1 mm odnosno 42.4 mm, što upućuje na relativno stabilne padaline tijekom hladnijeg dijela godine. Najveće snježne padaline zabilježene su u veljači, s maksimalnom visinom snijega od 93 cm, a najmanje u travnju s visinom od 22 cm.

Tablica 5. Srednje mjesečne količine oborina na meteorološkoj postaji Osijek (1899. - 2022.) (Izvor: DHMS)

Mjesec	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Količina (mm)	45.1	42.4	44.9	57.4	70.7	82.1	61.1	59.2	56.0	59.2	59.7	54.1
Maks. Visina snijega (cm)	52	93	49	22	-	-	-	-	-	-	40	60

4.4. Opasnost i rizik od poplava

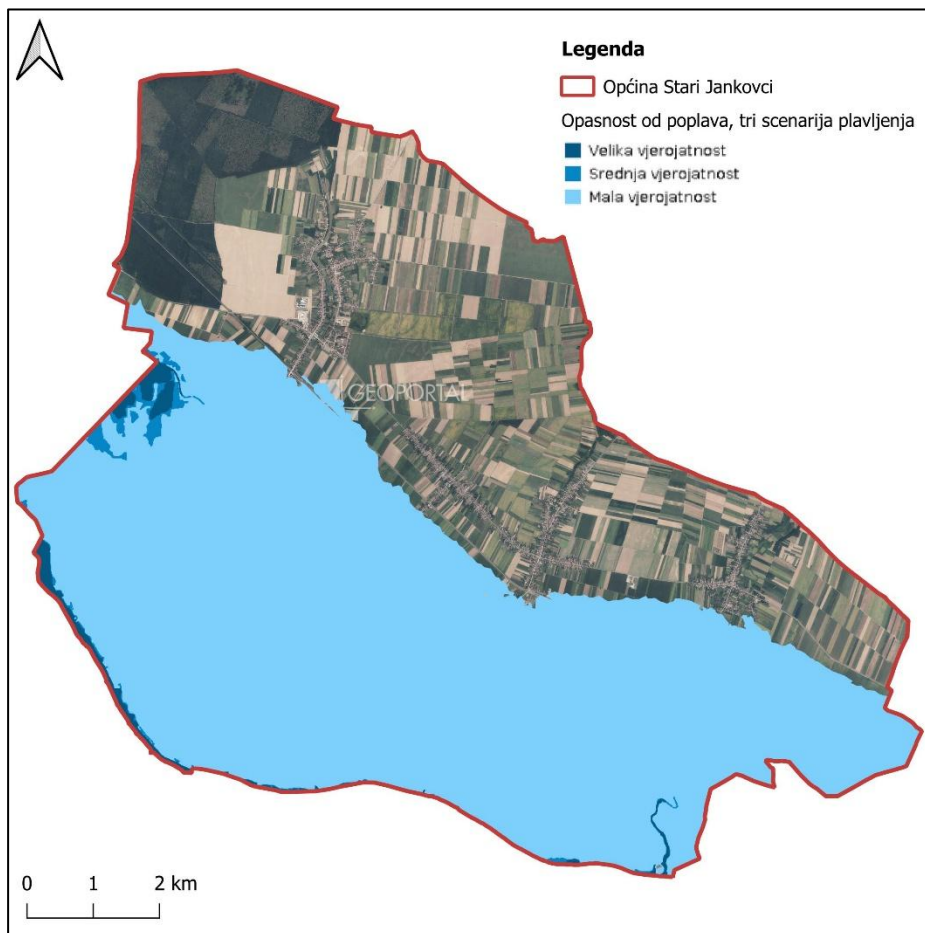
Poplave su prirodni događaji koji se rijetko pojavljuju i ne mogu se u potpunosti spriječiti, ali se različitim preventivnim građevinskim i negrađevinskim mjerama može smanjiti rizik od poplava na prihvatljivu razinu. Poplave spadaju među najopasnije prirodne nepogode i na mnogim mjestima mogu prouzrokovati gubitak ljudskih života, velike materijalne štete, devastaciju kulturnih dobara i ekološke štete. Zbog prostranih brdsko-planinskih područja s visokim intenzitetom kiša, širokih nizinskih dolina, velikih gradova i vrijednih dobara na potencijalno ugroženim površinama, te zbog nedovoljno izgrađenih i održavanih zaštitnih sustava, Hrvatska je prilično osjetljiva na poplave.

Prema Zakonu o vodama (NN 66/19, 84/21) izrađene su karte opasnosti od poplava i karte rizika od poplava. Karte opasnosti od poplava ukazuju na moguće obuhvate tri specifična poplavna scenarija:

- poplave velike vjerojatnosti pojavljivanja (povratno razdoblje približno 25 godina),
- poplave srednje vjerojatnosti pojavljivanja (povratno razdoblje približno 100 godina),
- poplave male vjerojatnosti pojavljivanja (povratno razdoblje približno 1.000 godina), uz pridružene poplave uslijed mogućih rušenja nasipa, te rušenja visokih brana – umjetne poplave.

Prema kartama opasnosti od poplava po vjerojatnosti pojavljivanja (Slika 8.), područje Općine Stari Jankovci se uglavnom nalazi u zoni male vjerojatnosti poplava, s tek nekoliko manjih područja u zonama srednje i velike vjerojatnosti.

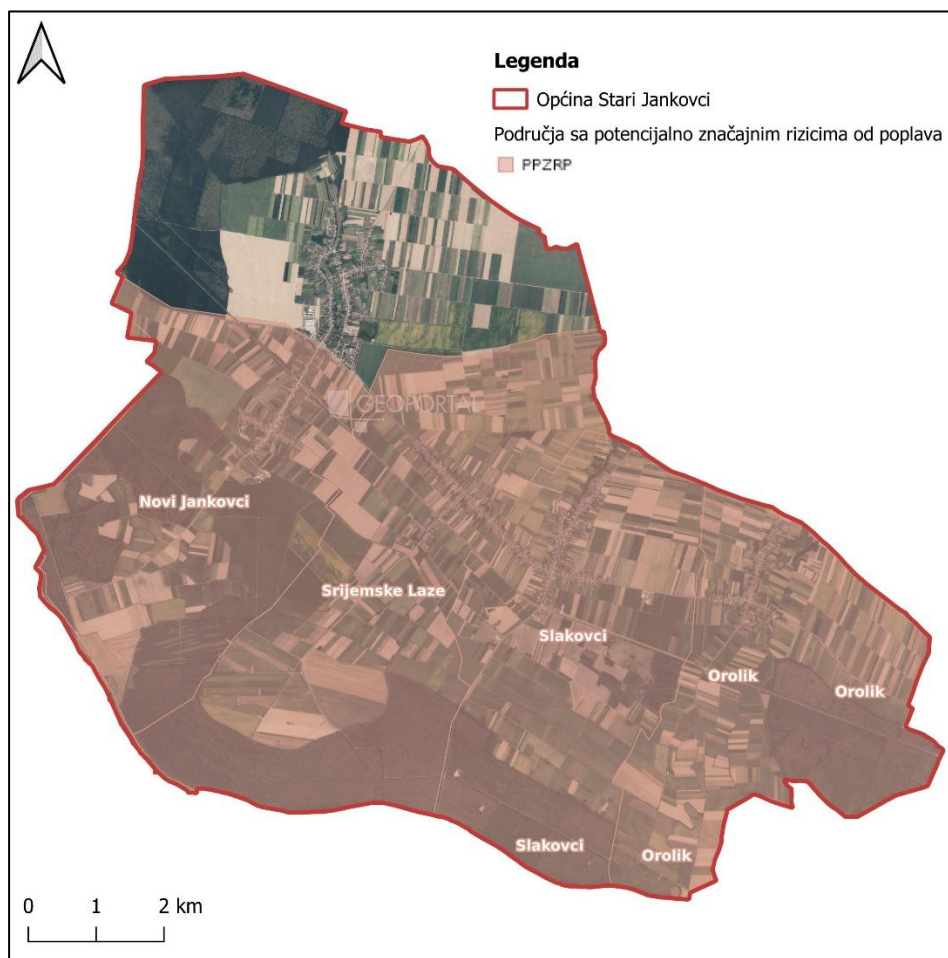
Slika 8. Karta opasnosti od poplava po vjerojatnosti pojavljivanja za Općinu Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP)

Karta rizika od poplava prikazuje potencijalne štetne posljedice na područjima koja su prethodno određena kartama opasnosti od poplava. Poplavni rizik znači kombinaciju vjerojatnosti poplave i mogućih štetnih posljedica na zdravlje ljudi, okoliš, kulturnu baštinu i gospodarsku aktivnost koje se povezuju s poplavom.

Prema karti područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava za Općinu Stari Jankovci (Slika 9.), naselja Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik nalaze se unutar područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava.

Slika 9. Karta područja sa potencijalno značajnim rizicima od poplava za Općinu Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP)

5. Analiza ulaznih podataka povezanih s temom zelene urbane obnove

Kako bi se izradio plan i predložile mjere i aktivnosti za postizanje zelene urbane obnove u Općini Stari Jankovci, provedene su analize važećih prostorno-planskih i strateških dokumenata.

5.1. Analiza prostorno-planskih dokumenata

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23) ključan je alat za planiranje i reguliranje korištenja prostora u Hrvatskoj, s ciljem osiguravanja uravnoteženog i održivog razvoja, uravnoteženog korištenja i zaštite prirodnih resursa, očuvanja i unaprjeđenje krajobraznih i kulturnih vrijednosti te osiguravanja uvjeta za kvalitetan život građana.

Za Općinu Stari Jankovci, analiza prostorno-planske dokumentacije ključna je za razumijevanje trenutnog stanja i planiranje budućih intervencija zelene urbane obnove. Analizom važećih prostornih planova mogu se utvrditi glavne smjernice razvoja lokalne samouprave, uključujući razvoj zelene infrastrukture i unapređenje kružnog gospodarstva. Prostorni planovi pružaju sistematski pregled trenutnog i planiranog korištenja površina, infrastrukturnih projekata značajnih za državu i županiju te definiraju uvjete za planiranje i korištenje prostora.

Na području Općine Stari Jankovci na snazi su sljedeći prostorni planovi:

- **VI. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Stari Jankovci** ("Službeni vjesnik" Vukovarsko-srijemske županije br. 7/04, 17/06, 5/12, 14/12, 7/19 i 21/21, 6/21 i 21/21 – pročišćeni tekst, "Službeni vjesnik" Općine Stari Jankovci, br. 1/22.)
- **Urbanistički plan uređenja "Rit" u Starim Jankovcima** ("Službeni vjesnik" Vukovarsko srijemske županije br. 16/13)
- **II. Izmjene i dopune urbanističkog plana uređenja "Jošina 1"** ("Službeni vjesnik" Vukovarsko srijemske županije br. 11/14, 7/15 i 18/20)
- **Urbanistički plan uređenja gospodarske zone u Novim Jankovcima** ("Službeni vjesnik" Vukovarsko srijemske županije br. 7/18).

Prostorni plan uređenja Općine Stari Jankovci

Prostorni plan uređenja Općine Stari Jankovci donesen je 2004. godine ("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04.). Prve izmjene i dopune usvojene su 2006. godine

("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04. i 17/06.). Druge izmjene i dopune donesene su 2012. godine ("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04., 17/06. i 5/12.), pri čemu su ažurirani tekstualni i grafički dijelovi plana. Treće ciljanje izmjene i dopune, donesene 2012. godine ("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04., 17/06., 5/12. i 14/12.), odnosile su se na specifične segmente prostornog uređenja. Četvrte izmjene i dopune donesene su 2019. godine ("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04., 17/06., 5/12., 14/12. i 7/19.), dok su pete izmjene i dopune usvojene 2021. godine ("Službeni glasnik Vukovarsko-srijemske županije" broj 7/04., 17/06., 5/12., 14/12., 7/19., 6/21. i 21/21.). Najnovije, šeste izmjene i dopune donesene su 2022. godine ("Službeni vjesnik Općine Stari Jankovci" broj 7/04., 17/06., 5/12., 14/12., 7/19., 6/21., 21/21. i 11/22.), pri čemu je izrađen pročišćeni tekst plana.

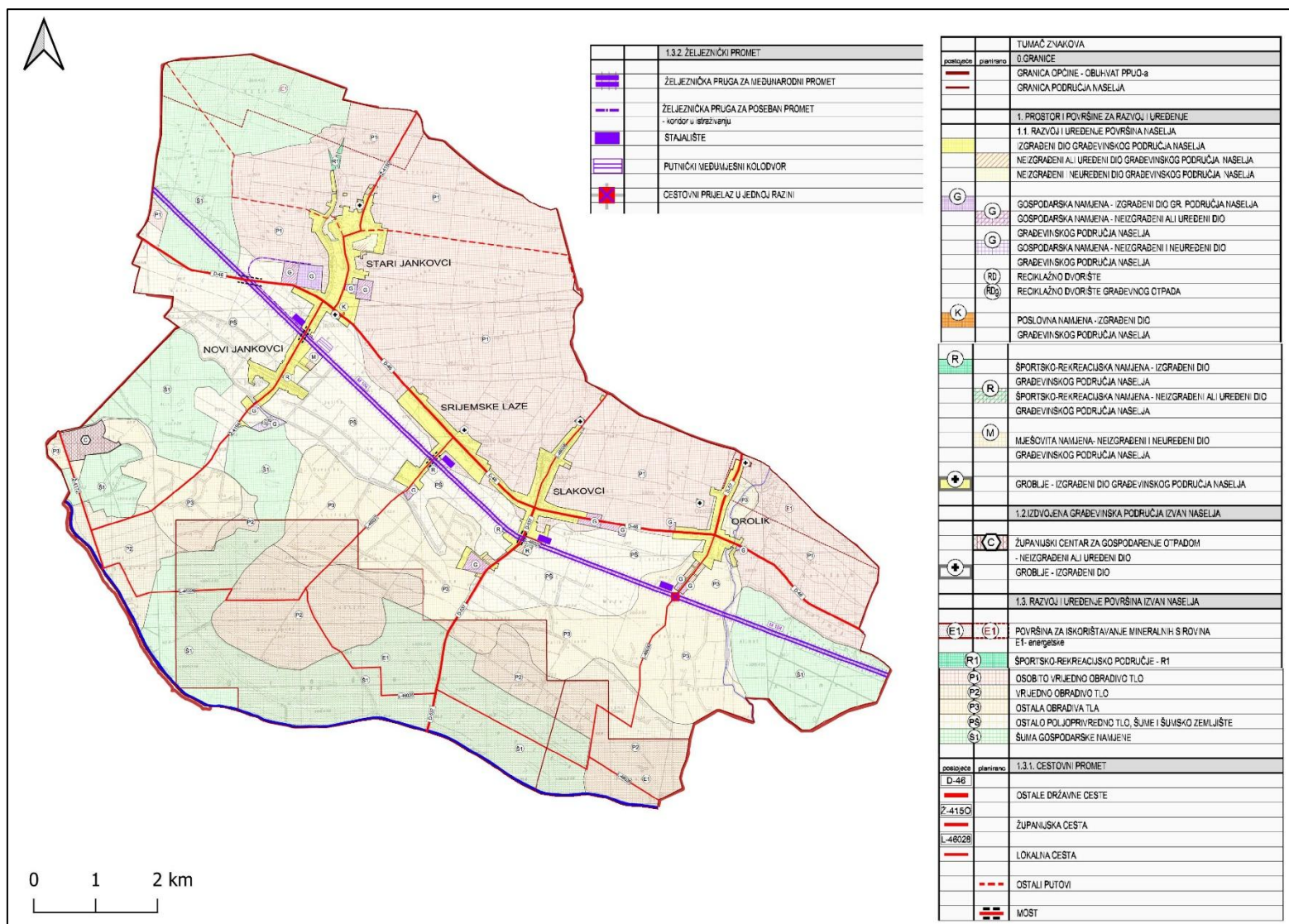
U PPUO Stari Jankovci površine za razvoj i uređenje određuju se za sljedeće namjene (Slika 10.):

- 1) Površine za razvoj i uređenje naselja:
 - Građevinska područja naselja Stari Jankovci, Novi Jankovci, Srijemske Laze, Slakovci i Orolik
- 2) Površine za razvoj i uređenje izvan naselja:
 - a) Izdvojena građevinska područja izvan naselja
 - Županijski centar za gospodarenje otpadom,
 - groblja
 - b) Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina
 - Eksploatacijsko polje ugljikovodika (EPU) "Privlaka", "Đeletovci", "Cerić" i "Berak"
 - c) Športsko-rekreacijsko područje
 - d) Poljoprivredno tlo isključivo osnovne namjene
 - osobito vrijedno obradivo tlo (P1)
 - vrijedno obradivo tlo (P2)
 - ostala obradiva tla (P3)
 - e) Šume isključivo osnovne namjene
 - gospodarska šuma (Š1)
 - f) Ostalo šumsko zemljište isključivo osnovne namjene
 - g) Prometne površine.

U Prostornom planu Općine Stari Jankovci ne spominje se termin "zelena urbana obnova", ali sadrži odredbe vezane uz gospodarenje otpadom, korištenje obnovljivih izvora energije, razvoj zelene infrastrukture i zaštitu okoliša. U članku 62.a navedeno je da se na području Općine nalazi izdvojeno građevinsko područje za Županijski centar za gospodarenje otpadom površine 35,69 ha, unutar kojeg je moguća gradnja objekata u funkciji osnovne namjene. Osim toga, u gospodarskoj zoni naselja Novi Jankovci planirana je izgradnja fiksnog reciklažnog dvorišta i reciklažnog dvorišta građevinskog otpada, a ostala naselja koristit će mobilno reciklažno dvorište i zelene otoke za odvojeno prikupljanje otpada. Plan omogućava gradnju postrojenja za proizvodnju električne i toplinske energije koja koriste obnovljive izvore energije, uključujući sunce, vjetar, biomasu i bioplin. Ova postrojenja mogu se graditi izvan građevinskih područja, u izdvojenim građevinskim zonama i unutar granica građevinskog područja naselja, uz obvezu poštivanja kriterija zaštite okoliša i prostora. Zelena infrastruktura uključena je kroz razvoj biciklističkih i pješačkih staza, koje se mogu graditi unutar i izvan građevinskih područja. Mjere zaštite okoliša obuhvaćaju zaštitu zraka i kontrolu izvora onečišćenja, sprječavanje divljih odlagališta otpada te očuvanje prirodnih resursa poput šuma, poljoprivrednog zemljišta i vodnih izvora.

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 10. Korištenje i namjena prostora PPUO Stari Jankovci (Izvor: VI. Izmjene i dopune PPUO Stari Jankovci, uz obradu autora)

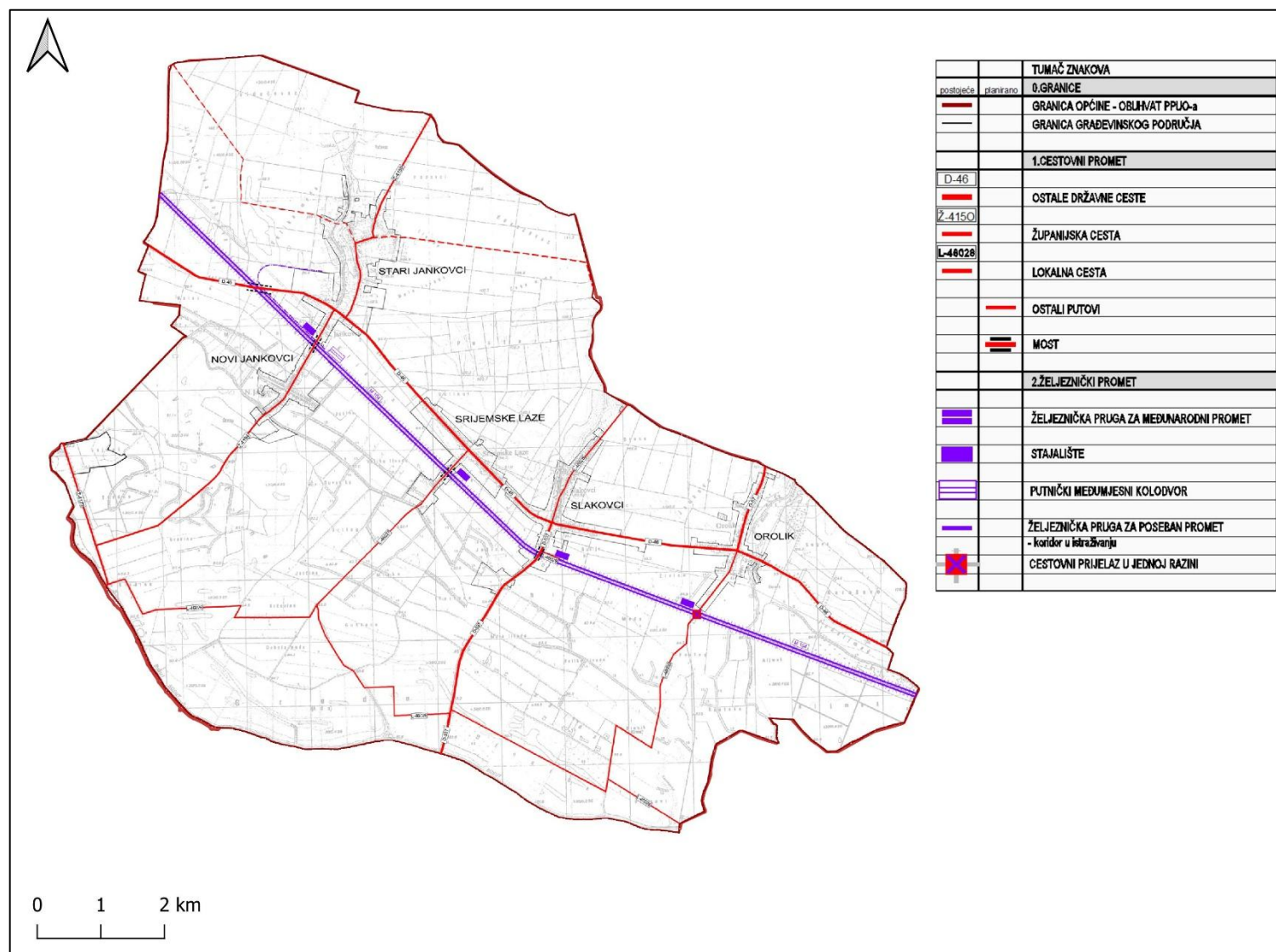

Prometna infrastruktura

Prometna mreža Općine Stari Jankovci sastoji se od državnih, županijskih, lokalnih i nerazvrstanih cesta, uz prisutnost šumskih i poljskih putova koji omogućuju dostupnost i povezanost ruralnih područja. Prometna infrastruktura Općine Stari Jankovci čini ključnu poveznicu unutar prometne mreže Vukovarsko-srijemske županije te ima značajnu ulogu u cestovnom i željezničkom prometu na državnoj razini. U Općini Stari Jankovci nalaze se važni cestovni koridori, uključujući državne ceste D57, koja povezuje Vukovar s Lipovcem, D46, koja spaja Đakovo s graničnim prijelazom Tovarnik, te D537, koja omogućava povezivanje Slakovaca, Otoka i autoceste A3. Osim cestovne mreže, područje Općine obuhvaća i željezničku prugu M104, koja je dio međunarodnog prometnog pravca Novska – Vinkovci – Tovarnik – državna granica, čime se osigurava kvalitetna željeznička povezanost prema susjednim državama. Na razini županije, prometna infrastruktura Općine dodatno je ojačana mrežom županijskih cesta, među kojima su Ž4150, Ž4172 i Ž4194, koje omogućuju povezivanje naselja unutar Općine te njihovu integraciju u širu cestovnu mrežu (Slika 11).

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 11. Prometna infrastruktura za područje Općine Stari Jankovci (Izvor: VI. Izmjene i dopune PPUO Stari Jankovci, uz obradu autora)

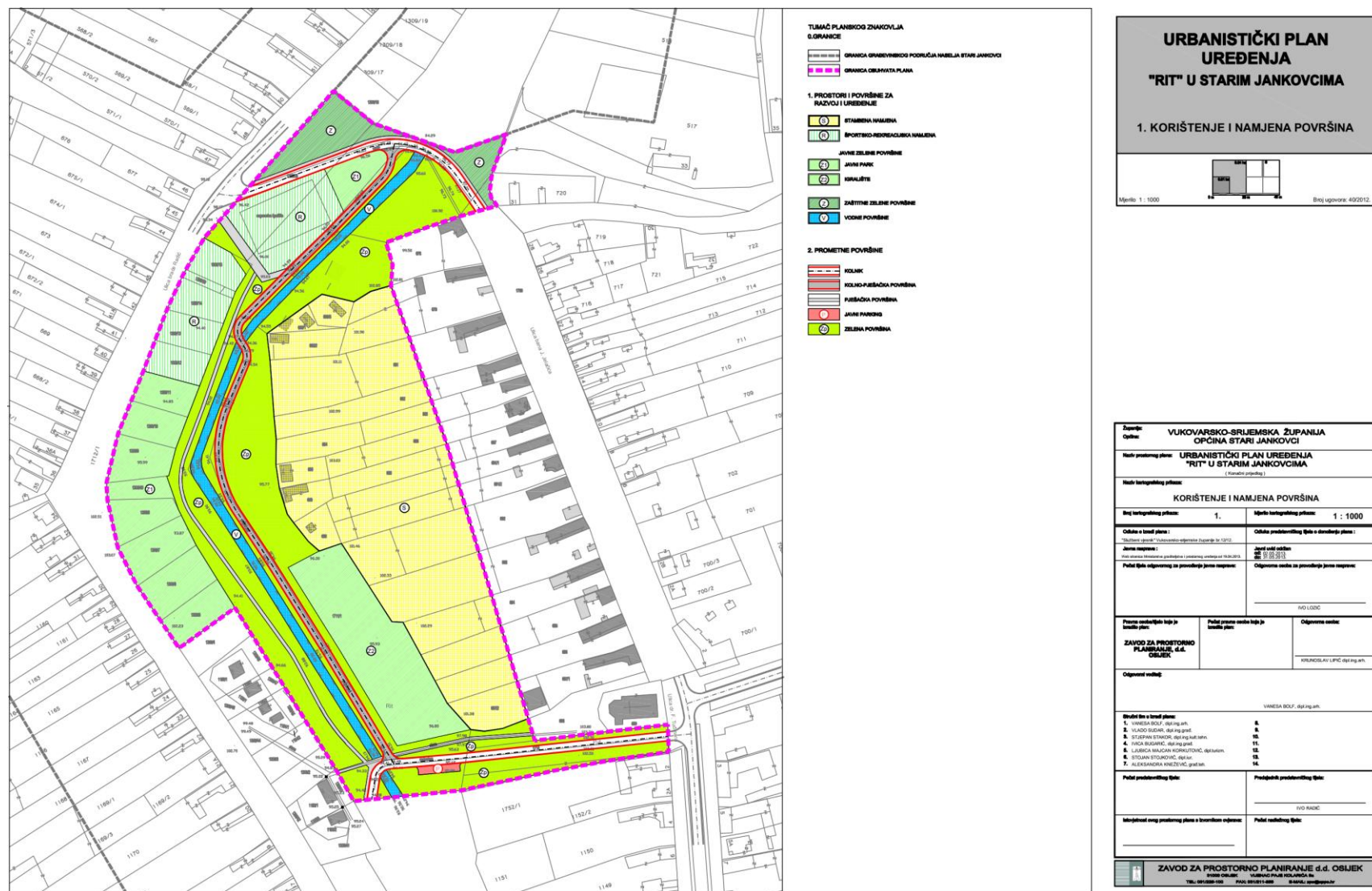
Urbanistički plan uređenja "Rit" u Starim Jankovcima

U Urbanističkom planu uređenja "Rit" u Starim Jankovcima površine javnih i drugih namjena određene su na slijedeći način (Slika 12):

- Stambena namjena (S)
- Športsko-rekreacijska namjena (R)
- Javne zelene površine
 - Javni park (Z1),
- Zaštitne zelene površine (Z)
- Vodne površine (V)
- Prometne površine
 - Kolnik,
 - Kolno-pješačka površina,
 - Pješačka površina,
 - Javni parking,
 - Zelena površina (Zp).

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 12. Korištenje i namjena površina "Rit" u Starim Jankovcima (Izvor: UPU "Rit" u Starim Jankovcima)

Urbanistički plan uređenja gospodarske zone u Novim Jankovcima

U ovom Planu površine javnih i drugih namjena (zone) određene su u kartografskom prikazu (Slika 13) na slijedeći način:

- Poslovna namjena (K)
- Reciklažno dvorište (RD)
- Reciklažno dvorište građevinskog otpada (RDg)
- Površine infrastrukturnih sustava
 - Trafostanica (TS)
- Prometne površine
 - Kolnik,
 - Biciklistička staza,
 - Pješačka staza,
 - Zelena površina (Zp).

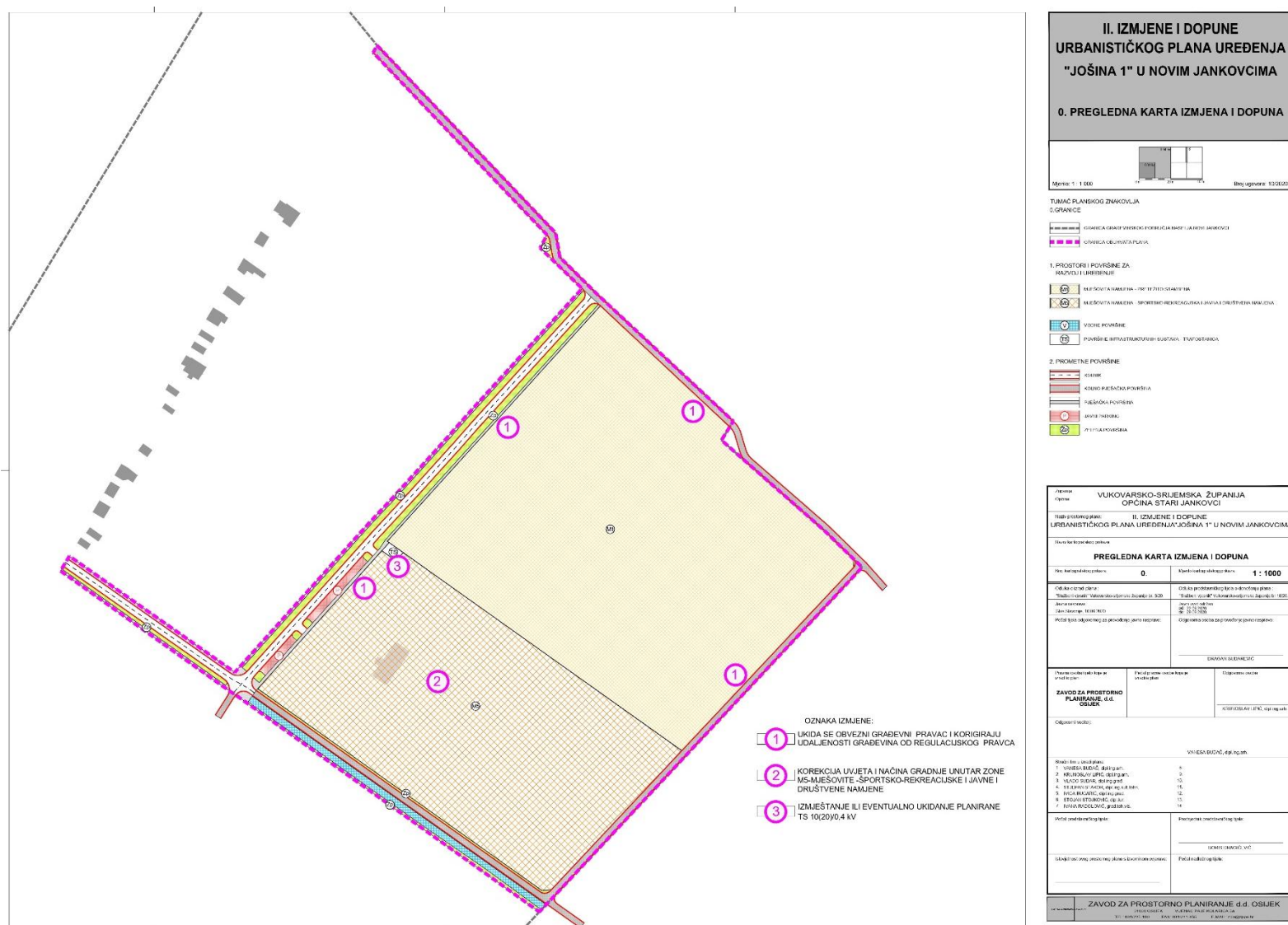
Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 13. Korištenje i namjena površina gospodarske zone u Novim Jankovcima (Izvor: UPU gospodarska zona u Novim Jankovcima)

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 14. Korištenje i namjena prostora "Jošina 1" u Novim Jankovcima (Izvor: II. Izmjene i dopune UPU "Jošina 1" u Novim Jankovcima)

Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti

Na području Općine Stari Jankovci nema zaštićenih dijelova prirode.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 54. Zakona o zaštiti prirode čine područja očuvanja značajna za ptice (POP), područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS), posebna područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (PPOVS) te vjerojatna područja očuvanja značajna za vrste i staništa (vPOVS).

Na području Općine Stari Jankovci nema područja Ekološke mreže no u blizini Općine nalaze se sljedeća područja (Slika 15):

- Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove (POVS)
 - Spačvanski bazen HR2001414
- Područja očuvanja značajna za ptice (POP)
 - Spačvanski bazen HR1000006.

Slika 15. Ekološka mreža (Izvor: Geoportal NIPP, MZOZT)

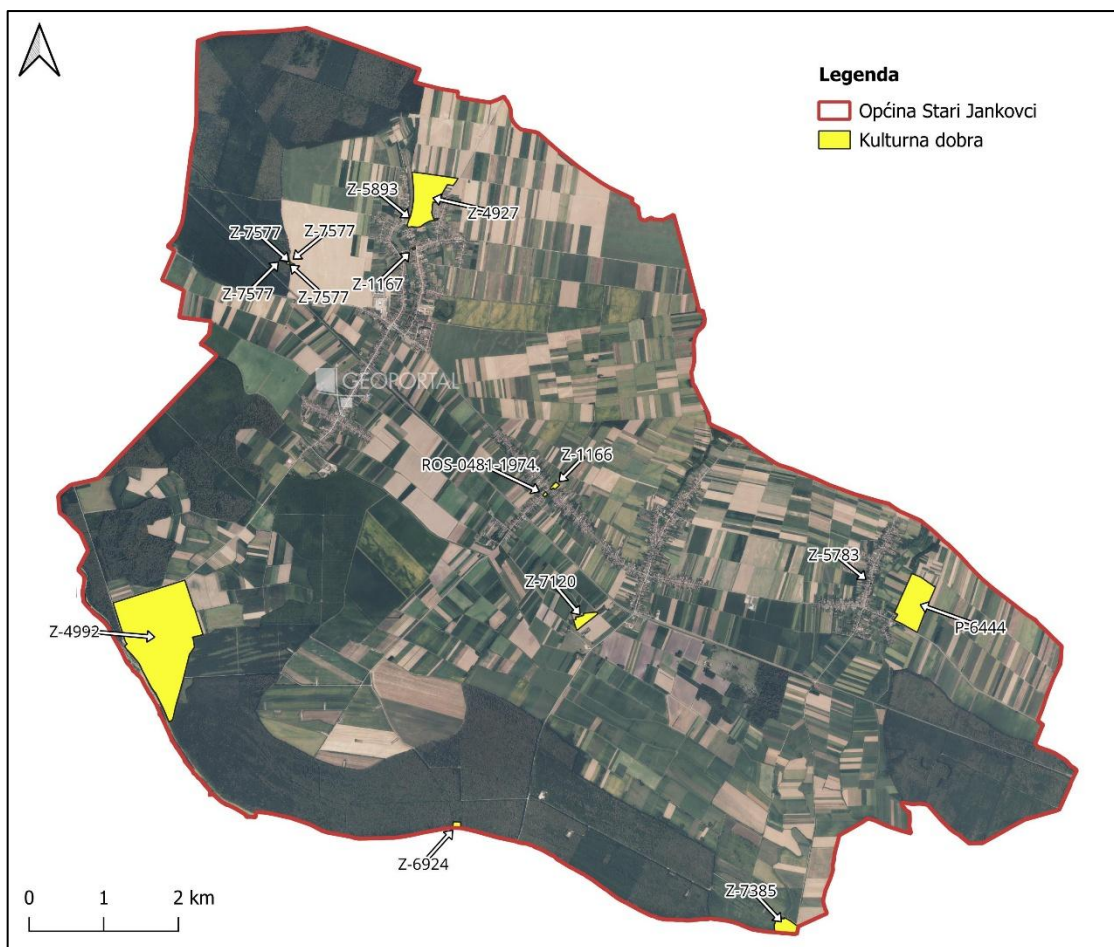
Kulturna baština

Podaci o kulturnoj baštini na području Općine Stari Jankovci temelje se na informacijama iz Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, kojeg vodi Ministarstvo kulture. Do 26. ožujka 2025. godine, na području Općine Stari Jankovci zaštićeno je ukupno 13 kulturna dobra. Sedam kulturnih dobara ubraja se u kategoriju arheologije, dok se šest svrstava u nepokretna pojedinačna dobra (Tablica 6., Slika 16.).

Tablica 6. Kulturna dobra na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Registar kulturnih dobara RH)

Redni broj	Registarski broj	Naziv kulturnog dobra	Adresa	Vrsta kulturnog dobra
1	Z-4992	Arheološko nalazište "Gole njive"	Novi Jankovci	Arheologija
2	Z-7385	Arheološko nalazište "Gradina - Greda i Bokijevci"	Orolik	Arheologija
3	Z-7577	Arheološko nalazište "Jankovačka Dubrava - Tumuli"	Stari Jankovci	Arheologija
4	P-6444	Arheološko nalazište "Rajterovo brdo"	Orolik	Arheologija
5	Z-4927	Arheološko nalazište "Stari Jankovci - Gatina"	Stari Jankovci	Arheologija
6	Z-7120	Arheološko nalazište Gradina	Slakovci	Arheologija
7	Z-6924	Arheološko nalazište Utvrda	Srijemske Laze	Arheologija
8	Z-1166	Crkva Rođenja Bogorodice	Srijemske Laze	Nepokretna pojedinačna
9	Z-1167	Crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije	Stari Jankovci	Nepokretna pojedinačna
10	Z-7838	Mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata sa spomen obilježjima na području Republike Hrvatske	Više adresa	Nepokretna pojedinačna
11	Z-5783	Spomenik poginulima u I. svjetskom ratu	Orolik	Nepokretna pojedinačna
12	ROS-0481-1974.	Spomen-kosturnica boraca i spomen-dom sa spomen-obilježjem	Srijemske Laze	Nepokretna pojedinačna
13	Z-5893	Tradicijska okućnica	Stari Jankovci	Nepokretna pojedinačna

Slika 16. Kulturna baština Općine Stari Jankovci (Izvor: DGU, uz obradu autora)

5.2. Analiza strateških dokumenata

Provedbeni program Općine Stari Jankovci za razdoblje 2022. – 2025. godine

Provedbeni program Općine Stari Jankovci za razdoblje 2022.–2025. godine definira ključne ciljeve, mjere i aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje kvalitete života, razvoj gospodarstva, jačanje infrastrukture i očuvanje okoliša. Program je usklađen s Nacionalnom razvojnom strategijom 2030. i politikama Europske unije te obuhvaća demografsku obnovu, digitalizaciju javnih usluga, razvoj prometne i komunalne infrastrukture, poticanje poduzetništva i ekološke tranzicije. Poseban naglasak stavljen je na socijalnu inkluziju, poboljšanje obrazovanja, zaštitu kulturne baštine i modernizaciju sustava civilne zaštite. Program omogućava prilagodbu novim izazovima i osigurava kontinuirani razvoj Općine kroz sustav praćenja i izvještavanja o postignutim rezultatima.

Akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama

Integrirani akcijski plan za energetske i klimatske održivi razvoj (SECAP) usmjeren je na poboljšanje energetske učinkovitosti i smanjenje emisija stakleničkih plinova za općinu Stari Jankovci. Cilj strategije je postići održivi razvoj kroz mjere poput uštede energije, edukacije građana, izgradnje infrastrukture za alternativna goriva, te poticanja obnovljivih izvora energije. Kroz zajedničke i specifične mjere, plan osigurava sinergiju između općina, omogućujući im da postignu ciljeve za klimatsku otpornost i zaštitu okoliša u skladu s lokalnim i nacionalnim strategijama.

5.3. Povijesna analiza

O kontinuitetu življenja u najranijim razdobljima na prostoru katastarske općine Stari Jankovci svjedoče nalazišta dva prapovijesna naselja i nekropola, jedno antičko nalazište i srednjovjekovna nekropola "Balkan". Papin legat, koji je godine 1333. – 1335. sabirao crkveni porez u vukovarskom arhidakonatu, došao je 6 puta u Jankovce, gdje je župnikom bio Benedikt. Kako je ovdje sabrao razmjerno mnogo novca vidi se da je ta župa bila dosta velika, a njezini župljani imućni. Legat u svojim računima naziva Jankovce imenom "Jenke", kako je to činila i mađarska dvorska kancelarija, od vjerojatnog izvora osobnog imena Janko.

Jankovci su bili sjedište ovećeg imanja, kojemu je oko godine 1260. bio vlasnikom plemić Herke. Kako je Herkeov sin Henrik umro bez potomaka, pripalo je to imanje kralju Karlu Robertu, koji ga je darovao knezu Pavlu Gorjanskomu. Od tada su Jankovci u posjedu knezova Gorjanskih do njihova izumrća 1492. godine. Žitelji su imali oko 2000 jutara dobre zemlje uslijed čega se kod njih razvilo blagostanje. U Jankovcima su držani i sajmovi, a župna se crkva Blažene Djevice Marije nalazila tamo gdje je sada groblje. Vjerojatno je ondje bilo središte sela.

Turci su godine 1526. zaposjeli Jankovce, gdje su neprekidno ostali do 1688. godine. Predaja kaže da je tada u Jankovcima bilo i muslimana, vjerojatno trgovaca i obrtnika, koji su imali i svoju džamiju. Možda je u džamiju pretvorena prijašnja župna crkva kako su Turci običavali činiti i u drugim mjestima. Na tu nas misao dovodi činjenica da je u Jankovcima za turskog vladanja postojala župna crkva Sv. Jurja (Sv. Đure ili Sv. Đurđa), a ne Blažene Djevice Marije. Pod jankovačku je župu pripadalo 9 susjednih sela: Bogdanovci, Cerić, Marinci, Markovci, Milaševci, Nuštar, Popovci, Trbušanci i Vrapčana, od kojih četiri postoje još i danas.

Drži se da je u Jankovcima u tursko doba moglo biti 500 do 600 žitelja. Petar Masarechi, koji je godine 1623. bio papin vizitator u Srijemu i Slavoniji, izvješćuje da jankovačka župa broji oko 3000 župljana. Tada je župom upravljao svjetovni svećenik, koga je već na proljeće godine 1625. naslijedio franjevac iz samostana u Olovu.

U Jankovcima je oko godine 1680. bilo otprilike 60 katoličkih kuća u kojima su stanovali hrvatski starosjedioci. Oni nisu propali niti prigodom straših borba s Turcima 1687.-1691. godine, jer su se spasili u okolnim šumama. Njihovo je selo dapače poslije izгона Turaka još i poraslo, jer se u Jankovce doselilo mnogo žitelja iz Laza, Orolika, Opatovca, Ivankova,

Petrovaca, Nijemaca, Vrapčane i drugih mjesta. Tako su Jankovci početkom 18. stoljeća imali oko 110 obitelji. Iz tadašnjih crkvenih matica razabiremo da se u Jankovce doselilo 16 obitelji iz Bačke, 6 iz Bosne, a dvije iz Hrvatske.

Franjevci su u Jankovcima obnovili katoličku župu pod koju su došla susjedna sela Slakovci i Laze. Župnikom je godine 1708. bio fra Matej Temišvarac. Iza toga su Jankovci neko vrijeme pripadali pod vukovarsku župu, kojom su također upravljali franjevci. Uskoro je u Jankovcima 1750. godine uređena opet župa kojoj su pripadala četiri sela: Laze, Petrovci, Slakovci i Svinjarevci.

Prepošt Gabrijel Bačić, koji je 1729. godine došao iz Pečuha u Jankovce, izvješćuje da se u selu nalazi crkva posvećena Sv. Đuri, podignuta od katolika još za vrijeme Turaka, a sada se vidi da je ruševna. Nekoć bijahu 3 oltara, a sada ni jedan, niti se služi bogoslužje, već vjernici nedjeljom idu na misu u Vukovar ili u filijalu Slakovce. Na blagdan Blažene Djevice Marije odnosno Velike Gospe (15. kolovoza), kada u Jankovce dolazi mnogo naroda iz okolice, slavi se crkveni god. Prepošt je godine 1729. u Jankovcima našao 464 rimokatoličkih žitelja. Već u vizitaciji iz 1754. godine spominje se drvena crkva smještena na kraju sela na groblju, posvećena Uznesenoj Gospi. Jankovci su svo vrijeme iza Turaka do 1945. godine bili u okviru Vukovarskog vlastelinstva u tzv. civilnoj Hrvatskoj i Slavoniji, Paoriji ili Provincijalu. Dakle, nikad njihovi stanovnici nisu bili graničari.

Jankovačka je župa pripadala Pečujskoj biskupiji do 30. srpnja 1781. kad je pripojena Đakovačkoj ili bosansko i srijemskoj biskupiji sa sjedištem u Đakovu. Stari su Jankovci godine 1827. brojili 623 žitelja, od kojih je 596 bilo rimokatoličke, a 27 pravoslavne vjere. U selu je godine 1843. otvorena pučka škola. U Starim Jankovcima je godine 1857. stanovalo 760 žitelja, od kojih je 719 bilo rimokatoličke, 32 grkokatoličke, 6 židovske i 3 pravoslavne vjere. Po narodnosti bijaše 356 Mađara, 235 Hrvata i 3 žitelja drugih narodnosti. Župna je crkva Uzeće Blažene Djevice Marije u nebo. Na pučkoj školi jedan učitelj je podučavao 28 dječaka i 20 djevojčica. Stari su Jankovci 31. prosinca 1880. imali 178 kuća u kojima je stanovalo 1008 žitelja. Rimokatolika bijaše 853, luterana 74, grkokatolika 31, pravoslavna 22, kalvina 15, a Židova 13. Mađarski su materinski jezik imala 554 žitelja, hrvatski 292, njemački 121, slovački 28, češki jedan, poljski jedan, a romski 11 žitelja.

Razvoj značajnih javnih zelenih površina

Sukladno Zakonu o komunalnom gospodarstvu (NN 68/18, 110/18, 32/20) javne zelene površine obuhvaćaju parkove, drvorede, živice, cvjetnjake, travnjake, skupine ili pojedinačna stabla, dječja igrališta s pripadajućom opremom, javne športske i rekreacijske prostore, zelene površine uz ceste i ulice, ako nisu sastavni dio nerazvrstane ili druge ceste odnosno ulice i sl.

Razvoj javnih zelenih površina u Općini Stari Jankovci kroz povijest odražava širi društveni i gospodarski kontekst regije. Iako specifični povijesni podaci o uređenju zelenih površina u Starim Jankovcima nisu detaljno dokumentirani, moguće je sagledati njihov razvoj kroz opće trendove i događaje koji su oblikovali ovaj prostor.

Tijekom 19. i početkom 20. stoljeća, s razvojem urbanizacije i industrijalizacije, javlja se svijest o važnosti zelenih površina u urbanim sredinama. U mnogim europskim gradovima tog vremena počinju se uređivati parkovi i perivoji kao mjesta za odmor i rekreaciju stanovništva. Iako nema konkretnih podataka o takvim inicijativama u Starim Jankovcima, moguće je pretpostaviti da su slični trendovi utjecali i na ovo područje.

Slika 17. Most kod Jekla – prije (lijevo) i sada (desno) (Izvor: <https://zupanjac.net/ceranski-mostovi/>)

5.4. Analiza baza podataka zelenih površina

Kopnena nešumska staništa

Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016 prostorni je prikaz staništa koji obuhvaća, prema Nacionalnoj klasifikaciji staništa (NKS), 155 stanišnih tipova. Na području Općine Stari Jankovci, prema karti staništa, prisutni stanišni tipovi prikazani su u tablici (Tablica 7.) i na slici (Slika 18.).

Tablica 7. Stanišni tipovi na području Općine Stari Jankovci (Izvor: MZOZT)

NKS kod	Naziv stanišnog tipa
A.2.3., A.3.3., A.3.2.	Stalni vodotoci, Zakorijenjena vodenjarska vegetacija, Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti
A.2.4.	Kanali
A.4.1.	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
A.4.1., E.	Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi, Šume
C.2.3.2.	Mezofilne livade košanice Srednje Europe
C.2.4.1., D.1.2.1.	Nitrofilni pašnjaci i livade-košanice nizinskog vegetacijskog pojasa, Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
D.1.2.1.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
D.1.2.1., E.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, Šume
D.1.2.1., I.1.8.	Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva, Zapuštene poljoprivredne površine
E.	Šume

E., A.4.1.	Šume, Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi
E., D.1.2.1.	Šume, Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
E., I.1.5.	Šume, Nitrofilna, skiofilna ruderalna vegetacija
E., I.1.5., A.1.2.	Šume, Nitrofilna skiofilna ruderalna vegetacija, Povremene stajačice
E., I.1.8.	Šume, Zapuštene poljoprivredne površine
E., I.1.8., I.2.1.	Šume, Zapuštene poljoprivredne površine, Mozaici kultiviranih površina
E., I.1.8., J.	Šume, Zapuštene poljoprivredne površine, Izgrađena i industrijska staništa
E., I.5.1.	Šume, Voćnjaci
E., J.	Šume, Izgrađena i industrijska staništa
I.5.1.	Voćnjaci
I.5.1., E.	Voćnjaci, Šume
I.1.8.	Zapuštene poljoprivredne površine
I.1.8., D.1.2.1.	Zapuštene poljoprivredne površine, Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
I.2.1.	Mozaici kultiviranih površina
I.2.1., E.	Mozaici kultiviranih površina, Šume
I.2.1., E., D.1.2.1.	Mozaici kultiviranih površina, Šume, Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva

I.2.1., E., I.1.8.	Mozaici kultiviranih površina, Šume, Zapuštene poljoprivredne površine
I.2.1., E., I.5.1.	Mozaici kultiviranih površina, Šume, Voćnjaci
I.2.1., E., J.	Mozaici kultiviranih površina, Šume, Izgrađena i industrijska staništa
I.2.1., I.1.6.	Mozaici kultiviranih površina, Korovi srednje Europe
I.2.1., I.1.8.	Mozaici kultiviranih površina, Zapuštene poljoprivredne površine
I.2.1., I.1.8., E.	Mozaici kultiviranih površina, Zapuštene poljoprivredne površine, Šume
I.2.1., I.1.8., I.5.1.	Mozaici kultiviranih površina, Zapuštene poljoprivredne površine, Voćnjaci
I.2.1., I.5.1.	Mozaici kultiviranih površina, Voćnjaci
I.2.1., I.5.1., E.	Mozaici kultiviranih površina, Voćnjaci, Šume
I.2.1., I.5.1., J.	Mozaici kultiviranih površina, Voćnjaci, Izgrađena i industrijska staništa
I.2.1., J.	Mozaici kultiviranih površina, Izgrađena i industrijska staništa
I.2.1., J., E.	Mozaici kultiviranih površina, Izgrađena i industrijska staništa, Šume
I.2.1., J., I.5.1.	Mozaici kultiviranih površina, Izgrađena i industrijska staništa, Voćnjaci
I.5.1.	Voćnjaci
I.5.1., E.	Voćnjaci, Šume
I.5.1., I.2.1.	Voćnjaci, Mozaici kultiviranih površina

I.5.3., I.5.1.	Vinogradi, Voćnjaci
J.	Izgrađena i industrijska staništa
J., D.1.2.1.	Izgrađena i industrijska staništa, Mezofilne živice i šikare kontinentalnih, izuzetno primorskih krajeva
J., E.	Izgrađena i industrijska staništa, Šume
J., I.1.4.	Izgrađena i industrijska staništa, Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva
J., I.1.4., A.1.1.	Izgrađena i industrijska staništa, Ruderalne zajednice kontinentalnih krajeva, Stalne stajačice
J., I.2.1.	Izgrađena i industrijska staništa, Mozaici kultiviranih površina

U skladu s Pravilnikom o popisu stanišnih tipova i karti staništa (NN 27/21, 101/22), na području Općine Stari Jankovci mogu se pronaći ugrožena ili rijetka staništa (Tablica 8.).

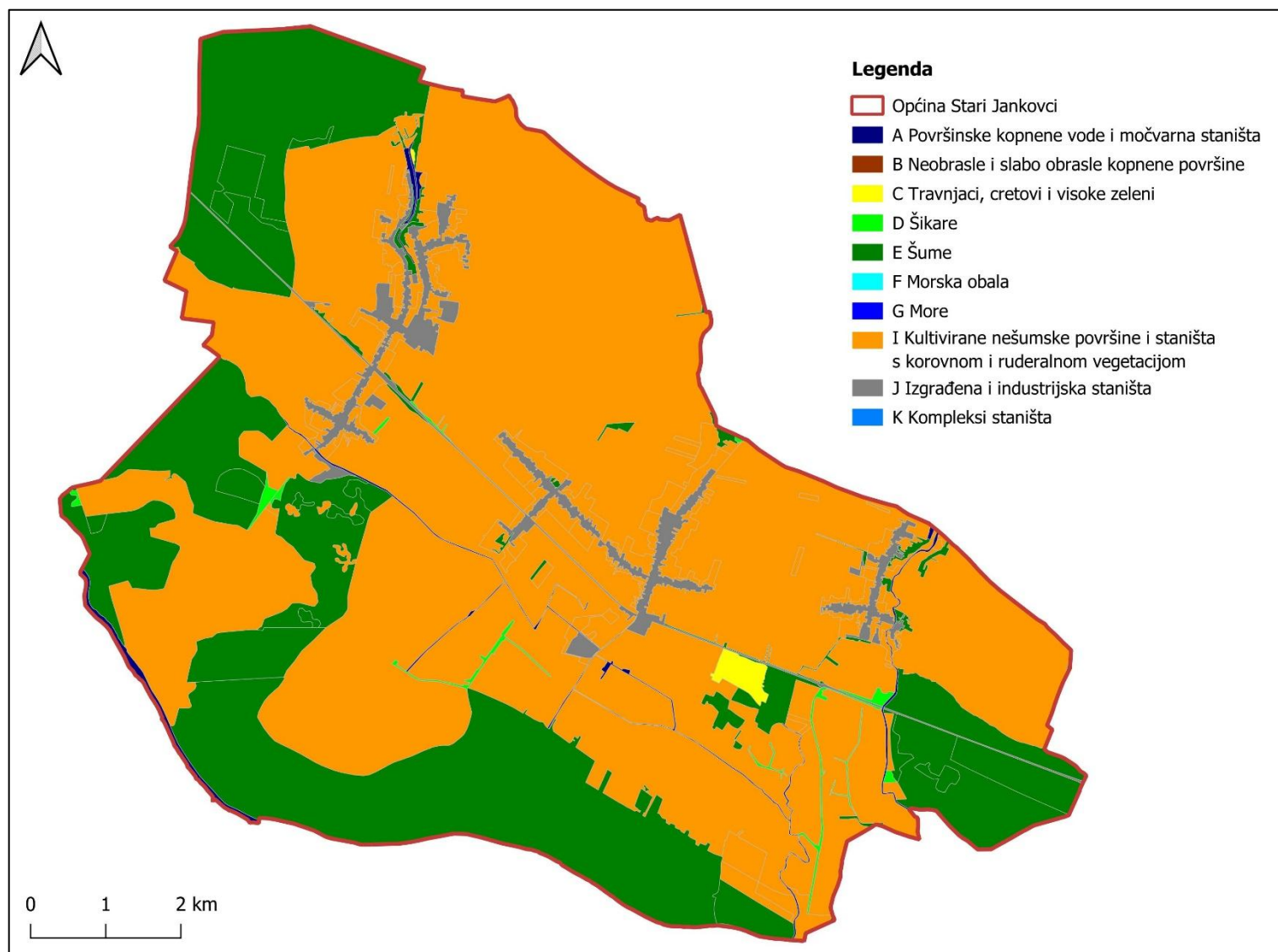
Tablica 8. Popis ugroženih i/ili rijetkih stanišnih tipova zastupljenih na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa, NN 27/21, 101/22)

NKS kod i naziv stanišnog tipa	Kriterij uvrštenja na popis		
	Natura	Bern – Res.4.	Hrvatska
A.3.2. Slobodno plivajući flotantni i submerzni hidrofiti	3150	A.3.2. = C1.32; A.3.2.1.8. = C1.224; A.3.2.3. = C1.222	
A.4.1. Tršćaci, rogozici, visoki šiljevi i visoki šaševi		A.4.1.2.1.=D5.2151; A.4.1.2.4.=D5.2122; A.4.1.2.5.=D5.213; A.4.1.2.6.=D5.2142; A.4.1.2.7.=D5.216; A.4.1.2.12.=D5.2124; A.4.1.2.15.=D5.2141; A.4.1.2.16.=D5.2191	staništa s brojnim ugroženim vrstama
C.2.3.2. Mezofilne livade košanice Srednje Europe	C.2.3.2.1., C.2.3.2.2., C.2.3.2.3.,		unutar klase nalaze

	C.2.3.2.4., C.2.3.2.5. i C.2.3.2.7. = 6510; C.2.3.2.12. = 6520		se rijetke i ugrožene zajednice
--	--	--	------------------------------------

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 18. Karta kopnenih nešumskih staništa Općine Stari Jankovci (Izvor: MZOZT, uz obradu autora)

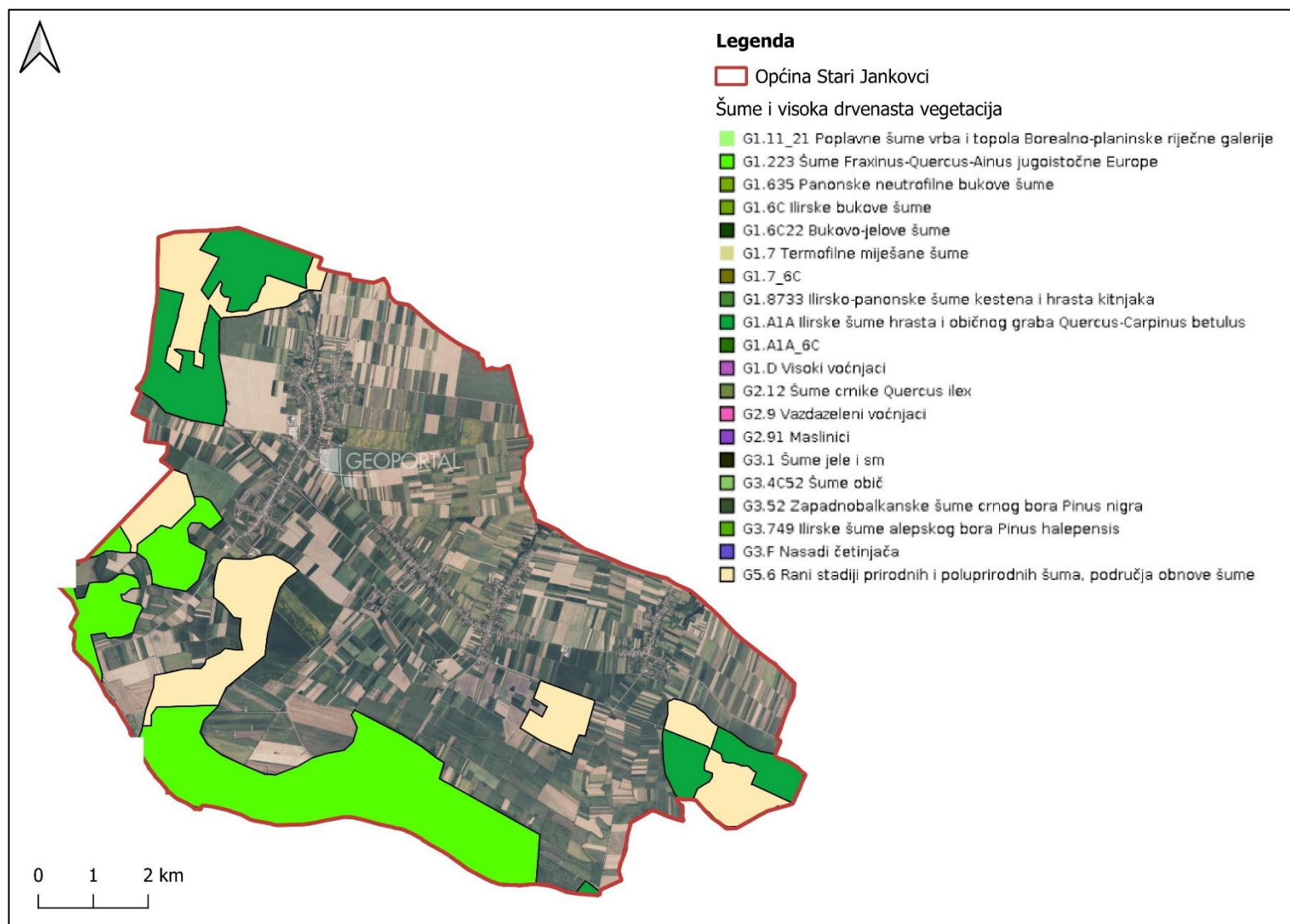

Šume i drvenasta vegetacija

Prema karti šuma i visokih drvenastih vegetacija (Slika 19.), na području Općine Stari Jankovci nalazi se tip G1.223 Šume Fraxinus - Quercus - Alnus jugoistočne Europe, G5.6 Rani stadiji prirodnih i poluprirodnih šuma, područja obnove šuma te G1.A1A Ilirske šume hrasta i običnoga graba Quercus - Carpinus betulus.

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Slika 19. Karta šuma i visokih drvenastih vegetacija (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora)

ARKOD

ARKOD je evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta na području Republike Hrvatske koju u digitalnom grafičkom obliku vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju u skladu s člankom 68. Uredbe (EU) br. 2021/2116 Europskog parlamenta i Vijeća i člankom 2. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2022/1172. ARKOD parcela je jedinstvena površina poljoprivrednog zemljišta koju koristi isključivo jedno poljoprivredno gospodarstvo, a klasificirana je prema načinu korištenja zemljišta.

Sukladno podacima iz ARKOD baze na dan 31.12.2023. (podaci o ARKOD parcelama su prikazani prema vrsti uporabe poljoprivrednog zemljišta i prostornoj komponenti do kategorije naselja u kojem je smještena), ukupna površina ARKOD parcela na području Općine iznosi 3.335,57 ha, a ukupan broj ARKOD parcela 1.497. Klase koje su zastupljene na području Općine Stari Jankovci su: oranica, staklenici na oranici, livada, pašnjak, vinogradi, voćnjak te mješoviti višegodišnji nasadi. Najzastupljenija kategorija zemljišta s ukupnom površinom od 5.590,38 ha, što čini 99,37% su oranice. Sljedeće po zastupljenosti su voćnjaci s 0,06%, a staklenici na oranici, livade, vinogradi, pašnjaci te mješoviti višegodišnji nasai zajedno čine manje od 1%. Najviše oranica se nalazi u naselju Slakovci (Tablica 9.).

Tablica 9. Površina ARKOD parcela (ha) na području Općine Stari Jankovci (Izvor: ARKOD baza)

Naselje	Oranica	Staklenici na oranici	Livada	Pašnjak	Vinogradi	Voćnjak	Mješoviti višegodišnji nasadi	Ukupno
Orolik	1015,45	0,04	0,05	0	0	4,8	0	1020,34
Slakovci	1051,23	0	0,05	0	0,07	12,69	0,08	1064,12
Novi Jankovci	839,81	0,01	0	0	0	5,04	0	844,86
Srijemske Laze	1595,01	0,26	0	0,44	0,07	2,99	0	1598,77
Stari Jankovci	1088,88	0	0,24	0	0,18	8,38	0	1097,68

5.5. Analiza toplinskih otoka

Toplinski otoci su fenomen koji se javlja kada su urbanizirana područja značajno toplija od svojih ruralnih okolina. Ova pojava rezultat je kombinacije faktora povezanih s ljudskom aktivnošću i urbanim razvojem, a ima značajan utjecaj na lokalnu klimu, energetske potrošnje i zdravlje ljudi. Jedan od glavnih uzroka toplinskih otoka je upotreba materijala s visokim toplinskim kapacitetom. Asfalt, beton i druge građevinske površine apsorbiraju i zadržavaju sunčevu energiju, što povećava temperaturu u urbanim sredinama. Vegetacija ima ključnu ulogu u reguliranju temperature kroz proces evapotranspiracije, gdje biljke isparavaju vodu i hlade okolinu. Kada se vegetacija zamijeni asfaltom i betonom, gubi se ovaj prirodni sustav hlađenja, što doprinosi povećanju temperature. Ljudske aktivnosti, uključujući industriju, promet i grijanje, oslobađaju toplinske emisije u atmosferu. Ove emisije uključuju toplinu koja se dodatno akumulira u urbanim područjima, doprinoseći stvaranju toplinskih otoka.

Posljedice toplinskih otoka

Povećana energetska potrošnja

Više temperature u gradovima povećavaju potrebu za klimatizacijom i hlađenjem, što dovodi do veće potrošnje energije. Ova dodatna potražnja povećava opterećenje energetske mreže i povećava troškove korisnicima.

Utjecaj na zdravlje

Toplinski otoci mogu imati značajne zdravstvene posljedice, uključujući povećanje broja slučajeva toplinskog udara, srčanih bolesti i respiratornih problema. Starije osobe, djeca i osobe s prethodnim zdravstvenim stanjima su posebno ranjive.

Utjecaj na ekosustave

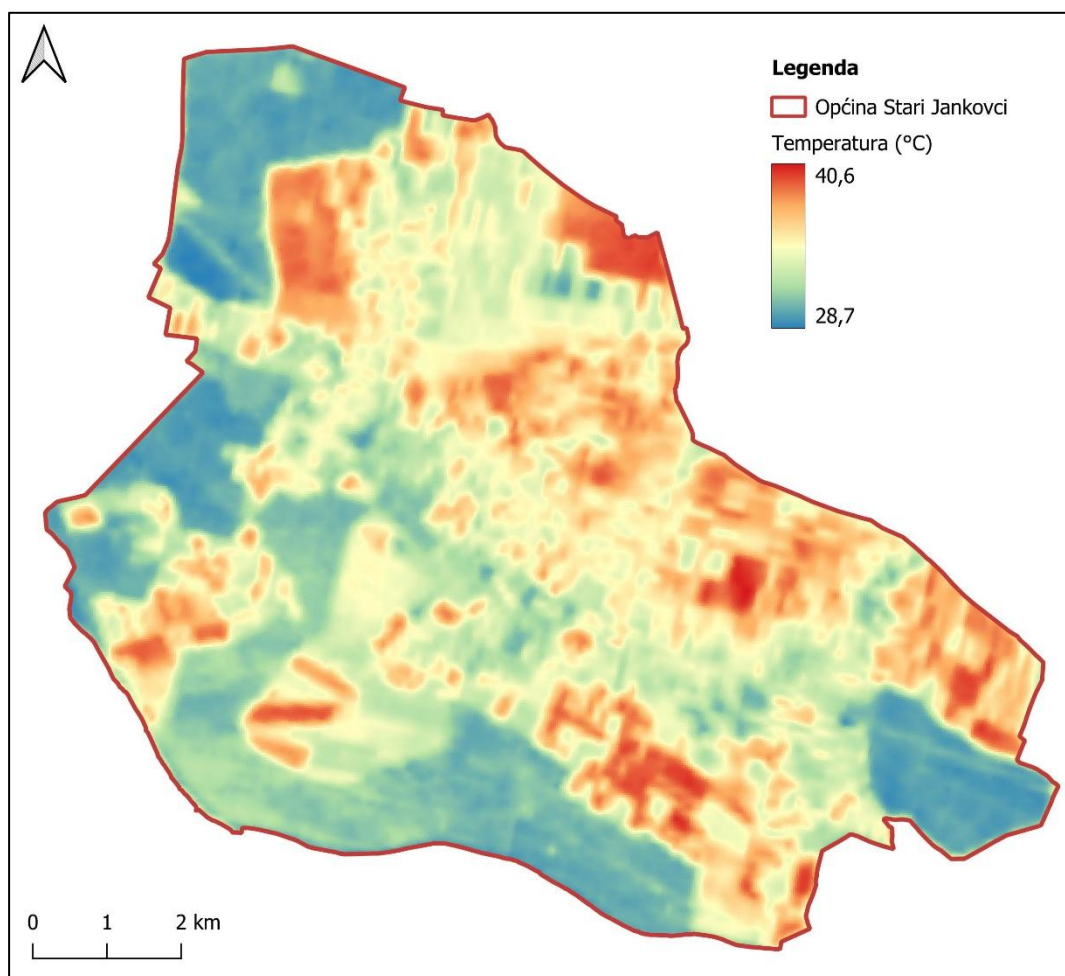
Porast temperature u ekstremnim slučajevima negativno utječe na urbane ekosustave, smanjujući bioraznolikost i zdravlje biljnih i životinjskih zajednica. Također, moguća posljedica ekstremnih temperatura je promjena u obrascima migracije ptica i drugih životinja.

Jedan od najučinkovitijih načina za smanjenje toplinskih otoka jest povećanje zelenih površina u urbanim sredinama. Uvođenjem parkova, vrtova i zelenih terasa u gradovima može se značajno smanjiti temperatura, zahvaljujući procesu evapotranspiracije koji hladi okolinu. Zeleni krovovi i zidovi, prekriveni biljkama, dodatno doprinose smanjenju temperature i

poboljšanju izolacije zgrada, što smanjuje potrebu za klimatizacijom. Ovi prirodni elementi pomažu u smanjenju toplinskih otoka, dok također poboljšavaju kvalitetu zraka i doprinose biološkoj raznolikosti u urbanim sredinama. Povećanje zelenih koridora i staza unutar općina i gradova također igra ključnu ulogu. Zeleni koridori povezuju različite zelene površine, omogućujući bolju cirkulaciju zraka i smanjenje lokalnih temperatura. Osim toga, revitalizacija urbanih ekosustava i očuvanje postojećih zelenih prostora doprinose smanjenju efekata toplinskih otoka i pružaju važne ekološke usluge.

Kako bi se analizirao fenomen toplinskih otoka korištene su satelitske snimke s Landsat 8 satelita snimljene 14. kolovoza 2024. godine oko 10 sati. Rezultat analize su vrijednosti temperature površine (engl. *land surface temperature*) izražene u stupnjevima Celzijusa. Jutarnje satelitske snimke obično pokazuju niže temperature u usporedbi s popodnevnim satima. Prema Slika 20. raspon površinskih temperatura u Općini Stari Jankovci kreće se između 28,7 i 40,6°C. Na karti su vidljive regije s višim temperaturama, koje dosežu do 40,6°C. Ove toplije zone mogu se povezati s urbaniziranim ili izgrađenim područjima, kao i s poljoprivrednim površinama koje nisu prekrivene vegetacijom. U ranim jutarnjim satima ove površine brzo upijaju sunčevu energiju, što objašnjava viši temperaturni raspon. Temperature oko 28,7°C predstavljaju vlažnija zemljišta, šume ili površine pokrivene travom i vegetacijom. Ove temperaturne varijacije jasno ukazuju na utjecaj vegetacije na mikroklimu, potvrđujući njihovu važnost u ublažavanju efekta urbanih toplinskih otoka. Visoke temperature koje su prisutne u pojedinim dijelovima općine sugeriraju potrebu za dodatnim mjerama prilagodbe na klimatske promjene, poput povećanja zelenih površina i boljeg upravljanja prostorom.

Slika 20. Toplinski otoci Općine Stari Jankovci (Izvor: DGU, USGS Earth Explorer, uz obradu autora)

5.6. Vode i vodna tijela

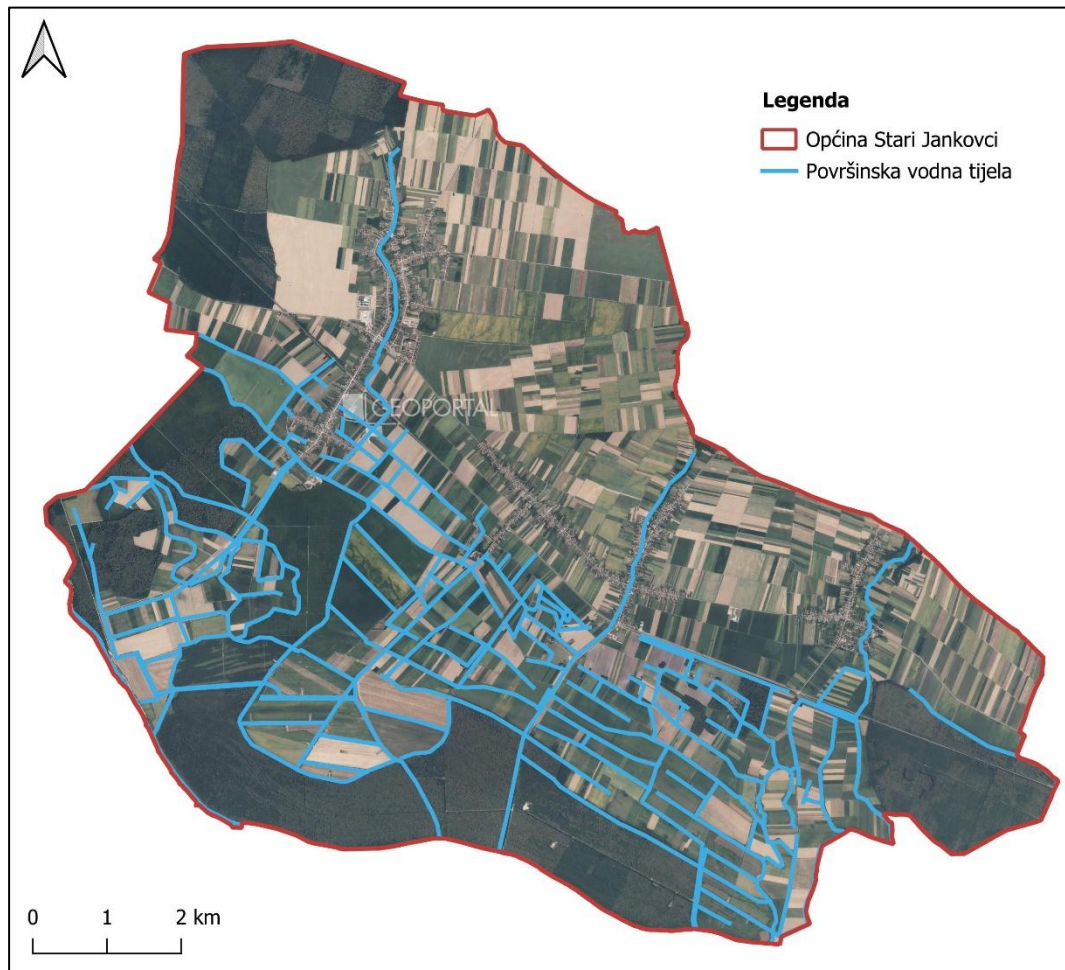
Kako bi se analizirala vodna tijela na području Općine Stari Jankovci, dobiveni su podaci od Hrvatskih voda iz Plana upravljanja vodnim područjima do 2027. godine (NN 84/23). Prema dobivenim podacima, Općina Stari Jankovci pripada vodnom području rijeke Dunav, a na području Općine nalazi se 20 vodnih tijela površinskih voda te jedno vodno tijelo podzemnih voda (Tablica 10., Slika 21).

Tablica 10. Vodna tijela na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Izvadak iz Registra vodnih tijela)

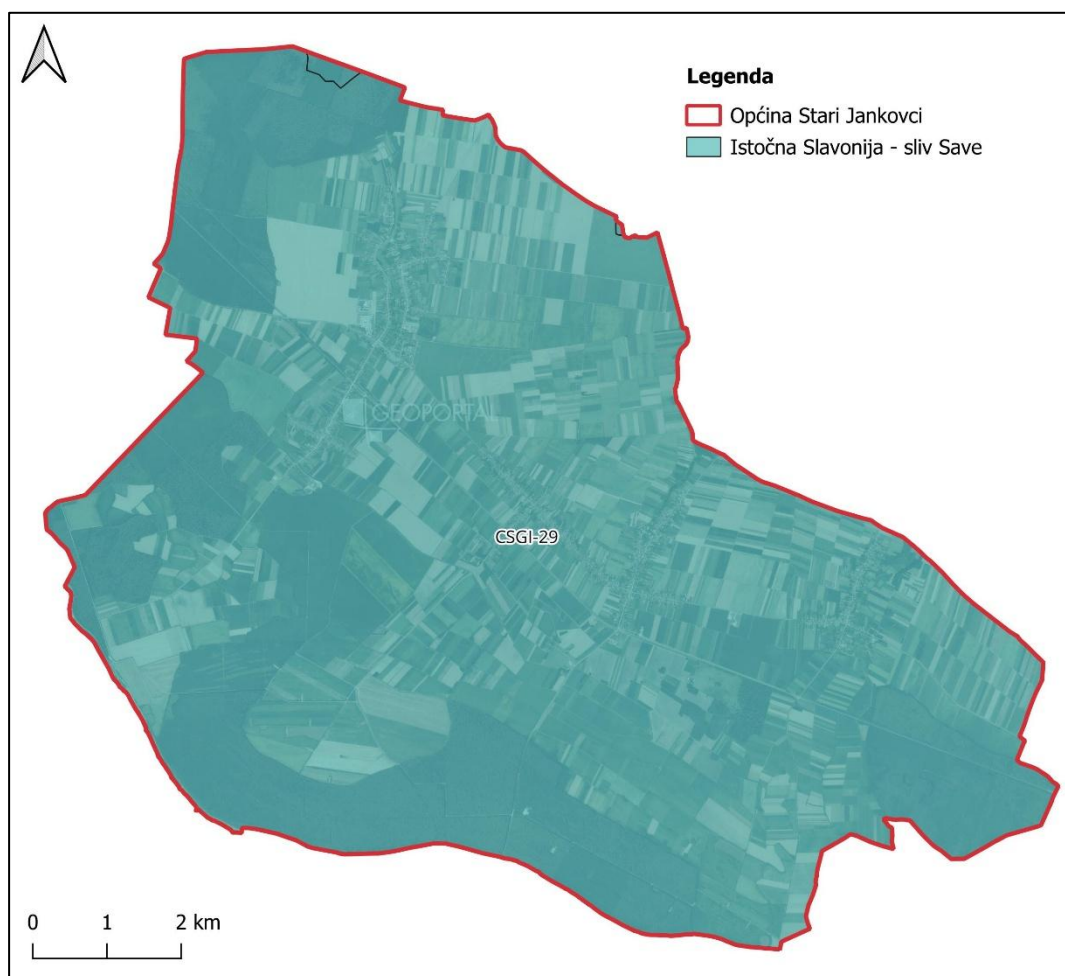
Šifra vodnog tijela	Naziv vodnog tijela	Kategorija vodnog tijela	Ukupno stanje
CSR00130_000000	VIDOR	Izmijenjena tekućica	Vrlo loše
CSR00832_000000	MEĐNI	Izmijenjena tekućica	Vrlo loše
CSR00008_065842	BOSUT	Izmijenjena tekućica	Vrlo loše
CSR02112_000000	DIONICE-1	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR00729_000000	OVČANJ	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR02385_000000	BAŠĆINA-5	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR00517_000000	KOSANOVICA	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR01450_000043	GUŠTARE-3	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR02394_000000	LAZOVI-1	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR01783_000000	PLAVNICE-1	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR00078_000000	SAVAK	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR02289_000000	RIPAČA-1	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR01058_000000	PIPAČA	Prirodna Tekućica	Vrlo loše
CSR02285_000000	ČUKOVCI-2	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR02127_000000	PUTNI ERVENICA-1	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR01026_000000	GUŠTE MALAT	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR00125_011889	GRANIČNI	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR00568_000000	SELO BOSUT	Prirodna tekućica	Vrlo loše
CSR02103_000000	SUŠELICE-1	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSR00929_000000	VELIKE LIVADE-2	Umjetna tekućica	Vrlo loše

CSR00685_000000	MALAT-1	Umjetna tekućica	Vrlo loše
CSGI-29	ISTOČNA SLAVONIJA-SLIV SAVE	Podzemno vodno tijelo	Dobro

Slika 21. Površinska vodna tijela na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Hrvatske vode, Plan upravljanja vodnim područjima do 2027.)

Slika 22. Podzemno vodno tijelo na području Općine Stari Jankovci (Izvor: Geoportal NIPP, uz obradu autora)

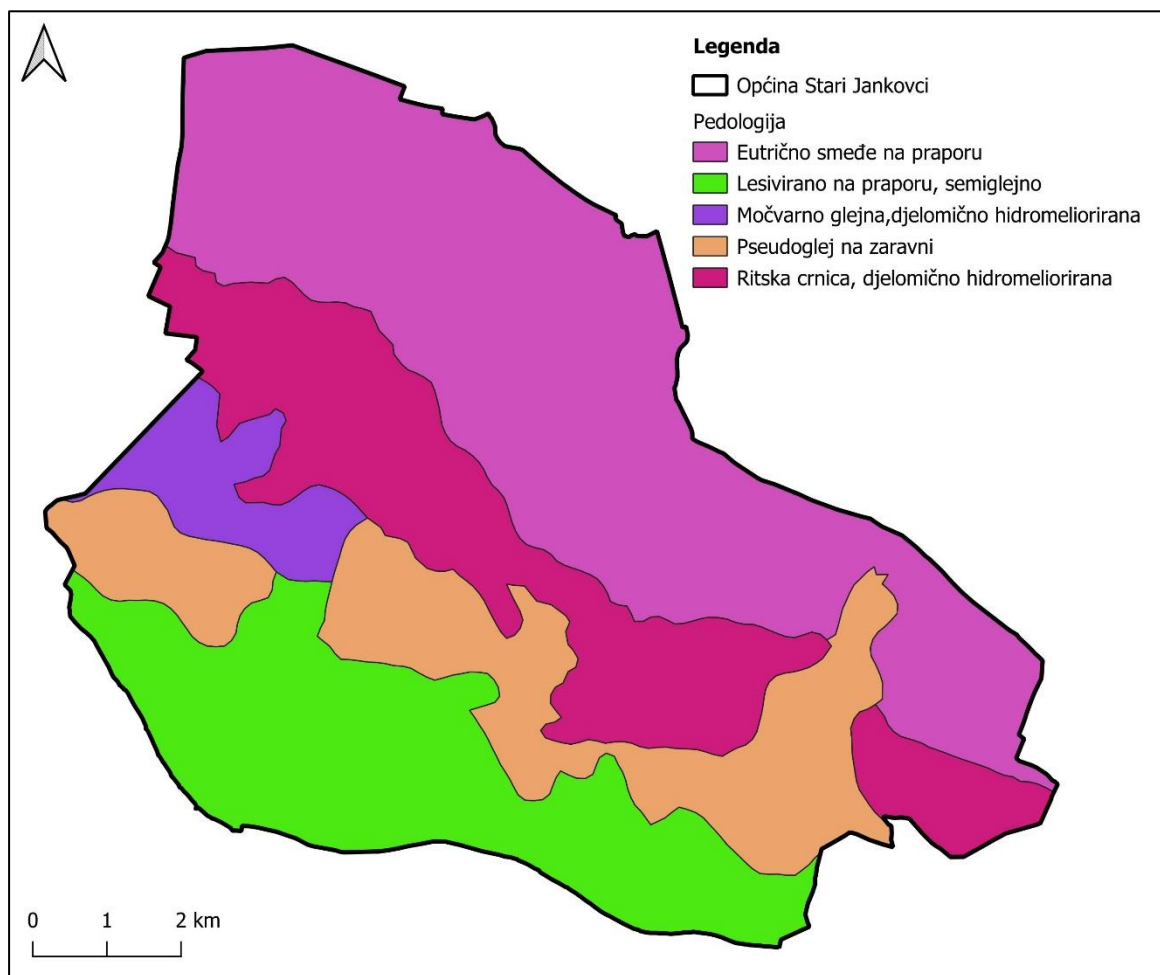

5.7. Analiza tla

Prema Digitalnoj pedološkoj karti Hrvatske, na području Općine Stari Jankovci nalaze se sljedeće vrste tla (Slika 23.):

- Eutrično smeđe na praporu (6),
- Močvarno glejna, djelomično hidromeliorirana (44)
- Lesivirano na praporu, semiglejno (9),
- Pseudoglej na zaravni (26),
- Ritska crnica, djelomično hidromeliorirana (42).

Slika 23. Pedološka karta Općine Stari Jankovci (Izvor: <https://pedologija.com.hr/>)

5.8. Društveno-gospodarska analiza

Društvena infrastruktura

Društvena infrastruktura Općine Stari Jankovci uključuje objekte i usluge u područjima odgoja, obrazovanja, zdravstva, kulturnog i umjetničkog razvoja, sporta, socijalne zaštite i svih drugih aspekata koji omogućavaju normalno funkcioniranje lokalne zajednice.

Odgoj i obrazovanje

U Starim Jankovcima postoje dvije osnovne škole u naselju Stari Jankovci i Slakovci. Osnovna škola u Starim Jankovcima službeno je započela s radom 1843. godine kao općinska osnovna škola do 4. razreda. Osim matične škole u Starim Jankovcima školu čine i područne škole:

- Područna škola "Orolik", Dr. Franje Tuđmana 3
- Područna škola "Srijemske Laze", B. Nušića 3, izgrađena 1975. godine (škola je potpuno obnovljena 2005. godine, a energetska obnovljena 2018. godine)
- Područna škola "Novi Jankovci", Školska 1.

Osnovnu školu Stari Jankovci trenutno pohađa 321 učenik, od čega 27 učenika Područne škole "Orolik", 10 učenika Područne škole "Srijemske Laze" i 5 učenika Područne škole „Novi Jankovci“.

Zdravstvo

Zdravstvena zaštita u općini Stari Jankovci provodi se u Ambulanti Jankovci, a područne ambulante se nalaze u svim selima.

Sport i rekreacija

Sportske aktivnosti stanovnika Općine Stari Jankovci realiziraju se kroz sportske udruge u okviru kojih je omogućeno bavljenje sportom.

Udruge u području sporta i rekreacije su:

- Nogometni klub "Hašk Sokol",
- Športsko društvo "Croatia" Novi Jankovci ,
- Nogometni klub "Meteor",
- Nogometni klub "Vidor Matijević".

Kultura

Kultura Općine Stari Jankovci bogata je tradicijom i naslijeđem koje se prenosi s generacije na generaciju. Folklor, tamburaška glazba i običaji vezani uz godišnje manifestacije čuvaju duh prošlih vremena i odražavaju identitet lokalne zajednice. Kulturno-umjetnička društva, poput KUD-a „Jankovci“ Stari Jankovci i drugih udruga, aktivno sudjeluju u očuvanju narodnih pjesama, plesova i rukotvorina, doprinoseći očuvanju kulturnog blaga ovog kraja. Uz to, na području općine djeluje i Udruga za njegovanje običaja Mađara. Crkvena i sakralna baština svjedoče o dugoj povijesti i duhovnoj povezanosti stanovnika s prostorom u kojem žive. Tijekom godine organiziraju se razne manifestacije, od smotri folkloru do umjetničkih i kulturnih događanja, koja okupljaju mještane i posjetitelje te potiču razvoj kulturnog turizma. Ulaganjem u kulturnu infrastrukturu, obnovu spomenika i podršku kreativnim inicijativama, Općina nastoji osigurati da kultura ostane živa i dostupna svim generacijama.

Udruge u području kulture:

- Kulturno umjetničko društvo "Jankovci" Stari Jankovci,
- Kulturno umjetničko društvo "Samica" Novi Jankovci,
- Kulturno umjetničko društvo "Seljačka sloga" Slakovci.

Gospodarstvo

Gospodarstvo Općine Stari Jankovci temelji se na valorizaciji prirodnih resursa, pri čemu poljoprivredno zemljište zauzima dominantan udio od 65,3% ukupne površine općine. Od ukupno 6034 hektara poljoprivrednog zemljišta, čak 97% čine oranice i vrtovi, što je kroz povijest oblikovalo gospodarstvo s naglaskom na primarnu proizvodnju ratarskih kultura. Međutim, posljedice okupacije i ratnih razaranja ostavile su traga, pa je dio poljoprivrednih površina još uvijek nedostupan za obradu zbog minskih polja. Ovaj pojas, smješten južno od naselja do ruba šumskog područja uz rijeku Bosut, obuhvaća približno 600 hektara, što čini oko 10% ukupne poljoprivredne površine.

I u budućnosti će poljoprivreda ostati ključna gospodarska grana Općine Stari Jankovci, ali uz postupno unaprjeđenje kroz različite oblike finalizacije proizvodnje. Okosnicu razvoja činit će obiteljska poljoprivredna gospodarstva, koja omogućuju optimalno korištenje zemljišta, mehanizacije i ljudskog rada. Cilj je postizanje tržišne orijentacije koja će osigurati ekonomsku održivost i profitabilnost, što će nužno dovesti do promjena u strukturi poljoprivredne proizvodnje i veličini zemljišnih posjeda.

Mala obiteljska gospodarstva, koja raspolažu s nekoliko hektara zemljišta, mogu se usmjeriti na specijaliziranu proizvodnju poput plantažnog uzgoja voća, povrća, ljekovitog bilja i cvijeća, uz mogućnost razvoja vlastite male prerađivačke industrije. Osim ratarske proizvodnje, poljoprivredno zemljište pruža potencijal i za razvoj stočarstva, posebice kroz obiteljske farme muznih krava, tov junadi i svinja.

Na području općine djeluju poljoprivredne zadruge: PZ Jankovci u Starim Jankovcima, PZ Urod u Srijemskim Lazama i PZ Slakovci u Slakovcima, koje pridonose razvoju i modernizaciji poljoprivredne proizvodnje.

Uz poljoprivredu, gospodarstvo Općine Stari Jankovci obogaćuju dvije benzinske postaje, kao i niz obrtničkih i ugostiteljskih objekata. Obrtništvo se razvija u skladu s gospodarskim potrebama i interesima stanovništva, a upravo se u ovom sektoru očekuje snažan gospodarski i financijski zamah koji će potaknuti nova zapošljavanja u proizvodnim i uslužnim djelatnostima.

Općina se može pohvaliti i bogatstvom prirodnih resursa, među kojima se ističe dio vrijednog naftno-plinskog polja Đeletovci i Privlaka, s crpilištima nafte i plina. Eksploatacijske površine unutar općine uključuju: Novi Jankovci (265,3 ha), Srijemske Laze (1051,9 ha), Slakovci (537,16 ha) i Orolik (470,2 ha). Osim toga, na području Starih Jankovaca nalazi se značajno nalazište opekarske gline površine 7,5 hektara.

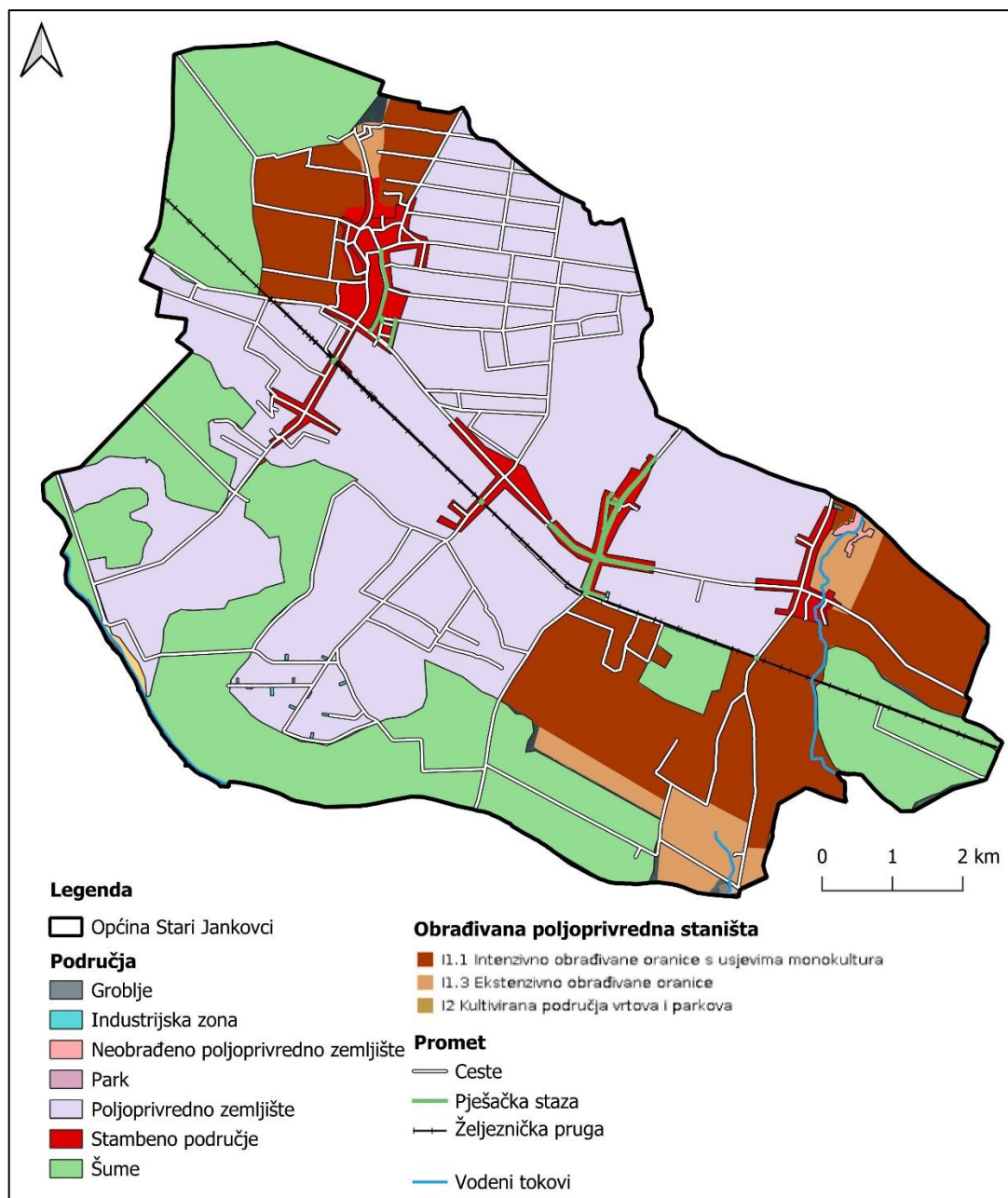
Poseban infrastrukturni značaj za Općinu ima Jadranski naftovod (JANAF), čiji cjevovod prolazi ovim područjem i predstavlja stratešku važnost za Republiku Hrvatsku.

5.9. Vizualno – strukturna analiza

Vizualno – strukturna analiza je metodološki pristup kojim se detaljno ispituju prostorne karakteristike urbanih i ruralnih sredina. Cilj ove analiza je razumijevanje odnosa između različitih elemenata prostora, poput prirodnih obilježja, izgrađene infrastrukture i prometnih mreža, te kako oni utječu na funkcionalnost i estetiku prostora.

Slika 24 prikazuje raznoliku raspodjelu zemljišta i infrastrukture, s naglašenim prisustvom prirodnih i poljoprivrednih površina. Najveći prostorni udio zauzimaju poljoprivredna područja, koja čine većinu površine općine. Ova su područja podijeljena na intenzivno obrađivane oranice (s tamnosmeđom bojom) i ekstenzivne oranice (svijetlosmeđe boje). U sjevernom i središnjem dijelu općine dominira stambeno područje, koje je prikazano crvenom bojom. Blizina prometnica i infrastrukture upućuje na to da je ovo područje najurbaniziranije, središte života i glavni prostor za stanovanje stanovnika općine. Šume, prikazane zelenom bojom, nalaze se na rubnim dijelovima općine, posebice na zapadu, jugu i sjeveru.

Slika 24. Vizualno-strukturna analiza Općine Stari Jankovci

5.10. Anketni upitnik

Anketa je istraživačka metoda koja se koristi za prikupljanje podataka od određene skupine ljudi putem unaprijed osmišljenih pitanja. Cilj ankete je dobiti uvid u mišljenja, stavove, iskustva ili potrebe ispitanika o određenoj temi. Rezultati ankete služe kao osnova za donošenje odluka, analizu stavova i formiranje strategija u različitim područjima društvenog života.

Online anketa predstavlja modernizirani oblik tradicionalne ankete koji se provodi putem interneta. Glavna prednost online anketa je njihova pristupačnost i jednostavnost distribucije, što omogućuje anketiranje velikog broja ljudi u kratkom vremenskom roku. Također, online ankete omogućuju ispitanicima da odgovore na pitanja u svoje slobodno vrijeme, bez pritiska, što često rezultira iskrenijim odgovorima. Jedan od ključnih aspekata online anketa je mogućnost očuvanja anonimnosti ispitanika. Anonimnost je bitna jer osigurava da ispitanici mogu slobodno izraziti svoje mišljenje bez straha od negativnih posljedica. Ova se značajka posebno cijeni u istraživanjima koja se bave osjetljivim temama ili u situacijama gdje postoji potencijal za pristranost.

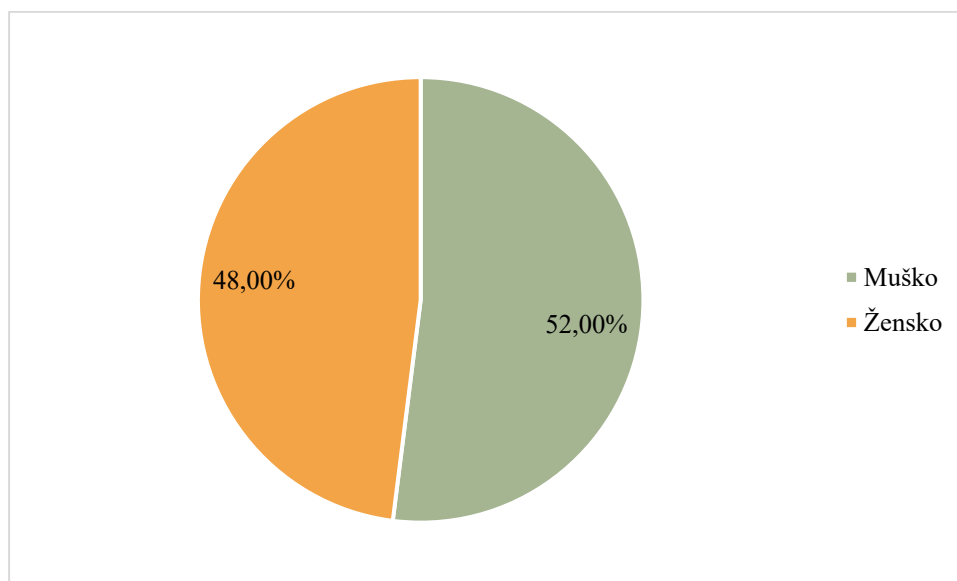
Anketa koja je predmet ovog poglavlja namijenjena je stanovnicima Općine Stari Jankovci i usmjerena je na prikupljanje mišljenja i stavova vezanih uz izradu **Strategije zelene urbane obnove**. Cilj ove ankete je prikupiti mišljenja, stavove i prijedloge stanovnika Općine Stari Jankovci u vezi sa zelenom infrastrukturom i urbanom obnovom kako bismo razvili sveobuhvatnu i učinkovitu Strategiju zelene urbane obnove.

5.10.1. Rezultati istraživanja

Anketa je bila podijeljena u nekoliko dijelova, pri čemu je svaki dio služio specifičnoj svrsi istraživanja. Prvi dio bio je usmjeren na prikupljanje osnovnih informacija o ispitanicima, a kasniji dijelovi obuhvaćali su dublje aspekte relevantne za istraživačku temu.

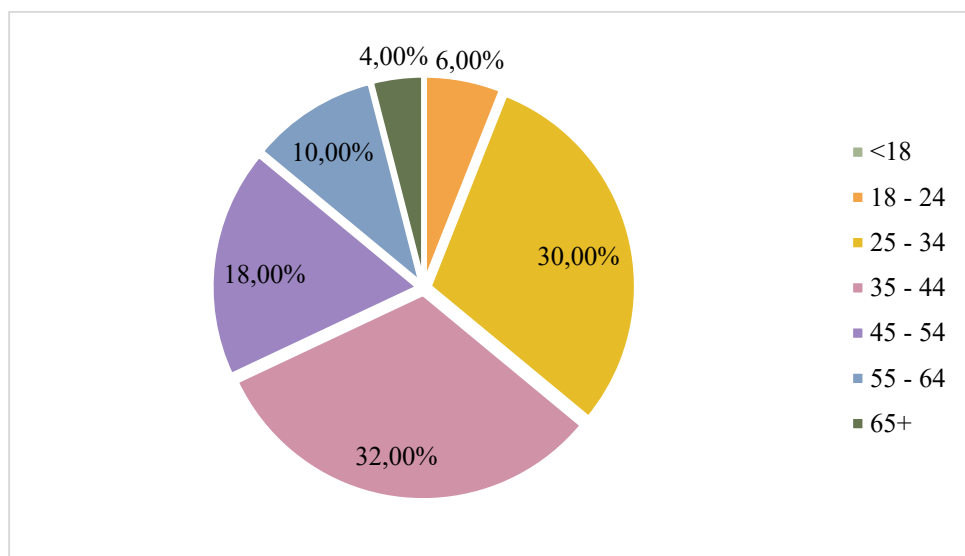
U anketi je sudjelovalo 48,00% ženskih ispitanika, dok je udio muških ispitanika iznosio 52,00% (Slika 25).

Slika 25. Spol ispitanika

Najveća skupina ispitanika dolazi iz dobne skupine 35 – 44 godine, što čini 32,00% svih sudionika. Značajna skupina ispitanika je iz dobne kategorije 25 – 34 godine, s udjelom od 30,00%. Dobna skupina od 45 do 54 godine čini 18% ispitanika, dok su starije skupine manje zastupljene, pri čemu osobe od 55 do 64 godine čine 10%, a one starije od 65 godina samo 4%. S druge strane, mladi do 24 godine čine ukupno 6%, pri čemu je skupina mlađa od 18 godina nepostojeća u uzorku. Ovaj podatak može ukazivati na manju uključenost starijeg stanovništva u anketiranje, odnosno njihove manje zainteresiranosti za teme ankete. Također, mladi nisu bili zainteresirani za sudjelovanje, što može biti pokazatelj njihovog manjeg interesa za društvene teme (Slika 26).

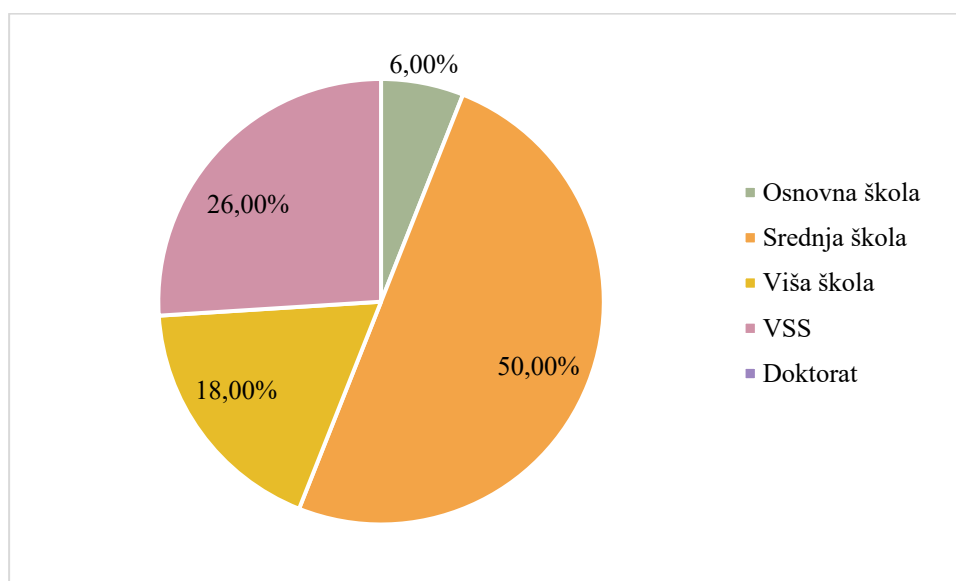
Slika 26. Dob ispitanika

Slika 27 prikazuje obrazovnu skupinu ispitanika koji su sudjelovali u anketi. Najveći udio ispitanika (50%,) ima završenu srednju školu, što čini glavnu obrazovnu skupinu u istraživanju. Ostatak ispitanika ima različite razine obrazovanja:

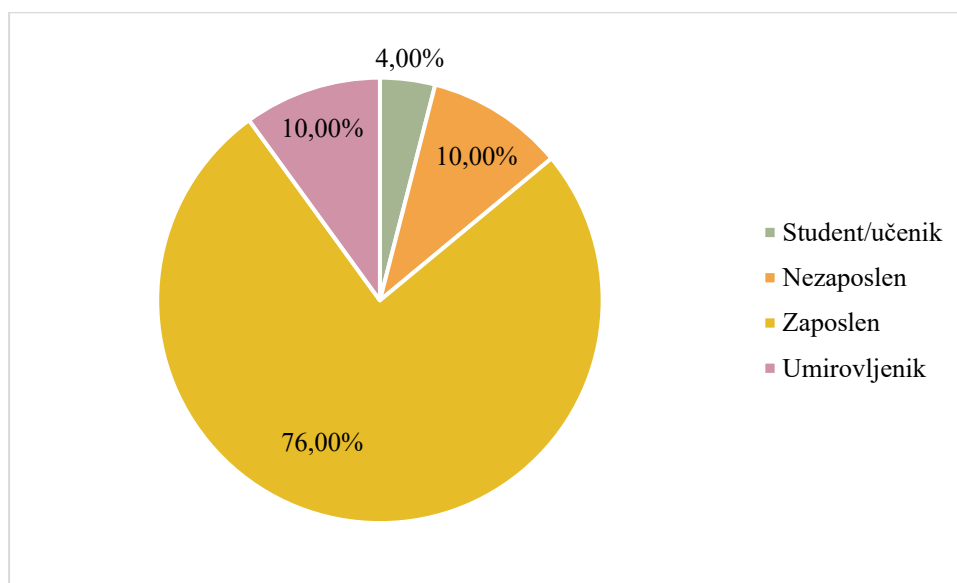
- VSS (Visoka stručna sprema) predstavlja 26,00% ispitanika, što je druga najzastupljenija obrazovna skupina.
- Viša škola predstavlja 18,00% ispitanika,
- Ispitanici sa završenom osnovnom su najmanje zastupljeni, s udjelom od samo 6,00%.

Slika 27. Razina obrazovanja

Slika 28 prikazuje strukturu zaposlenosti ispitanika, s dominacijom zaposlenih osoba. Većina ispitanika je zaposlena, što čini 76,00% svih sudionika. Nezaposleni čine 10,00%, što je značajna skupina u kontekstu nezaposlenosti i može biti relevantno za istraživanja koja ispituju utjecaj na životne uvjete ili zadovoljstvo. Umirovljenici čine 10,00%, a studenti i učenici s udjelom od 4,00%, predstavljaju najmanje zastupljenu skupinu.

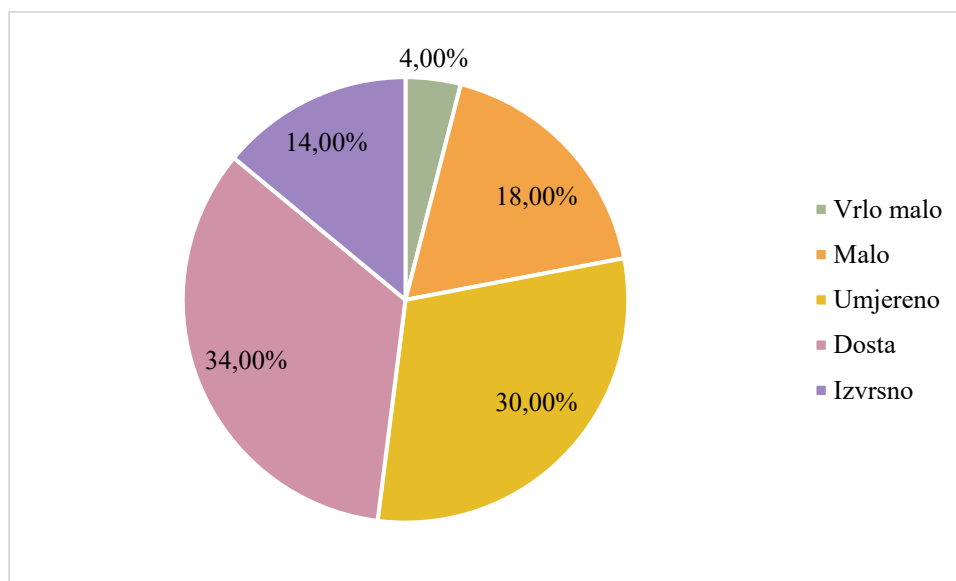
Slika 28. Status zaposlenja

Nakon uvodnog dijela ankete, slijedi drugi dio pod nazivom "Informiranost o zelenoj infrastrukturi i kružnoj ekonomiji". Cilj je istražiti razinu svijesti ispitanika o ovim važnim konceptima, koji igraju ključnu ulogu u oblikovanju održivih općina i urbanih sredina.

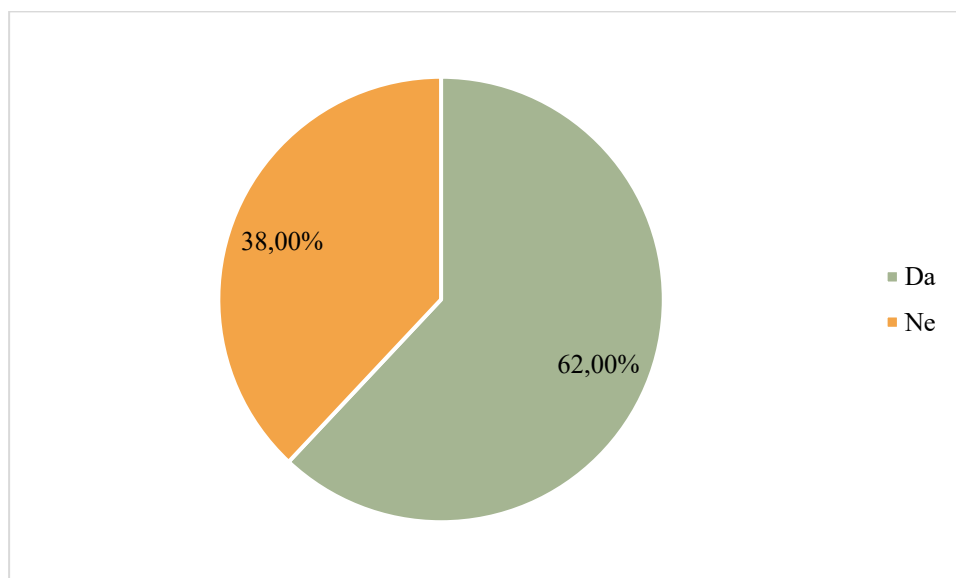
Najveći udio čine oni koji su umjereno upoznati (30%) i oni koji su dosta upoznati (34%), što ukupno čini 64% ispitanika. Dodatnih 14% ispitanika navodi da izvrsno poznaje koncept zelene infrastrukture, što sugerira prisutnost određene razine stručnosti ili interesa za ovu temu u zajednici. S druge strane, 4% ispitanika navodi da su vrlo malo upoznati, dok 18% izjavljuje da malo zna o zelenoj infrastrukturi. Ovi podaci ukazuju na postojanje manjeg, ali značajnog segmenta populacije koji nema dovoljno informacija o ovoj temi (Slika 29). Općenito, ovi rezultati ukazuju na potrebu za daljnjim obrazovanjem i informiranjem kako bi se povećala razina znanja o zelenoj infrastrukturi među širim krugom ljudi.

Slika 29. Razina upoznatosti s pojmom zelene infrastrukture

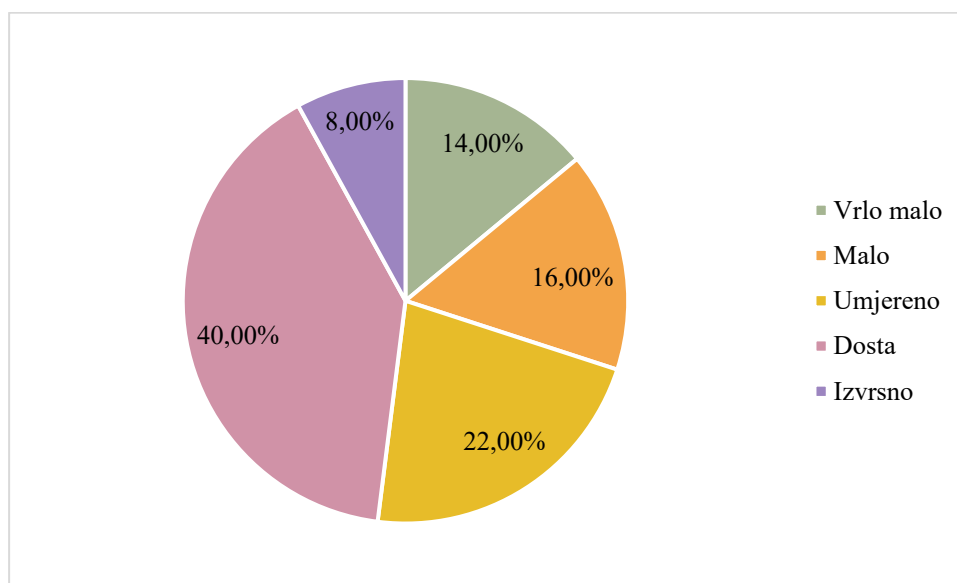
Rezultati o poznavanju pojma kružne ekonomije pokazuju značajnu većinu ispitanika koji su upoznati s ovim konceptom. Konkretno, 62,00% ispitanika izjavilo je da zna što je kružna ekonomija. S druge strane, 38,00% ispitanika izjavilo je da ne poznaje ovaj pojam (Slika 30). Sveukupno, rezultati sugeriraju kako postoji dobra osnovna razina upoznatosti s konceptom kružne ekonomije među većinom ispitanika, ali i da postoji prostor za poboljšanje informiranosti kod značajnijeg dijela populacije.

Slika 30. Poznavanje pojma kružne ekonomije

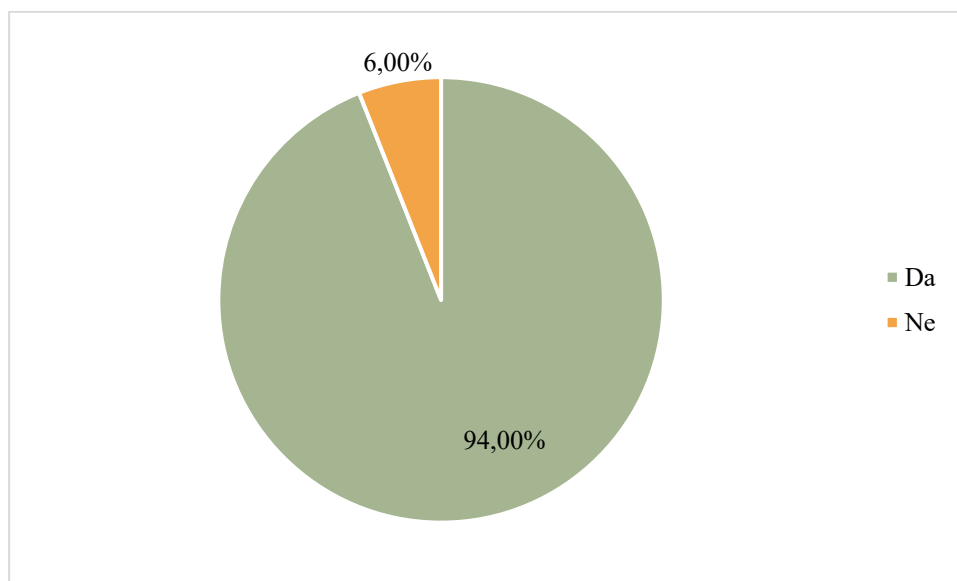
Rezultati ankete o poznavanju pojma ugljičnog otiska pokazuju da većina ispitanika ima ograničeno ili umjereno znanje o toj temi. Najveći udio čine oni koji su dosta upoznati s pojmom (40%), dok ih 22% ima umjereno razumijevanje. Izvrsno poznavanje ugljičnog otiska prijavilo je 8% ispitanika, što sugerira da postoji određena skupina s visokom razinom svijesti o ovom ekološkom pitanju. S druge strane, 14% ispitanika navodi da su vrlo malo upoznati s pojmom, dok ih 16% izjavljuje da malo zna o ugljičnom otisku (Slika 31). Ovakav raspored sugerira potrebu za većim informiranjem i edukacijom o ugljičnom otisku, budući da je većina ispitanika svjesna teme, ali na različitim razinama.

Slika 31. Poznavanje pojma ugljični otisak

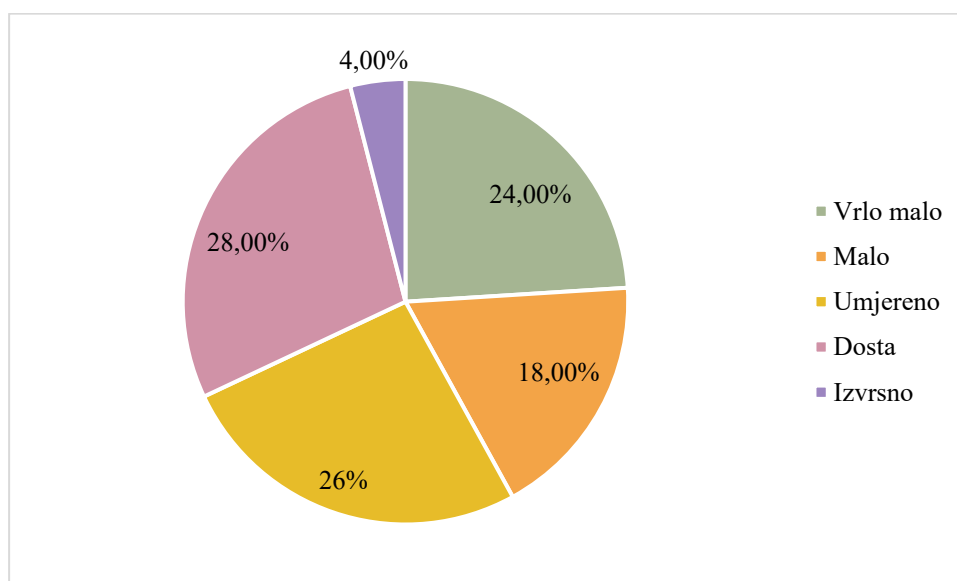
Slika 32 prikazuje rezultate pitanja koje glasi: „Znate li što je ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama?“. Prema prikazanom grafikonu, 94,00% ispitanika odgovorilo je potvrdno, a samo 6,00% suprotno. Ovaj rezultat sugerira da je tema klimatskih promjena široko prepoznata među ispitanicima, što može ukazivati na visoku razinu svijesti i informiranosti o ovom važnom pitanju. Ovaj visok postotak također ukazuje na to da su ublažavanje i prilagodba klimatskim promjenama prepoznati kao važni koncepti u društvu, što je pozitivan pokazatelj u kontekstu promicanja održivih praksi i strategija.

Slika 32. Poznavanje prilagodbe klimatskim promjenama

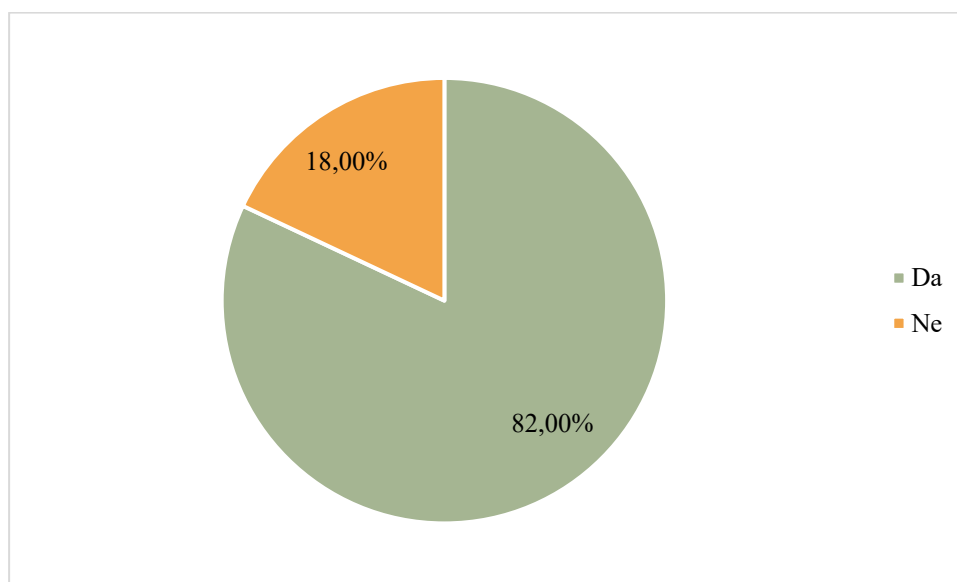
Slika 33 prikazuje rezultate pitanja o razini upoznatosti ispitanika s pojmom toplinski otoci. Rezultati pokazuju da većina ispitanika ima ograničeno ili umjereno razumijevanje ove pojave. Rezultati ankete za Općinu Stari Jankovci pokazuju da gotovo polovica ispitanika (42%) ima ograničeno poznavanje pojma toplinskih otoka, pri čemu njih 24% navodi da su vrlo malo upoznati, a 18% da znaju malo o toj temi. S druge strane, 26% ispitanika ima umjereno razumijevanje, dok ih 28% izjavljuje da su dosta upoznati s pojmom. Samo 4% ispitanika smatra da izvršno poznaje problematiku toplinskih otoka, što je relativno nizak postotak i sugerira da postoji prostor za dodatnu edukaciju i podizanje svijesti o ovom fenomenu.

Slika 33. Poznavanje pojma toplinski otoci

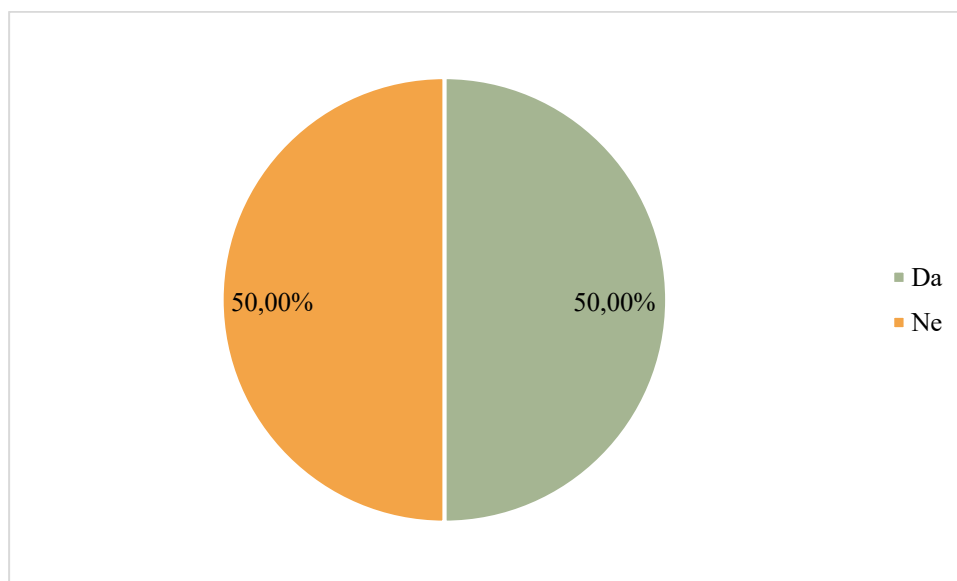
Rezultati pitanja o svjesnosti načina na koje pojedinci mogu pridonijeti ublažavanju klimatskih promjena u kućanstvu pokazuju visoku razinu informiranosti među ispitanicima. Čak 82,00% je izjavilo da znaju kako mogu djelovati na smanjenje svog utjecaja na klimu u svakodnevnim kućanskim aktivnostima. S druge strane, 18,00% ispitanika izjavilo je da ne zna na koji način mogu doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena u kućanstvu (Slika 34). Ovi rezultati ukazuju na visoku razinu osviještenosti o odgovornosti pojedinaca u borbi protiv klimatskih promjena, što je pozitivan pokazatelj uspješnosti dosadašnjih informativnih i edukativnih inicijativa. Međutim, postoji prostor za daljnje širenje znanja kako bi se i preostali dio populacije uključio u te napore.

Slika 34. Rezultati pitanja: "Znate li na koji način u kućanstvu možete pridonijeti ublažavanju klimatskih promjena?"

Rezultati ankete o korištenju mjera prilagodbe klimatskim promjenama u kućanstvima pokazuju da polovica ispitanika (50,00%) ne primjenjuje nikakve mjere, a druga polovica već poduzima određene mjere (Slika 35). Ovakav omjer sugerira da postoji rastuća svijest o potrebi prilagodbe klimatskim promjenama, iako značajan dio populacije tek treba poduzeti konkretne korake. Ovi podaci mogu biti korisni za usmjeravanje budućih kampanja i inicijativa usmjerenih na poticanje većeg broja ljudi na prilagodbu svojih domova klimatskim uvjetima.

Slika 35. Rezultati pitanja: "Koristite li neke mjere prilagodbe klimatskim promjenama u svom kućanstvu?"

Ispitanicima koji su na prethodno pitanje odgovorili potvrdno, postavljeno je dodatno pitanje kako bi detaljnije opisali koje konkretne mjere prilagodbe klimatskim promjenama primjenjuju u svom kućanstvu. Izdvojeni su sljedeći odgovori:

- „Razvrstavanje otpada“,
- „Umjereno korištenje struje i vode, sadnja starih sorti voća i povrća, bioraznolikost, što više zelenih površina koje se ne kose, razvrstavanje smeća, prigodno korištenje odjeće i obuće poklanjanjem“,
- „Sadnja vegetacije za hladovinu, solarni paneli, štedljivi uređaji“,
- „Koristim solarne panele“,
- „Sadnja stabala, košnja, recikliranje“,
- „Uzgoj voća i povrća na prirodan način – kružna ekonomija, očuvanje okoliša razvrstavanjem otpada, sadnja drveća na okućnici, itd.“,
- „Upotreba LED sijalica, ušteda energije, vode“,
- „Solarna elektrana, kompostiranje, recikliranje“,
- „Odvajanje otpada, ušteda energije, umjerena kupnja odjeće zbog ne podržavanja zagađenja modnom industrijom i sl.“
- „Gašenje svjetla, razvrstavanje otpada, domaće gnojivo.“

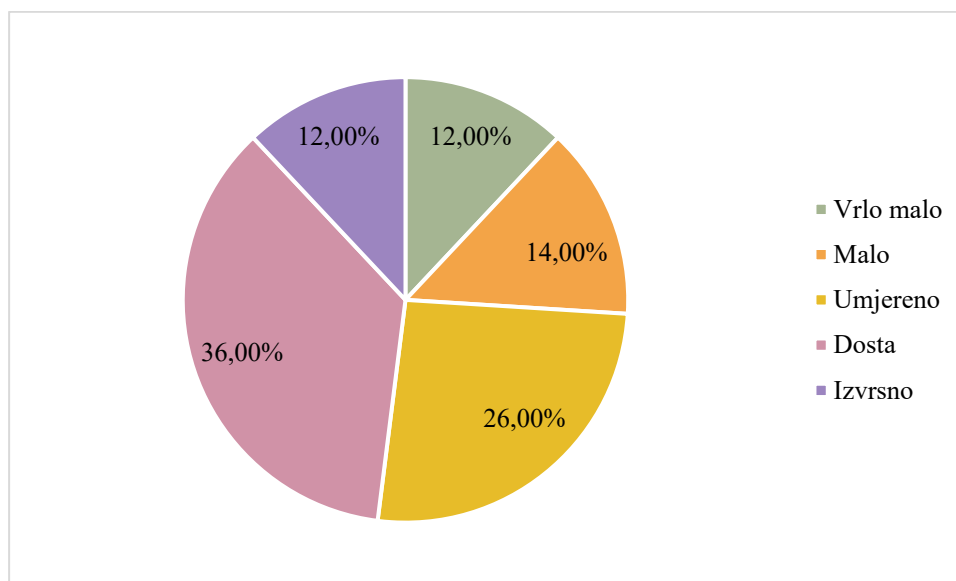
Odgovori ispitanika pokazuju široku svijest o potrebi prilagodbe klimatskim promjenama kroz različite mjere u kućanstvu. Najčešće spominjane prakse uključuju razvrstavanje otpada, štednju

energije i vode te korištenje obnovljivih izvora energije poput solarnih panela. Neki ispitanici naglašavaju važnost bioraznolikosti i zelenih površina koje se ne kose, što doprinosi očuvanju tla i ekosustava. Također, vidljivo je da dio ispitanika prakticira kružnu ekonomiju kroz recikliranje, kompostiranje i ponovnu upotrebu odjeće.

Posebno je zanimljivo što se među odgovorima pojavljuje i osviještenost o utjecaju modnog sektora na okoliš, što pokazuje da pojedinci razmišljaju i o smanjenju potrošnje izvan kućanstva. Sadnja stabala i vegetacije za hladovinu ukazuje na pokušaj prilagodbe mikroklimatskim uvjetima i smanjenju učinka toplinskih otoka. Ovi podaci sugeriraju da građani već provode značajan broj pozitivnih praksi, ali da bi dodatna edukacija i poticaji mogli proširiti njihovu primjenu i učiniti ih još učinkovitijima.

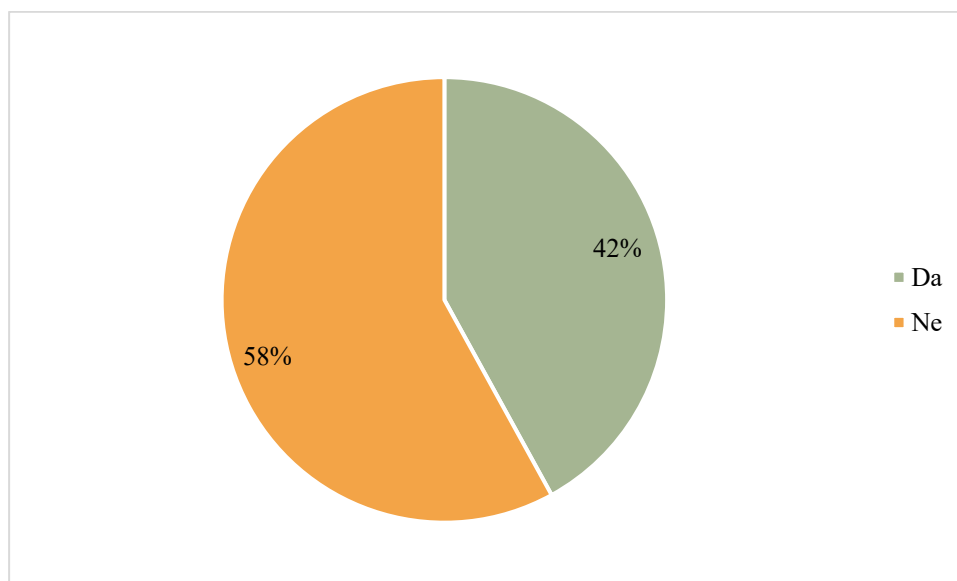
Bioraznolikost odnosi se na različite oblike života na Zemlji, uključujući raznolike vrste biljaka, životinja, gljiva i mikroorganizama, kao i njihove ekološke zajednice i procese koji omogućuju njihov opstanak. Bioraznolikost je ključna za održavanje zdravih ekosustava jer doprinosi stabilnosti, otpornosti i funkcionalnosti prirodnih sustava. Rezultati pokazuju da većina ispitanika ima barem umjereno razumijevanje pojma bioraznolikosti. Najveći udio čine oni koji su dosta upoznati s bioraznolikošću (36%), dok 26% ispitanika izjavljuje da su umjereno upoznati. Dodatnih 12% ispitanika smatra da izvršno poznaju ovu temu. S druge strane, 12% ispitanika navodi da su vrlo malo upoznati, dok ih 14% izjavljuje da malo zna o bioraznolikosti. Ovi podaci ukazuju na postojanje manjeg segmenta populacije koji nije dovoljno informiran o važnosti bioraznolikosti i njoj ulozi u održivom razvoju (Slika 36).

Slika 36. Poznavanje pojma bioraznolikost

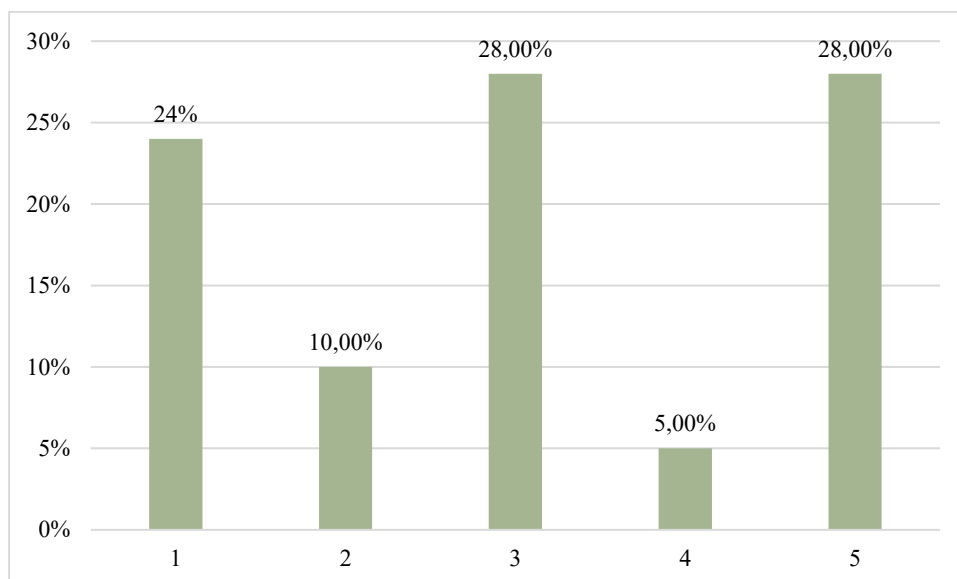
Natura 2000 je mreža zaštićenih područja u Europskoj uniji koja je uspostavljena s ciljem očuvanja najvažnijih europskih prirodnih staništa i vrsta. Ova mreža obuhvaća različite tipove staništa, uključujući šumske, travnjačke, močvarne i obalne zone te osigurava da se zaštićene vrste i staništa očuvaju za buduće generacije. Rezultati ankete o poznavanju Nature 2000 pokazali su sljedeće: oko 58,00% ispitanika izjavilo je da ne zna što je Natura 2000, a 42,00% da zna (Slika 37). Ovaj visok postotak neinformiranosti sugerira da postoji ozbiljan nedostatak svijesti o ovom važnom ekološkom okviru, koji je usmjeren na očuvanje bioraznolikosti i zaštitu prirodnih staništa u Europskoj uniji. Ova informacija može imati važne implikacije za buduće obrazovne i informativne kampanje, koje bi trebale imati za cilj povećanje razumijevanja i prepoznavanja vrijednosti Natura 2000 među građanima.

Slika 37. Rezultati pitanja: "Znate li što je NATURA 2000?"

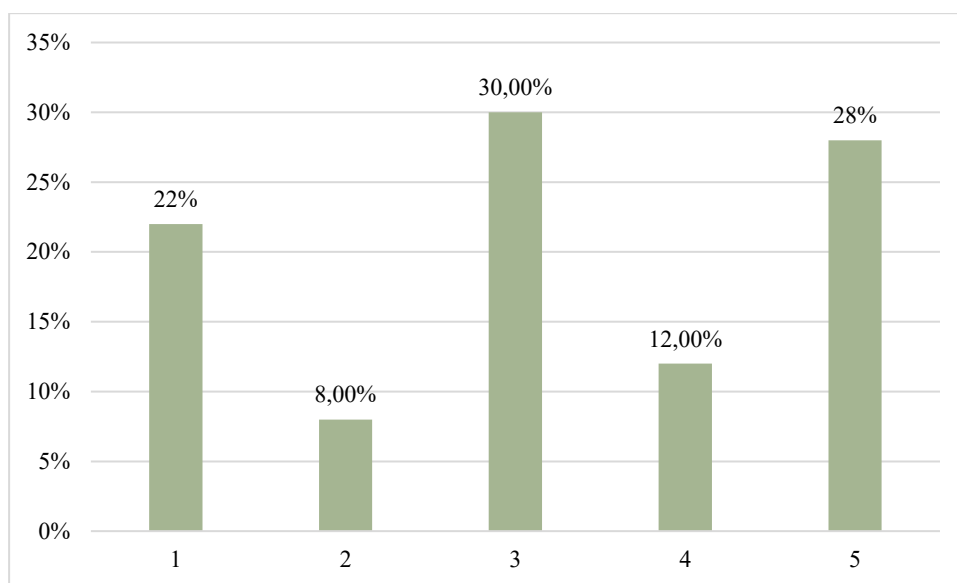
Rezultati ankete o važnosti dodatne edukacije u vezi s kružnom ekonomijom pokazuju različite stavove ispitanika prema ovom pitanju. Na skali od 1 do 5, gdje 1 označava minimalnu važnost, a 5 izuzetnu važnost, raspodjela odgovora je sljedeća: Najviše ispitanika, njih 28%, smatra edukaciju izuzetno važnom (ocjena 5), dok jednaki postotak (28%) daje umjerenu važnost (ocjena 3). Manji dio ispitanika, njih 10%, smatra da edukacija ima slabiju važnost (ocjena 2), dok 5% ispitanika daje relativno visoku ocjenu 4. Značajan udio od 24% smatra da edukacija o kružnoj ekonomiji nije važna (ocjena 1), što može ukazivati na nedostatak interesa ili razumijevanja teme unutar dijela populacije (Slika 38).

Slika 38. Rezultati pitanja: "Koliko Vam znači dodatna edukacija u vezi kružne ekonomije?"

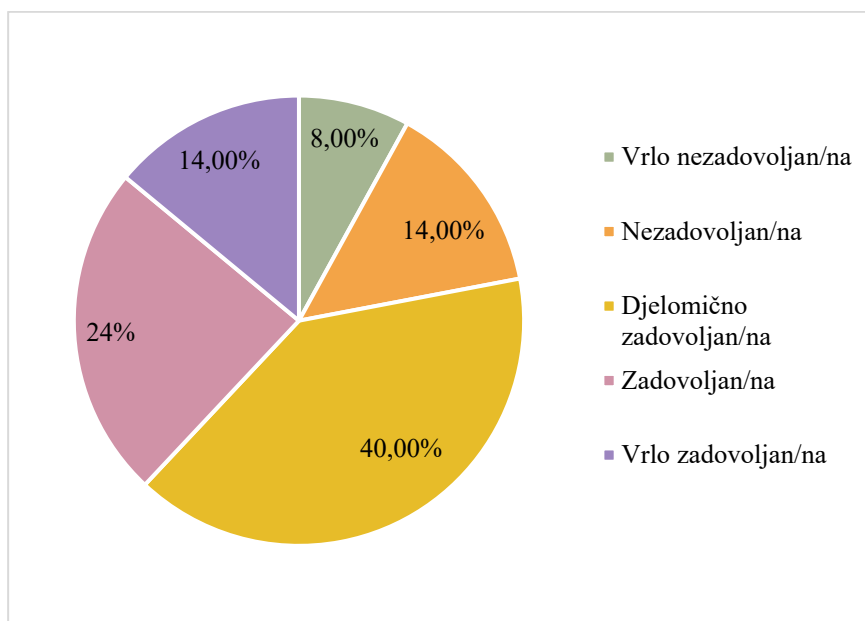
Rezultati ankete pokazuju da su stavovi ispitanika o važnost dodatnoj edukaciji o zelenoj infrastrukturi i rješenjima temeljenim na prirodi (NBS) raznoliki (Slika 39). Najviše ispitanika, njih 30%, dodijelilo je umjerenu važnost (ocjena 3), dok 28% smatra da je edukacija izuzetno važna (ocjena 5). Manji dio ispitanika, njih 12%, ocjenjuje važnost edukacije kao relativno visoku (ocjena 4), dok 8% daje nižu važnost (ocjena 2). Značajan udio od 22% ispitanika smatra da edukacija o zelenoj infrastrukturi i NBS-u nije važna (ocjena 1), što može ukazivati na nedostatak interesa ili razumijevanja teme.

Slika 39. Rezultati pitanja: "Koliko Vam znači dodatna edukacija u vezi zelene infrastrukture i rješenja temeljenih na prirodi (NBS)?"

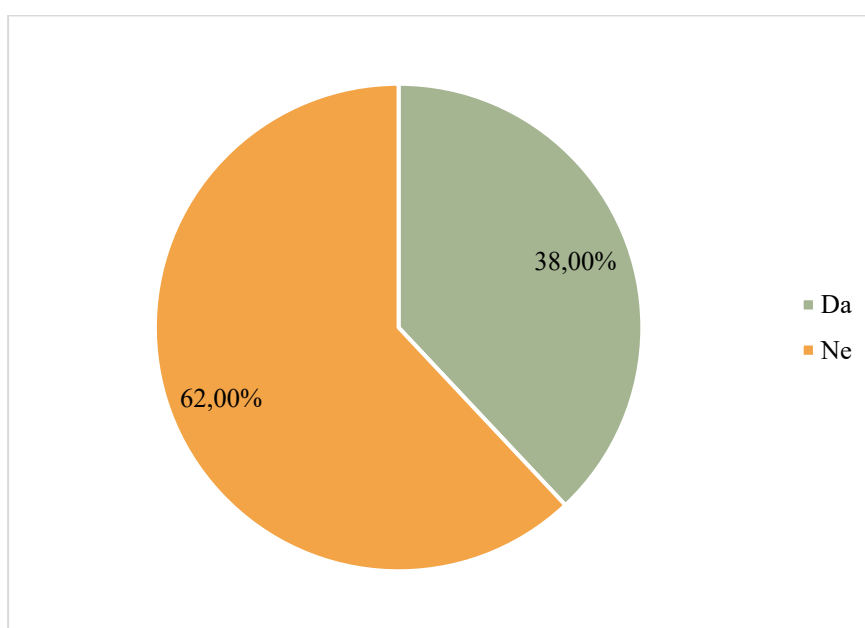
Dio ankete koji ispituje zadovoljstvo građana količinom i stanjem zelenih površina u Općini Stari Jankovci donosi vrijedne uvide u percepciju svakodnevnog života među stanovnicima. Slika 40 jasno prikazuje da je većina ispitanika, njih 40,00%, djelomično zadovoljna uređenjem zelenih površina u Općini Stari Jankovci. Zajedno, 38% ispitanika izražava nezadovoljstvo (8% vrlo nezadovoljnih i 14% nezadovoljnih), što ukazuje na značajnu skupinu građana koji smatraju da su potrebna poboljšanja. S druge strane, 24% ispitanika zadovoljno je trenutnim stanjem, dok ih je 14% vrlo zadovoljno, što ukazuje na to da dio građana smatra da su zelene površine adekvatne i dobro održavane. Ovi rezultati sugeriraju da, iako postoje pozitivni aspekti stanovanja u ovoj općini, unatoč pozitivnim aspektima vezanim uz zelene površine, postoji dio stanovništva koji smatra da bi se uvjeti mogli poboljšati.

Slika 40. Zadovoljstvo javnosti količinom i stanjem zelenih površina u Općini Stari Jankovci

Rezultati ankete o korištenju zelenih površina u Općini Stari Jankovci pokazuju da većina ispitanika, njih 62%, ne koristi zelene površine Općine Stari Jankovci za rekreaciju, dok ih 38% to čini. Većina ispitanika koji ne koriste zelene površine može sugerirati potrebu za unapređenjem ovih prostora. Različite stope korištenja mogu ukazivati na raznolike potrebe i preferencije građana, što može značiti da zelene površine ne zadovoljavaju u potpunosti sve korisničke zahtjeve.

Slika 41. Korištenje zelenih površina u Općini Stari Jankovci

Od ispitanika koji su potvrdili korištenje zelenih površina za rekreaciju zatraženo je da navedu konkretne lokacije koje koriste. Neki od odgovora su:

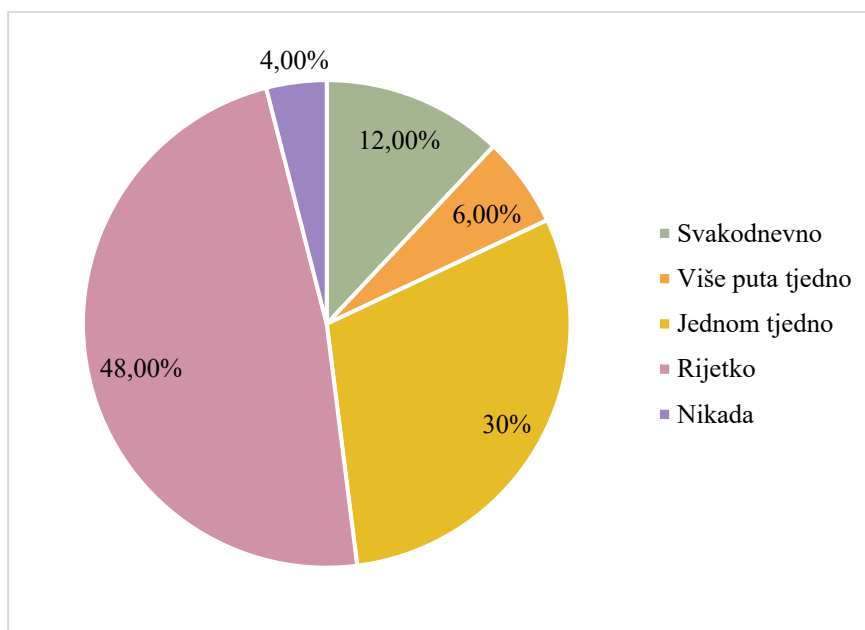
- „Dječje igralište kod stare veterinarske stanice, igralište škole Stari Jankovci“,
- „Slakovci vježbalište“,
- „Igralište“,
- „Sportske terene“,
- „Park, igralište“,
- „Igralište Slakovci“,
- „Područje u sklopu stadiona, parkovi za djecu, vidino igralište, područje oko lovačkog doma“,
- „Dječji park kod osnovne škole“.

Odgovori ispitanika pokazuju da su zelene površine i sportski tereni u Općini Stari Jankovci prepoznati i korišteni za rekreaciju. Najčešće spominjane lokacije uključuju dječja igrališta, parkove te prostore uz škole i sportske objekte, što ukazuje na važnost ovih površina za lokalnu zajednicu, osobito za djecu i mlade.

Vidljivo je da su igrališta i sportske zone u više naselja općine, poput Starog Jankovca i Slakovaca, među najčešće korištenim rekreacijskim prostorima. Također, prostor stadiona i područje oko lovačkog doma prepoznati su kao mjesta pogodna za boravak na otvorenom. Ovi rezultati mogu poslužiti kao smjernica za buduća ulaganja u održavanje i poboljšanje postojećih rekreacijskih površina te razvoj dodatnih sadržaja koji bi mogli potaknuti još veći broj stanovnika na njihovo korištenje.

Rezultati o učestalosti korištenja javnih zelenih i vodenih površina pokazuju da većina ispitanika rijetko ili nikada ne koristi javne zelene i vodene površine u Starim Jankovcima, što čini ukupno 52% odgovora. S druge strane, svakodnevno ih koristi samo 12,00%, dok ih 30% koristi barem jednom tjedno, što ukazuje na određenu razinu angažmana i svijesti o važnosti ovih prostora za zdravlje i rekreaciju. 6,00% ispitanika izjavilo je da više puta tjedno koristi javne prostore. Razumijevanje ovih razlika i prepreka ključno je za razvoj strategije koja će potaknuti veće korištenje zelenih i vodnih površina, čime bi se doprinijelo zdravijem i aktivnijem načinu života unutar zajednice (Slika 42).

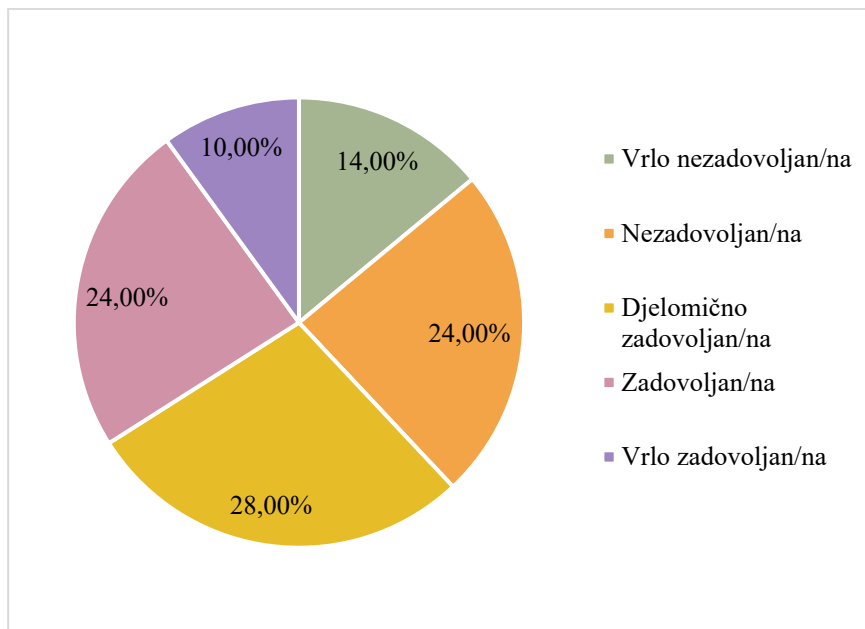
Slika 42. Učestalost korištenja javnih zelenih i vodenih površina u Općini Stari Jankovci

Rezultati pitanja o zadovoljstvu dječjim igralištima u pogledu njihovog uređenja i opremljenosti pokazuju da većina ispitanika (28,00%) izražava djelomično zadovoljstvo. Od ispitanika, 24,00% se izjasnilo da su zadovoljni, a isti postotak ispitanika da su nezadovoljni, dok ih je 14,00% vrlo nezadovoljni. S druge strane, manji postotak ispitanika iskazuje nezadovoljstvo, pri čemu 10,00% navodi da su vrlo nezadovoljni. Ovi rezultati sugeriraju da, iako većina ispitanika

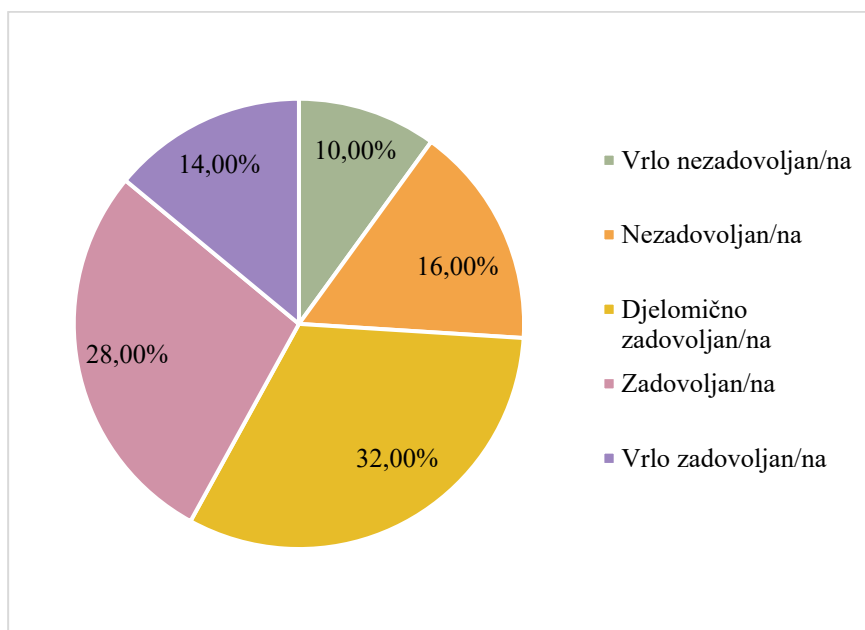
prepoznaje pozitivne aspekte igrališta, postoji prostor za poboljšanja koja bi mogla dodatno unaprijediti iskustvo korisnika. (Slika 43).

Slika 43. Razina zadovoljstva ispitanika s uređenjem i opremljenošću dječjih igrališta

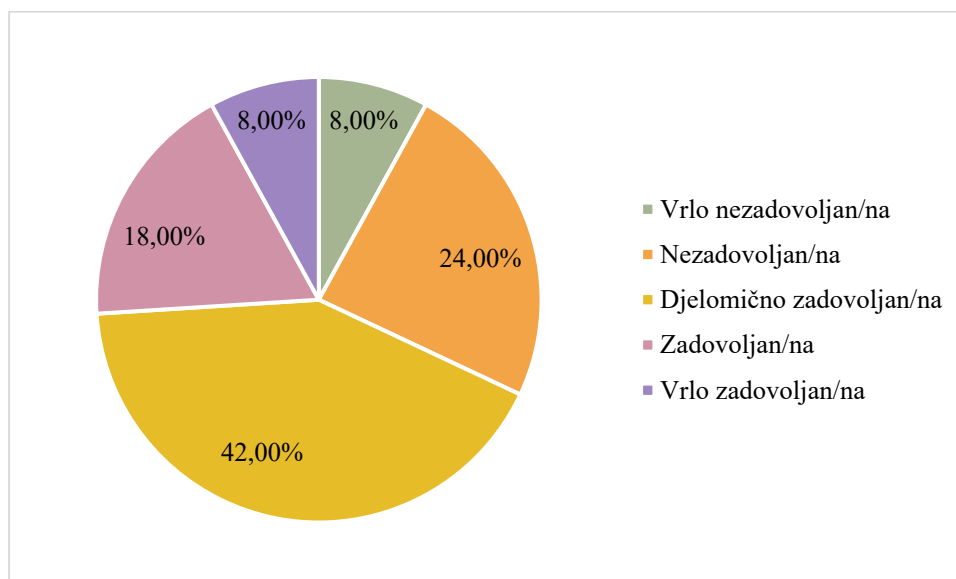
Slika 44 prikazuje rezultate o zadovoljstvu čistoćom javnih površina u Općini Stari Jankovci. Prema prikupljenim podacima, 32,00% ispitanika izjavilo je da su djelomično zadovoljni čistoćom, dok 28,00% ispitanika smatra da su zadovoljni. Duboko zadovoljstvo iskazalo je također 14,00% ispitanika, dok je 16,00% njih izrazilo nezadovoljstvo, a 10,00% se izjasnilo kao duboko nezadovoljno. Ovi rezultati sugeriraju da većina građana pozitivno ocjenjuje stanje čistoće javnih površina, ali istovremeno ukazuju na postojanje značajnog broja ispitanika koji bi željeli poboljšanja.

Slika 44. Razina zadovoljstva ispitanika s čistoćom javnih površina

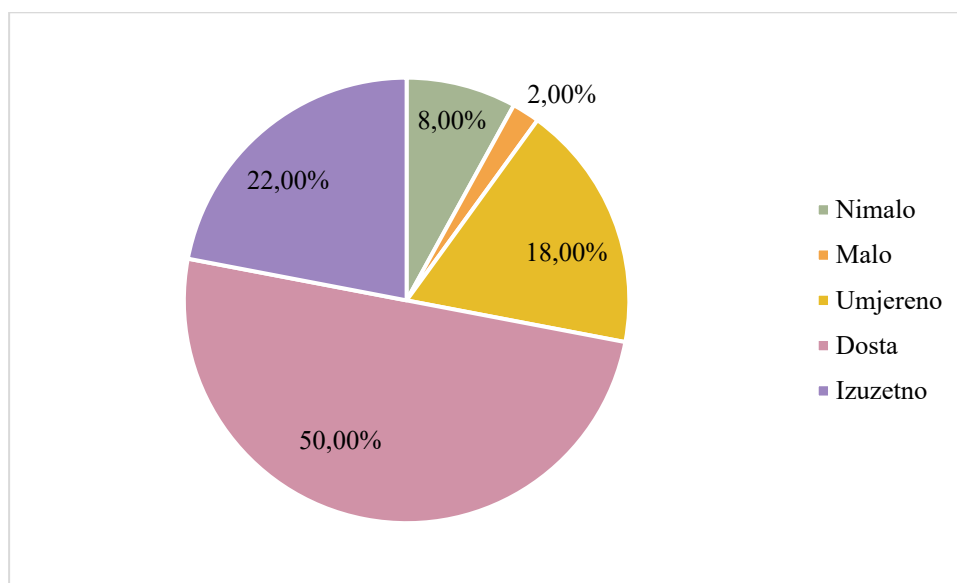
Slika 45 prikazuje raspodjelu odgovora na pitanje o zadovoljstvu urbanim skladom i vizualnim izgledom Općine Stari Jankovci. Najveći postotak ispitanika, njih 42,00%, izjasnio se kao djelomično zadovoljni. Slijedi 24,00% ispitanika koji su izrazili nezadovoljstvo, dok 18,00% njih smatra da su zadovoljni. Na kraju, 8,00% ispitanika iskazalo je duboko nezadovoljstvo, a isti postotak duboko zadovoljstvo. Ovi rezultati ukazuju na to da, iako većina ispitanika prepoznaje određene pozitivne aspekte urbanog uređenja, postoji prostor za poboljšanja kako bi se povećalo opće zadovoljstvo vizualnim izgledom općine.

Slika 45. Zadovoljstvo urbanim skladom i vizualnim izgledom Općine Stari Jankovci

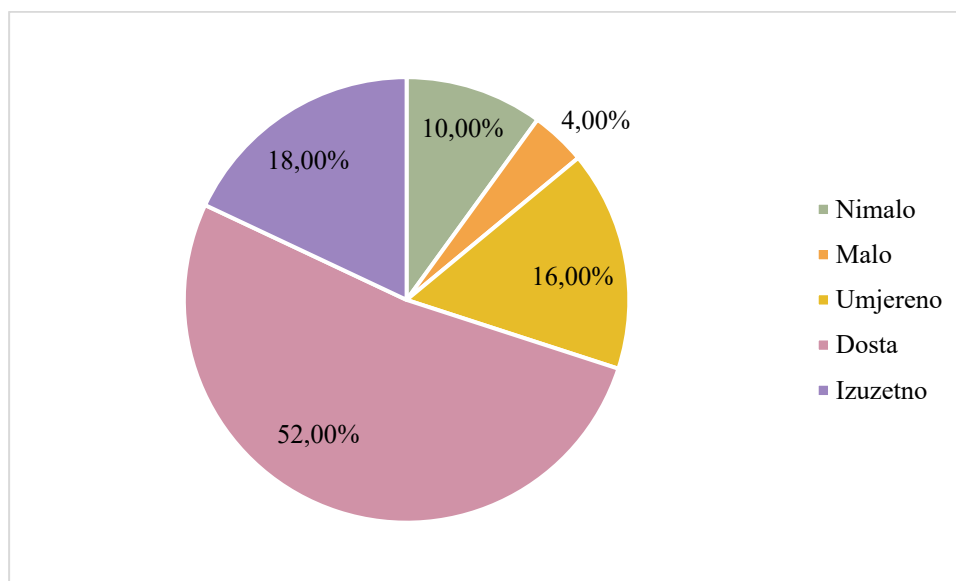
Slika 46 prikazuje stavove građana Općine Stari Jankovci o očekivanom utjecaju uvođenja zelene infrastrukture na poboljšanje kvalitete života. Većina ispitanika, njih 50,00%, smatra da će zelena infrastruktura dosta doprinijeti poboljšanju kvalitete života, što ukazuje na visok nivo povjerenja u pozitivan utjecaj ovih mjera. Osim toga, 22,00% ispitanika očekuje "izuzetan" doprinos, što dodatno potvrđuje optimizam prema ovom pristupu. S druge strane, 18,00% ispitanika smatra da će zelena infrastruktura imati umjeren utjecaj na kvalitetu života, a 8,00% da će imati nikakav utjecaj te 2,00% da će imati mali utjecaj.

Slika 46. Očekivanja poboljšanja kvalitete života uvođenjem zelene infrastrukture

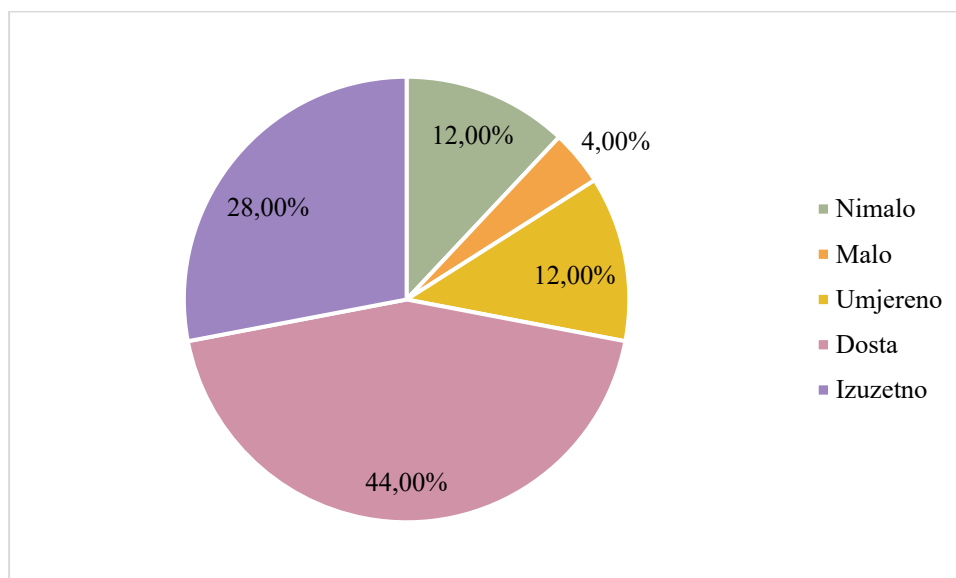
Slika 47 prikazuje stavove građana o tome koliko očekuju da će prijelaz na kružnu ekonomiju doprinijeti smanjenju otpada i povećanju reciklaže. Prema prikupljenim podacima, 52,00% ispitanika vjeruje da će ovaj model značajno doprinijeti poboljšanjima u ovim područjima. Dodatno, 18,00% ispitanika smatra da će učinak biti izuzetan, dok 16,00% procjenjuje da će doprinos biti umjeren. S druge strane, 10,00% ispitanika smatra da prijelaz na kružnu ekonomiju neće imati nikakav utjecaj, a njih 4% da će utjecaj biti mali.

Slika 47. Očekivanja o utjecaju kružne ekonomije na smanjenje otpada i povećanje reciklaže

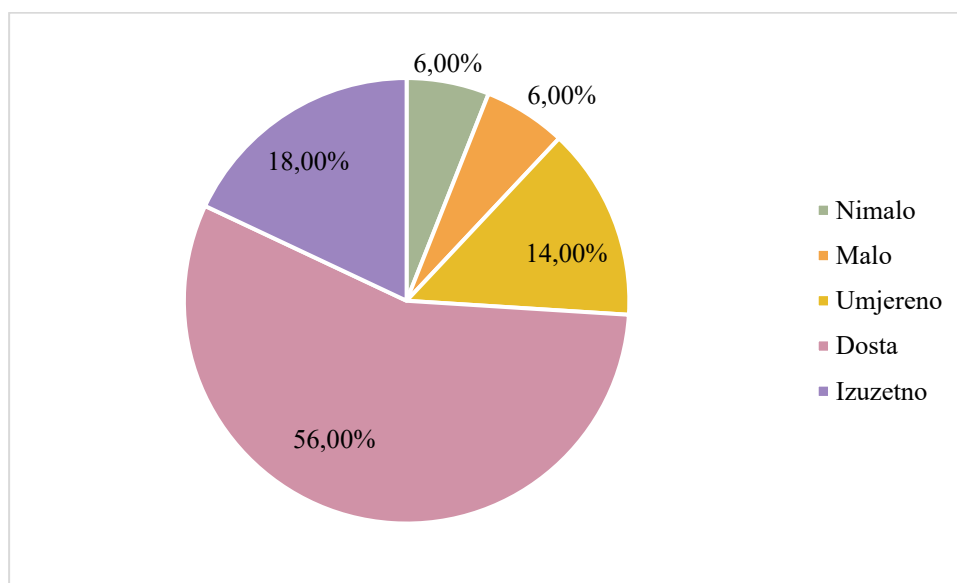
Rezultati ankete pokazuju da građani Stari Jankovci uglavnom vjeruju u pozitivan utjecaj zelene infrastrukture na zdravlje i dobrobit stanovnika. Najveći postotak ispitanika, 44,00%, smatra da će zelena infrastruktura značajno doprinijeti poboljšanju zdravlja i opće dobrobiti, dok 28,00% ispitanika smatra da će doprinos biti izuzetno pozitivan. S druge strane, 12,00% njih vjeruje da zelena infrastruktura neće imati nikakav utjecaj. Umjereni doprinos predviđa 12,00% ispitanika, a mali utjecaj očekuje 4,00% ispitanika.

Slika 48. Očekivanja o utjecaju zelene infrastrukture na zdravlje i dobrobit stanovnika

Rezultati ankete o očekivanjima građana Stari Jankovci u vezi s povećanjem dostupnosti rekreacijskih mogućnosti kroz zelenu infrastrukturu (ZI) otkrivaju pozitivan stav većine ispitanika (Slika 49). Najveći dio, 56,00%, smatra da će zelena infrastruktura dosta doprinijeti povećanju rekreacijskih sadržaja, a njih 18,00% očekuje izuzetno poboljšanje. S druge strane, 14,00% smatra da će ZI imati umjeren učinak na dostupnost rekreacijskih opcija. Samo 6,00% ispitanika smatra da učinka neće biti ili da će biti mali. Ova raspodjela odgovora sugerira općenitu optimističnost u vezi s uvođenjem zelene infrastrukture, ali i ukazuje na prisutnost skepticizma kod određenog broja ispitanika.

Slika 49. Očekivanja o utjecaju zelene infrastrukture na dostupnost rekreacijskih mogućnosti

Kao odgovor na posljednje pitanje ankete: „Koje lokacije u Općini Stari Jankovci smatrate prioritetnima za obnovu ili uvođenje zelene infrastrukture? Molimo vas da navedete konkretne prijedloge i objasnite koje biste promjene voljeli vidjeti, kao što su nove zelene površine, biciklističke staze, urbani vrtovi, ili druge inicijative povezane sa zelenom urbanom obnovom“, građani su iznijeli niz prijedloga za konkretne lokacije i promjene.

Analizom odgovora građana o prioritetnim lokacijama za obnovu i uvođenje zelene infrastrukture u Općini Stari Jankovci i okolnim naseljima, uočava se nekoliko ključnih tema koje odražavaju potrebe zajednice.

Jedna od najistaknutijih tema odnosi se na biciklističke i pješačke staze. Građani izražavaju veliku želju za boljom povezanošću naselja putem biciklističkih staza, osobito u smjeru Vinkovaca, kako bi se omogućilo sigurnije i ekološki prihvatljivije kretanje. Pojedini prijedlozi

uključuju korištenje starih putova, poput Gatine, za biciklističke i pješačke rute uz sadnju stabala i postavljanje klupa.

Drugi važan aspekt je potreba za povećanjem broja urbanih vrtova i zelenih površina, osobito u blizini škola i vrtića. Građani predlažu iskorištavanje zapuštenih parcela za sadnju zelenila te stvaranje urbanih vrtova koji bi potaknuli lokalnu zajednicu na aktivnije uključivanje u održavanje okoliša. Posebno se naglašava potreba za sadnjom stabala s krošnjama koje pružaju sjenu, umjesto patuljastih vrsta koje nemaju značajnu ekološku funkciju. Prostor Gatine prepoznat je kao potencijalna lokacija za razvoj parka, dok su drvoredi uz prometnice često spominjani kao poželjna mjera za poboljšanje estetskog dojma i kvalitete zraka.

Osim zelenih površina, građani ističu potrebu za boljim dječjim igralištima i rekreacijskim zonama. Posebno su naglašeni zahtjevi za poboljšanje igrališta kod škole u Novim Jankovcima te stvaranje novih sadržaja, primjerice parka u Slakovcima pored pošte. Također se naglašava važnost postavljanja stabala oko igrališta kako bi se osigurala prirodna zaštita od sunca, što pokazuje osvjешtenost o klimatskim uvjetima i udobnosti djece prilikom boravka na otvorenom. Uz potrebu za novim sadržajima, građani su izrazili nezadovoljstvo zbog lošeg održavanja postojećih javnih površina i infrastrukture. Najčešće spominjani problemi uključuju zapuštene zelene površine, loše održavane dječje parkove i pješačke staze, kao i neadekvatnu javnu rasvjetu, što može predstavljati sigurnosni problem. Pored toga, problem odlaganja otpada na nepredviđenim lokacijama dodatno narušava izgled i funkcionalnost prostora, osobito u području Gatine.

Jedan od najozbiljnijih problema koji su građani naglasili odnosi se na promet i zagađenje uz glavne prometnice. Velik broj šlepera koji prolaze kroz naselja stvara buku, vibracije i onečišćenje, što narušava kvalitetu života stanovnika. Istovremeno, preopterećenost cesta i neadekvatan plan prometa uzrokuju uništavanje infrastrukture i predstavlja rizik za pješake i bicikliste.

5.10.2. Zaključak

Rezultati ankete provedene među stanovnicima Općine Stari Jankovci pružaju uvid u njihove potrebe, navike i stavove vezane uz prometnu infrastrukturu, sigurnost u prometu, mogućnosti svakodnevnog kretanja, kao i širi kontekst održivosti, dostupnosti javnog prostora i komunalnog standarda.

Velik broj ispitanika ističe nezadovoljstvo trenutnim stanjem prometne infrastrukture – dotrajale ceste, nedostatak pločnika, oštećeni kolnici i neuređena parkirališta često su spominjani problemi. Osim osnovnog održavanja, stanovnici očekuju i dugoročna rješenja koja uključuju modernizaciju i pristupačnost svih prometnih pravaca. Istovremeno, iz odgovora se vidi da postoji prostor za bolju povezanost između naselja unutar općine, kao i s urbanim središtima u okolici.

Kada je riječ o biciklističkoj infrastrukturi i pješačkim zonama, ispitanici izražavaju velik interes za njihov razvoj. Postoji snažna podrška uvođenju biciklističkih staza i šetnica, ne samo iz funkcionalnih, već i iz zdravstvenih i rekreativnih razloga.

Anketa je dotaknula i percepciju zelenih površina i njihovu dostupnost. Ispitanici prepoznaju važnost uređenih javnih prostora, no mnogi smatraju da su postojeće površine nedostatne, loše održavane ili nedovoljno opremljene. Ovdje se otvara prostor za integraciju zelene infrastrukture u prometno i prostorno planiranje – kroz sadnju drvoreda, razvoj parkova uz šetnice, postavljanje klupa i drugih sadržaja koji potiču zadržavanje ljudi u prostoru.

Zanimljivo je da se unatoč podršci zelenim rješenjima i održivim praksama, dio ispitanika još uvijek slabije informira o konceptima poput kružne ekonomije ili klimatskih promjena, što otvara prostor za edukativne aktivnosti i bolju komunikaciju ciljeva održivog razvoja prema lokalnoj zajednici.

U konačnici, anketa jasno ukazuje na konkretne probleme, ali i na raspoloženje stanovništva za promjene – postoji želja za boljom infrastrukturom, sigurnijim prometom, održivim i zdravijim načinima kretanja te uređenijim javnim prostorima. Ovi rezultati trebaju poslužiti kao temelj za planiranje razvoja Općine Stari Jankovci u smjeru funkcionalnije, zelenije i uključivije zajednice, gdje će potrebe svih generacija biti uzete u obzir.

5.11. Analiza ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz općinski proračun

Općina Stari Jankovci kontinuirano ulaže u razvoj kružnog gospodarstva i zelene infrastrukture kako bi unaprijedila održivi razvoj i prilagodila se klimatskim promjenama. Analiza prikazuje trendove ulaganja u pojedinačne elemente zelene infrastrukture i kružnog gospodarstva kroz općinski proračun u razdoblju od 2022. do 2024. godine (Tablica 11.), s naglaskom na kapitalne i tekuće projekte koji doprinose očuvanju okoliša, energetske učinkovitosti i kvaliteti života u Općini Stari Jankovci.

Tablica 11. ulaganja u pojedinačne elemente ZI i KG kroz općinski proračun u razdoblju 2022. – 2024. godine

2022.			
Vrsta projekta	Oznaka	Opis	Sredstva (€)
Kapitalni projekt	K200804	Spomen dom Srijemske Laze – rekonstrukcija i uređenje	82.784,03
Kapitalni projekt	K200704	Izgradnja svlačionice Orolik	5.747,58
Kapitalni projekt	K201610	Izgradnja tržnice	7.466,99
Aktivnost	K201607	Uređenje naselja (fontane, sjenice)	26.012,76
Tekući projekt	T200303	Divlje odlagalište - ciglana	73.614,90
Kapitalni projekt	K200405	Rekonstrukcija Vatrogasno spremište Slakovci	94.589,74
Kapitalni projekt	K200707	Rekonstrukcija Sportsko-rekreacijskog centra Gatina	41.078,81
Kapitalni projekt	K200805	Kulturni centar - rekonstrukcija	12.419,17
Kapitalni projekt	K200107	Mjesni odbori-rekonstrukcija zgrade MO Novi Jankovci	39.816,84
Aktivnost	A200204	Održavanje javnih zelenih površina	243.062,65
Aktivnost	A200222	Održavanje čistoće javnih površina	33.722,83
Program	2003	Zaštita okoliša	245.911,74
Kapitalni projekt	K200306	Sunčani krovovi	10.716,48
	A200205	Izrada dokumentacije - SECAP	11.613,25
Kapitalni projekt	K200302	Energetska obnova zgrada MO	52.133,29
2023.			
Vrsta projekta	Oznaka	Opis	Sredstva (€)

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Aktivnost	A200702	Održavanje sportskih zgrada – teren ŠD Croatia	30.752,50
Kapitalni projekt	K200707	Rekonstrukcija Sportsko-rekreacijskog centra Gatina	204.989,71
Kapitalni projekt	K200704	Izgradnja svlačionice Orolik	875,00
Kapitalni projekt	K200804	Spomen dom Srijemske Laze – rekonstrukcija i uređenje	49.786,50
Aktivnost	K201607	Uređenje naselja (fontane, sjenice, vađenje stabala)	80.585,98
Aktivnost	A200204	Održavanje javnih zelenih površina	243.062,65
Kapitalni projekt	K200405	Rekonstrukcija Vatrogasno spremište Slakovci	37.744,07
Kapitalni projekt	K200302	Energetska obnova zgrada MO	25.022,58
Aktivnost	A200222	Održavanje čistoće javnih površina	13.045,37
Aktivnost	K201604	Biciklistička staza	14.812,50
Program	2003	Zaštita okoliša	
Kapitalni projekt	K200306	Sunčani krovovi	43.822,55
Kapitalni projekt	K200302	Energetska obnova zgrada MO	25.022,58
2024.			
Vrsta projekta	Oznaka	Opis	Sredstva (€)
Kapitalni projekt	K200804	Spomen dom Srijemske Laze – rekonstrukcija i uređenje	49.786,50
Aktivnost	A200204	Održavanje javnih zelenih površina	293.953,48
Aktivnost	A200222	Održavanje čistoće javnih površina	18.838,76
Tekući projekt	T200303	Gospodarenje otpadom	36.615,28
Aktivnost	A200702	Održavanje sportskih zgrada – Klupske prostorije Orolik	153.344,40
Kapitalni projekt	K200707	Rekonstrukcija Sportsko-rekreacijskog centra Gatina	762.646,57
Kapitalni projekt	K200804	Spomen dom Srijemske Laze – rekonstrukcija i uređenje	32.277,54

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

Aktivnost	K201604	Biciklistička staza	68.555,35
Kapitalni projekt	K200804	Spomen dom Srijemske Laze – rekonstrukcija i uređenje	32.277,54
Aktivnost	A201607	Uređenje naselja – sadnja sadnica i trg Novi Jankovci	72.930,75
Program	2003	Zaštita okoliša	
Kapitalni projekt	K200306	Sunčani krovovi	3.696,11
Kapitalni projekt	K200302	Energetska obnova zgrada MO	10.602,87

6. Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

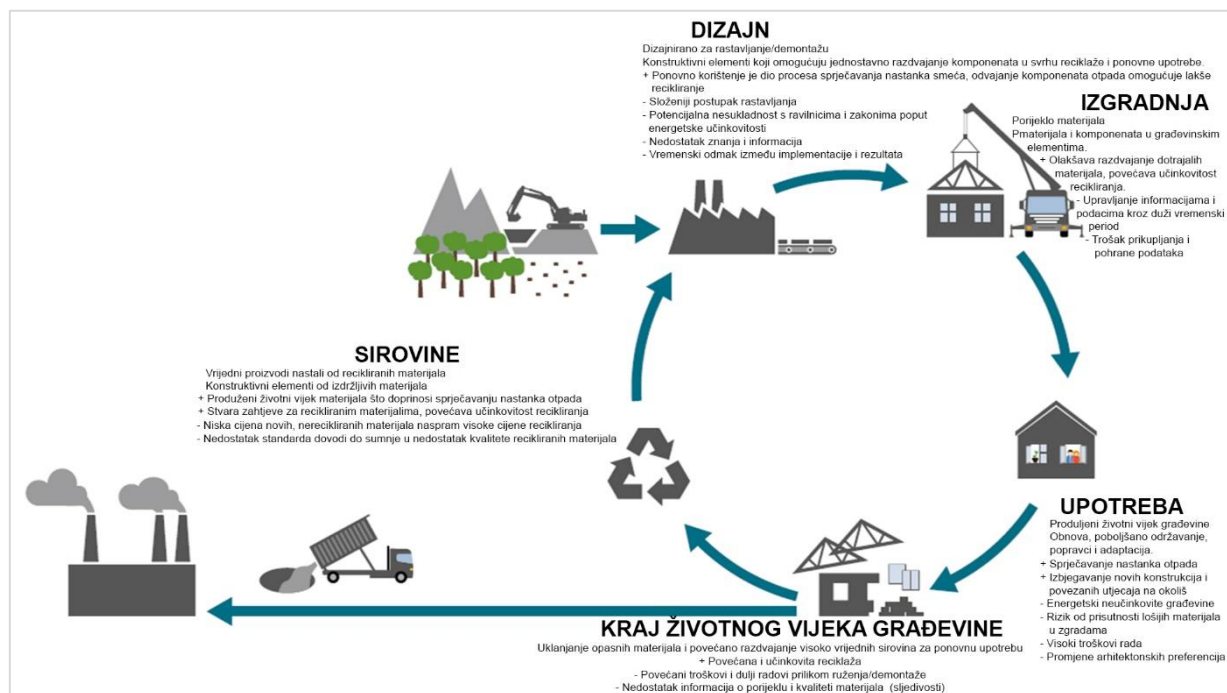
Kružna ekonomija predstavlja ekonomski model koji teži povećanju vrijednosti resursa kroz njihovo održivo korištenje, ponovnu upotrebu, obnovu i reciklažu. U kontekstu izgrađenog okoliša, kružno gospodarenje prostorom i zgradama obuhvaća sve faze životnog ciklusa zgrada – od dizajna i izgradnje do korištenja, renovacije i konačno rušenja, s ciljem smanjivanja negativnih utjecaja na okoliš i povećanja ekonomske i društvene koristi.

Model kružnog gospodarenja prostorom i zgradama temelji se na nekoliko ključnih načela:

- **Dizajn za dugovječnost:** Zgrade se trebaju projektirati tako da budu trajne, prilagodljive i fleksibilne, s mogućnošću lakih prilagodbi novim funkcijama bez potrebe za velikim građevinskim zahvatima.
- **Upotreba održivih i obnovljivih materijala:** Korištenje materijala koji su obnovljivi, reciklirani ili imaju nisku razinu utjecaja na okoliš. Također, važno je birati materijale koji se mogu lako odvojiti i reciklirati na kraju životnog vijeka zgrade.
- **Energetska učinkovitost:** Implementacija energetski učinkovitih tehnologija i dizajna smanjuje potrebu za energijom tijekom životnog vijeka zgrade. To uključuje korištenje obnovljivih izvora energije, poput solarne ili geotermalne energije, te optimizaciju izolacije i ventilacijskih sustava.
- **Maksimiziranje upotrebe prostora:** Pristup dizajnu i planiranju koji maksimizira učinkovitost korištenja prostora, uključujući fleksibilne radne prostore, zajedničke resurse i modularne strukture, smanjuje potrebu za novim zgradama i infrastrukturom.
- **Održavanje i obnova:** Redovito održavanje i obnova zgrada produžava njihov vijek trajanja i smanjuje potrebu za rušenjem i izgradnjom novih objekata, što zauzvrat smanjuje potrošnju resursa.

Kružni model gospodarenja prostorom i zgradama predstavlja ključnu strategiju za postizanje održivosti u izgrađenom okolišu. Kroz integraciju održivih praksi u sve faze životnog ciklusa zgrade, ovaj model ne samo da smanjuje ekološki otisak, već također donosi značajne ekonomske i društvene koristi. Za uspješnu implementaciju, ključno je razvijati inovativne pristupe i jačati suradnju među svim dionicima, od urbanista i arhitekata do vlada, privatnog sektora i zajednica.

Slika 24. Kružno gospodarenje prostorom i zgradama

Općina Stari Jankovci odlučila se za politiku energetske učinkovitosti i smanjenja emisija ugljičnog dioksida, što je formalno potvrdila još u svibnju 2015. godine potpisivanjem Sporazuma gradonačelnika. Sporazum gradonačelnika za klimu i energiju (engl. *Covenant of Mayors for Climate & Energy*) je najveća i najuspješnija inicijativa Europske komisije koja aktivno uključuje jedinice lokalne i regionalne samouprave u borbu protiv klimatskih promjena. Inicijativa je pokrenuta u siječnju 2008. godine s ciljem umrežavanja gradova i općina kako bi se olakšala međusobna razmjena znanja i iskustava o učinkovitom korištenju energije na lokalnoj razini. Strateški cilj ovog sporazuma je postizanje visoke učinkovitosti u potrošnji energije i zaštiti okoliša, s krajnjim ciljem smanjenja troškova energije, smanjenja emisije stakleničkih plinova na minimum, bolje upravljanje troškovima energije kroz poboljšanje ekonomske učinkovitosti te kontinuiranog rada na očuvanju okoliša.

U nastavku se nalazi analiza i opis odabranih prostora i zgrada na području Općine Stari Jankovci za koje se mogu predložiti načini unapređenja prema principima kružnosti.

Obnova prostora i zgrada

Rekonstrukcija i opremanje zgrade u Starim Jankovcima

Postojeća zgrada, iako solidne izvorne konstrukcije, pokazuje znakove znatnog fizičkog propadanja zbog dugogodišnjeg nekorisćenja i neodržavanja. Građevinski elementi i instalacije su dotrajali i nefunkcionalni te zahtijevaju sveobuhvatnu sanaciju i prilagodbu novim standardima. Unatoč trenutnom stanju, zgrada ima potencijal za prenamjenu u funkcionalan i energetske učinkovit javno-društveni objekt, čime bi se očuvala njezina povijesna i infrastrukturna vrijednost te doprinijelo kvaliteti života lokalne zajednice. Nakon obnove, zgrada može nuditi višenamjensku dvoranu: prilagodljiva za sastanke, radionice i kulturne događaje, uredske prostorije: za rad lokalnih udruga i organizacija, sanitarne čvorove: prilagođeni javnoj upotrebi, čekaonicu/prostor za posjetitelje: opremljen osnovnim namještajem te prostor za skladištenje: za čuvanje opreme i materijala. Osim funkcionalnog uređenja, moguće je i vizualno uređenje poput ugradnje zelene fasade koja ima višestruke tehničke, ekološke i društvene prednosti. Zeleni zid, kao integralni dio arhitektonskog i ekološkog dizajna, značajno doprinosi energetske učinkovitosti, estetske vrijednosti i kvaliteti života korisnika zgrade i zajednice. Sam vertikalni vrt će značajno poboljšati estetiku i funkcionalnost zgrade.

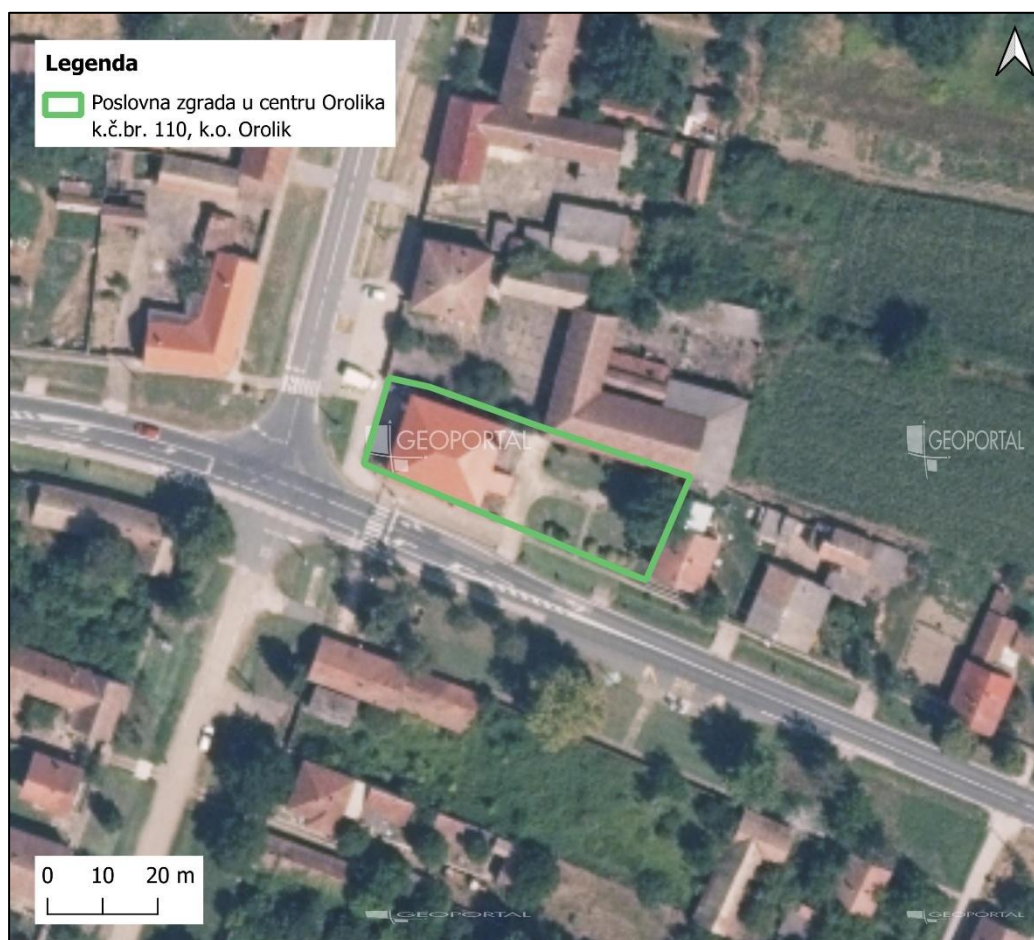
Slika 50. Kartografski prikaz zgrade u Starim Jankovcima

Energetska obnova poslovne zgrade u centru Orolika

Energetska obnova poslovnog centra ključna je za smanjenje troškova energije, povećanje učinkovitosti te poboljšanje ukupne funkcionalnosti i udobnosti zgrade. Kroz mjere poput toplinske izolacije, zamjene dotrajale stolarije, modernizacije rasvjete i ugradnje sustava za obnovljive izvore energije, poslovni prostor postaje dugoročno održiv i ekonomski isplativ. Osim financijskih ušteda, energetska obnova pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova te usklađivanju s ciljevima zelene tranzicije. Time se podiže i vrijednost nekretnine, a korisnicima prostora osigurava zdravije i kvalitetnije radno okruženje. Ulaganje u energetska obnavu poslovnog centra pokazuje odgovoran odnos prema okolišu, resursima i zajednici te predstavlja važan korak prema modernom, pametnom i zelenom poslovanju.

Slika 51. Kartografski prikaz poslovne zgrade u centru Orolika

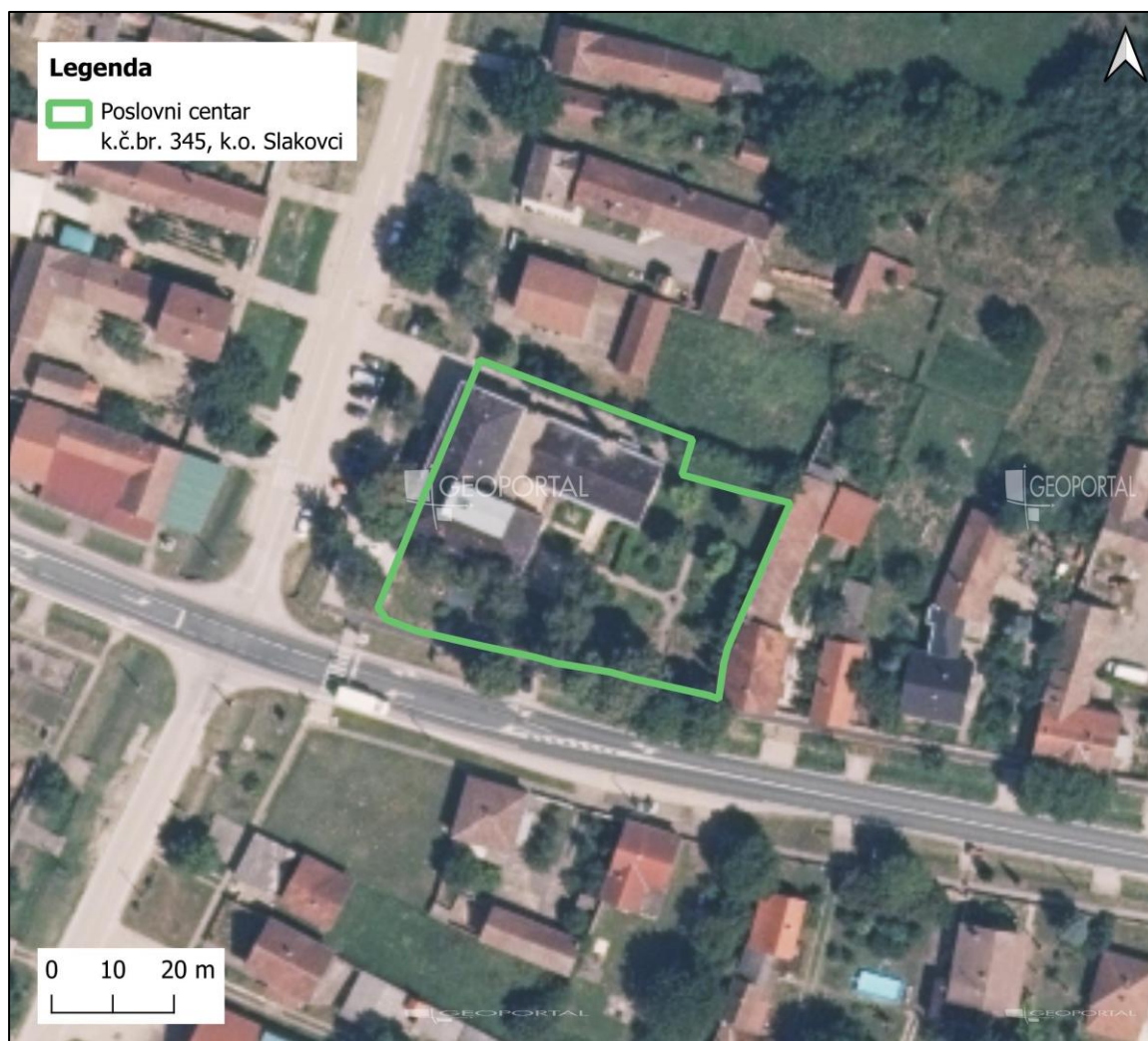
Slika 52. Zračni prikaz poslovne zgrade u centru Orolika

Energetska obnova poslovnog centra Slakovci

Energetska obnova poslovnog centra ključna je za smanjenje troškova energije, povećanje učinkovitosti te poboljšanje ukupne funkcionalnosti i udobnosti zgrade. Kroz mjere poput toplinske izolacije, zamjene dotrajale stolarije, modernizacije rasvjete i ugradnje sustava za obnovljive izvore energije, poslovni prostor postaje dugoročno održiv i ekonomski isplativ. Osim financijskih ušteda, energetska obnova pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova te usklađivanju s ciljevima zelene tranzicije. Time se podiže i vrijednost nekretnine, a korisnicima prostora osigurava zdravije i kvalitetnije radno okruženje. Ulaganje u energetska obnova poslovnog centra pokazuje odgovoran odnos prema okolišu, resursima i zajednici te predstavlja važan korak prema modernom, pametnom i zelenom poslovanju.

Slika 53. Kartografski prikaz poslovnog centra u Slakovcima

Slika 54. Zračni prikaz poslovnog centra u Slakovcima

Energetska obnova poslovnog centra u Srijemskim Lazama

Energetska obnova poslovnog centra ključna je za smanjenje troškova energije, povećanje učinkovitosti te poboljšanje ukupne funkcionalnosti i udobnosti zgrade. Kroz mjere poput toplinske izolacije, zamjene dotrajale stolarije, modernizacije rasvjete i ugradnje sustava za obnovljive izvore energije, poslovni prostor postaje dugoročno održiv i ekonomski isplativ. Osim financijskih ušteda, energetska obnova pridonosi smanjenju emisija stakleničkih plinova te usklađivanju s ciljevima zelene tranzicije. Time se podiže i vrijednost nekretnine, a korisnicima prostora osigurava zdravije i kvalitetnije radno okruženje. Ulaganje u energetska obnova poslovnog centra pokazuje odgovoran odnos prema okolišu, resursima i zajednici te predstavlja važan korak prema modernom, pametnom i zelenom poslovanju.

Slika 55. Kartografski prikaz poslovnog centra u Srijemskim Lazama

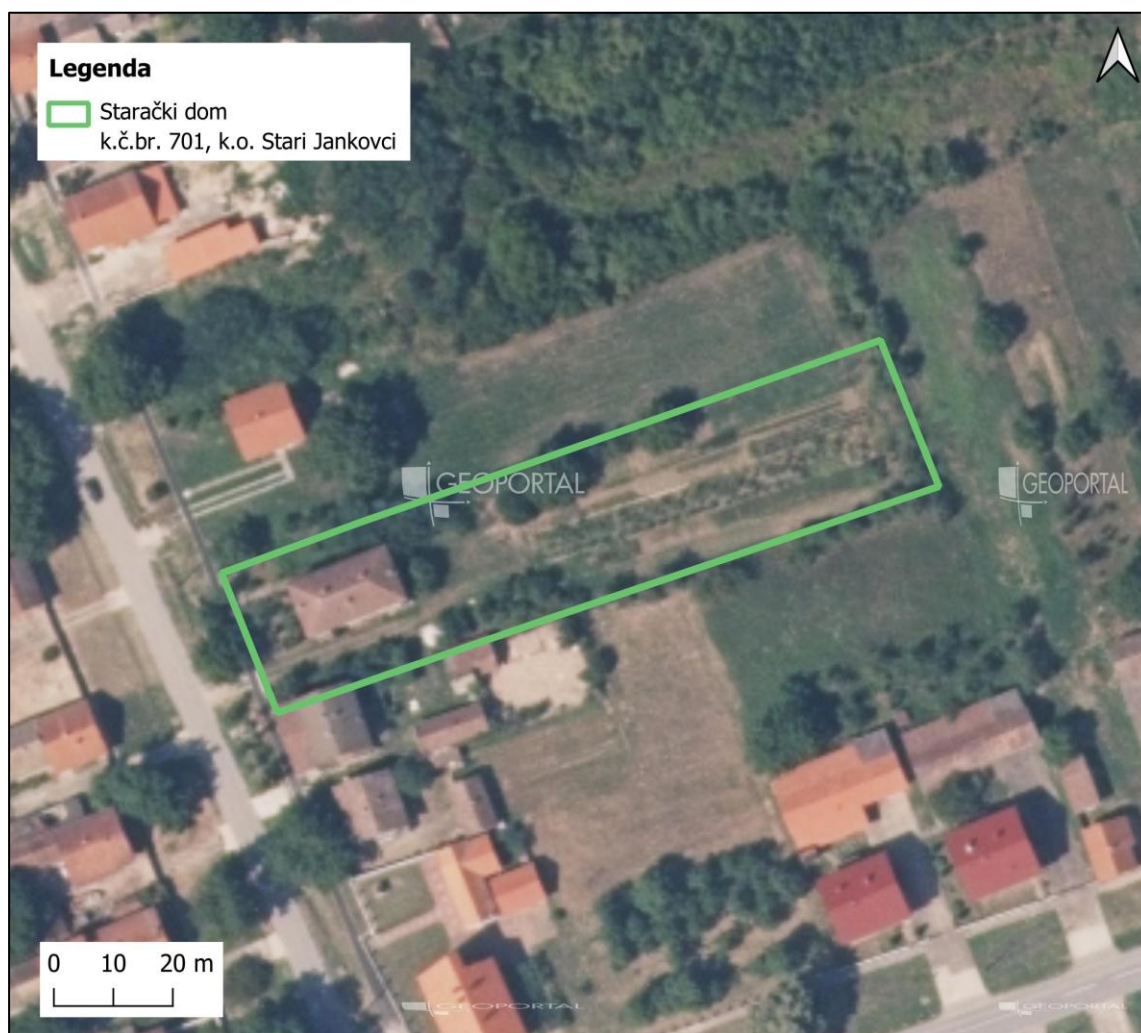
Slika 56. Zračni prikaz poslovnog centra u Srijemskim Lazama

Rekonstrukcija i prenamjena u starački dom

Planirana izgradnja staračkog doma na parceli gdje se već nalazi postojeća građevina predstavlja priliku za primjenu načela kružnog gospodarenja u graditeljstvu. Umjesto rušenja i potpunog uklanjanja, postojeća zgrada može se rekonstruirati, dograditi ili prenamijeniti, čime se smanjuje količina građevinskog otpada, čuvaju resursi i produžuje vijek trajanja već postojećih materijala. Ovakav pristup odgovoran je prema okolišu jer smanjuje potrebu za novim sirovinama i emisijama CO₂ koje bi nastale u procesu klasične gradnje. Također, obnavljanje i integracija postojeće građevine u novi stambeno-socijalni objekt pokazuje visok stupanj funkcionalnog i održivog planiranja prostora.

Slika 57. Kartografski prikaz građevine budućeg staračkog doma

Slika 58. Kartografski prikaz građevine budućeg staračkog doma

Ugradnja fotonaponski elektrana na građevine

Ugradnja fotonaponskih elektrana na zgrade u vlasništvu općine predstavlja dugoročno isplativo, ekološki odgovorno i strateški važno ulaganje za svaku lokalnu zajednicu. Korištenjem solarne energije, općine mogu znatno smanjiti troškove električne energije, povećati energetske neovisnost i doprinijeti ciljevima ublažavanja klimatskih promjena.

Osim financijskih ušteda, ovakvi sustavi simboliziraju odgovorno upravljanje javnom imovinom, potiču svijest o obnovljivim izvorima energije i služe kao pozitivan primjer građanima i poduzetnicima. Solarne elektrane također podižu energetske učinkovitost javnih zgrada, a višak proizvedene energije može se vratiti u mrežu ili koristiti za druge javne potrebe (npr. punionice za e-vozila, rasvjeta i sl.). U konačnici, riječ je o investiciji koja pridonosi zelenoj tranziciji, lokalnom razvoju i stvaranju održive budućnosti.

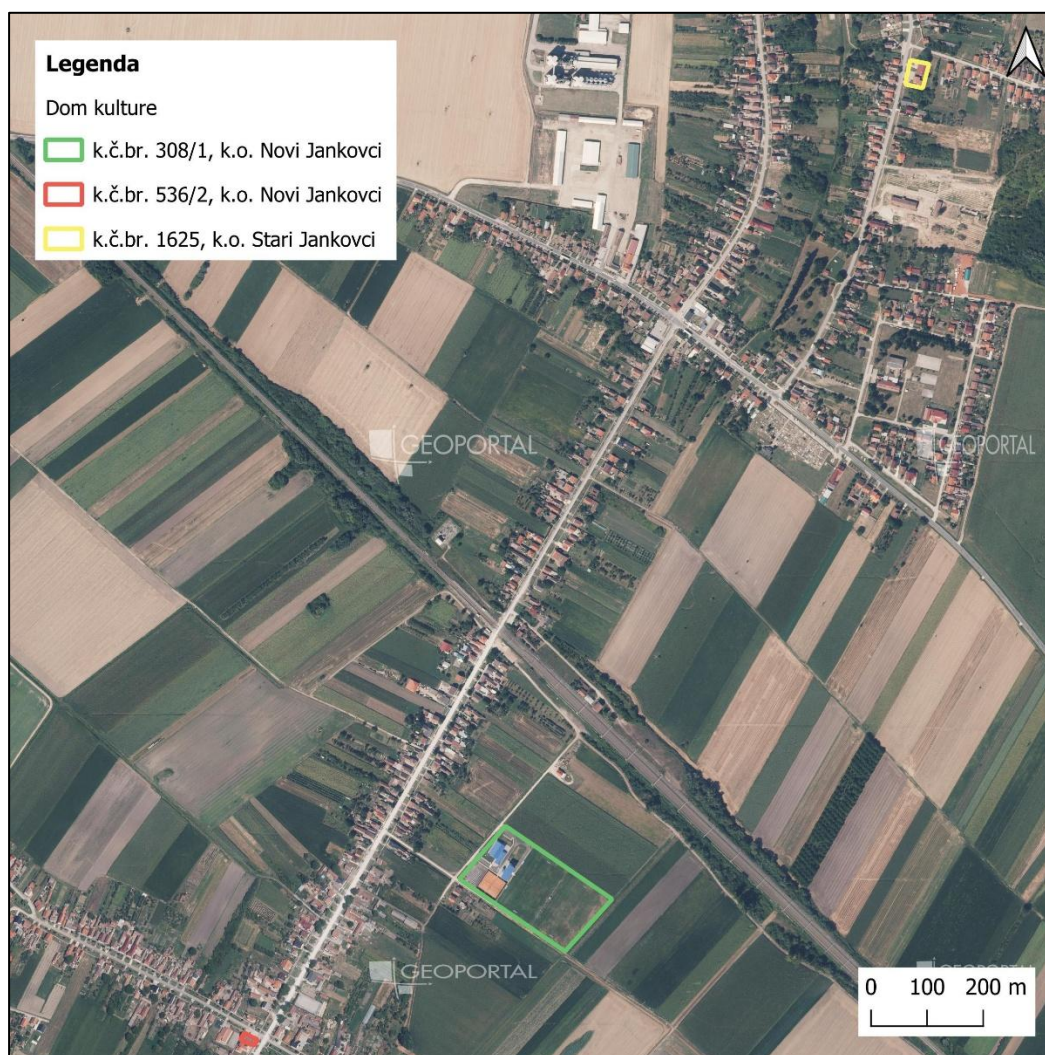
Slika 59. Kartografski prikaz građevine Spomen dom na kojoj se planira ugradnja fotonaponskih elektrana

Slika 60. Zračni prikaz građevine Spomen dom na kojoj se planira ugradnja fotonaponskih elektrana

Slika 61. Kartografski prikaz građevina na koje se planira ugradnja fotonaponskih elektrana

Slika 62. Zračni prikaz dijela građevina na koje se planira ugradnja fotonaponskih elektrana

7. Područja pogodna za urbanu preobrazbu i/ili urbanu sanaciju

Urbana preobrazba i urbana sanacija ključni su koncepti u planiranju i razvoju jedinica lokalne samouprave (JLS), čiji su ciljevi transformacija i unapređenje urbanih prostora kako bi odgovarali suvremenim potrebama društva i okoliša.

Urbana preobrazba odnosi se na opsežnu transformaciju područja, s naglaskom na pronalaženje novih načina uporabe prostora. Ovaj proces obuhvaća afirmaciju kulturnih vrijednosti i očuvanje kolektivne memorije društva, te uključuje funkcionalnu i estetsku transformaciju urbanog okoliša. Cilj urbane preobrazbe je prilagoditi prostore budućim namjenskim potrebama, čime se potiče održivi razvoj urbanih sredina.

S druge strane, urbana sanacija odnosi se na unapređenje postojećeg stanja gradskog i općinskog područja. Ovaj proces uključuje poboljšanje morfološko-estetskih, društveno-ekonomskih, infrastrukturnih i okolišnih karakteristika prostora. Urbana sanacija nastoji riješiti probleme degradacije gradskih i općinskih područja, poboljšavajući kvalitetu života stanovnika kroz različite intervencije u javnom i privatnom prostoru.

U sklopu urbane preobrazbe i sanacije, zelena infrastruktura igra ključnu ulogu u postizanju održivog razvoja. Zelena infrastruktura obuhvaća sve oblike trajnog zelenila i vodnih površina koji su međusobno povezani i dostatni za funkcionalnost. Ona se može klasificirati prema karakteru, strukturi, fizičkim oblicima i mjerilu.

Zelena infrastruktura prema karakteru i strukturi dijeli se na biološku, nebiološku i mehaničku grupu. Biološka infrastruktura uključuje žive organizme poput flore i faune, dok nebiološka obuhvaća tlo, vodu i zrak. Mehanička infrastruktura, koja se povezuje s biološkom i nebiološkom, koristi se za ublažavanje nepovoljnih klimatskih uvjeta u urbanim sredinama, kao što su pročišćavanje zraka i vode te regulacija temperature.

Fizički oblici zelene infrastrukture mogu se podijeliti na urbane točke, trake/koridore i matrice/mreže. Urbane točke obuhvaćaju raznolike zelene površine, kao što su parkovi, vrtovi i šumarci. Urbane trake ili koridori uključuju zelene i vodene površine koje prate prirodne ili

ljudski oblikovane tokove, poput rijeka, cesta i željeznica. Urbane matrice/mreže, kao najkvalitetniji oblik zelene infrastrukture, povezuju zelene površine unutar naselja s prirodnim područjima izvan naselja, stvarajući mrežu koja podržava ekološku stabilnost i poboljšava kvalitetu urbanog okoliša.

Tipologija zelene infrastrukture prema mjerilu omogućava promatranje i razumijevanje njezine funkcije na različitim razinama, od međunarodne do lokalne i detaljne razine unutar urbanih sredina. Svaka od tih razina ima specifičnu ulogu u oblikovanju urbanog okoliša i doprinosu održivom razvoju. Iako je zelena infrastruktura najefikasnija na velikim mjerilima, u Programu razvoja zelene infrastrukture (ZI) fokus je stavljen na urbana područja, odnosno na lokalnu razinu. Lokalna razina obuhvaća pojedinačne prirodne ili novo oblikovane zelene i plave prostore, poput traka ili mreža, koje se protežu kroz cijelu općinu, njezine dijelove ili čak samo pojedina općinska naselja. Ovi prostori predstavljaju ključne elemente u oblikovanju održivih urbanih sredina, doprinoseći kvaliteti života stanovnika te ekološkoj i klimatskoj stabilnosti jedinica lokalne samouprave (JLS).

Zelena infrastruktura donosi brojne koristi, od očuvanja okoliša i poboljšanja ekološke stabilnosti do gospodarskih i društvenih koristi. Ona smanjuje zagađenje zraka i vode, pomaže u upravljanju oborinskim vodama, smanjuje učinak urbanih toplinskih otoka te pridonosi prilagodbi klimatskim promjenama. Gospodarske koristi uključuju smanjenje troškova energije i materijalne štete od ekstremnih klimatskih pojava, dok društvene koristi obuhvaćaju poboljšanje kvalitete života, zdravlja i socijalne kohezije u urbanim sredinama.

Ulaganje u razvoj zelene infrastrukture postaje sve važnije u urbanom planiranju, s ciljem stvaranja održivih, zdravih i ugodnih općinskih prostora koji će odgovarati potrebama budućih generacija.

Uređenje parka u Oroliku

Uređeni park predstavlja važno mjesto okupljanja, druženja i opuštanja za sve generacije te ima veliku društvenu, rekreativnu i estetsku vrijednost za zajednicu. Kroz godine, takvi prostori često izgube svoju funkcionalnost i privlačnost, pa je obnova nužna kako bi se ponovno potaknulo korištenje parka kao živog centra javnog života, ali i s aspekta sigurnosti. Ulaganjem u novo krajobrazno uređenje, modernu opremu, zelene površine i staze, parku se vraća ljepota i identitet,

ali i funkcionalnost, čime se jača osjećaj pripadnosti, zajedništva i brige o prostoru koji svi stanovnici tog područja dijele.

Slika 63. Kartografski prikaz parka u Oroliku

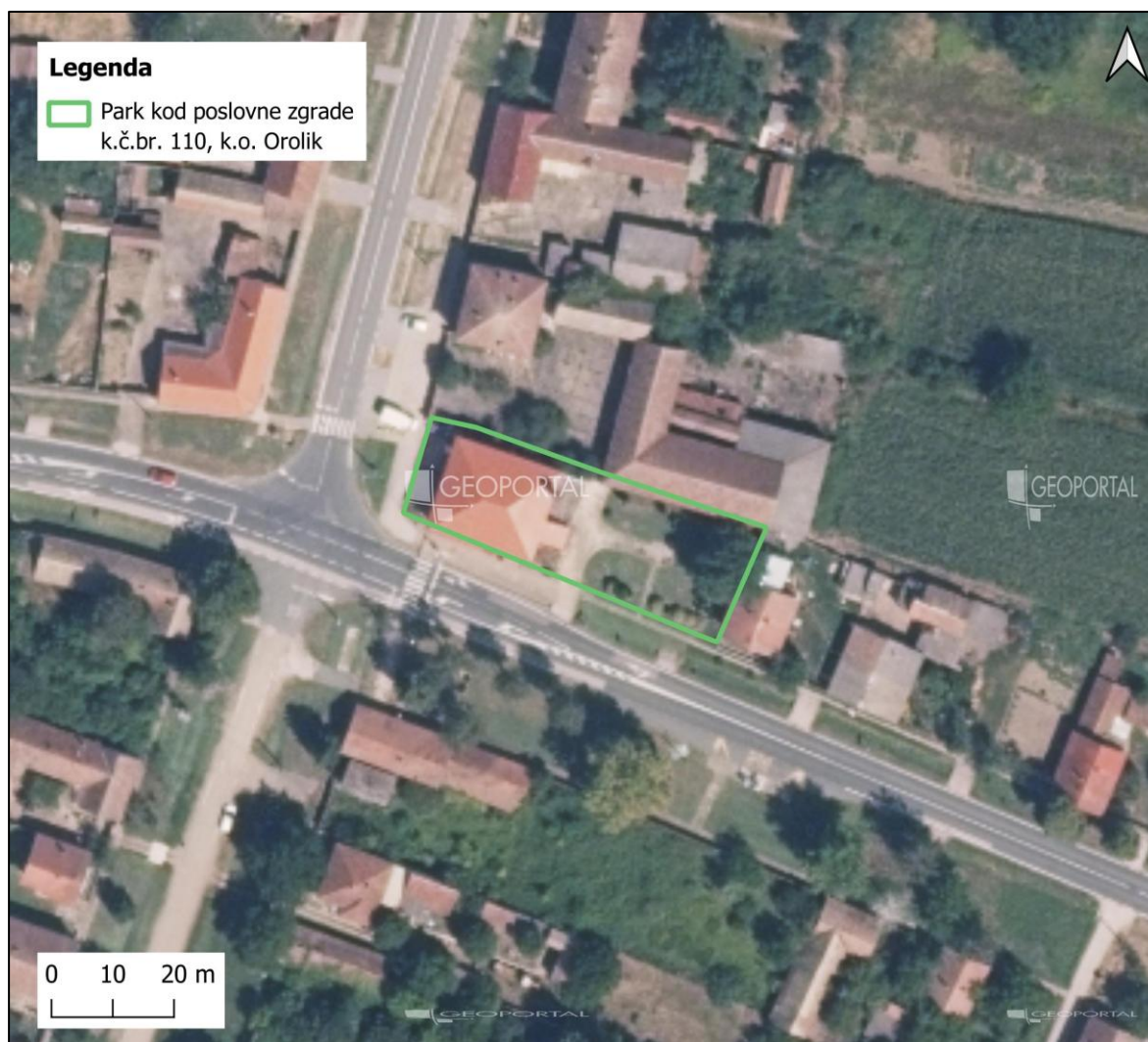
Slika 64. Zračni prikaz parka u Oroliku

Uređenje parka kod poslovne zgrade u Oroliku

Prostor uz poslovnu zgradu u Oroliku ima velik potencijal postati zeleni kutak za zaposlenike, posjetitelje i lokalne stanovnike, te kao takav može doprinijeti kvaliteti radnog i javnog okruženja. Uređenjem tog dijela kroz krajobrazne zahvate – poput sadnje drveća i ukrasnog grmlja, postavljanja staza, klupa i jednostavne parkovne opreme – stvorit će se ugodna, reprezentativna i funkcionalna zelena površina. Takav park ne bi služio samo estetskoj svrsi, već i kao mjesto kratkog odmora, sastajanja i boravka na otvorenom. Poseban naglasak stavit će se na odabir autohtonih biljnih vrsta, nisku potrebu za održavanjem i ekološki pristup prostoru. Ova investicija predstavlja i odgovoran primjer brige o prostoru, okolišu i ljudima koji ga svakodnevno koriste.

Slika 65. Kartografski prikaz parka kod poslovne zgrade u Oroliku

Slika 66. Zračni prikaz parka kod poslovne zgrade u Oroliku

Uređenje parka kod Spomen doma – Srijemske Laze

Park kod Spomen doma u Srijemskim Lazama predstavlja važno mjesto sjećanja, kulture i zajedništva koje zahtijeva pažljivo uređenje i revitalizaciju. Obnova ovog prostora omogućit će stvaranje dostojanstvenog i lijepog ambijenta koji će služiti kao mjesto okupljanja građana, održavanja kulturnih događanja te tišine i poštovanja prema povijesti. Uređenjem parka s novim zelenilom, uređenim stazama, klupama i osvjetljenjem, prostor će postati privlačan za sve generacije i potaknuti veći društveni angažman. Poseban naglasak stavlja se na očuvanje kulturnog identiteta i promicanje ekološke svijesti kroz korištenje autohtonih biljaka i održivih materijala. Time park postaje srce zajednice, mjesto gdje se povezuju prošlost i budućnost.

Slika 67. Kartografski prikaz parka kod Spomen doma

Slika 68. Zračni prikaz parka kod Spomen doma

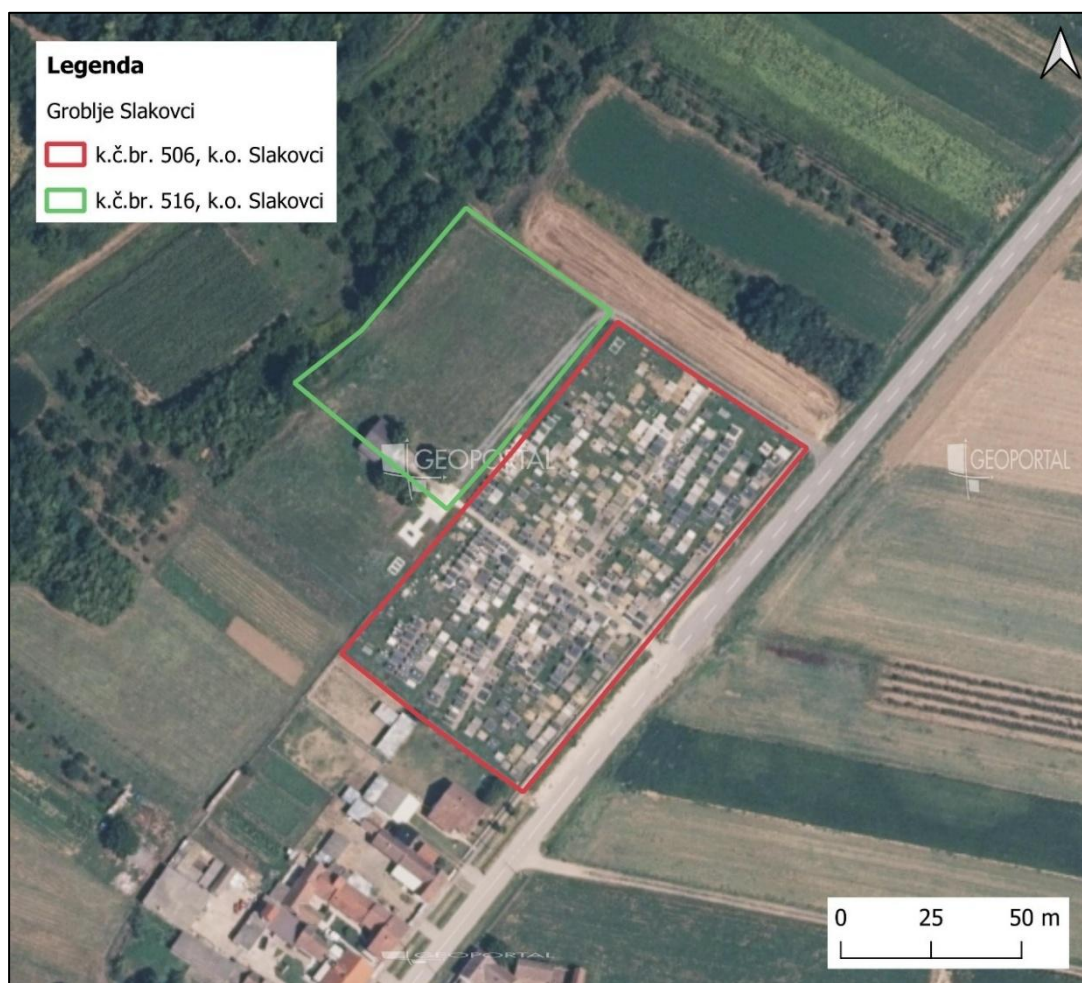
Uređenje groblja – Orolik, Slakovci, Srijemske Laze, Novi Jankovci i Stari Jankovci

Uređenje groblja ima duboko simboličko i društveno značenje jer to su mjesta tišine, poštovanja i sjećanja na preminule. Krajobrazno oblikovanje, uključujući sadnju zelenila, postavljanje klupa i stvaranje urednog ambijenta, doprinosi miru, dostojanstvu i očuvanju kulturnog identiteta prostora. Uređenje parkirališta i pješačkih staza dodatno povećava pristupačnost, sigurnost i funkcionalnost groblja, osobito za starije i slabije pokretne posjetitelje, te osigurava dostojanstven i uređen prostor za sve građane. Uz postojeće pristupne staze i parkinge koji su adekvatni predlaže se implementirati autohtone grmove i drveće koji mogu pružiti potrebnu hladovinu. Također, upotreba živice između grobova može biti vrlo prikladan i efektan način za stvaranje intimnosti, privatnosti i mirne atmosfere. Živica može poslužiti kao prirodna granica koja definira prostor između grobova, štiteći i smanjujući vizualnu gužvu, ali i estetski obogaćujući okoliš.

Slika 69. Kartografski prikaz groblja u Oroliku

Slika 70. Kartografski prikaz groblja u Slakovcima

Slika 71. Kartografski prikaz groblja u Srijemskim Lazama

Slika 72. Kartografski prikaz groblja u Novim Jankovcima

Slika 73. Kartografski prikaz groblja u Starim Jankovcima

Slika 74. Zračni prikaz groblja

8. Izrada SWOT analize

SWOT analiza (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) je strateški alat koji omogućava cjeloviti pregled unutarnjih i vanjskih čimbenika koji utječu na razvoj Općine Stari Jankovci. Kroz ovu analizu identificirat ćemo snage i slabosti unutar općine te prilike i prijetnje koje dolaze iz okoline. SWOT analiza pruža temelj za donošenje informiranih i strateških odluka koje će osigurati održivi razvoj i unaprijediti kvalitetu života u Općini Stari Jankovci.

Snage (Strengths)

1. Geografski položaj i prirodni resursi:

- povoljan geoprometni položaj,
- očuvan prostor i okoliš,
- blizina autoceste A1 Zagreb – Lipovac,
- blizina željezničke pruge Novska-Vinkovci-Tovarnik-Šid,
- blizina rijeke Dunav,
- raspoloživost pitke vode.

2. Kulturna baština i zajednica:

- obrazovna struktura stanovništva,
- dostupnost javnih usluga i transparentnost tijela javne vlasti na području Općine,
- razvijen predškolski i osnovnoškolski obrazovni sustav,
- dobra pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom,
- osjetljivost za potrebe ugroženih skupina i različiti programi pomoći iz sustava socijalne skrbi,
- bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština,
- kulturne, sportske i ostale manifestacije,
- zainteresiranost stanovništva za aktivnim sudjelovanjem u unaprjeđenju društvenog života,
- aktivan Savjet mladih,
- aktivne sportske udruge i klubovi,
- izgrađenost sportske infrastrukture i veliki potencijal sportsko-rekreacijskih programa,
- značajne investicije za potrebe društvenih djelatnosti.

3. Razvijena infrastruktura:

- projekti za razvoj infrastrukture,
- poboljšana komunalna infrastruktura kroz realizaciju kapitalnih projekata (biciklističke staze, pješačke staze),
- poboljšanje cestovne mreže izgradnjom novih lokalnih prometnica i pristupnih puteva,
- adekvatan sustav gospodarenja otpadom,
- poboljšana vodnocomunalna infrastruktura.

4. Poljoprivredni potencijal i gospodarstvo:

- raspoloživi poljoprivredni potencijali,
- raspoloživi drugi prirodni potencijali,
- atraktivnost prostora za različite gospodarske aktivnosti,
- blizina rijeke Dunav,
- nezagađen okoliš za eko-proizvodnju,
- raspoloživost bio-energenata.

Slabosti (Weaknesses)

1. Geografski položaj i prirodni resursi:

- periferni položaj u odnosu na glavna gospodarska središta u Republici Hrvatskoj,
- periferni položaj u odnosu na druge regije u Hrvatskoj,
- Nepostojanje infrastrukture Općinskog središta,
- Neiskorištenost prirodnih resursa u svrhu razvoja turizma.

2. Kulturna baština i zajednica:

- nedostatak radnih mjesta,
- nedostatak kulturne infrastrukture,
- negativan prirodni priraštaj,
- nepovoljna dobna struktura stanovništva,
- iseljavanje stanovništva,
- nedovoljno iskorišten potencijal mladog i obrazovanog stanovništva,
- nedovoljna zainteresiranost lokalnog stanovništva za obrazovanje u formalnim i neformalnim programima cjeloživotnog obrazovanja.

3. Infrastruktura:

- visoki troškovi održavanja komunalne infrastrukture,
- nedostatak sredstava za provedbu velikih infrastrukturnih projekata,

- nedovoljna iskorištenost alternativnih izvora energije.

4. **Gospodarstvo:**

- slaba poslovna efikasnost, produktivnost i konkurentnost lokalnog gospodarstva,
- nedostatna primjena novih znanja i inovacija u gospodarstvu,
- slabo umrežavanje i suradnja gospodarstvenika,
- nedovoljna promocija lokalnog gospodarstva,
- nedovoljna educiranost stanovništva o poduzetničkim mogućnostima,
- nedovoljno korištenje novih tehnoloških rješenja i uvođenja inovacijskih tehnologija u poljoprivrednu proizvodnju, distribuciju i prodaju,
- nedovoljna orijentiranost na ekološku proizvodnju,
- vrlo mali broj poduzeća i poduzetnika,
- slaba gospodarska infrastruktura,
- nerazvijeni prerađivački kapaciteti – odljev stvaranja dodane vrijednosti u druge regije,
- nerazvijeni turistički kapaciteti,
- Nedovoljna iskorištenost potencijala u sektoru obnovljivih izvora energije.

Prilike (Opportunities)

1. **Geografski položaj i prirodni resursi:**

- mogućnosti sudjelovanja u Podunavskoj makro regionalnoj strategiji EU,
- mogućnosti razvoja ekološke proizvodnje,
- jačanje poznatosti područja kao nedevasiranog prirodnog okoliša,
- mogućnosti međugranične suradnje s JLS u susjednim zemljama,
- mogućnosti razvoja obnovljivih izvora energije.

2. **Kulturna baština i zajednica:**

- mogućnosti korištenja EU fondova za razvoj ljudskih potencijala,
- mogućnosti unapređivanja kvalitete kulturnih zgrada kroz EU fondove,
- mogućnosti pokretanja prepoznatljivih kulturnih manifestacija,
- mogućnosti pokretanja visokoškolskog obrazovanja,
- mogućnosti privlačenja kadrova iz drugih regija i drugih zemalja u regiji JIE,
- mogućnosti suradnje u razvoju kadrova s drugim susjednim regijama u Podunavlju.

3. **Infrastruktura:**

- dostupnost sredstava EU kao izvora financiranja projekata iz područja zaštite okoliša, izgradnje prometne infrastrukture, korištenja obnovljivih izvora energije i razvoja „zelene infrastrukture“,
- usmjerenost programskog razdoblja EU 2021.-2027. prema zelenoj tranziciji,
- unaprjeđenje informacijsko-komunikacijske infrastrukture i promoviranje mogućnosti korištenja interneta u poslovne svrhe,
- potpuna pokrivenost širokopojasnim internetom,
- ulaganja u energetiku na području Općine.

4. **Gospodarstvo:**

- mogućnosti zajedničkog ekonomskog razvoja,
- mogućnosti razvoja „zelene ekonomije“ i „zelene energije“,
- stvaranje dodane vrijednosti u mini-regiji,
- razvoj prerađivačkih kapaciteta,
- zajednička platforma privlačenja investitora,
- razvoj turizma.

Prijetnje (Threats)

1. **Geografski položaj i prirodni resursi:**

- globalne klimatske promjene koje negativno utječu na prirodne resurse i okoliš,
- negativan utjecaj čovjeka na prirodu i okoliš,
- nekontrolirano iskorištavanje ograničenih resursa,
- opasnosti od općeg zagađenja prostora zbog intenzivnog korištenja agro-kemijskih tehnika obrade poljoprivrednog zemljišta.

2. **Kulturna baština i zajednica:**

- trend depopulacije i starenja stanovništva,
- trend iseljavanja radno sposobnog i visokoobrazovanog stanovništva,
- rastuće potrebe za zbrinjavanjem starih i nemoćnih osoba,
- manjak stručnjaka primarne medicine,
- nedovoljan interes stanovništva za cjeloživotnim obrazovanjem.

3. **Infrastruktura:**

- sporost administracije u provedbi projektnih prijava,
- teško predvidljiva održivost projekata.

4. Gospodarstvo:

- rast troškova poslovanja,
- nestabilnost tržišta poljoprivrednih proizvoda,
- strana konkurencija i jeftini uvozni proizvodi,
- niska kupovna moć,
- neizvjesnost turističke potražnje,
- konkurencija na turističkome tržištu.

SWOT analiza Općine Stari Jankovci pruža cjeloviti pregled unutarnjih snaga i slabosti te vanjskih prilika i prijetnji. Razumijevanje ovih čimbenika ključno je za strateško planiranje i donošenje odluka koje će osigurati održivi razvoj i unaprijediti kvalitetu života u Starim Jankovcima. Korištenjem svojih snaga, adresiranjem slabosti, iskorištavanjem prilika i minimiziranjem prijetnji, Općina Stari Jankovci može postići svoje razvojne ciljeve i postati uzor održivog urbanog razvoja.

Tablica 12. SWOT analiza

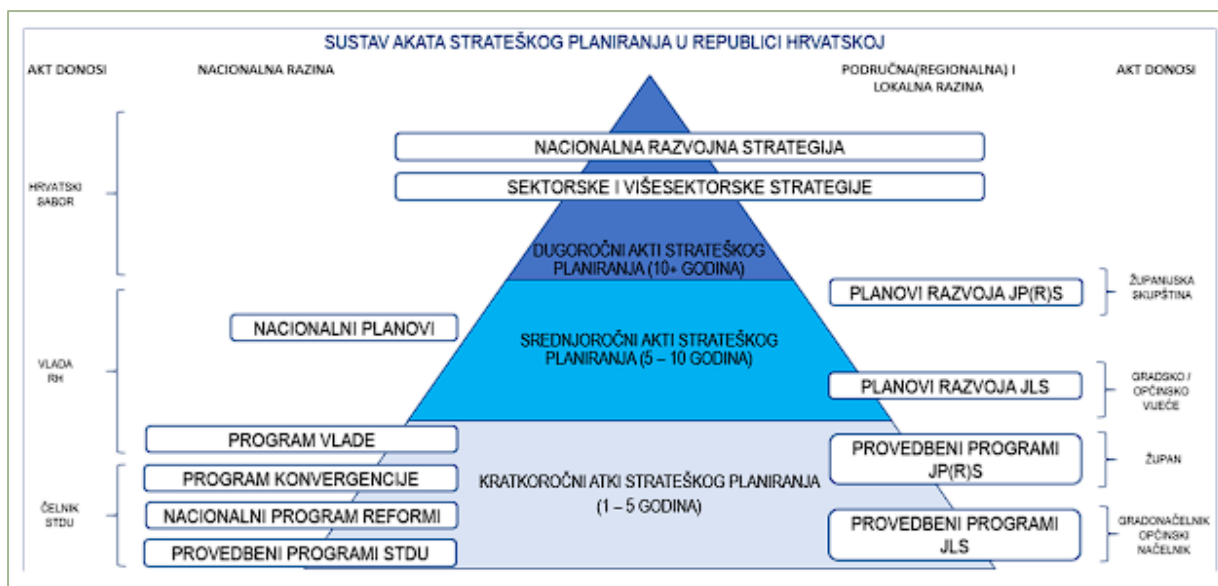
Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
povoljan geoprometni položaj, očuvan prostor i okoliš, blizina autoceste A1 Zagreb – Lipovac, blizina željezničke pruge Novska-Vinkovci-Tovarnik-Šid, blizina rijeke Dunav, raspoloživost pitke vode, obrazovna struktura stanovništva, dostupnost javnih usluga i transparentnost tijela javne vlasti na području Općine, razvijen predškolski i osnovnoškolski obrazovni sustav, dobra pokrivenost primarnom zdravstvenom zaštitom, osjetljivost za potrebe ugroženih skupina i različiti programi pomoći iz sustava socijalne skrbi, bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština, kulturne, sportske i ostale manifestacije, zainteresiranost stanovništva za aktivnim sudjelovanjem u unaprjeđenju društvenog života, aktivan Savjet mladih, aktivne sportske udruge i klubovi, izgrađenost sportske infrastrukture i veliki potencijal sportsko-rekreacijskih programa, značajne investicije za potrebe društvenih djelatnosti, projekti za razvoj infrastrukture, poboljšana komunalna infrastruktura kroz realizaciju kapitalnih projekata (biciklističke staze, pješačke staze), poboljšanje cestovne mreže izgradnjom novih lokalnih prometnica i pristupnih puteva, adekvatan sustav gospodarenja otpadom,	periferni položaj u odnosu na glavna gospodarska središta u Republici Hrvatskoj, periferni položaj u odnosu na druge regije u Hrvatskoj, nepostojanje infrastrukture Općinskog središta, neiskorištenost prirodnih resursa u svrhu razvoja turizma, nedostatak radnih mjesta, nedostatak kulturne infrastrukture, negativan prirodni priraštaj, nepovoljna dobna struktura stanovništva, iseljavanje stanovništva, nedovoljno iskorišten potencijal mladog i obrazovanog stanovništva, nedovoljna zainteresiranost lokalnog stanovništva za obrazovanje u formalnim i neformalnim programima cjeloživotnog obrazovanja. visoki troškovi održavanja komunalne infrastrukture, nedostatak sredstava za provedbu velikih infrastrukturnih projekata, nedovoljna iskorištenost alternativnih izvora energije, slaba poslovna efikasnost, produktivnost i konkurentnost lokalnog gospodarstva, nedostatna primjena novih znanja i inovacija u gospodarstvu, slabo umrežavanje i suradnja gospodarstvenika, nedovoljna promocija lokalnog gospodarstva,

Snage (Strengths)	Slabosti (Weaknesses)
poboljšana vodnocomunalna infrastruktura, raspoloživi poljoprivredni potencijali, raspoloživi drugi prirodni potencijali, atraktivnost prostora za različite gospodarske aktivnosti, blizina rijeke Dunav, nezagađen okoliš za eko-proizvodnju, raspoloživost bio-energenata.	nedovoljna educiranost stanovništva o poduzetničkim mogućnostima, nedovoljno korištenje novih tehnoloških rješenja i uvođenja inovacijskih tehnologija u poljoprivrednu proizvodnju, distribuciju i prodaju, nedovoljna orijentiranost na ekološku proizvodnju, vrlo mali broj poduzeća i poduzetnika, slaba gospodarska infrastruktura, nerazvijeni prerađivački kapaciteti – odljev stvaranja dodane vrijednosti u druge regije, nerazvijeni turistički kapaciteti, nedovoljna iskorištenost potencijala u sektoru obnovljivih izvora energije.
Prilike (Opportunities)	Prijetnje (Threats)
mogućnosti sudjelovanja u Podunavskoj makro regionalnoj strategiji EU, mogućnosti razvoja ekološke proizvodnje, jačanje poznatosti područja kao nedevasiranog prirodnog okoliša, mogućnosti međugranične suradnje s JLS u susjednim zemljama, mogućnosti razvoja obnovljivih izvora energije, mogućnosti korištenja EU fondova za razvoj ljudskih potencijala, mogućnosti unapređivanja kvalitete kulturnih zgrada kroz EU fondove, mogućnosti pokretanja prepoznatljivih kulturnih manifestacija, mogućnosti pokretanja visokoškolskog obrazovanja, mogućnosti privlačenja kadrova iz drugih regija i drugih zemalja u regiji JIE, mogućnosti suradnje u razvoju kadrova s drugim susjednim regijama u Podunavlju, dostupnost sredstava EU kao izvora financiranja projekata iz područja zaštite okoliša, izgradnje prometne infrastrukture, korištenja obnovljivih izvora energije i razvoja „zelene infrastrukture“, usmjerenost programskog razdoblja EU 2021.-2027. prema zelenoj tranziciji, unaprijeđenje informacijsko-komunikacijske infrastrukture i promoviranje mogućnosti korištenja interneta u poslovne svrhe, potpuna pokrivenost širokopojasnim internetom, ulaganja u energetiku na području Općine, mogućnosti zajedničkog ekonomskog razvoja, mogućnosti razvoja „zelene ekonomije“ i „zelene energije“, stvaranje dodane vrijednosti u mini-regiji, razvoj prerađivačkih kapaciteta, zajednička platforma privlačenja investitora, razvoj turizma.	globalne klimatske promjene koje negativno utječu na prirodne resurse i okoliš, negativan utjecaj čovjeka na prirodu i okoliš, nekontrolirano iskorištavanje ograničenih resursa, opasnosti od općeg zagađenja prostora zbog intenzivnog korištenja agro-kemijskih tehnika obrade poljoprivrednog zemljišta, trend depopulacije i starenja stanovništva, trend iseljavanja radno sposobnog i visokoobrazovanog stanovništva, rastuće potrebe za zbrinjavanjem starih i nemoćnih osoba, manjak stručnjaka primarne medicine, nedovoljan interes stanovništva za cjeloživotnim obrazovanjem, sporost administracije u provedbi projektnih prijava, teško predvidljiva održivost projekata, rast troškova poslovanja, nestabilnost tržišta poljoprivrednih proizvoda, strana konkurencija i jeftini uvozni proizvodi, niska kupovna moć, neizvjesnost turističke potražnje, konkurencija na turističkome tržištu.

9. Strateški okvir

Prema Priručniku o strateškom planiranju iz 2020., strateški okvir sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske počiva na definiranim načelima i obuhvaća akte strateškog planiranja od nacionalnog značaja, akte strateškog planiranja od značaja za JLP(R)S, akte strateškog planiranja povezane s okvirom za gospodarsko upravljanje EU i akte strateškog planiranja povezane s korištenjem fondova EU, koji se prema roku važenja dijele na dugoročne, srednjoročne i kratkoročne akte strateškog planiranja s povezanim ciljevima i pokazateljima uspješnosti. Akti strateškog planiranja izrađuju se i provode u skladu s načelima točnosti i cjelovitosti, učinkovitosti i djelotvornosti, odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, održivosti, partnerstva i transparentnosti.

Slika 75. Sustav akata strateškog planiranja u RH (Priručnik o strateškom planiranju, 2020.)

Ovo poglavlje predstavlja ključni dio **Strategije zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci**, u kojem su detaljno definirani strateški ciljevi, posebni ciljevi, mjere i aktivnosti potrebni za postizanje održivog, otpornog i kružnog urbanog razvoja. **Strateški okvir** usmjeren je na unaprjeđenje zelene infrastrukture, prilagodbu klimatskim promjenama, kružno gospodarenje građevinama i prostorom, održivo gospodarenje resursima te aktivno sudjelovanje građana u zelenim projektima. Ciljevi i mjere u ovom poglavlju temeljeni su na nacionalnim smjernicama za izradu strategija zelene urbane obnove te su usklađeni s

postojećim nacionalnim i europskim primjerima dobre prakse iz drugih jedinica lokalne samouprave (JLS).

Strateški okvir definira konkretne aktivnosti koje se odnose na razvoj održivih urbanih prostora, očuvanje prirodnih resursa i poboljšanje kvalitete života građana kroz ekološki osviještene inicijative i kružne prakse u gospodarenju prostorom i građevinskim materijalima. Kroz implementaciju zelenih i plavih infrastrukturnih rješenja, kružno upravljanje građevinskim otpadom, smanjenje emisija stakleničkih plinova, povećanje energetske učinkovitosti i promicanje održive mobilnosti, Općina Stari Jankovci planira postići dugoročne koristi za svoje stanovnike i okoliš.

Poglavlje je utemeljeno na nacionalnim smjernicama za izradu strategija zelene urbane obnove, koje preporučuju jasnu definiciju strateških ciljeva i mjera usmjerenih na ekološki održiv razvoj, otpornost na klimatske promjene, održivo gospodarenje građevinama i prostorom, te društveno uključivanje. Ove smjernice naglašavaju važnost revitalizacije napuštenih prostora, povećanja dostupnosti i kvalitete zelenih površina, kao i korištenje rješenja temeljenih na prirodi (NBS - Nature-Based Solutions) kao odgovor na urbane izazove. U skladu s tim, strateški okvir uključuje mjere koje doprinose smanjenju utjecaja urbanizacije na okoliš te potiču integraciju vodenih površina, kao i zelenih i plavih koridora u urbano tkivo.

Ciljevi i mjere definirani u ovom poglavlju usklađeni su s preporukama smjernica koje uključuju:

- **Očuvanje zelenog identiteta općine** kroz povećanje površina zelenih krovova, vertikalnih vrtova i sadnju drvoreda, čime se smanjuje učinak urbanih toplinskih otoka.
- **Prilagodbu klimatskim promjenama** kroz razvoj plave i zelene infrastrukture, implementaciju održivih sustava za zadržavanje oborinskih voda i kontrolu mikroklimatskih uvjeta.
- **Održivo gospodarenje resursima** kroz promicanje cirkularne ekonomije, povećanje stope recikliranja, kružno gospodarenje građevinskim materijalima i korištenje obnovljivih izvora energije, čime se smanjuje potrošnja neobnovljivih resursa i emisije CO₂.
- **Kružno gospodarenje građevinama i prostorom** kroz optimizaciju korištenja napuštenih i nedovoljno korištenih prostora, poticanje reciklaže građevinskog otpada te primjenu modularne gradnje i održivih građevinskih materijala.

- **Aktivno sudjelovanje građana** kroz organizaciju edukativnih radionica, volonterskih akcija i informativnih kampanja koje podižu svijest o važnosti održivog urbanog razvoja i uključivanja zajednice u zelene inicijative.

Dodatno, poglavlje se oslanja na smjernice koje naglašavaju potrebu za revitalizacijom napuštenih javnih prostora, umrežavanjem zelenih površina radi stvaranja koherentne urbane ekološke mreže, kao i jačanjem društvene kohezije kroz ekološki odgovorne projekte. Kroz aktivnosti poput sadnje drveća, stvaranja urbanih vrtova, kružnog upravljanja građevinskim materijalima, poticanja obnovljivih izvora energije i promicanja održivih oblika mobilnosti, strateški okvir postavlja temelje za dugoročno održivu općinu, usmjerenu na budućnost.

U konačnici, ovaj strateški okvir osigurava da Općina Stari Jankovci postane otpornija na klimatske promjene, povećava svoju ekološku i energetske učinkovitost, optimizira korištenje građevinskih resursa i stvara prostor ugodan za život, u skladu s nacionalnim smjernicama i primjerima iz drugih jedinica lokalne samouprave (JLS).

Tablica 13. Prikaz strateških i posebnih ciljeva, mjera i aktivnosti

Strateški cilj		Posebni cilj		Mjera		Aktivnost	
SC.1.	Očuvanje i unapređenje zelene infrastrukture i bioraznolikosti	PC.1.1.	Povećanje zelene površine i dostupnosti javnih parkova	M.1.1.1	Identifikacija i revitalizacija napuštenih javnih prostora	A.1.1.1.1	Prenamjena napuštenih površina u zelene parkove s NBS rješenjima (kišni vrtovi, zeleni krovovi)
						A.1.1.1.2	Uključivanje lokalne zajednice u dizajn i planiranje parkova
						A.1.1.1.3	Izrada programa za očuvanje i sadnju autohtonih biljnih vrsta
						A.1.1.1.4	Uređenje urbanih vrtova dostupnih stanovništvu
						A.1.1.1.5	Uređenje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta na javnim površinama
						A.1.1.1.6	Uređenje otvorenih površina javne i društvene namjene
						A.1.1.1.7	Izgradnja novih i uređenje postojećih edukativnih staza
						A.1.1.1.8	Uređenje interpretacijskih i tematskih parkova
						A.1.1.1.9	Korištenje obnovljivih izvora energije
				M.1.1.2		A.1.1.2.1	Provedba pilot projekata za zelene krovove na javnim ustanovama

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

					Povećanje broja zelenih krovova i vertikalnih vrtova	A.1.1.2.2	Poticanje privatnog sektora na uvođenje zelenih krovova kroz subvencije
						A.1.1.2.3	Ugradnja sustava za zadržavanje kišnice na zelenim krovovima
						A.1.1.2.4	Kreiranje vertikalnih vrtova na zgradama
						A.1.1.2.5	Edukacija i promocija prednosti zelenih krovova i vertikalnih vrtova
		PC.1.2	Očuvanje bioraznolikosti i suzbijanje invazivnih vrsta	M.1.2.1	Primjena prirodno utemeljenih rješenja (NBS)	A.1.2.1.1	Stvaranje zelenih koridora za povezivanje prirodnih područja
						A.1.2.1.2	Monitoring i suzbijanje invazivnih vrsta kroz zelene projekte
						A.1.2.1.3	Obnova lokalnih ekosustava korištenjem autohtonih biljaka
						A.1.2.1.4	Uređenje i izgradnja kišnih vrtova
						A.1.2.1.5	Sanacija degradiranih područja
SC.2.	Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti općine	PC.2.1	Smanjenje rizika od poplava i suša	M.2.1.1	Implementacija održivih sustava za oborinske vode	A.2.1.1.1	Ugradnja sustava za reciklažu i zadržavanje oborinskih voda
				M.2.1.2	Razvoj plave i zelene infrastrukture za	A.2.1.1.2	Stvaranje infiltracijskih zona na prometnicama i parkiralištima
						A.2.1.2.1	Revitalizacija vodnih površina u urbanim zonama i njihovo uključivanje u zelenu infrastrukturu

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

		PC.2.2	Smanjenje učinka toplinskih otoka u općinskim sredinama	M.2.2.1	kontrolu mikroklimatskih uvjeta	A.2.1.2.2	Uređenje zelenih zona uz vodene površine kako bi se osiguralo prirodno upijanje vode
					Ozelenjivanje javnih površina i stvaranje urbanih šuma i parkova	A.2.2.1.1	Sadnja drvoreda uz glavne općinske prometnice
						A.2.2.1.2	Uređenje postojećih i kreiranje novih urbanih šuma i parkova u gusto naseljenim dijelovima općine
						A.2.2.1.3	Povećanje zasjenjenih javnih prostora kroz korištenje zelenih krovova, tendi i pergola
						A.2.2.1.4	Uređenje krajobraza odgojnih i obrazovnih ustanova
						A.2.2.1.5	Uređenje i ozelenjivanje općinskih parkirališta
						A.2.2.1.6	Uređenje postojećih i izgradnja novih sportsko rekreacijskih sadržaja te ozelenjivanje okruženja
SC.3.	Održivo gospodarenje resursima i cirkularna ekonomija	PC.3.1	Povećanje recikliranja i smanjenje količine otpada	M.3.1.1	Uvođenje novih sustava za odvajanje otpada	A.3.1.1.1	Postavljanje dodatnih reciklažnih stanica u urbanim dijelovima
						A.3.1.1.2	Uvođenje digitalnih platformi za praćenje i optimizaciju recikliranja, te informiranje građana o pravilnom odvajanju otpada

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

				M.3.1.2	Poticanje kompostiranja i ponovne upotrebe	A.3.1.2.1	Kreiranje kompostnih centara dostupnih građanima
						A.3.1.2.2	Organizacija edukativnih kampanja o kompostiranju i smanjenju otpada
						A.3.1.2.3	Promocija „zero waste“ događanja i sajмова ponovne upotrebe
		PC.3.2	Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije	M.3.2.1	Instalacija solarnih panela te drugih oblika OIE	A.3.2.1.1	Ugradnja solarnih sustava na javne ustanove i škole
						A.3.2.1.2	Poticaji za instalaciju solarnih panela na privatnim zgradama
						A.3.2.1.3	Razvoj mreže solarnih parkova na rubnim dijelovima općine
						A.3.2.1.4	Uspostava vodikovih lanaca
						A.3.2.1.5	Ugradnja sustava za pohranu električne energije
				M.3.2.2	Poticanje energetske učinkovitosti sustava	A.3.2.2.1	Provođenje programa energetske obnove stambenih zgrada
						A.3.2.2.2	Primjena pametnih sustava za upravljanje potrošnjom energije
						A.3.2.2.3	Uvođenje sustava pametnog upravljanja javnom rasvjetom
SC.4.	Održiva mobilnost i	PC.4.1	Promicanje korištenja	M.4.1.1	Unapređenje infrastrukture za	A.4.1.1.1	Izgradnja i uređenje pješačko biciklističkih staza

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	smanjenje emisija stakleničkih plinova		javnog prijevoza i alternativnih oblika prijevoza		održive oblike prijevoza	A.4.1.1.2	Instalacija stanica za iznajmljivanje bicikala i skutera
						A.4.1.1.3	Postavljanje punionica za električna vozila i vozila na vodik
						A.4.1.1.4	Izgradnja infrastrukture alternativnih oblika prijevoza
						A.4.1.2.1	Uvođenje subvencija za javni prijevoz i bicikle
				M.4.1.2	Smanjenje korištenja privatnih automobila	A.4.1.2.2	Povećanje frekvencije ekoloških autobusa u javnom prijevozu
		PC.4.2	Smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz korištenje električnih vozila	M.4.2.1	Poticanje korištenja električnih vozila i javnog prijevoza	A.4.2.1.1	Uvođenje subvencija za kupnju električnih vozila
						A.4.2.1.2	Promocija korištenja električnih bicikala i skutera kroz pilot projekte
SC.5.	Jačanje društvene svijesti i sudjelovanja građana u	PC.5.1	Edukacija i informiranje građana o održivom razvoju	M.5.1.1	Organizacija edukativnih programa i kampanja	A.5.1.1.1	Provedba javnih radionica o klimatskim promjenama i održivom razvoju
						A.5.1.1.2	Organizacija događanja u školama i vrtićima na temu zelene urbane obnove

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	zelenim inicijativama					A.5.1.1.3	Pokretanje informativnih kampanja putem lokalnih medija
				M.5.1.2	Poticanje sudjelovanja građana u zelenim projektima	A.5.1.2.1	Kreiranje platformi za uključivanje građana u planiranje projekata zelene obnove
						A.5.1.2.2	Organizacija volonterskih akcija za uređenje zelenih površina
						A.5.1.2.3	Sudjelovanje građana u projektima sadnje drveća i očuvanja urbanih šuma
						A.5.1.2.4	Održavanje javnih rasprava i radionica o zelenim projektima i inicijativama
SC.6.	Poticanje kružnog gospodarenja građevinama i prostorom	PC.6.1	Smanjenje građevinskog otpada i poticanje reciklaže	M.6.1.1	Uvođenje sustava za reciklažu građevinskog otpada	A.6.1.1.1	Uspostava reciklažnih centara za građevinski otpad
						A.6.1.1.2	Poticanje uporabe recikliranih građevinskih materijala u novim projektima
						A.6.1.1.3	Kreiranje digitalne platforme za praćenje i upravljanje građevinskim otpadom
						A.6.1.1.4	Sanacija divljih odlagališta građevinskog i drugog otpada
		PC.6.2	Optimizacija korištenja	M.6.2.1	Poticanje revitalizacije	A.6.2.1.1	Identifikacija napuštenih i nedovoljno korištenih građevina

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			prostora kroz revitalizaciju napuštenih i nedovoljno iskorištenih građevina		napuštenih i nedovoljno korištenih prostora	A.6.2.1.2	Poticanje prenamjene postojećih zgrada u nove funkcionalne prostore
						A.6.2.1.3	Rekonstrukcija objekata javne i društvene namjene po principima kružnosti
						A.6.2.1.4	Uspostava programa za prenamjenu industrijskih zona (Brownfield) u zelene i rekreativne prostore
						A.6.2.1.5	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija zgrada predškolskog i školskog odgoja u skladu s KG i energetske učinkovitosti
						A.6.2.1.6	Rekonstrukcija zgrada i prostora kulturno-povijesne baštine i prenamjena u prostore javne namjene
		PC.6.3	Poticanje korištenja modularnih i održivih građevinskih praksi	M.6.3.1	Promocija modularne gradnje i upotrebe održivih materijala	A.6.3.1.1	Uvođenje subvencija za modularnu gradnju
						A.6.3.1.2	Edukacija građevinskog sektora o prednostima modularne gradnje i održivih materijala
						A.6.3.1.3	Uvođenje ekoloških i energetskih certifikata za građevinske projekte
SC.7.		PC.7.1.	Kreiranje, implementacija	M.7.1.1.		A.7.1.1.1.	Implementacija ZUO u prostorno plansku dokumentaciju

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	Planiranje i upravljanje ZUO		i praćenje razvoja ZUO		Implementacija ZUO u strateške dokumente općine	A.7.1.1.2.	Implementacija ZUO u ostale strateške dokumente općine
						A.7.1.1.3.	Izmjene i dopune SZUO
						A.7.1.1.4.	Izrada akcijskih planova povezanih sa ZUO
				M.7.1.2.	Uspostava digitalnih alata za praćenje razvoja ZUO	A.7.1.2.1.	Kreiranje geoprostorne baze podataka ZUO
						A.7.1.2.2.	Održavanje digitalnih alata
						A.7.1.2.3.	Uspostava i održavanje evidencije zelene infrastrukture
		PC.7.2.	Edukacija i podizanje svijesti	M.7.2.1.	Edukacija predstavnika općine	A.7.2.1.1.	Imenovanje predstavnika ili grupe predstavnika za ZUO
						A.7.2.1.2.	Sustavna edukacija predstavnika ZUO
						A.7.2.1.3.	Edukacija predstavnika za rad s digitalnim alatima
				M.7.2.2.	Edukacija stanovništva	A.7.2.2.1.	Aktivnosti informiranja i vidljivosti
						A.7.2.2.2.	Organizacija radionica, događaja, manifestacija i sl. na temu ZUO
						A.7.2.2.3.	Poticanje stanovništva na uređenje privatnih vrtova i okućnica

Strateški cilj 1: Očuvanje i unapređenje zelene infrastrukture i bioraznolikosti

Ovaj cilj ima za svrhu obnovu, održavanje i povećanje broja i kvalitete zelenih površina unutar urbanih područja Općine Stari Jankovci te očuvanje i obnavljanje bioraznolikosti. Zeleni prostori, kao što su parkovi, vrtovi i zelene fasade, ključni su za poboljšanje kvalitete zraka, smanjenje učinka toplinskih otoka i poboljšanje kvalitete života stanovnika. Uz to, očuvanje bioraznolikosti kroz autohtone biljne vrste i smanjenje invazivnih vrsta pomaže u očuvanju ekosustava i stvaranju prirodnog balansa u urbanim sredinama.

Općina Stari Jankovci, kao i mnogi drugi urbani centri, suočava se s izazovima gubitka zelenih površina zbog urbanizacije. Ovaj cilj usmjeren je na revitalizaciju napuštenih i zapuštenih prostora, stvaranje novih zelenih površina i uvođenje inovativnih rješenja, poput zelenih krovova i vertikalnih vrtova, kako bi se poboljšala urbana ekologija. Povećanjem dostupnosti zelenih površina građanima također će se smanjiti pritisak na postojeće prirodne resurse.

Posebni cilj 1.1: Povećanje zelene površine i dostupnosti javnih parkova

Cilj je povećati broj i površinu javnih zelenih prostora dostupnih građanima, uključujući parkove, vrtove, drvorede i zelene krovove. Time se doprinosi poboljšanju kvalitete zraka, smanjenju zagađenja i povećanju opće dobrobiti građana. Općine s dovoljno zelenih površina pružaju bolju kvalitetu života svojim stanovnicima. Povećanjem zelenih zona stvara se ugodnije okruženje za svakodnevni život, a istovremeno se smanjuje efekt urbanih toplinskih otoka i jača otpornost na klimatske promjene.

Mjera 1.1.1: Identifikacija i revitalizacija napuštenih javnih prostora

Ova mjera podrazumijeva identifikaciju neiskorištenih ili zapuštenih urbanih prostora koji se mogu prenamijeniti u javne zelene površine, poput parkova, igrališta i vrtova.

Općine često imaju napuštene ili neiskorištene prostore koji mogu biti revitalizirani i korišteni za poboljšanje urbanog okoliša. Revitalizacija tih prostora povećava dostupnost zelenih površina i doprinosi kvaliteti života stanovnika.

- **Aktivnost 1.1.1.1:** Prenamjena napuštenih površina u zelene parkove s NBS rješenjima (kišni vrtovi, zeleni krovovi)

- Identifikacija neiskorištenih javnih prostora i njihova prenamjena u zelene parkove, koristeći rješenja temeljena na prirodi (NBS) poput kišnih vrtova i zelenih krovova.
- Cilj je revitalizirati zapuštene ili neiskorištene prostore općine, istovremeno povećavajući dostupnost zelenih površina i jačajući prirodne sustave za upravljanje vodom.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.1.1.2:** Uključivanje lokalne zajednice u dizajn i planiranje parkova
 - Organizacija javnih rasprava, radionica i savjetovanja s građanima prilikom planiranja novih zelenih površina.
 - Aktivno uključivanje stanovnika omogućuje im da iznesu svoje želje i potrebe, čime se osigurava da novi parkovi zadovoljavaju zahtjeve zajednice i postanu središnja mjesta okupljanja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP7
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.1.3:** Izrada programa za očuvanje i sadnju autohtonih biljnih vrsta
 - Kreiranje programa za sadnju autohtonih biljaka u novim i postojećim zelenim površinama kako bi se očuvala lokalna bioraznolikost.
 - Autohtone biljke prilagođene su lokalnim klimatskim uvjetima i doprinose ekološkoj ravnoteži, smanjujući potrebu za navodnjavanjem i održavanjem.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.1.1.4:** Uređenje urbanih vrtova dostupnih stanovništvu
 - Uređenje zajedničkih urbanih vrtova u kojima stanovnici mogu uzgajati biljke, sudjelovati u zajedničkim radovima te se rekreirati.
 - Urbani vrtovi omogućuju ljudima da se povežu s prirodom, promoviraju održivi način života i poboljšavaju kvalitetu života kroz rekreativne aktivnosti na otvorenom.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP7
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.1.5:** Uređenje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta na javnim površinama
 - Izgradnja novih dječjih igrališta stavit će u funkciju javne površine koje su djelomično ili potpuno izvan funkcije, a omogućit će infrastrukturu za igru.
 - Postojeća igrališta revitaliziraju kroz procjenu i zamjenu dotrajalih ili neprikladnih sprava, materijala i drugih sadržaja, pri čemu će se davati prednost prirodnim materijalima, prilagodbi terena te integraciji vegetacije.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.1.1.6:** Uređenje otvorenih površina javne i društvene namjene
 - Uređenje otvorenih površina ima za cilj unaprjeđenje otvorenih površina javne i društvene namjene poput trgova, površina između stambenih zgrada unutar naselja, obalnih i šumskih rubnih dijelova, prostora uz prometnice i slično. Nakon procjene trenutnog stanja i dostupnih sadržaja na tim površinama, postojeći prostori uređuju se i prilagođavaju kako bi se obogatili sadržajima koji odgovaraju potrebama korisnika i doprinijeli kvaliteti javnog prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.1.1.7:** Izgradnja novih i uređenje postojećih edukativnih staza
 - Izgradnja novih edukativnih staza posjetiteljima će omogućiti informativno i interaktivno iskustvo kroz prirodne, kulturne ili povijesne sadržaje. Uvode se dodatne lokacije koje pružaju informacije o prirodnim značajkama, bioraznolikosti, kulturnim znamenitostima ili povijesnim događajima vezanim uz područje.
 - Prilikom uređenja postojećih staza planira se revitalizacija postojećih putokaza, informativnih ploča i tematskih stanica, s ciljem očuvanja te povećanja atraktivnosti i pristupačnosti.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP3, RP5 i RP6
------------------------------------	---------------------

- **Aktivnost 1.1.1.8:** Uređenje interpretacijskih i tematskih parkova

- Uređenje interpretacijskih i tematskih parkova usmjereno je na stvaranje prostora koji posjetiteljima pružaju edukativna, interaktivna i iskustvena saznanja o specifičnim temama vezanim uz prirodno okruženje, povijest, kulturu ili znanost. U sklopu uređenja postojećih i izgradnje novih tematskih parkova, planira se postavljanje informativnih ploča, skulptura, edukativnih panoa i drugih vizualnih elemenata koji objašnjavaju glavnu temu parka na zanimljiv i pristupačan način.
- Tematski parkovi mogu uključivati specifične zone posvećene određenim temama (npr. botanički vrt, povijesna razdoblja, ekosustavi) koje su prilagođene svim uzrastima i osmišljene tako da potiču istraživanje, igru i učenje.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.1.1.9:** Korištenje obnovljivih izvora energije
 - Instalacija solarnih panela na javnim zelenim površinama radi osiguravanja energetske učinkovite rasvjete.
 - Korištenje solarne energije doprinosi smanjenju potrošnje fosilnih goriva, smanjenju troškova održavanja parkova i promoviranju održivih energetske rješenja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

Mjera 1.1.2: Povećanje broja zelenih krovova i vertikalnih vrtova

Ova mjera podrazumijeva identifikaciju neiskorištenih ili zapuštenih urbanih prostora koji se mogu prenamijeniti u javne zelene površine, poput parkova, igrališta i vrtova.

Općine često imaju napuštene ili neiskorištene prostore koji mogu biti revitalizirani i korišteni za poboljšanje urbanog okoliša. Revitalizacija tih prostora povećava dostupnost zelenih površina i doprinosi kvaliteti života stanovnika.

- **Aktivnost 1.1.2.1:** Provedba pilot projekata za zelene krovove na javnim ustanovama
 - Provođenje pilot projekata na zgradama u vlasništvu Općine Stari Jankovci, uključujući škole, vrtiće, kulturne i zdravstvene ustanove, s ciljem ugradnje zelenih krovova.

- Pilot projekti na javnim zgradama omogućit će testiranje prednosti i izazova zelenih krovova te će poslužiti kao primjer dobre prakse za privatni sektor i građane. Ova aktivnost također ima edukativnu vrijednost, jer stanovnici mogu vidjeti kako zeleni krovovi funkcioniraju u stvarnim uvjetima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.2.2:** Poticanje privatnog sektora na uvođenje zelenih krovova kroz subvencije
 - Uvođenje subvencija za vlasnike privatnih zgrada (stambenih, poslovnih) koji žele instalirati zelene krovove ili vertikalne vrtove, kako bi se potaknula njihova implementacija u širem urbanom području.
 - Subvencije će olakšati financijski teret privatnim investitorima koji razmatraju instalaciju zelenih krovova ili vertikalnih vrtova, čime se potiče šira primjena tih tehnologija u gradu. Korištenje financijskih poticaja motivira vlasnike zgrada da razmotre zelene alternative za svoje građevine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.2.3:** Ugradnja sustava za zadržavanje kišnice na zelenim krovovima
 - Instalacija sustava za zadržavanje i korištenje kišnice na zgradama s zelenim krovovima, koji omogućavaju sakupljanje i ponovnu upotrebu kišnice za navodnjavanje i hlađenje.
 - Zeleni krovovi mogu značajno smanjiti otjecanje oborinskih voda i smanjiti pritisak na gradske sustave odvodnje. Korištenje kišnice smanjuje potrošnju pitke vode za navodnjavanje i održavanje zelenih površina na krovovima, što doprinosi održivom upravljanju resursima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.2.4:** Kreiranje vertikalnih vrtova na zgradama
 - Dizajniranje i instalacija vertikalnih vrtova na fasadama zgrada u Stari Jankovci, posebno na javnim zgradama i poslovnim objektima.

- Vertikalni vrtovi poboljšavaju estetiku urbanih područja i istovremeno doprinose smanjenju učinka toplinskih otoka, povećanju bioraznolikosti i poboljšanju kvalitete zraka. Posebno su korisni u gusto naseljenim dijelovima gdje je prostor za horizontalne zelene površine ograničen.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 1.1.2.5:** Edukacija i promocija prednosti zelenih krovova i vertikalnih vrtova
 - Organizacija edukativnih radionica, informativnih kampanja i promotivnih materijala kako bi se stanovnici i vlasnici zgrada informirali o prednostima i mogućnostima instalacije zelenih krovova i vertikalnih vrtova.
 - Edukacija je ključna za širenje svijesti o ekološkim i financijskim prednostima zelenih krovova. Stanovnici će naučiti o prednostima ovih tehnologija, od energetske učinkovitosti do estetskih i ekoloških benefita, čime se potiče njihovo šire prihvaćanje.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP7
------------------------------------	---------------

Posebni cilj 1.2: Očuvanje bioraznolikosti i suzbijanje invazivnih vrsta

Cilj je očuvati lokalnu bioraznolikost kroz promicanje sadnje autohtonih biljnih vrsta i implementaciju mjera za suzbijanje širenja invazivnih vrsta koje ugrožavaju ekosustav. Invazivne vrste mogu ozbiljno ugroziti lokalne ekosustave, dok autohtone biljne i životinjske vrste pridonose ekološkoj stabilnosti i održivosti. Suzbijanjem invazivnih vrsta i očuvanjem bioraznolikosti doprinosimo dugoročnoj otpornosti urbanih prostora.

Mjera 1.2.1: Primjena prirodno utemeljenih rješenja (NBS)

Uvođenje rješenja temeljenih na prirodi (Nature-Based Solutions - NBS) koja podupiru očuvanje bioraznolikosti i funkcionalnosti urbanih ekosustava, uključujući zelene koridore i prostore za očuvanje prirodnog okoliša. NBS rješenja koriste prirodne procese za očuvanje i unapređenje urbanih ekosustava, istovremeno osiguravajući zaštitu okoliša i stvarajući dodanu vrijednost za stanovnike.

- **Aktivnost 1.2.1.1:** Stvaranje zelenih koridora za povezivanje prirodnih područja

- Kreiranje zelenih koridora koji povezuju različita prirodna područja unutar i oko općine kako bi se omogućilo nesmetano kretanje biljnih i životinjskih vrsta.
- Zeleni koridori pomažu očuvanju ekosustava i bioraznolikosti omogućujući povezivanje izoliranih staništa te smanjuju fragmentaciju staništa.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.2.1.2:** Monitoring i suzbijanje invazivnih vrsta kroz zelene projekte
 - Provođenje programa praćenja i suzbijanja invazivnih biljnih i životinjskih vrsta u urbanim zelenim područjima.
 - Invazivne vrste mogu brzo preuzeti ekosustave, što smanjuje bioraznolikost i ugrožava lokalne vrste. Aktivno praćenje i suzbijanje ključno je za održavanje ekološke ravnoteže.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.2.1.3:** Obnova lokalnih ekosustava korištenjem autohtonih biljaka
 - Sadnja autohtonih biljnih vrsta u područjima degradiranim ljudskom intervencijom radi obnove prirodnog ekosustava.
 - Korištenje autohtonih biljaka omogućuje obnovu lokalnog ekosustava na održiv način, uz smanjenje potrebe za dodatnim održavanjem.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.2.1.4:** Uređenje i izgradnja kišnih vrtova
 - Kreiranje kišnih vrtova u urbanim sredinama kako bi se filtrirale oborinske vode i smanjio rizik od poplava.
 - Kišni vrtovi djeluju kao prirodni sustav za zadržavanje i filtriranje vode, čime se smanjuje pritisak na gradske sustave odvodnje i poboljšava kvaliteta vode.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 1.2.1.5:** Sanacija degradiranih područja
 - Obnova ekosustava, zemljišta i prirodnih resursa koji su oštećeni ili uništeni uslijed ljudskih aktivnosti ili prirodnih procesa.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

Strateški cilj 2: Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti općine

Cilj je povećati otpornost Općine Stari Jankovci na klimatske promjene, s posebnim fokusom na smanjenje rizika od poplava, suša i učinaka toplinskih otoka. Ovaj cilj uključuje planiranje zelene i plave infrastrukture koja može apsorbirati oborinske vode, regulirati temperature te stvoriti ugodnije životne uvjete za stanovnike. Povećanjem sposobnosti općine da se prilagodi ekstremnim vremenskim uvjetima, osigurava se dugoročna sigurnost i održivost.

Klimatske promjene donose izazove poput češćih i intenzivnijih poplava, toplinskih valova i suša. Općine, zbog visokog stupnja urbanizacije i manjka prirodnih površina, često nisu pripremljene za takve uvjete. Cilj je kroz integraciju prirodno utemeljenih rješenja (NBS) i održive urbane infrastrukture osigurati da Stari Jankovci budu otporniji na klimatske promjene, te da se smanji negativan utjecaj tih promjena na svakodnevni život stanovnika.

Posebni cilj 2.1: Smanjenje rizika od poplava i suša

Cilj je implementirati sustave za upravljanje oborinskim vodama kako bi se smanjio rizik od poplava te osigurati bolju otpornost općine na sušna razdoblja kroz održiva rješenja za zadržavanje vode.

Poplave i suše su sve češće posljedice klimatskih promjena koje pogađaju urbana područja. Implementacijom sustava za zadržavanje oborinskih voda i upravljanje vodnim resursima smanjuje se rizik od štetnih učinaka ovih ekstremnih vremenskih uvjeta, a općina postaje otpornija na klimatske promjene.

Mjera 2.1.1: Implementacija održivih sustava za oborinske vode

Ova mjera obuhvaća razvoj i uvođenje sustava koji omogućuju skupljanje, zadržavanje i ponovno korištenje oborinskih voda, čime se smanjuje rizik od poplava i osigurava dostupnost vode u sušnim razdobljima. Upravljanje oborinskim vodama na održiv način omogućuje zaštitu općine od poplava, a istovremeno osigurava održivo korištenje resursa vode, što je važno u uvjetima klimatskih promjena.

- **Aktivnost 2.1.1.1:** Ugradnja sustava za reciklažu i zadržavanje oborinskih voda

- Instalacija sustava za sakupljanje i recikliranje oborinske vode koju je moguće koristiti za navodnjavanje zelenih površina.
- Ova aktivnost osigurava racionalno korištenje resursa, smanjuje troškove vode i čini javne površine ekološki održivijima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 2.1.1.2:** Stvaranje infiltracijskih zona na prometnicama i parkiralištima
 - Uvođenje sustava za infiltraciju oborinskih voda na cestama i parkiralištima kroz propusne površine koje omogućuju upijanje vode u tlo.
 - Smanjuje pritisak na kanalizacijske sustave tijekom obilnih kiša i pomaže u očuvanju podzemnih voda.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

Mjera 2.1.2: Razvoj plave i zelene infrastrukture za kontrolu mikroklimatskih uvjeta

Ova mjera usmjerena je na razvoj plave (vodene) i zelene infrastrukture unutar urbanih područja kako bi se smanjio učinak urbanih toplinskih otoka, kontrolirala oborinska voda i poboljšala kvaliteta zraka. Integriranjem vodenih i zelenih rješenja, poput zelenih krovova, kišnih vrtova i obnovljenih vodenih tokova, doprinosi se stabilizaciji mikroklimе i povećanju otpornosti na klimatske promjene.

Plava i zelena infrastruktura kombinira prirodne elemente, poput biljaka i vode, kako bi se smanjio utjecaj urbanizacije na okoliš i mikroklimatske uvjete. Ovi sustavi pomažu u hlađenju općinskih površina, kontroliraju otjecanje oborinskih voda i pridonose većoj otpornosti na klimatske promjene. Zelene i plave površine smanjuju potrebe za energijom za hlađenje te poboljšavaju kvalitetu života u javnim područjima.

- **Aktivnost 2.1.2.1:** Revitalizacija vodnih površina u urbanim zonama i njihovo uključivanje u zelenu infrastrukturu
 - Ova aktivnost podrazumijeva obnovu i revitalizaciju rijeka, potoka, kanala i ostalih vodenih tokova unutar općine, uz dodatnu integraciju tih vodenih površina u postojeće zelene infrastrukture.

- Revitalizacija urbanih vodenih tokova pomaže u smanjenju rizika od poplava, poboljšava kvalitetu okoliša i može djelovati kao prirodni sustav za regulaciju
- oborinskih voda i temperature. Uklapanje vodenih površina u zelenu infrastrukturu poboljšava estetiku i funkcionalnost javnih prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 2.1.2.2:** Uređenje zelenih zona uz vodene površine kako bi se osiguralo prirodno upijanje vode
 - Uspostava zelenih pojasa uz vodene površine, uključujući sadnju drveća i autohtonih biljnih vrsta, kako bi se osiguralo prirodno upijanje oborinskih voda i smanjilo opterećenje na javni sustav odvodnje.
 - Zeleni pojasevi djeluju kao prirodni tamponi koji omogućuju upijanje vode, smanjuju eroziju i štite općinske površine od poplava. Ovi zeleni koridori također doprinose očuvanju bioraznolikosti i poboljšanju mikroklimе.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

Posebni cilj 2.2: Smanjenje učinka toplinskih otoka u općinskim sredinama

Cilj je smanjiti efekt urbanih toplinskih otoka kroz ozelenjivanje urbanih prostora, sadnju drvoreda i uvođenje zelenih krovova, čime se reguliraju temperature i stvara ugodnije urbano okruženje. Toplinski otoci nastaju kao rezultat urbanizacije i nedostatka zelenih površina. Ovaj cilj usmjeren je na smanjenje negativnih učinaka visokih temperatura u jedinicama lokalne samouprave kroz ozelenjivanje i stvaranje prostora koji prirodno reguliraju temperaturu.

Mjera 2.2.1: Ozelenjivanje javnih površina i stvaranje urbanih šuma i parkova

Ova mjera uključuje sadnju drveća, stvaranje parkova i zelenih površina te razvijanje urbanih šuma u gusto naseljenim područjima kako bi se smanjila temperatura i poboljšala kvaliteta zraka.

Sadnja drveća i stvaranje zelenih površina doprinosi smanjenju temperature u urbanim sredinama, smanjuje emisije CO₂ i povećava otpornost na toplinske valove.

- **Aktivnost 2.2.1.1:** Sadnja drvoreda uz glavne općinske prometnice
 - Sadnja drvoreda uz glavne općinske prometnice radi stvaranja hlada i smanjenja temperature na cestama.
 - Drveće pruža prirodan hlad, smanjuje zagrijavanje općinskih površina i doprinosi stvaranju ugodnijih uvjeta za pješake i vozače.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 2.2.1.2:** Uređenje postojećih i kreiranje novih urbanih šuma i parkova u gusto naseljenim dijelovima općine
 - Ozelenjivanje manjih urbanih prostora stvaranjem mini urbanih šuma i parkova koje mogu apsorbirati toplinu i poboljšati mikroklimu.
 - Mini urbane šume poboljšavaju kvalitetu zraka, stvaraju hladovinu i pomažu u smanjenju učinka toplinskih otoka u gusto naseljenim područjima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 2.2.1.3:** Povećanje zasjenjenih javnih prostora kroz korištenje zelenih krovova, tendi i pergola
 - Postavljanje zelenih krovova na zgradama, tendi i pergola u javnim prostorima kako bi se stvorio prirodan hlad i smanjilo zagrijavanje površina.
 - Zeleni krovovi, tende i pergole smanjuju zagrijavanje površina te poboljšavaju energetske učinkovitost zgrada, a istovremeno stvaraju ugodne prostore za boravak na otvorenom.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 2.2.1.4:** Uređenje krajobraza odgojnih i obrazovnih ustanova
 - Planiranje, projektiranje i provedbu krajobraznih rješenja koja podržavaju obrazovne, estetske, ekološke i socijalne funkcije prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 2.2.1.5:** Uređenje i ozelenjivanje općinskih parkirališta

- Uključuje transformaciju tradicionalnih parkirališnih prostora kako bi se smanjio njihov negativan utjecaj na okoliš i povećala estetska, ekološka i funkcionalna vrijednost.
- Kombinacija urbanističkog planiranja, krajobrazne arhitekture i održive infrastrukture kako bi se postigla bolja integracija parkirališta u gradski okoliš.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 2.2.1.6:** Uređenje postojećih i izgradnja novih sportsko rekreacijskih sadržaja te ozelenjivanje okruženja
 - Uključuje izgradnju i uređenje sportsko rekreacijskih sadržaja te stvaranje njihove otpornosti na klimatske promjene ozelenjivanjem okruženja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2
------------------------------------	----------

Strateški cilj 3: Održivo gospodarenje resursima i cirkularna ekonomija

Održivo gospodarenje resursima obuhvaća učinkovito korištenje energije, vode i sirovina, dok cirkularna ekonomija podrazumijeva ponovnu uporabu i recikliranje resursa kako bi se smanjio otpad. Cilj je smanjiti ukupnu količinu otpada koji završava na odlagalištima, povećati stopu recikliranja te promovirati korištenje obnovljivih izvora energije. Osim toga, poticanjem cirkularne ekonomije smanjuje se pritisak na prirodne resurse i doprinosi smanjenju emisija stakleničkih plinova.

Kao dio šire globalne tranzicije prema održivom gospodarenju resursima, Općina Stari Jankovci može postati predvodnik u uvođenju praksi cirkularne ekonomije. To podrazumijeva ne samo učinkovito upravljanje otpadom, već i poticanje recikliranja i kompostiranja u kućanstvima i na javnim prostorima. Korištenje solarne energije i energetska obnova zgrada također doprinose smanjenju potrošnje energije i emisija CO₂, što je ključan element borbe protiv klimatskih promjena.

Posebni cilj 3.1: Povećanje recikliranja i smanjenje količine otpada

Cilj je povećati postotak recikliranog otpada u općini kroz edukaciju stanovnika, poboljšanje infrastrukture za odvajanje otpada i poticanje kompostiranja na lokalnoj razini. Pravilno upravljanje otpadom smanjuje potrebu za odlagalištima, smanjuje emisije stakleničkih plinova i smanjuje negativan utjecaj na okoliš. Povećanje recikliranja i smanjenje otpada ključan su korak prema održivoj urbanoj obnovi.

Mjera 3.1.1: Uvođenje novih sustava za odvajanje otpada

Ova mjera obuhvaća postavljanje novih reciklažnih stanica u urbanim sredinama i uvođenje sustava za lakše odvajanje otpada, s ciljem povećanja stope recikliranja. Uspostava učinkovitih sustava za odvajanje otpada olakšava stanovnicima sudjelovanje u recikliranju te smanjuje količinu otpada koji završava na odlagalištima.

- **Aktivnost 3.1.1.1:** Postavljanje dodatnih reciklažnih stanica u urbanim dijelovima
 - Ugradnja dodatnih podzemnih, polu podzemnih i nadzemnih reciklažnih stanica na ključnim lokacijama unutar općine kako bi se omogućilo lakše odvajanje i odlaganje otpada.
 - Povećanjem broja reciklažnih stanica olakšava se stanovnicima odvajanje otpada, što direktno doprinosi većoj stopi recikliranja i smanjenju količine otpada na odlagalištima. Podzemni i polu podzemni spremnici ne narušavaju vizuru općine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.1.1.2:** Uvođenje digitalnih platformi za praćenje i optimizaciju recikliranja, te informiranje stanovnika o pravilnom odvajanju otpada
 - Razvoj digitalnih alata i aplikacija za praćenje količine recikliranog otpada, optimizaciju sustava za prikupljanje otpada, te informacije o pravilnom odvajanju otpada te lokacijama reciklažnih stanica.
 - Digitalizacija sustava omogućuje učinkovitije upravljanje otpadom, smanjuje operativne troškove i potiče stanovnike da aktivnije sudjeluju u reciklaži.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4, RP5, RP7
------------------------------------	---------------

Mjera 3.1.2: Poticanje kompostiranja i ponovne upotrebe

Ova mjera podrazumijeva uvođenje kompostnih centara za stanovnike, edukaciju o kompostiranju te promociju ponovne upotrebe predmeta. Kompostiranje smanjuje biootpad, dok promocija ponovne upotrebe pomaže smanjiti potrebu za proizvodnjom novih proizvoda, čime se smanjuje ukupna količina otpada.

- **Aktivnost 3.1.2.1:** Kreiranje kompostnih centara dostupnih stanovnicima
 - Uspostava javnih kompostnih centara u urbanim dijelovima općine u kojima stanovnici mogu besplatno ili uz minimalnu naknadu donijeti biootpad na obradu.
 - Kompostiranje smanjuje količinu otpada koji završava na odlagalištima te stvara vrijedan prirodni gnojivo. Kompostni centri omogućuju građanima jednostavan i pristupačan način za odgovorno zbrinjavanje biootpada.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.1.2.2:** Organizacija edukativnih kampanja o kompostiranju i smanjenju otpada
 - Pokretanje kampanja usmjerenih na edukaciju stanovnika o prednostima kompostiranja i načinu na koji mogu smanjiti proizvodnju otpada u kućanstvima.
 - Edukacija je ključna za promjenu ponašanja stanovnika u vezi s gospodarenjem otpadom. Ove kampanje pomažu stanovnicima da usvoje održive navike i pravilno zbrinjavaju biootpad.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4, RP7
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 3.1.2.3:** Promocija „zero waste“ događanja i sajмова ponovne upotrebe
 - Organizacija sajмова i događanja na kojima građani mogu razmijeniti, popraviti ili ponovno koristiti predmete, s ciljem smanjenja količine otpada i poticanja cirkularne ekonomije.
 - Ovi događaji pomažu u podizanju svijesti o ponovnoj uporabi i popravljanju predmeta, čime se smanjuje potreba za proizvodnjom novih resursa i minimizira otpad.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4, RP7
------------------------------------	----------

Posebni cilj 3.2: Poticanje korištenja obnovljivih izvora energije

Cilj je promicati korištenje obnovljivih izvora energije, poput solarne energije, kako bi se smanjila ovisnost o fosilnim gorivima te potaknula energetska učinkovitost u zgradarstvu i industriji. Korištenje obnovljivih izvora energije igra ključnu ulogu u smanjenju emisija stakleničkih plinova i prilagodbi klimatskim promjenama.

Mjera 3.2.1: Instalacija solarnih panela te drugih oblika OIE

Uvođenje solarnih panela na javne zgrade s ciljem smanjenja potrošnje energije iz fosilnih izvora i poticanja korištenja obnovljivih izvora energije. Solarni paneli omogućuju smanjenje troškova energije i emisije stakleničkih plinova, čime se općina kreće prema održivoj i energetske neovisnoj budućnosti.

- **Aktivnost 3.2.1.1:** Ugradnja solarnih sustava na javne ustanove i škole
 - Postavljanje solarnih panela na javne zgrade, škole i vrtiće kako bi se smanjila potrošnja energije iz fosilnih goriva te povećala energetska samodostatnost.
 - Korištenje solarnih panela smanjuje emisije stakleničkih plinova i troškove energije, a ujedno promovira obnovljive izvore energije među stanovnicima, posebno djecom i mladima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.1.2:** Poticaji za instalaciju solarnih panela na privatnim zgradama
 - Uvođenje subvencija i financijskih poticaja za vlasnike kuća i poslovnih objekata kako bi instalirali solarne panele i time smanjili potrošnju energije iz konvencionalnih izvora.
 - Poticanje instalacije solarnih panela na privatnim zgradama doprinosi smanjenju emisija i energetske troškova te potiče široko prihvaćanje obnovljivih izvora energije.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.1.3:** Razvoj mreže solarnih parkova na rubnim dijelovima općine
 - Izgradnja solarnih parkova na općinskim rubovima radi proizvodnje čiste energije za potrebe općine.
 - Solarni parkovi omogućuju veću proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i smanjuju emisije CO₂, dok istovremeno doprinose energetskej neovisnosti općine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.1.4:** Uspostava vodikovih lanaca
 - Uspostava vodikovih lanaca predstavlja stvaranje infrastrukture za proizvodnju, skladištenje, distribuciju i korištenje vodika kao održivog izvora energije.
 - Razvoj transportne mreže koja povezuje proizvođače, distributere i korisnike, omogućujući vodikovim lancima da efikasno opskrbljuju industrije, transportni sektor i energetske objekte.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.1.5:** Ugradnja sustava za pohranu električne energije
 - Ugradnja sustava za pohranu električne energije uključuje postavljanje baterijskog sustava koji omogućava skladištenje električne energije proizvedene obnovljivim izvorima energije.
 - Javni sustavi mogu biti podložni nestancima struje. Baterijski sustavi omogućavaju stabilno napajanje bez obzira na stanje javne mreže.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2, RP5
------------------------------------	----------

Mjera 3.2.2: Poticanje energetske učinkovitih sustava

Promocija energetske obnove postojećih zgrada te uvođenje pametnih sustava za upravljanje energijom kako bi se smanjila potrošnja i emisije stakleničkih plinova. Energetski učinkovite zgrade doprinose smanjenju potrošnje energije i emisija CO₂, čineći jedinice lokalne samouprave održivijima i otpornijima na klimatske promjene.

- **Aktivnost 3.2.2.1:** Provođenje programa energetske obnove stambenih zgrada

- Provedba programa energetske obnove zgrada kroz poboljšanje izolacije, zamjenu stolarije i ugradnju energetski učinkovitih sustava grijanja i hlađenja.
- Energetska obnova zgrada smanjuje potrošnju energije, povećava udobnost stanovanja i smanjuje troškove grijanja i hlađenja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.2.2:** Primjena pametnih sustava za upravljanje potrošnjom energije
 - Uvođenje pametnih tehnologija za upravljanje potrošnjom energije u zgradama, uključujući automatizirane sustave za grijanje, hlađenje i rasvjetu.
 - Pametni sustavi omogućuju učinkovitije korištenje energije i smanjenje nepotrebne potrošnje, što doprinosi većoj energetskej efikasnosti i smanjenju emisija.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 3.2.2.3:** Uvođenje sustava pametnog upravljanja javnom rasvjetom
 - Podrazumijeva modernizaciju postojeće infrastrukture javne rasvjete s ciljem povećanja energetske učinkovitosti, smanjenja potrošnje energije te prilagodbe osvjetljenja u realnom vremenu prema uvjetima na terenu.
 - Sustav pametnog upravljanja javnom rasvjetom uključuje postavljanje senzora i LED rasvjetnih tijela s mogućnošću prilagodbe intenziteta svjetla ovisno o vremenskim uvjetima, prisutnosti ljudi ili vozila te doba dana. Senzori omogućuju automatsko smanjivanje intenziteta rasvjete u noćnim satima kada je promet smanjen ili povećanje svjetline u slučaju prolaska vozila ili pješaka, čime se značajno štedi energija. Centralizirana platforma za nadzor omogućuje daljinsko upravljanje i praćenje stanja rasvjetnih tijela u stvarnom vremenu, identificiranje kvarova te automatsko slanje obavijesti o potrebi za servisiranjem.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

Strateški cilj 4: Održiva mobilnost i smanjenje emisija stakleničkih plinova

Održiva mobilnost podrazumijeva razvoj javnog prijevoza s niskim emisijama stakleničkih plinova, poticanje korištenja bicikala i pješaćenja, te smanjenje ovisnosti o privatnim vozilima. Ovaj cilj usmjeren je na smanjenje prometne zagušenosti, smanjenje emisija CO₂ i stvaranje čistijeg zraka kroz promicanje ekoloških oblika prijevoza.

Mobilnost je jedan od ključnih sektora u kojem gradovi mogu smanjiti emisije stakleničkih plinova. Cilj je Stare Jankovce učiniti općinom u kojoj je javni prijevoz ekološki prihvatljiv, biciklistička infrastruktura razvijena, a pješaćenje ugodno i sigurno. Korištenje električnih vozila i infrastruktura za njihovu podršku dodatno doprinosi smanjenju onečišćenja zraka. Time se osigurava bolja kvaliteta života za stanovnike i smanjuje negativan utjecaj na okoliš.

Posebni cilj 4.1: Promicanje korištenja javnog prijevoza i alternativnih oblika prijevoza

Cilj je povećati udio javnog prijevoza, biciklizma i pješaćenja kao održivih oblika mobilnosti kroz poboljšanje infrastrukture i pružanje ekološki prihvatljivih opcija prijevoza. Korištenje privatnih automobila glavni je uzrok emisija stakleničkih plinova u jedinicama lokalne samouprave. Povećanjem dostupnosti javnog prijevoza, biciklističkih staza i pješačkih zona, smanjuje se emisija CO₂ i zagađenje zraka, što doprinosi zdravijem urbanom okruženju.

Mjera 4.1.1: Unapređenje infrastrukture za održive oblike prijevoza

Ova mjera obuhvaća izgradnju i proširenje biciklističkih staza, pješačkih zona te infrastrukture za električna vozila kako bi se potaklo korištenje održivih oblika prijevoza. Poboljšanje infrastrukture za bicikliste, pješake i električna vozila smanjuje ovisnost o privatnim automobilima, što rezultira smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem kvalitete zraka.

- **Aktivnost 4.1.1.1: Izgradnja i uređenje pješačko biciklističkih staza**
 - Proširenje i povezivanje pješačke i biciklističke infrastrukture između različitih općinskih dijelova, čime se potiče kretanje i veće korištenje bicikala u svakodnevnom životu.

- Povećanje mreže pješačko biciklističkih staza smanjuje ovisnost o automobilima i potiče održive oblike prijevoza, što pozitivno utječe na okoliš i zdravlje stanovništva.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 4.1.1.2:** Instalacija stanica za iznajmljivanje bicikala i skutera
 - Postavljanje sustava za iznajmljivanje bicikala i električnih skutera na ključnim lokacijama kako bi se stanovnicima olakšalo korištenje alternativnih oblika prijevoza.
 - Sustavi za iznajmljivanje bicikala i skutera omogućuju građanima praktičan pristup održivom prijevozu, smanjuju prometnu zagušenost i emisije stakleničkih plinova.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 4.1.1.3:** Postavljanje punionica za električna vozila i vozila na vodik
 - Postavljanje novih punionica za električna vozila i vozila na vodik diljem grada kako bi se olakšalo korištenje električnih automobila i automobila na vodik i smanjila ovisnost o fosilnim gorivima.
 - Širenje infrastrukture za električna vozila i vozila na vodik smanjuje emisije CO₂ iz transporta i povećava prihvaćanje održivih tehnologija u prometu.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 4.1.1.4:** Izgradnja infrastrukture alternativnih oblika prijevoza
 - Usmjerena je na razvoj prometnih rješenja koja smanjuju ovisnost o osobnim automobilima, potiču korištenje ekološki prihvatljivijih sredstava prijevoza i doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova.
 - Ova aktivnost uključuje izgradnju i proširenje mreže biciklističkih staza, pješačkih zona, staza za električne romobile i uspinjača odnosno žičara, čime se stvara sigurna i održiva mreža za kretanje unutar urbanih i rubnih područja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

Mjera 4.1.2: Smanjenje korištenja privatnih automobila

Ova mjera uključuje uvođenje subvencija za korištenje javnog prijevoza, bicikala i električnih vozila, kao i poboljšanje dostupnosti javnog prijevoza. Subvencije i poticaji građanima pomažu u smanjenju korištenja privatnih automobila, čime se smanjuju emisije CO₂ i prometne gužve.

- **Aktivnost 4.1.2.1:** Uvođenje subvencija za javni prijevoz i bicikle
 - Osiguravanje subvencija i poticaja za korištenje javnog prijevoza i nabavu bicikala kako bi se smanjili troškovi i potaknulo veće korištenje tih oblika prijevoza.
 - Financijski poticaji povećavaju dostupnost održivih opcija prijevoza za širi sloj stanovnika te smanjuju prometne gužve i emisije stakleničkih plinova.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 4.1.2.2:** Povećanje frekvencije ekoloških autobusa u javnom prijevozu
 - Uvođenje više linija ekoloških autobusa (niskih emisija) u javni prijevoz kako bi se smanjila potreba za privatnim automobilima.
 - Veća dostupnost ekoloških autobusa smanjuje emisije CO₂ i prometnu zagušenost, a stanovnicima pruža kvalitetniju i ekološki prihvatljiviju alternativu prijevozu.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

Posebni cilj 4.2: Smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz korištenje električnih vozila

Cilj je potaknuti prelazak na korištenje električnih vozila kroz subvencije i razvoj infrastrukture za punjenje električnih automobila. Električna vozila nude ekološki prihvatljiviju alternativu tradicionalnim vozilima na fosilna goriva. Ovaj cilj ima za svrhu poticanje stanovnika i poslovnog sektora da koriste električne automobile kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova i zagađenje u općini.

Mjera 4.2.1: Poticanje korištenja električnih vozila i javnog prijevoza

Ova mjera potiče stanovnike na korištenje električnih vozila kroz subvencije i razvoj infrastrukture za punjenje električnih automobila te unapređenje javnog prijevoza. Električna vozila proizvode manje emisija CO₂ od konvencionalnih vozila na fosilna goriva, dok ekološki prihvatljiviji javni prijevoz dodatno smanjuje emisije u prometu.

- **Aktivnost 4.2.1.1:** Uvođenje subvencija za kupnju električnih vozila
 - Osiguravanje subvencija i poticaja za kupnju električnih automobila i bicikala kako bi se potaknula njihova upotreba.
 - Subvencije čine električna vozila pristupačnijima širem krugu stanovnika, što doprinosi smanjenju emisija i širenju održivih tehnologija u prometu.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 4.2.1.2:** Promocija korištenja električnih bicikala i skutera kroz pilot projekte
 - Provođenje pilot projekata za promociju električnih bicikala i skutera, uključujući mogućnost subvencioniranja kupnje ili iznajmljivanja.
 - Električni bicikli i skuteri predstavljaju održivu alternativu za svakodnevnu mobilnost, a pilot projekti mogu pokazati prednosti ovih oblika prijevoza i povećati njihovu popularnost.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP3
------------------------------------	-----

Strateški cilj 5: Jačanje društvene svijesti i sudjelovanja stanovnika u zelenim inicijativama

Ovaj cilj usmjeren je na uključivanje stanovnike u zelene projekte i jačanje njihove svijesti o važnosti održivog razvoja. Edukacija, participacija i sudjelovanje stanovnika ključni su elementi za stvaranje održive općine. Cilj je povećati angažman stanovništva kroz edukativne programe, javne rasprave i volontiranje u projektima zelene obnove.

Općina ne može uspješno provoditi zelene projekte bez aktivne podrške i sudjelovanja stanovnika. Kroz obrazovne kampanje i angažiranje lokalne zajednice, Općina Stari Jankovci može poticati promjene u ponašanju koje doprinose održivosti. Inicijative poput zajedničkih

sadnji drveća, sudjelovanja u reciklažnim programima ili volontiranja u ekološkim projektima omogućuju stanovnicima da aktivno sudjeluju u izgradnji održive budućnosti svoje općine.

Posebni cilj 5.1: Edukacija i informiranje građana o održivom razvoju

Cilj je podići svijest i educirati stanovnike, posebno mlade, o važnosti održivog razvoja, klimatskih promjena i načina na koji mogu doprinijeti kroz svakodnevne aktivnosti. Bez adekvatne edukacije i svijesti, održive inicijative teško ostvaruju svoje pune potencijale. Kroz obrazovne kampanje i programe, općina može potaknuti promjene u ponašanju koje podržavaju zelenu urbanu obnovu i stvaranje održivih zajednica.

Mjera 5.1.1: Organizacija edukativnih programa i kampanja

Organizacija javnih radionica, predavanja i seminara o održivom razvoju, klimatskim promjenama i zaštiti okoliša s ciljem podizanja svijesti među stanovnicima. Edukacija stanovnika omogućuje im razumijevanje važnosti održivih praksi i potiče ih na aktivno sudjelovanje u zelenim projektima.

- **Aktivnost 5.1.1.1:** Provedba javnih radionica o klimatskim promjenama i održivom razvoju
 - Organizacija javnih radionica otvorenih za stanovnike svih dobni skupina, usmjerenih na obrazovanje i podizanje svijesti o klimatskim promjenama, njihovom utjecaju na urbano okruženje te važnosti održivog razvoja. Radionice će se baviti temama poput energetske učinkovitosti, smanjenja otpada, korištenja obnovljivih izvora energije, očuvanja bioraznolikosti i uloge pojedinaca u borbi protiv klimatskih promjena.
 - Javne radionice pružaju priliku stanovnicima da se educiraju i aktivno sudjeluju u temama koje utječu na njihovu svakodnevnicu. Cilj radionica je povećati razumijevanje o tome što klimatske promjene znače za općinu i pojedince te kako održive prakse mogu pomoći u smanjenju negativnih učinaka tih promjena. Sudionici će moći postavljati pitanja, sudjelovati u interaktivnim vježbama i dobiti praktične savjete o tome kako mogu pridonijeti zaštiti okoliša. Radionice će se organizirati u suradnji s lokalnim stručnjacima i institucijama kako bi se osigurala relevantnost informacija.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP7
------------------------------------	------------------------------

- **Aktivnost 5.1.1.2:** Organizacija događanja u školama i vrtićima na temu zelene urbane obnove
 - Organizacija edukativnih aktivnosti i događanja u školama i vrtićima s ciljem podučavanja djece o važnosti očuvanja okoliša, klimatskim promjenama i ulozi zelene urbane obnove. Ove aktivnosti mogu uključivati radionice, kreativne projekte, natjecanja u crtanju ili modeliranju te praktične primjere održivih praksi, poput sadnje biljaka ili recikliranja.
 - Edukacija djece u ranoj dobi ključna je za oblikovanje generacija koje će razumjeti važnost održivosti i zelenih urbanih prostora. Kroz prilagođene aktivnosti, djeca će naučiti o osnovama klimatskih promjena, održivom gospodarenju resursima te kako mogu sudjelovati u zaštiti okoliša. Ova aktivnost omogućuje djeci i mladima da razvijaju ekološku svijest i stječu praktična znanja o zelenim projektima. Škole i vrtići su savršeni prostori za implementaciju takvih inicijativa jer omogućuju kontinuirano učenje kroz igru i interakciju.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP7
------------------------------------	------------------------------

- **Aktivnost 5.1.1.3:** Pokretanje informativnih kampanja putem lokalnih medija
 - Pokretanje informativnih kampanja putem lokalnih medija (radio, televizija, tiskani mediji, internetski portali i društvene mreže) koje promoviraju zelenu urbanu obnovu, održivi razvoj i zaštitu okoliša. Kampanje će uključivati priloge, članke, intervjuje i promotivne materijale koji educiraju stanonvike o važnosti očuvanja prirodnih resursa i potiču ih na aktivno sudjelovanje u lokalnim zelenim inicijativama.
 - Lokalni mediji su važan alat za dopiranje do širokog kruga stanonvika. Informativne kampanje putem medija imaju za cilj podići svijest o klimatskim promjenama, održivom razvoju i zelenim projektima koje provodi Općina Stari Jankovci. Korištenjem radija, televizije, novina i društvenih mreža, kampanje će pružiti pristupačne i jednostavne informacije o zelenim inicijativama, savjetima za recikliranje, štednji energije, korištenju obnovljivih izvora energije i očuvanju

bioraznolikosti. Također će promovirati projekte i događaje, poput sadnje drveća, recikliranja i volonterskih akcija, u kojima stanovnici mogu aktivno sudjelovati.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP7
------------------------------------	------------------------------

Mjera 5.1.2: Poticanje sudjelovanja stanovnika u zelenim projektima

Ova mjera usmjerena je na aktivno uključivanje stanovnika u planiranje, realizaciju i održavanje zelenih projekata u općini. Kroz participativne platforme, volonterske inicijative i javne akcije, građanima se pruža prilika da izravno sudjeluju u ekološkim projektima, kao što su sadnja drveća, održavanje parkova, reciklažne akcije te druge aktivnosti povezane s očuvanjem okoliša. Cilj mjere je potaknuti stanovnike na preuzimanje odgovornosti za svoje urbano okruženje i ojačati društvenu koheziju putem ekoloških inicijativa.

Aktivno uključivanje stanovnika u zelene projekte pomaže stvoriti osjećaj pripadnosti i zajedništva, a istovremeno jača svijest o važnosti održivog urbanog razvoja. Kada su stanovnici uključeni u procese donošenja odluka i sudjeluju u konkretnim ekološkim akcijama, osjećaju se kao važan dio promjene te su motiviraniji da pridonose očuvanju okoliša. Ova mjera obuhvaća niz aktivnosti koje su usmjerene na povećanje sudjelovanja stanovnika u inicijativama usmjerenim na unapređenje urbanih zelenih površina i smanjenje negativnog utjecaja na okoliš.

- **Aktivnost 5.1.2.1:** Kreiranje platformi za uključivanje stanovnika u planiranje projekata zelene obnove
 - Izrada digitalnih platformi (mobilne aplikacije ili web stranice) koje omogućuju stanovnicima sudjelovanje u planiranju zelenih projekata, predlaganje ideja i glasovanje za projekte koje smatraju prioritetnima.
 - Digitalne platforme omogućuju transparentan i interaktivan proces odlučivanja u kojem stanovnici mogu predlagati i glasovati za projekte zelene urbane obnove. Na taj način potiče se njihovo uključivanje u rješavanje ekoloških izazova i omogućuje im se aktivna uloga u oblikovanju urbanog prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP5, RP7
------------------------------------	---------------

- **Aktivnost 5.1.2.2:** Organizacija volonterskih akcija za uređenje zelenih površina

- Organizacija volonterskih akcija u kojima stanovnici mogu sudjelovati u aktivnostima poput sadnje drveća, čišćenja parkova i drugih zelenih površina te postavljanja urbane opreme (klupe, koševi za otpad).
- Volonterske akcije omogućuju stanovnicima da se angažiraju u održavanju i unapređenju općinskih zelenih površina, a istovremeno doprinose jačanju društvene solidarnosti i ekološke osviještenosti. Ove akcije pomažu u stvaranju zajedničkog osjećaja odgovornosti za održavanje čistih i zelenih urbanih prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP4, RP7
------------------------------------	---------------

- **Aktivnost 5.1.2.3:** Sudjelovanje stanovnika u projektima sadnje drveća i očuvanja urbanih šuma
 - Pružanje prilike stanovnicima da sudjeluju u projektima sadnje drveća i stvaranja urbanih šuma, gdje mogu učiti o važnosti drveća za okoliš i doprinositi smanjenju emisija ugljika u urbanim sredinama.
 - Sadnja drveća u urbanim područjima smanjuje toplinske otoke, poboljšava kvalitetu zraka i doprinosi smanjenju CO₂. Uključivanje stanovnika u ove projekte potiče ih da se aktivno brinu za okoliš i sudjeluju u naporima za očuvanje ekološke ravnoteže.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP7
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 5.1.2.4:** Održavanje javnih rasprava i radionica o zelenim projektima i inicijativama
 - Organizacija redovitih javnih rasprava i radionica u kojima stanovnici mogu sudjelovati u raspravi o trenutnim i budućim zelenim projektima te ponuditi svoje prijedloge i ideje.
 - Javni forumi i radionice omogućuju transparentan proces planiranja i provedbe zelenih projekata, a istovremeno stvaraju priliku za izravnu komunikaciju između stanovnika i općinskih vlasti. Ova aktivnost potiče konstruktivnu raspravu i osigurava da potrebe zajednice budu uzete u obzir prilikom realizacije ekoloških projekata.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP7
------------------------------------	------------------------------

Strateški cilj 6: Poticanje kružnog gospodarenja građevinama i prostorom

Ovaj strateški cilj usmjeren je na promicanje kružnih praksi u građevinskom sektoru i upravljanju prostorom. Cilj je optimizirati korištenje resursa, smanjiti količinu građevinskog otpada i poticati reciklažu materijala. Osim toga, posebna pozornost posvećena je revitalizaciji postojećih građevina i prostora kako bi se smanjila potreba za novim građevinskim projektima, čime se štedi energija, smanjuje utjecaj na okoliš i poboljšava održivo korištenje prostora.

Kružno gospodarstvo u građevinarstvu podrazumijeva smanjenje otpada, ponovno korištenje materijala i optimizaciju prostora kako bi se postigla dugoročna održivost. Uvođenjem kružnih praksi u graditeljstvu i urbanističkom planiranju, Općina Stari Jankovci može smanjiti negativan utjecaj urbanizacije na okoliš, smanjiti potrošnju resursa i promovirati reciklažu i prenamjenu postojećih objekata.

Posebni cilj 6.1: Smanjenje građevinskog otpada i poticanje reciklaže

Cilj je smanjiti količinu otpada koja nastaje u građevinskom sektoru kroz poticanje reciklaže i ponovne uporabe građevinskih materijala. Time se doprinosi smanjenju ekološkog otiska građevinskih projekata i potiče održivo korištenje resursa.

Građevinski sektor jedan je od najvećih generatora otpada, a većina tog otpada završava na odlagalištima. Reciklažom građevinskog otpada, kao što su beton, cigle, metal i staklo, možemo smanjiti potrebu za novim sirovinama i umanjiti utjecaj na okoliš. Ovaj cilj fokusira se na sustavno upravljanje otpadom u građevinarstvu, što doprinosi kružnom gospodarstvu.

Mjera 6.1.1: Uvođenje sustava za reciklažu građevinskog otpada

Ova mjera predviđa uvođenje obveznih sustava za reciklažu građevinskog otpada pri svim javnim i privatnim građevinskim projektima. Cilj je osigurati da građevinski otpad bude pravilno zbrinut i recikliran kako bi se smanjila količina otpada koji završava na odlagalištima.

Reciklaža građevinskog otpada ne samo da smanjuje potrebu za novim sirovinama, već pomaže i u smanjenju troškova zbrinjavanja otpada te smanjuje emisije stakleničkih plinova koje nastaju

prilikom proizvodnje novih materijala. Ova mjera potiče građevinske tvrtke da aktivno sudjeluju u kružnom gospodarenju materijalima.

- **Aktivnost 6.1.1.1:** Uspostava reciklažnih centara za građevinski otpad
 - Osnivanje specijaliziranih centara za prikupljanje, sortiranje i reciklažu građevinskog otpada unutar općine, s ciljem olakšavanja građevinskim tvrtkama pravilno zbrinjavanje otpada.
 - Reciklažni centri omogućit će lakše odvajanje i reciklažu građevinskog otpada, smanjujući pritisak na odlagališta i osiguravajući ponovnu uporabu vrijednih materijala.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.1.1.2:** Poticanje uporabe recikliranih građevinskih materijala u novim projektima
 - Uvođenje subvencija i financijskih poticaja za projekte koji koriste reciklirane građevinske materijale, poput recikliranog betona, metala ili stakla.
 - Ova aktivnost smanjuje troškove novih građevinskih materijala i potiče graditelje da koriste održive alternative, čime se dodatno smanjuje potreba za eksploatacijom novih resursa.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.1.1.3:** Kreiranje digitalne platforme za praćenje i upravljanje građevinskim otpadom
 - Razvoj digitalnog sustava za praćenje količine i vrste građevinskog otpada na projektima te praćenje uspješnosti zbrinjavanja i reciklaže materijala.
 - Digitalna platforma omogućuje transparentno praćenje upravljanja građevinskim otpadom, olakšava prikupljanje podataka i poboljšava učinkovitost recikliranja.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4, RP5
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 6.1.1.4:** Sanacija divljih odlagališta građevinskog i drugog otpada

- Usmjerena je na uklanjanje i sanaciju ilegalno odloženog otpada u svrhu zaštite okoliša, unapređenja javnog zdravlja i poboljšanja kvalitete životnog prostora.
- Cilj ove aktivnosti je očuvanje okoliša, zaštita javnog zdravlja i poboljšanje kvalitete života stanovnika, uz poticanje odgovornog ponašanja prema otpadu i okolišu.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP4
------------------------------------	-----

Posebni cilj 6.2: Optimizacija korištenja prostora kroz revitalizaciju napuštenih i nedovoljno iskorištenih građevina

Cilj je revitalizirati napuštene i nedovoljno korištene građevine i prostore unutar općine kako bi se smanjila potreba za novom izgradnjom te unaprijedilo korištenje postojećih urbanih resursa. Postojeće građevine koje su napuštene ili nedovoljno korištene predstavljaju veliki potencijal za kružno gospodarenje prostorom. Umjesto gradnje novih zgrada, revitalizacija tih objekata smanjuje potrebu za novim građevinskim materijalima i očuvanjem novih površina, dok se istovremeno povećava funkcionalnost općine.

Mjera 6.2.1: Poticanje revitalizacije napuštenih i nedovoljno korištenih prostora

Ova mjera uključuje poticanje prenamjene i revitalizacije napuštenih i pod iskorištenih zgrada i prostora unutar općine, čime se optimizira korištenje postojećih resursa i smanjuje potreba za novom izgradnjom. Revitalizacija napuštenih prostora doprinosi obnovi urbanih dijelova općine, smanjuje urbanu degradaciju i potiče gospodarski rast kroz prenamjenu tih prostora u stambene, poslovne ili rekreacijske namjene. Na taj način poboljšava se urbana kohezija i ekonomska održivost.

- **Aktivnost 6.2.1.1: Identifikacija napuštenih i nedovoljno korištenih građevina**
 - Provođenje analize i popisa napuštenih i nedovoljno iskorištenih građevina te urbanih prostora koji imaju potencijal za revitalizaciju.
 - Ova aktivnost omogućuje Općini Stari Jankovci identificiranje potencijalnih prostora za revitalizaciju i stvaranje konkretnih planova za njihovo buduće korištenje.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.2.1.2:** Poticanje prenamjene postojećih zgrada u nove funkcionalne prostore
 - Uvođenje subvencija i poticaja za projekte koji uključuju prenamjenu starih ili napuštenih zgrada u stambene, poslovne ili društvene prostore.
 - Prenamjena postojećih zgrada smanjuje potrebu za novom izgradnjom, čime se štedi energija i resursi, a revitaliziraju se zapušteni dijelovi općine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2, RP6
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 6.2.1.3:** Rekonstrukcija objekata javne i društvene namjene po principima kružnosti
 - Rekonstrukcija objekata u vlasništvu Općine Stari Jankovci po principima kružnog gospodarenja građevinama.
 - Aktivnost je značajna zbog velikog broja oštećenih i zapuštenih objekata koji predstavljaju resurs i potencijal razvoja općine te njezine imovine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2, RP6
------------------------------------	----------

- **Aktivnost 6.2.1.4:** Uspostava programa za prenamjenu industrijskih zona (Brownfield) u zelene i rekreativne prostore
 - Program poticanja prenamjene starih i napuštenih industrijskih objekata u zelene površine, rekreacijske zone ili javne prostore dostupne stanovnicima.
 - Prenamjena starih industrijskih zona doprinosi stvaranju dodatnih zelenih površina, poboljšava kvalitetu života i doprinosi očuvanju ekosustava u urbanim sredinama.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.2.1.5:** Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija zgrada predškolskog i školskog odgoja u skladu s KG i energetske učinkovitosti
 - Izgradnju novih i rekonstrukcija postojećih zgrada namijenjenih predškolskom i školskom odgoju i obrazovanju, pri čemu će se primjenjivati načela kružnog gospodarstva i povećanja energetske učinkovitosti.

- Aktivnost će poboljšati uvjete postojećim i povećati kapacitete s novim predškolski i školski zgradama za odgoj koji su neophodni za poboljšanje demografske slike općine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.2.1.6:** Rekonstrukcija zgrada i prostora kulturno-povijesne baštine i prenamjena u prostore javne namjene
 - Rekonstrukcija zgrada i prostora kulturno-povijesne baštine te njihova prenamjena u prostore javne namjene usmjerena je na očuvanje i revitalizaciju važnih kulturnih i povijesnih objekata, čime se osigurava njihova trajna upotreba i integracija u suvremeni život zajednice.
 - Rekonstrukcija ovih prostora ne samo da doprinosi očuvanju kulturno-povijesne baštine, već i utječe na razvoj lokalne zajednice, povećanje kvalitete života i stvaranju atraktivnih javnih prostora koji su dostupni svim stanovnicima i turistima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2, RP6
------------------------------------	----------

Posebni cilj 6.3: Poticanje korištenja modularnih i održivih građevinskih praksi

Cilj je promovirati korištenje modularnih građevinskih metoda i održivih građevinskih materijala kako bi se smanjio otpad, ubrzala izgradnja te osigurala energetska učinkovitost novih građevinskih projekata. Modularna gradnja omogućuje brže i učinkovitije korištenje materijala, smanjuje količinu otpada na gradilištima i osigurava fleksibilnost građevinskih objekata, što doprinosi održivom razvoju. Korištenje ekološki prihvatljivih materijala doprinosi smanjenju ekološkog otiska građevinskih projekata.

Mjera 6.3.1: Promocija modularne gradnje i upotrebe održivih materijala

Ova mjera usmjerena je na poticanje građevinskih tvrtki i investitora da koriste modularne građevinske metode i održive materijale koji smanjuju negativan utjecaj građevinskih projekata na okoliš te poboljšavaju energetska učinkovitost zgrada. Modularna gradnja omogućuje bržu i čišću izgradnju uz minimalnu količinu otpada, dok korištenje održivih materijala smanjuje

emisije CO₂ i potrošnju prirodnih resursa. Ova mjera doprinosi održivosti gradnje i smanjenju ekološkog otiska građevinskog sektora.

- **Aktivnost 6.3.1.1:** Uvođenje subvencija za modularnu gradnju
 - Osiguravanje subvencija i poticaja građevinskim tvrtkama koje koriste modularne građevinske metode u projektima.
 - Subvencioniranjem modularne gradnje potiče se šira primjena ove tehnologije, čime se smanjuje vrijeme izgradnje, količina otpada i potrošnja resursa.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.3.1.2:** Edukacija građevinskog sektora o prednostima modularne gradnje i održivih materijala
 - Organizacija edukativnih radionica i seminara za građevinske stručnjake i investitore kako bi se promovirale prednosti modularne gradnje i održivih materijala.
 - Edukacija ključnih aktera u građevinskom sektoru omogućuje širu primjenu ovih metoda i tehnologija, smanjujući pritom negativan utjecaj građevinskog sektora na okoliš.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 6.3.1.3:** Uvođenje ekoloških i energetske certifikata za građevinske projekte
 - Razvijanje i dodjeljivanje ekoloških i energetske certifikata projektima koji koriste modularnu gradnju, održive materijale i učinkovite energetske sustave, čime se osigurava prepoznatljivost takvih projekata u javnosti.
 - Ekološki i energetski certifikati potiču investitore i građevinske tvrtke da se odlučuju za održive metode gradnje jer prepoznatljivost i oznaka održivosti donose dodanu vrijednost njihovim projektima.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP2
------------------------------------	-----

Strateški cilj 7: Planiranje i upravljanje ZUO

Ovaj strateški cilj usmjeren je na promicanje zelene urbane obnove kao ključnog pristupa u unapređenju urbanih prostora te integraciju ZUO u politike općine. Cilj je optimizirati korištenje zelenih površina, smanjiti negativan utjecaj urbanizacije na okoliš i poticati održivu revitalizaciju postojećih prostora. Posebna pažnja posvećena je integraciji prirodnih elemenata u urbanističko planiranje, čime se poboljšava kvaliteta života stanovnika i potiče biološka raznolikost.

Zelena urbana obnova obuhvaća pristupe kao što su stvaranje parkova, revitalizacija degradiranih područja, sadnja drveća i razvoj zelenih krovova i fasada. Ove mjere doprinose smanjenju toplinskog otoka, poboljšanju kvalitete zraka i potpori održivoj infrastrukturi. Uvođenjem zelenih praksi u urbanističko planiranje, Općina Stari Jankovci može povećati otpornost općinskih područja na klimatske promjene, smanjiti potrošnju energije te potaknuti lokalne zajednice na aktivno sudjelovanje u održavanju i obnovi svojih prostora.

Posebni cilj 7.1: Kreiranje, implementacija i praćenje razvoja ZUO

Ovaj posebni cilj usmjeren je na sustavno kreiranje, implementaciju i praćenje razvoja zelene urbane obnove (ZUO) kao integralnog dijela urbanističkog planiranja. Cilj je razviti jasne strategije i akcijske planove koji će omogućiti transformaciju urbanih prostora u održive, ekološki prihvatljive sredine koje poboljšavaju kvalitetu života stanovnika.

U okviru ovog cilja, naglasak će biti stavljen na suradnju svih dionika, uključujući lokalne vlasti, građane, nevladine organizacije i privatni sektor. Kroz zajednički rad, osigurati će se uključivanje svih relevantnih perspektiva i potreba u proces planiranja. Razvoj ZUO uključivat će analizu postojećih urbanih prostora, identifikaciju područja koja zahtijevaju obnovu te definiranje specifičnih ciljeva i mjera za njihovu revitalizaciju.

Mjera 7.1.1: Implementacija ZUO u strateške dokumente općine

Strategija zelene urbane obnove ne predstavlja obvezujući dokument, stoga je cilj ugraditi ju u strateške dokumente nižih razina, izradu akcijskih planova u svrhu mogućnosti provedbe propisanih aktivnosti te ugradnju istih u dokumente prostornog uređenja kako bi postale obvezujuće.

- **Aktivnost 7.1.1.1:** Implementacija ZUO u prostorno plansku dokumentaciju
 - Ova aktivnost fokusira se na integraciju zelene urbane obnove (ZUO) u postojeću prostornu plansku dokumentaciju kako bi se osiguralo da svi budući urbanistički projekti i inicijative budu usklađeni s načelima održivosti i zaštite okoliša.
 - Implementacija ZUO u prostorno planiranje ključna je za postizanje dugoročne održivosti i poboljšanje kvalitete urbanih prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4
------------------------------------	--------------------

- **Aktivnost 7.1.1.2:** Implementacija ZUO u ostale strateške dokumente općine
 - Implementacija ZUO u dokumente niže razine kako bi dokumenti i čitavi prostor grada bio razvojno usklađen s definiranom jasnom vizijom razvoja prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4
------------------------------------	--------------------

- **Aktivnost 7.1.1.3:** Izmjene i dopune SZUO
 - Revizija i ažuriranje Strateškog plana zelene urbane obnove (SZUO) s ciljem procjene učinaka Strategije te prilagodbe ciljeva i aktivnosti za sljedeće razdoblje. U okviru tih revizija i ažuriranja potrebno je osigurati usklađenost s nacionalnim smjernicama i kriterijima vezanim uz zelenu urbanu obnovu.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP6 i RP7
------------------------------------	------------------------------------

- **Aktivnost 7.1.1.4:** Izrada akcijskih planova povezanih sa ZUO
 - Aktivnost se fokusira na razvoj specifičnih akcijskih planova koji će podržati ciljeve zelene urbane obnove (ZUO). Akcijski planovi bit će temeljni alati za provedbu strategija, mjera i aktivnosti usmjerenih na održivu revitalizaciju urbanih prostora.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP6 i RP7
------------------------------------	------------------------------------

Mjera 7.1.2: Uspostava digitalnih alata za praćenje razvoja ZUO

Mjera je usmjerena na razvoj i implementacija digitalnih alata koji će omogućiti učinkovito praćenje i evaluaciju napretka u provedbi strategija zelene urbane obnove (ZUO). Korištenje digitalnih alata omogućit će prikupljanje, analizu i vizualizaciju podataka vezanih uz održive inicijative i projekte u urbanim sredinama.

- **Aktivnost 7.1.2.1:** Kreiranje geoprostorne baze podataka ZUO
 - Kreiranje GIS baze podataka koja će pohranjivati informacije o elementima i lokacijama bitnim za kružno gospodarenje zgradama te koja će pružati stvaran i trenutni prikaz stanja razvoja ZUO.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP5
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 7.1.2.2:** Održavanje digitalnih alata
 - Redovito održavanje i ažuriranje baza podataka kako bi informacije o dinamici razvoja ZUO i stanju u prostoru bile dostupne javnosti, predstavnicima Općine i nadležnim tijelima te kako bi bilo lakše provodila realizacija cjelokupne Strategije razvoja ZUO.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP5
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 7.1.2.3:** Uspostava i održavanje evidencije zelene infrastrukture
 - Uspostavu i održavanje sustavne evidencije zelene infrastrukture u urbanim sredinama.
 - Evidencija će uključivati detaljne informacije o svim zelenim površinama, parkovima, drveću, vrtovima i drugim elementima zelene infrastrukture, čime će se olakšati njihovo upravljanje, zaštita i revitalizacija.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP5
------------------------------------	-----

Posebni cilj 7.2: Edukacija i podizanje svijesti

Ovaj posebni cilj odnosi se na provođenje edukacija i informiranja čija je svrha podizanje društvene svijesti općine u cjelini kojeg čini vodstvo općine, ali i javnosti te poticanje suradnje sa znanstvenom zajednicom. Takvim postupkom stvorile bi se okolnosti koje organiziraju,

provode i podržavaju projekte povezane sa zelenom infrastrukturom i kružnim gospodarenjem zgradama.

Svijest o održivim praksama i njihovoj koristi za kvalitetu života u urbanim sredinama ključno je za poticanje aktivnog sudjelovanja stanovnika i dionika u procesu održivog razvoja.

Mjera 7.2.1: Edukacija predstavnika općine

Mjera je usmjerena na edukaciju predstavnika općine koji bi bili zaduženi za planiranje, provođenje i praćenje razvoja ZUO kako bi se ojačali kapaciteti predstavnika općine. Edukacija je u formi seminara, radionica, programa i slično, doprinosi kvalitetnijoj provedbi, planiranju razvoja i realizaciji mjera i aktivnosti propisanih SZUO.

- **Aktivnost 7.2.1.1:** Imenovanje predstavnika ili grupe predstavnika za ZUO
 - Imenovanje predstavnika ili skupine predstavnika općine zaduženih za poslove planiranja, razvoja i praćenja razvoja SZUO nužna je za učinkovito provođenje.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP6
------------------------------------	------------------------------

- **Aktivnost 7.2.1.2:** Sustavna edukacija predstavnika ZUO
 - Redovite edukacije predstavnika općine koje se tiču različitih tema ZUO za potrebe kvalitetnijeg planiranja i realizacije projekata ZUO navedenih kroz strategiju.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP2, RP3, RP4, RP5, RP6
------------------------------------	------------------------------

- **Aktivnost 7.2.1.3:** Edukacija predstavnika za rad s digitalnim alatima
 - Edukacija predstavnika općine za rad s digitalnim alatima s posebnim naglaskom na radionice kako bi se osposobilo radnike za implementaciju novih sustava praćenja i planiranja razvoja ZUO.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP5
------------------------------------	-----

Mjera 7.2.2: Edukacija stanovništva

Mjera je usmjerena na podizanje razine znanja i svijesti među stanovništvom o važnosti zelene urbane obnove i održivih praksi u svakodnevnom životu. Kroz razne edukativne aktivnosti, stanovnici će biti osnaženi da aktivno sudjeluju u očuvanju okoliša i unapređenju kvalitete života u svojim zajednicama.

- **Aktivnost 7.2.2.1:** Aktivnosti informiranja i vidljivosti
 - Informiranje javnosti putem različitih medijskih kanala o informacijama vezanim za zelenu urbanu obnovu koje bi obuhvaćale objašnjenje njezine funkcije te važnost i mogućnost sudjelovanja stanovništva u aktivnostima općine putem sudjelovanja na radionicama, projektima i sl.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP7
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 7.2.2.2:** Organizacija radionica, događaja, manifestacija i sl. na temu ZUO
 - Organizacija različitih radionica, događaja, manifestacija i sl. u sa svrhom edukacije stanovnika, ali i promocije zelene urbane obnove.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP7
------------------------------------	-----

- **Aktivnost 7.2.2.3:** Poticanje stanovništva na uređenje privatnih vrtova i okućnica
 - Poticanje stanovništva na uređenje privatnih vrtova kroz različite oblike animacijskih aktivnosti s ciljem postizanja poboljšane zelene vizure općine u cjelini kroz javne i privatne površine.

Usklađenost s razvojnim potrebama:	RP1, RP7
------------------------------------	----------

10. Horizontalna načela

Horizontalna načela odnose se na multidisciplinarne teme koje se ne mogu svesti samo na jedno programsko područje, već doprinose temeljnim društvenim načelima kao što su promicanje ravnopravnosti, zabrana diskriminacije, pristupačnost za osobe s invaliditetom, održivi razvoj te doprinos projektu promicanjem načela dobrog upravljanja. Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci usklađena je s ovim načelima kako bi se osiguralo inkluzivno, održivo i transparentno planiranje i provedba razvojnih aktivnosti.

10.1. Promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca i zabrana diskriminacije

Promicanje ravnopravnosti spolova: Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci u potpunosti je usklađena sa Zakonom o ravnopravnosti spolova (NN 82/08, 69/17) i Zakonom o suzbijanju diskriminacije (NN 85/08, 112/12). Tijekom izrade strateških ciljeva i mjera, te u planiranju i provedbi aktivnosti, poštivat će se sve zakonske odredbe kako bi se osigurala stvarna ravnopravnost žena i muškaraca. Općina Stari Jankovci će isključiti mogućnost diskriminacije po spolu te će aktivno poticati načela jednakih mogućnosti, nediskriminacije i pristupačnosti. Posebna će se pozornost pridavati jednakom uključivanju žena i muškaraca u sve aktivnosti, uključujući informiranje i vidljivost. Komunikacija će biti usmjerena na pripadnike oba spola, a pri verbalnom i vizualnom izražavanju vodit će se briga o rodnoj perspektivi. Prilikom provedbe edukacija predstavnika Općine o planiranju i upravljanju zelenom urbanom obnovom, komunikacija će biti usmjerena na oba spola, a rodna perspektiva bit će uključena u sve aspekte planiranja i provedbe projekata. Općina će sve akcije i mjere provoditi i nadzirati putem rada imenovanog etičkog povjerenika te nadležnog gradskog povjerenstva za ravnopravnost spolova. Dodatno, Općina Stari Jankovci će razvijati programe i inicijative koje potiču ravnopravnost na radnom mjestu i u obrazovanju, osiguravajući da žene i muškarci imaju jednake prilike za sudjelovanje u ekonomskom, društvenom i političkom životu zajednice. Cilj je stvoriti inkluzivno društvo u kojem su svi građani ravnopravni i imaju jednake šanse za uspjeh.

Zabrana diskriminacije: Strategija će osigurati da nema diskriminacije na temelju rase, etničke pripadnosti, religije, invaliditeta, dobi ili bilo koje druge osobne karakteristike. Sve planirane aktivnosti, mjere i projekti provodit će se uz poštivanje načela jednakosti i nediskriminacije.

Općina Stari Jankovci će provoditi redovite analize i evaluacije kako bi osigurao da nijedna skupina nije nepravedno isključena iz koristi koje proizlaze iz provedbe strategije.

10.2. Pristupačnost za osobe s invaliditetom

Pristupačnost građevinama: Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci osigurava pristupačnost svim građevinama za osobe s invaliditetom u skladu s Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti. Sve nove građevine i obnovljeni objekti moraju biti dizajnirani i izgrađeni tako da budu pristupačni osobama s invaliditetom. Ovo uključuje ugradnju rampi, dizala, širokih vrata i drugih prilagodbi koje omogućuju neometan pristup i korištenje prostora.

Univerzalni dizajn: Prilikom realizacije projekata uzimat će se u obzir načela univerzalnog dizajna kako bi se uklonila ograničenja pristupu i poduprlo društveno sudjelovanje. Univerzalni dizajn omogućuje da mjesta postanu pristupačna, atraktivna i značajna za sve, bez obzira na dob, invaliditet i status. Ovo uključuje stvaranje javnih prostora koji su sigurni i ugodni za sve korisnike, s posebnim naglaskom na osobe s invaliditetom, starije osobe i obitelji s malom djecom.

Osjetilni dizajn: Kao dio univerzalnog dizajna, osjetilni dizajn pruža maksimalnu pristupačnost u destinacijama za posjetitelje i stvara iskustva bogata za osjetila za osobe koje obično nemaju pristup takvim mjestima. Primjeri uključuju nove pristupne staze sa sjedalima i skloništima, prilagođene oznake i osjetilna iskustva u vrtovima i parkovima. Općina Stari Jankovci će osigurati da svi javni prostori budu opremljeni taktilnim vodičima, zvučnim signalizacijama i drugim prilagodbama koje olakšavaju kretanje i snalaženje osobama s invaliditetom.

10.3. Održivi razvoj

Načela održivog razvoja: Prilikom pisanja, donošenja, kao i realiziranja definiranih projekata iz Strategije zelene urbane obnove, poštivat će se načela održivog razvoja. To uključuje provedbu zelene javne nabave, uzimanje u obzir klimatskih izazova, učinkovitost resursa te načela zelenog rasta. Projekti će biti izrađeni u skladu sa Zakonom o gradnji (NN 153/13, 20/17, 39/19, 125/19), čime se osiguravaju bitni zahtjevi za građevinu, uključujući mehaničku otpornost i stabilnost, zaštitu od požara, higijenu, zdravlje i zaštitu okoliša, sigurnost u korištenju, zaštitu od buke, uštedu energije i toplinsku zaštitu.

Kružno gospodarenje: U skladu sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18, 39/19, 98/19, 67/23), Strategija zelene urbane obnove promiče kružno gospodarenje prostorom i građevinama, što uključuje ponovnu uporabu ili mogućnost reciklaže građevina, uporabu okolišu prihvatljivih sirovina i sekundarnih materijala, te osiguranje trajnosti građevina. Općina Stari Jankovci će razviti sustave za reciklažu i ponovnu uporabu građevinskog otpada te poticati korištenje recikliranih materijala u novim projektima.

Ekološka održivost: Prilikom realizacije projekata, uzimat će se u obzir klimatske promjene i izazovi koje one stvaraju. Razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama imat će za cilj povećati otpornost Općine Stari Jankovci na posljedice klimatskih promjena te očuvati prirodne resurse. Projekti će uključivati mjere za smanjenje emisije stakleničkih plinova, povećanje energetske učinkovitosti, očuvanje vode i tla te zaštitu bioraznolikosti.

Klimatski otporni razvoj: Općina Stari Jankovci će implementirati mjere za povećanje otpornosti na klimatske promjene, uključujući izgradnju zelenih krovova i fasada, uvođenje sustava za skupljanje i korištenje kišnice, te stvaranje urbanih zelenih oaza koje doprinose smanjenju toplinskih otoka. Ove mjere pomoći će u prilagodbi općine na ekstremne vremenske uvjete i smanjenju rizika od poplava, suša i drugih klimatskih pojava.

10.4. Načela dobrog upravljanja

Suradnja s civilnim društvom: Projekti proizašli iz Strategije zelene urbane obnove uključivat će aktivnu suradnju s civilnim društvom. To uključuje organizaciju javnih konzultacija, radionica i participativnih planiranja, čime će se omogućiti da građani i organizacije civilnog društva aktivno sudjeluju u procesima donošenja odluka. Općina Stari Jankovci će osigurati da svi projekti budu transparentni i otvoreni za javnu raspravu, čime će se povećati povjerenje građana u lokalnu upravu.

Transparentnost i odgovornost: Općina Stari Jankovci će osigurati transparentnost i odgovornost u provedbi projekata kroz redovito izvještavanje i nadzor. Sve aktivnosti i mjere provodit će se u skladu s načelima dobrog upravljanja, a komunikacija s građanima bit će otvorena i dostupna, osiguravajući im pristup informacijama o napretku i rezultatima projekata.

Općina će uspostaviti sustav za praćenje i evaluaciju projekata kako bi se osiguralo da se svi resursi koriste učinkovito i odgovorno.

Edukacija i jačanje kapaciteta: Općina Stari Jankovci će ulagati u edukaciju i jačanje kapaciteta zaposlenika lokalne uprave, kako bi bili u mogućnosti provoditi projekte zelene urbane obnove na najvišoj razini. Ovo uključuje redovite treninge, radionice i seminare o najnovijim praksama i tehnologijama u održivom urbanom razvoju. Također, Općina će poticati razmjenu znanja i iskustava s drugim gradovima i općinama, kako bi se usvojile najbolje prakse i inovativna rješenja.

Učinkovito upravljanje resursima: Osiguranje učinkovitog upravljanja resursima, uključujući financijska sredstva, ljudske resurse i materijale, ključno je za uspješnu provedbu strategije. Općina Stari Jankovci će uspostaviti sustave za praćenje i kontrolu troškova, te osigurati da svi projekti budu financijski održivi i isplativi. Transparentno upravljanje proračunom i javnim sredstvima povećat će povjerenje građana i investitora.

Poštivanjem horizontalnih načela, Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci osigurava sveobuhvatan pristup koji promiče ravnopravnost, pristupačnost, održivi razvoj i dobra upravljanja. Time se stvara čvrsta osnova za održivi razvoj i poboljšanje kvalitete života svih građana, uz istovremeno očuvanje prirodnih resursa i okoliša. Uključivanje svih relevantnih dionika, transparentno upravljanje resursima i usvajanje najnovijih tehnologija i praksi ključni su za postizanje dugoročnog uspjeha u zelenoj urbanoj obnovi Općine Stari Jankovci.

11. Pokazatelji, indikativni i financijski plan i terminski plan provedbe

Strateški cilj	Posebni cilj	Mjera	Aktivnost	Ključne točke ostvarenja	Polazna vrijednost	Ciljana Vrijednost	Terminski plan provedbe	Procijenjena vrijednost (€)	Izvor financiranja
1. Očuvanje i unapređenje zelene infrastrukture i bioraznolikosti	1.1. Povećanje zelene površine i dostupnosti javnih parkova	1.1.1. Identifikacija i revitalizacija napuštenih javnih prostora	1.1.1.1. Prenamjena napuštenih površina u zelene parkove s NBS rješenjima (kišni vrtovi, zeleni krovovi)	Uređene napuštene površine	0	2	2024. – 2030.	3.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.2. Uključivanje lokalne zajednice u dizajn i planiranje parkova	Javna tribina/anketa/rasprava	0	1	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.3. Izrada programa za očuvanje i sadnju autohtonih biljnih vrsta	Program za očuvanje autohtonih biljnih vrsta	0	1	2024. – 2027.	15.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.4. Uređenje i izgradnja urbanih vrtova dostupnih stanovništvu	Uređeni/izgrađeni urbani vrtovi	0	1	2024. – 2027.	2.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			1.1.1.5. Uređenje postojećih i izgradnja novih dječjih igrališta na javnim površinama	Broj dječjih igrališta	0	3	2024. – 2030.	350.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.6. Uređenje otvorenih površina javne i društvene namjene	Broj uređenih površina	0	3	2024. – 2030.	100.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.7. Izgradnja novih i uređenje postojećih edukativnih staza	Broj staza	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.8. Uređenje interpretacijskih i tematskih parkova	Broj uređenih područja	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.1.9. Korištenje obnovljivih izvora energije	Upotreba OIE	0	1	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, FZOEU, DP, EU Fondovi, Poduzeća i privatne osobe
		1.1.2. Povećanje broja zelenih	1.1.2.1. Provedba pilot projekata za zelene krovove na javnim ustanovama	Izgrađeni zeleni krovovi	0	1	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

		krovova i vertikalnih vrtova	1.1.2.2. Poticanje privatnog sektora na uvođenje zelenih krovova kroz subvencije	Javni poziv	0	1	2024. – 2027.	200.000	PJLIRS, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.2.3. Ugradnja sustava za zadržavanje kišnice na zelenim krovovima	Ugrađeni sustavi	0	1	2024. – 2030.	150.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.2.4. Kreiranje vertikalnih vrtova na zgradama	Ugrađeni vertikalni vrtovi	0	1	2024. – 2030.	200.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.1.2.5. Edukacija i promocija prednosti zelenih krovova i vertikalnih vrtova	Edukacije i promocije	0	1	2024. – 2026.	15.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
	1.2. Očuvanje bioraznolikosti i suzbijanje invazivnih vrsta	1.2.1. Primjena prirodno utemeljenih rješenja (NBS)	1.2.1.1. Stvaranje zelenih koridora za povezivanje prirodnih područja	Izgrađeni zeleni koridori	0	1	2024. – 2030.	2.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.2.1.2. Monitoring i suzbijanje invazivnih vrsta kroz zelene projekte	Monitoring i suzbijanje	0	1	2024. – 2030.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.2.1.3. Obnova lokalnih ekosustava korištenjem autohtonih biljaka	Broj projekata i/ili lokacija	0	4	2024. – 2030.	2.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			1.2.1.4. Uređenje i izgradnja kišnih vrtova	Uređeni/izgrađeni kišni vrtovi	0	1	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			1.2.1.5. Sanacija degradiranih područja	Sanirana područja	0	1	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
2. Prilagodba klimatskim promjenama i jačanje otpornosti općine	2.1. Smanjenje rizika od poplava i suša	2.1.1. Implementacija održivih sustava za oborinske vode	2.1.1.1. Ugradnja sustava za reciklažu i zadržavanje oborinskih voda	Sustav za reciklažu i zadržavanje voda	0	1	2024. – 2030.	2.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.1.1.2. Stvaranje infiltracijskih zona na prometnicama i parkiralištima	Infiltracijske zone	0	2	2024. – 2030.	800.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		2.1.2. Razvoj plave i zelene infrastrukture za kontrolu mikroklimatskih uvjeta	2.1.2.1. Revitalizacija vodnih površina u urbanim zonama i njihovo uključivanje u zelenu infrastrukturu	Uređene vodne površine	0	1	2024. – 2030.	3.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.1.2.2. Uređenje zelenih zona uz vodene površine kako bi se osiguralo prirodno upijanje vode	Uređene zelene zone	0	1	2024. – 2030.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	2.2. Smanjenje učinka toplinskih otoka u općinskim sredinama	2.2.1. Ozelenjivanje javnih površina i stvaranje urbanih šuma i parkova	2.2.1.1. Sadnja drvoreda uz glavne općinske prometnice	Broj drvoreda	0	3	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.2.1.2. Uređenje postojećih i kreiranje novih urbanih šuma i parkova u gusto naseljenim dijelovima općine	Uređene i kreirane šume i parkovi	0	1	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.2.1.3. Povećanje zasjenjenih javnih prostora kroz korištenje zelenih krovova, tendi i pergola	Broj zasjenjenih prostora	0	1	2024. – 2030.	200.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.2.1.4. Uređenje krajobrazu odgojnih i obrazovnih ustanova	Broj uređenih krajobrazu	0	2	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.2.1.5. Uređenje i ozelenjivanje općinskih parkirališta	Broj uređenih parkirališta	0	2	2024. – 2030.	600.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			2.2.1.6. Uređenje postojećih i izgradnja novih sportsko rekreacijskih sadržaja te ozelenjivanje okruženja	Broj uređenih i izgrađenih sadržaja	0	2	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

3. Održivo gospodarenje resursima i cirkularna ekonomija	3.1. Povećanje recikliranja i smanjenje količine otpada	3.1.1. Uvođenje novih sustava za odvajanje otpada	3.1.1.1. Postavljanje dodatnih reciklažnih stanica u urbanim dijelovima	Postavljene reciklažne stanice	0	1	2024. – 2030.	250.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		3.1.2. Poticanje kompostiranja i ponovne upotrebe	3.1.1.2. Uvođenje digitalnih platformi za praćenje i optimizaciju recikliranja, te informiranje stanovnika o pravilnom odvajanju otpada	Digitalne platforme za praćenje recikliranja	0	1	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.1.2.1. Kreiranje kompostnih centara dostupnih građanima	Kompostni centar	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.1.2.2. Organizacija edukativnih kampanja o kompostiranju i smanjenju otpada	Edukativne kapanje	0	2	2024. – 2030.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.1.2.3. Promocija „zero waste“ događanja i sajмова ponovne upotrebe	Promotivne aktivnosti	0	1	2024. – 2028.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
	3.2. Poticanje korištenja	3.2.1. Instalacija solarnih	3.2.1.1. Ugradnja solarnih sustava na javne ustanove i škole	Broj ustanova i škola	0	2	2024. – 2030.	800.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	obnovljivih izvora energije	panela te drugih oblika OIE	3.2.1.2. Poticaji za instalaciju solarnih panela na privatnim zgradama	Javni pozivi	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.2.1.3. Razvoj mreže solarnih parkova na rubnim dijelovima općine	Broj solarnih parkova	0	1	2024. – 2028.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.2.1.3. Ugradnja i korištenje ostalih oblika obnovljivih izvora energije	Broj projekata	0	1	2024. – 2028.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.2.1.4. Uspostava vodikovih lanaca	Broj projekata	0	1	2024. – 2030.	30.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			3.2.1.5 Ugradnja sustava za pohranu električne energije	Broj projekata	0	1	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		3.2.2. Poticanje energetske učinkovitih sustava	3.2.2.1. Provođenje programa energetske obnove stambenih zgrada	Javni pozivi	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi, Vlasnici
			3.2.2.2. Primjena pametnih sustava za upravljanje potrošnjom energije	Broj pametnih sustava	0	1	2024. – 2030.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			3.2.2.3. Uvođenje sustava pametnog upravljanja javnom rasvjetom	Broj sustava	0	1	2024. – 2030.	700.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
4. Održiva mobilnost i smanjenje emisija stakleničkih plinova	4.1. Promicanje korištenja javnog prijevoza i alternativnih oblika prijevoza	4.1.1. Unapređenje infrastrukture za održive oblike prijevoza	4.1.1.1. Izgradnja i uređenje pješačko biciklističkih staza	Izgrađene staze	0	1	2024. – 2030.	3.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			4.1.1.2. Instalacija stanica za iznajmljivanje bicikala i skutera	Broj instaliranih stanica	0	2	2024. – 2027.	400.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			4.1.1.3. Postavljanje punionica za električna vozila i vozila na vodik	Izgrađene punionice	0	2	2024. – 2030.	150.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			4.1.1.4. Izgradnja infrastrukture alternativnih oblika prijevoza	Izgrađena infrastruktura	0	1	2024. – 2030.	3.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		4.1.2. Smanjenje korištenja privatnih automobila	4.1.2.1. Uvođenje subvencija za javni prijevoz i bicikle	Broj javnih poziva	0	1	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			4.1.2.2. Povećanje frekvencije ekoloških autobusa u javnom prijevozu	Uvedeni novi ekološki autobusi	0	1	2024. – 2030.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	4.2. Smanjenje emisija stakleničkih plinova kroz korištenje električnih vozila	4.2.1. Poticanje korištenja električnih vozila i javnog prijevoza	4.2.1.1. Uvođenje subvencija za kupnju električnih vozila	Broj javnih poziva	0	1	2024. – 2028.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			4.2.1.2. Promocija korištenja električnih bicikala i skutera kroz pilot projekte	Broj pilot projekata	0	1	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
5. Jačanje društvene svijesti i sudjelovanja stanovnika u zelenim inicijativama	5.1. Edukacija i informiranje stanovnika o održivom razvoju	5.1.1. Organizacija edukativnih programa i kampanja	5.1.1.1. Provedba javnih radionica o klimatskim promjenama i održivom razvoju	Broj javnih radionica	0	2	2024. – 2030.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			5.1.1.2. Organizacija događanja u školama i vrtićima na temu zelene urbane obnove	Broj organiziranih događaja	0	2	2024. – 2030.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi, MZOM
			5.1.1.3. Pokretanje informativnih kampanja putem lokalnih medija	Broj informativnih kampanja	0	2	2024. – 2030.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		5.1.2. Poticanje sudjelovanja građana u	5.1.2.1. Kreiranje platformi za uključivanje stanovnika u planiranje projekata zelene obnove	Kreirane platforme	0	1	2024. – 2027.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

		zelenim projektima	5.1.2.2. Organizacija volonterskih akcija za uređenje zelenih površina	Broj organiziranih akcija	0	3	2024. – 2028.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			5.1.2.3. Sudjelovanje stanovnika u projektima sadnje drveća i očuvanja urbanih šuma	Broj organiziranih akcija	0	3	2024. – 2028.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			5.1.2.4. Održavanje javnih rasprava i radionica o zelenim projektima i inicijativama	Broj održanih javnih rasprava i radionica	0	5	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
6. Poticanje kružnog gospodarenja građevinama i prostorom	6.1. Smanjenje građevinskog otpada i poticanje reciklaže	6.1.1. Uvođenje sustava za reciklažu građevinskog otpada	6.1.1.1. Uspostava reciklažnih centara za građevinski otpad	Broj reciklažnih centara	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.1.1.2. Poticanje uporabe recikliranih građevinskih materijala u novim projektima	Broj javnih poziva	0	1	2024. – 2030.	150.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.1.1.3. Kreiranje digitalne platforme za praćenje i upravljanje građevinskim otpadom	Kreirana platforma	0	1	2024. – 2030.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			6.1.1.4. Sanacija divljih odlagališta građevinskog i drugog otpada	Saniranih odlagališta	0	1	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
	6.2. Optimizacija korištenja prostora kroz revitalizaciju napuštenih i nedovoljno iskorištenih građevina	6.2.1. Poticanje revitalizacije napuštenih i nedovoljno korištenih prostora	6.2.1.1. Identifikacija napuštenih i nedovoljno korištenih građevina	Broj dokumenata	0	1	2024. – 2025.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.2.1.2. Poticanje prenamjene postojećih zgrada u nove funkcionalne prostore	Broj zgrada	0	2	2024. – 2030.	600.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.2.1.3. Rekonstrukcija objekata javne i društvene namjene po principima kružnosti	Broj zgrada	0	2	2024. – 2030.	1.000.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.2.1.4. Uspostava programa za prenamjenu industrijskih zona (Brownfield) u zelene i rekreativne prostore	Broj programa	0	1	2024. – 2030.	500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.2.1.5. Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija zgrada predškolskog i školskog odgoja u skladu s	Broj zgrada	0	1	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

			KG i energetske učinkovitosti						
			6.2.1.6. Rekonstrukcija zgrada i prostora kulturno-povijesne baštine i prenamjena u prostore javne namjene	Broj programa	0	1	2024. – 2030.	1.500.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
	6.3. Poticanje korištenja modularnih i održivih građevinskih praksi	6.3.1. Promocija modularne gradnje i upotrebe održivih materijala	6.3.1.1. Uvođenje subvencija za modularnu gradnju	Broj javnih poziva	0	1	2024. – 2030.	300.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.3.1.2. Edukacija građevinskog sektora o prednostima modularne gradnje i održivih materijala	Broj provedenih edukacija	0	1	2024. – 2030.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			6.3.1.3. Uvođenje ekoloških i energetskih certifikata za građevinske projekte	Broj izrađenih dokumenata	0	1	2024. – 2030.	20.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi, Poduzeća
	7. Planiranje i upravljanje ZUO	7.1. Kreiranje, implementacija ZUO u	7.1.1.1. Implementacija ZUO u prostorno plansku dokumentaciju	Broj dokumenata	0	1	2024. – 2030.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	ija i praćenje razvoja ZUO	strateške dokumente općine	7.1.1.2. Implementacija ZUO u ostale strateške dokumente općine	Broj dokumenata	0	1	2024. – 2030.	50.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.1.1.3. Izmjene i dopune SZUO	Broj izmjena	0	1	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.1.1.4. Izrada akcijskih planova povezanih sa ZUO	Broj planova	0	1	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		7.1.2. Uspostava digitalnih alata za praćenje razvoja ZUO	7.1.2.1. Kreiranje geoprostorne baze podataka ZUO	Kreirana baza	0	1	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.1.2.2. Održavanje digitalnih alata	Broj alata za ažuriranje	0	1	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.1.2.3. Uspostava i održavanje evidencije zelene infrastrukture	Broj evidencija	0	1	2024. – 2030.	30.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
	7.2. Edukacija i	7.2.1. Edukacija	7.2.1.1. Imenovanje predstavnika ili grupe predstavnika za ZUO	Broj predstavnika	0	1	2024. – 2030.	5.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Strategija zelene urbane obnove Općine Stari Jankovci

	podizanje svijesti	predstavnik općine	7.2.1.2. Sustavna edukacija predstavnika ZUO	Broj edukacija	0	2	2024. – 2030.	5.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.2.1.3. Edukacija predstavnika za rad s digitalnim alatima	Broj edukacija	0	2	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
		7.2.2. Edukacija stanovništva	7.2.2.1. Aktivnosti informiranja i vidljivosti	Broj provedenih aktivnosti	0	3	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.2.2.2. Organizacija radionica, događaja, manifestacija i sl. na temu ZUO	Broj događaja	0	2	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi
			7.2.2.3. Poticanje stanovništva na uređenje privatnih vrtova i okućnica	Broj aktivnosti koje potiču stanovništvo	0	2	2024. – 2030.	10.000	PJLIRS, DP, FZOEU, EU Fondovi

Pojmovnik:

PJLIRS – Proračun jedinice lokalne i regionalne samouprave

DP – Državni proračun

FZOEU – Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

OIE – Obnovljivi izvori energije

NBS – Natural based solutions (Rješenja utemeljena na prirodi)

KG – Kružno gospodarenje

ZUO – Zelena urbana obnova

12. Popis literature i izvora

1. Akcijski plan energetske održivosti razvika i prilagodbe klimatskim promjenama Općina Stari Jankovci (SECAP), Eko Menadžment d.o.o.
2. ARKOD baza (<https://www.apprrr.hr/arkod/>)
3. Bernat Gazibara, S., Krkač, M., Mihalić Arbanas, S.: Karta zoniranja rizika od klizišta Republike Hrvatske, 2023.
4. Čičulić-Trifunović, M. & Galović I. (1985): Osnovna geološka karta SFRJ 1:100.000, List Bačka Palanka L34–99. – RO Geološki institut, Beograd; Geološki zavod, Zagreb (1972–1980), Savezni geološki zavod, Beograd.
5. Čičulić-Trifunović, M. & Galović I. (1985): Osnovna geološka karta SFRJ 1:100.000, Tumač za list Bačka Palanka L34–99. – Geološki institut, Beograd; Geološki zavod, Zagreb (1983); Savezni geološki zavod, Beograd, 46 str.
6. Digitalna pedološka karta Hrvatske: https://pedologija.com.hr/iBaza/DPK-Hr_2021/index.html#2/44.1/16.1
7. Geofabrik GmbH 2024., OpenStreetMap data: <https://download.geofabrik.de/>
8. Geoportal NIPP-a: <https://geoportal.nipp.hr/>
9. Gradovi u statistici 2011. – 2021., Državni zavod za statistiku, Zagreb
10. Karta kopnenih nešumskih staništa Republike Hrvatske 2016, Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije
11. Općina Stari Jankovci: <https://www.o-jankovci.hr/>
12. Plan upravljanja vodnim područjima do 2027. - Izvadak iz Registra vodnih tijela, Hrvatske vode. Primljeno: 22.01.2025. Klasifikacijska oznaka: 008-01/25-01/42
13. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011., Državni zavod za statistiku, Zagreb.
14. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021., Državni zavod za statistiku, Zagreb.
15. Pravilnik o popisu stanišnih tipova i karti staništa („Narodne novine“, br. 27/21, 101/22).
16. Priručnik o strateškom planiranju 2020., Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije
17. Prostorni plan uređenja Općine Stari Jankovci, VI. Izmjene i dopune, "Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije" br. 7/04, 17/06, 5/12, 14/12, 7/19, 6/21, 21/21-pročišćeni tekst, 1/22 i 9/24.
18. Provedbeni program Općine Stari Jankovci za razdoblje od 2022. – 2025. godine
19. Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske

20. Srednje mjesečne vrijednosti i ekstremi, Državni hidrometeorološki zavod
21. Strategija razvoja Općine za razdoblje do 2020., T&MC d.o.o
22. Šegota, A., Filipčić, A. (2003): Koppenova podjela klima i hrvatsko nazivlje, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb.
23. United States Geological Survey (USGS) Earth Explorer: <https://earthexplorer.usgs.gov/>
24. Zakon o vodama („Narodne novine“, br. 66/19, 84/21, 47/23)
25. Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, br. 80/13, 15/18, 14/19, 157/19, 155/23)